

Obsah

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

ODPORÚČANIA

Rada

2014/C 247/01	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2014	1
2014/C 247/02	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Bulharska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Bulharska na rok 2014	7
2014/C 247/03	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky na rok 2014	12
2014/C 247/04	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na rok 2014	17
2014/C 247/05	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2014	20
2014/C 247/06	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2014	25
2014/C 247/07	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Írska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Írska na rok 2014	29

2014/C 247/08	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2014	35
2014/C 247/09	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Francúzska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Francúzska na rok 2014	42
2014/C 247/10	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2014	50
2014/C 247/11	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Talianska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Talianska na rok 2014	57
2014/C 247/12	Odporúčanie Rady, z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2014	63
2014/C 247/13	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Litvy na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Litvy na rok 2014	67
2014/C 247/14	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Luxemburska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Luxemburska na rok 2014	72
2014/C 247/15	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Maďarska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Maďarska na rok 2014	77
2014/C 247/16	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2014	83
2014/C 247/17	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2014	88
2014/C 247/18	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Rakúska na rok 2014	92
2014/C 247/19	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2014	97
2014/C 247/20	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Portugalska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2014	102
2014/C 247/21	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Rumunska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Rumunska na rok 2014	109
2014/C 247/22	Odporúčania Rady, z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovinska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovinska na rok 2014	115

2014/C 247/23	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2014	122
2014/C 247/24	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Fínska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Fínska na rok 2014	127
2014/C 247/25	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Švédska na rok 2014	132
2014/C 247/26	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Spojeného kráľovstva na rok 2014	136
2014/C 247/27	Odporúčanie Rady z 8. júla 2014, ktoré sa týka vykonávania všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov, ktorých menou je euro	141

II Oznámenia

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ ÚNIE

Rada

2014/C 247/28	Vysvetľujúca poznámka – Sprievodný dokument k odporúčaniam Rady pre členské štáty v rámci európskeho semestra 2014	144
---------------	--	-----

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

RADA

ODPORÚČANIE RADY

z 8. júla 2014,

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2014

(2014/C 247/01)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodársku politiku členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2013, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Belgicka na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Belgicka na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej bolo Belgicko uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Belgicko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Belgicku existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a politické opatrenia. Pozornosť si naďalej zasluhuje najmä vývoj v oblasti vonkajšej konkurencieschopnosti tovarov, keďže pretrvávajúce zhoršovanie tohto ukazovateľa by mohlo ohroziť makroekonomickú stabilitu.
- (8) Belgicko 30. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability na rok 2014 je dosiahnuť štrukturálne vyrovnaný rozpočet do roku 2016 a dosiahnuť strednodobý cieľ v nasledujúcom roku. V programe stability sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ vo výške 0,75 % HDP, čo odzrkadľuje ciele Paktu stability a rastu, ale jeho naplnenie sa odkladá na rok 2017, o jeden rok neskôr, ako bolo uvedené v minuloročnom programe stability. Plánovaný ročný pokrok k strednodobému cieľu je v súlade s úpravami požadovanými v Pakte stability a rastu. Podľa programu stability sa v rámci programového obdobia vo všeobecnosti dodržala referenčná hodnota výdavkov. Dlh je nad úrovňou referenčnej hodnoty stanovenej v zmluve (60 % HDP), a to konkrétne na úrovni 101,5 % HDP v roku 2013 a podľa programu stability sa očakáva, že bude postupne klesať na zhruba 93 % HDP v roku 2017. Vo všeobecnosti sú ciele programu stability v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý vypracovala nezávislá inštitúcia (Federálny úrad pre plánovanie), je realistický. Prognózy rastu sa približujú jarnej prognóze útvarov Komisie na rok 2014. Fiškálna trajektória ešte nie je podporená opatreniami. Z prognózy Komisie nevyplýva žiadne štrukturálne zlepšenie v roku 2014 a za zvyčajného predpokladu nezmenenej politiky sa v roku 2015 očakáva štrukturálne zhoršenie. Ohrozuje to naplnenie cieľa a mohlo by to viesť k výraznej odchýlke od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa v období rokov 2014 – 2015. Okrem toho Belgicko

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 5.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

podľa prognózy Komisie nedodrží dlhové pravidlo v roku 2014 ani v roku 2015. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že v roku 2013 Belgicko znížilo svoj deficit verejných financií pod 3 % HDP udržateľným spôsobom, ale od roku 2014 mu hrozí, že sa výrazne odchýli od požiadaviek preventívnej časti paktu.

- (10) Belgicko dosiahlo značný pokrok v zavádzaní štrukturálnejších mechanizmov koordinácie. Dohodou o spolupráci o fiškálnej koordinácii uzatvorenej na konci roku 2013 sa zavádza pravidlo vyrovnaného štrukturálneho rozpočtu (vymedzeného v súlade so strednodobým cieľom) na úrovni verejnej správy, ako sa to vyžaduje vo fiškálnej dohode. Okrem toho formalizuje zavedenú koordinačnú prax, a to i) formalizovaním úlohy medzivládneho Poradného výboru v tomto procese a ii) zvýraznením poradnej úlohy Vysokkej finančnej rady. Okrem toho dohoda predpokladá posilnenie monitorovacej úlohy vysokej rady prostredníctvom zavedenia jednoznačných nápravných mechanizmov v prípade výraznej odchýlky od dohodnutých cieľov. Na to, aby sa ciele po roku 2014 stali záväznými, budú možno potrebné dodatočné opatrenia.
- (11) Aj keď sa Belgicku podarilo zabrzdiť rast pomeru verejného dlhu k HDP, zaťaženie verejného dlhu vo výške 101,5 % HDP je vysoké a existujú značné povinnosti a budúce záväzky vyplývajúce z nárokov v oblasti dôchodkov. Ak sa majú dodržať, a ak je zároveň cieľom udržať si vysokú životnú úroveň, vývoj v oblasti rozpočtových nákladov sa musí v budúcnosti obmedziť, musí sa zvýšiť miera hospodárskej aktivity obyvateľstva a miera zamestnanosti a musí sa zlepšiť medzinárodná konkurencieschopnosť. Belgicko čelí dôležitým výzvam vo všetkých spomenutých oblastiach. Belgicko síce urobilo kroky správnym smerom, ktoré v nasledujúcich rokoch prinesú výsledky, ale budú potrebné ambicioznejšie opatrenia, tým skôr, že aj u obchodných partnerov sa uskutočňujú reformy.
- (12) Celková úroveň zdaňovania v Belgicku patrí medzi najvyššie v Únii a daňové zaťaženie je výrazne naklonené na stranu zdanenia práce, čo má za následok jedno z najväčších daňovo-odvodových zaťažení v Únii. Viaceré špecifické prvky daňového systému sú škodlivé pre životné prostredie, napríklad daňové zaobchádzanie so služobnými vozidlami. Prijali sa určité ciele opatrenia na zníženie nákladov práce pre konkrétne skupiny a na zníženie medzery medzi hrubými a čistými mzdami v dolnej časti príjmovej škály. Neuskutočnil sa však žiadny výrazný posun daňovo-odvodového zaťaženia k základom, ktoré by boli menej škodlivé pre rast. Začali sa prvé úvahy o komplexnej daňovej reforme, ktorá by mala uľahčiť dosiahnutie udržateľnosti verejných financií, podporiť konkurencieschopnosť a rast zamestnanosti a šetriť životné prostredie. Taká komplexná daňová reforma by obsahovala posun od zdanenia práce, zjednodušenie daňového systému, zvýšenie efektívnosti DPH, rozšírenie daňových základov, zníženie daňových výdavkov, uzatvorenie medzier v právnych predpisoch a postupné rušenie dotácií škodlivých pre životné prostredie.
- (13) Belgicko čelí veľmi výraznému predpokladanému vplyvu starnutia obyvateľstva, kde sa predpokladá, že náklady súvisiace so starnutím stúpnu v období rokov 2010 až 2060 o viac než 8 % HDP, a to najmä z dôchodkov a dlhodobej starostlivosti. Nedávno začatá reforma sociálneho zabezpečenia pre starších ľudí by mala mať kladný vplyv na ich zamestnanosť. Na dosiahnutie fiškálnej udržateľnosti je kvôli veľkosti tohto problému predsa len potrebné dodatočné úsilie. Toto úsilie musí zohľadňovať potrebu zachovať primeranosť režimov starobného sociálneho zabezpečenia. Sú potrebné opatrenia na prepojenie veku odchodu do dôchodku s vývojom strednej dĺžky života, zníženie medzery medzi zákonom stanoveným a skutočným vekom odchodu do dôchodku, ako aj opatrenia na zvýšenie nákladovej účinnosti verejných výdavkov na dlhodobú starostlivosť.
- (14) Belgicko sa potýka s chronicky nedostatočným využívaním pracovnej sily. Miera hospodárskej aktivity obyvateľstva a miera zamestnanosti sú pod priemerom EÚ a stagujú, pričom podiel dlhodobej nezamestnanosti na celkovej nezamestnanosti zostáva vysoký. Vo väčšine prípadov vysoké daňovo-odvodové zaťaženie práce prostredníctvom interakcie so systémom dávok vytvára značnú nezamestnanosť a pasce nečinnosti pre ľudí s nízkymi príjmami, pasca sa však pre väčšinu iných kategórií rozšírila a pasce nečinnosti stále pretrvávajú. Tým, že náklady práce zostávajú vysoké, náborové politiky zvyčajne minimalizujú riziko a trestajú cudzích na trhu práce, ako sú mladí ľudia, nízkokvalifikovaní pracovníci a osoby z prostredia migrantov, v prípade ktorých sa spolu so staršími pracovníkmi vykazuje miera účasti na trhu práce, ktorá je značne pod priemerom EÚ. Silná ochrana účastníkov na trhu práce, na základe ktorej zmena zamestnania so sebou prináša stratu nárokov (napr. na odstupné, predčasný odchod do dôchodku, dávky súvisiace so služobným vekom), odrádza od profesijnej mobility medzi zamestnaniami a odvetvami.

Takáto zotrvačnosť spôsobuje, že aktívne politiky trhu práce sú v Belgicku pomerne neúčinné, a vedie k situácii, kde popri vysokej nezamestnanosti v niektorých oblastiach a odvetviach existujú napätia na trhu práce a nedostatok zručností, ktorý bráni rastu, v iných oblastiach. Nezamestnanosť mladých ľudí počas minulého roka výrazne stúpla, s veľkými rozdielmi medzi regiónmi a jednotlivými skupinami. Riešenie štrukturálneho problému nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami sa bude musieť skombinovať s bojom proti naliehavému problému predčasného ukončenia školskej dochádzky a ukončovania štúdia mladými ľuďmi bez kvalifikácie. Šiesta štátna reforma ponúka príležitosť zlepšiť efektívnosť a cielenosť politik zamestnanosti za predpokladu, že sa optimalizuje spolupráca medzi federálnou a regionálnou úrovňou.

- (15) Belgicko aj naďalej zažíva čoraz horšiu konkurencieschopnosť, a to aj v oblasti nenákladových aspektov. Slabne predovšetkým medzinárodná konkurencieschopnosť výroby, čo sa odráža na čoraz menších maržách výrobcov a strate pracovných miest. Belgicko bolo tradične závislé od indexácie miezd, aby si mohlo zachovať kúpnu silu. Prekročenia v celkovom raste miezd sa však naprávajú neskoro a v nedostatočnej miere. Okrem toho ústredná mzdová norma vždy nedovoľuje, aby sa dostatočne zohľadnil vývoj odvetvovej produktivity a podmienky na miestnych trhoch práce. V dôsledku toho rástli mzdy rýchlejšie ako produktivita, čo viedlo k strate pracovných miest a konkurencieschopnosti. V spolupráci so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnou praxou by Belgicko malo reformovať svoj systém tvorby miezd, aby sa zohľadnilo väčšie odvetvové mzdové rozpätie a mzdy sa lepšie zosúlادili s vývojom produktivity. Ceny v maloobchodnom sektore zostávajú stále vyššie ako v susedných krajinách, zatiaľ čo obmedzenia v oblasti odborných služieb bránia rozvoju inovačných podnikateľských modelov a obmedzujú investície. Distribučné sadzby za elektrickú energiu aj naďalej patria medzi najvyššie v Európe a ich plánovaná regionalizácia prispieva k neistote týkajúcej sa budúceho vývoja distribučných nákladov pre koncových používateľov, pretože v súčasnosti zmrazené sadzby nepokrývajú zvyšujúce sa náklady distribútorov. Ak si má Belgicko zachovať vysoké mzdy a zároveň vytvárať nové pracovné miesta, musí na svetových trhoch vytvárať a predávať sofistikovanejšie výrobky a výrobky s vyššou pridanou hodnotou ako dnes. V Belgicku chýbajú rýchlo rastúce firmy v inovatívnych odvetviach. Podpora inovácií je dobre rozvinutá a vzťahuje sa na celý inovačný cyklus, ale stala sa zložitou a je roztrieštená. Zvyšovanie množstva činností s vysokou pridanou hodnotou často brzdí nedostatok kvalifikovaných ľudských zdrojov.
- (16) Očakáva sa, že Belgicko nesplní svoj cieľ zníženia emisií skleníkových plynov o 15 % do roku 2020 v odvetviach, ktoré nepokrýva systém obchodovania s emisiami EÚ, aspoň nie bez toho, aby sa spoliehalo na mechanizmy flexibility. Aj keď sa uskutočňujú určité iniciatívy, chýba im jednotný smer a kombinovaný vplyv opatrení na znižovanie emisií, najmä v odvetví dopravy a stavebníctve, zostáva nejasný. Zníženie DPH na elektrickú energiu by mohlo v tejto súvislosti ešte viac podkopať úsilie. Rokovania o spolupráci a dohoda o rozdelení bremena medzi federálnym štátom a regiónmi sa nepremietli do jasného rozdelenia úsilia. V porovnaní s väčšinou iných krajín predstavuje preťaženie ciest veľkú záťaž pre belgické hospodárstvo. Závažnosť problému si vyžaduje komplexnú reakciu v oblasti politiky, ktorá by zohľadnila potenciál časovo odlišených poplatkov za preťaženie ciest, preskúmala priaznivé daňové zaobchádzanie so služobnými vozidlami a kartami na čerpanie pohonných hmôt na súkromné účely a zvýšila by efektívnosť verejnej dopravy.
- (17) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiskálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 6.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (19) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 2, 4, a 5.
- (20) V kontexte Európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽¹⁾. Ako krajina, ktorej menou je euro, Belgicko by malo zabezpečiť úplné a včasné vykonávanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 v kontexte vznikajúcej medzery 0,5 % HDP na základe jarnej prognózy útvarov Komisie na rok 2014, čo naznačuje riziko značnej odchýlky vzhľadom na požiadavky preventívnej časti Paktu stability a rastu. V roku 2015 výrazne posilniť rozpočtovú stratégiu a zabezpečiť tak požadovanú úpravu 0,6 % HDP smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa, čo by takisto zabezpečilo dodržanie dlhového pravidla. Následne na to presadzovať plánovanú ročnú štrukturálnu úpravu smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa, až kým sa nedosiahne strednodobý cieľ, v súlade s požiadavkou každoročnej štrukturálnej úpravy najmenej 0,5 % HDP a v prípade potreby za dobrých hospodárskych podmienok aj viac, s cieľom zaručiť, že sa dodrží dlhové pravidlo, aby sa zabezpečila udržateľná klesajúca tendencia vysokého pomeru dlhu verejnej správy. Zabezpečiť, aby všetky úrovne verejnej správy vyvážené prispievali k plneniu fiškálnych pravidiel vrátane pravidla vyrovnaného štrukturálneho rozpočtu prostredníctvom záväzného nástroja obsahujúceho explicitný prehľad cieľov v rámci strednodobého plánovania.
2. Zlepšiť vyváženosť a spravodlivosť celkového daňového systému a pripraviť komplexnú daňovú reformu, ktorá umožní posun od zdanenia práce k základom väčšmi podporujúcim rast, zjednodušenie daňového systému, odstránenie medzier v právnych predpisoch, zvýšenie efektívnosti DPH, rozšírenie daňových základov, zníženie daňových výdavkov a postupné rušenie dotácií škodlivých pre životné prostredie.
3. Obmedziť rast budúcich vládnych výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ktoré sa týkajú najmä dôchodkov a dlhodobej starostlivosti, pomocou zintenzívnenia úsilia o zníženie medzery medzi skutočným a zákonom stanoveným vekom odchodu do dôchodku, urýchleného zníženia možností predčasného odchodu do dôchodku, podporou aktívneho starnutia, zosúladením odchodu do dôchodku so zmenami v strednej dĺžke života a zlepšením nákladovej účinnosti verejných výdavkov na dlhodobú starostlivosť.
4. Zvýšiť účasť na trhu práce, a to predovšetkým pomocou zníženia finančných faktorov, ktoré znižujú motiváciu pracovať, zvýšenia prístupu k trhu práce pre znevýhodnené skupiny, ako sú mladí ľudia a osoby z prostredia migrantov, zlepšenia profesijnej mobility a riešenia nedostatku zručností a nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami, ako aj predčasného ukončenia školskej dochádzky. Posilniť partnerstvá verejných orgánov, verejných služieb zamestnanosti a vzdelávacích inštitúcií v celej krajine s cieľom poskytnúť včasnú a cieleňú podporu mladým ľuďom.
5. Obnoviť konkurencieschopnosť, a to pokračovaním v reforme systému stanovovania miezd v spolupráci so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnou praxou, vrátane indexácie miezd. Zabezpečiť, aby vývoj miezd odrážal vývoj produktivity na odvetvovej a/alebo firemnej úrovni, ako aj hospodárske okolnosti a aby v prípade potreby obsahoval účinné automatické úpravy, a to pomocou posilnenia hospodárskej súťaže v maloobchodnom sektore, odstránenia nadmerných obmedzení v oblasti služieb vrátane odborných služieb, riešenia rizika ďalšieho zvyšovania nákladov na distribúciu energie, podporou inovácií prostredníctvom efektívnych stimulačných programov a znížených administratívnych prekážok, a pomocou uskutočňovania koordinovaných politík vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré riešia pretrvávajúci nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a regionálne rozdiely v predčasnom ukončení školskej dochádzky.

(1) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

6. Zabezpečiť, aby sa do roku 2020 splnili ciele znižovania emisií skleníkových plynov, na ktoré sa nevzťahuje systém obchodovania s emisiami, predovšetkým v stavebníctve a doprave. Zabezpečiť, aby sa príspevok dopravy zosúladiť s cieľom zníženia preťaženia ciest. Dohodnúť sa na jasnom rozdelení úsilia a bremena medzi federálnymi a regionálnymi orgánmi.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Bulharska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Bulharska na rok 2014**

(2014/C 247/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohlade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Bulharska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Bulharska na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 10.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Bulharsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia uverejnila 5. marca 2014 výsledky hĺbkového preskúmania pre Bulharsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Vykonaná analýza vedie Komisiu k záveru, že v Bulharsku naďalej existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a prijatie opatrení politiky. Politické opatrenia si vyžaduje najmä zdĺhavá úprava trhu práce, zatiaľ čo korekcia vonkajšej pozície a znižovanie úrovne zadlženia podnikov prebieha v poriadku.
- (8) Bulharsko 17. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v konvergenčnom programe na rok 2014 je dosiahnuť strednodobý cieľ štrukturálneho deficitu -1 % HDP do roku 2016. Strednodobý cieľ je prísnejší, ako to vyžaduje Pakt stability a rastu. Bulharsko ťaží z možnosti uplatniť dočasnú odchýlku od strednodobého cieľa o 0,6 % HDP v roku 2013 a o 0,1 % HDP v roku 2014, ktorá sa povoľuje pre spoločne financované projekty. Konvergenčný program počíta so zhoršením (prepočítaného) štrukturálneho salda o 0,3 % HDP v roku 2014 na -1,3 % HDP a so zlepšením o 0,3 % HDP v roku 2015 na -1,0 % HDP, čo zaručí návrat k plneniu strednodobého cieľa. Miera rastu vládnych výdavkov by v období rokov 2014 – 2015 nepresiahla príslušný referenčný strednodobý ukazovateľ výdavkov. Rozpočtové plány sú teda v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Pomer dlhu k HDP je značne pod úrovňou 60 % HDP a podľa konvergenčného programu sa očakáva, že do konca programového obdobia sa len mierne zvýši – na 20,6 % HDP. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy konvergenčného programu, je optimistický na obdobie rokov 2014 – 2015. Očakáva sa, že ročný rast dosiahne 2,1 % v roku 2014 a 2,6 % v roku 2015, a nie 1,7 % v roku 2014 a 2,0 % v roku 2015, ako sa uvádza v jarnej prognóze útvarov Komisie. Podľa prognózy Komisie je odchýlka Bulharska od jeho strednodobého cieľa v roku 2014 vyššia, ako je povolené na základe dočasnej odchýlky povolenej pre spoločne financované projekty, a v roku 2015 by sa nedosiahol požadovaný návrat k strednodobému cieľu. Na základe posúdenia konvergenčného programu na rok 2014 a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že v období rokov 2014 – 2015 existuje riziko odchýlky od strednodobého cieľa.
- (10) Daňová disciplína a kvalita daňovej správy aj naďalej predstavujú pre Bulharsko hlavné výzvy. Dostupné odhady poukazujú na pomerne veľký objem tieňovej ekonomiky, čo potvrdzujú aj údaje o nelegálnej práci v Bulharsku. Administratívne náklady na výber daní a náklady na dosiahnutie disciplíny pri platení daní sú relatívne vysoké. Napriek určitým opatreniam prijatým na riešenie týchto výziev Bulharsko stále nedisponuje plnohodnotnou stratégiou daňovej disciplíny, ktorá by zahŕňala prácu všetkých orgánov zapojených do výberu daní a obsahovala prvotnú analýzu najvýznamnejších rizík spojených s výberom daní, ako aj posúdenie existujúcich opatrení vrátane zjednodušujúcich opatrení a zlepšených kontrol.
- (11) V roku 2013 Bulharsko urobilo oproti minulým záväzkom v oblasti dôchodkovej reformy krok späť. Systémy predčasného odchodu do dôchodku sa nezredukovali podľa plánu. Plánované každoročné zvýšenie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku sa odložilo. V súvislosti s harmonizáciou veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy sa nedosiahol žiadny pokrok a neurobili sa žiadne kroky na sprísnenie kritérií oprávnenosti a kontrol na obmedzenie zneužívania pridelovania invalidných dôchodkov. Bulharsko má jedno z najrýchlejšie starnúcich obyvateľstiev v Únii, čo má negatívne dôsledky pre trh práce, potenciál rastu hospodárstva a financovanie dôchodkového systému. Bulharsko preto musí

pokračovať v reforme svojho dôchodkového systému. Bulharsko takisto čelí významným výzvam v racionalizácii a riadení sektora nemocníc vrátane nedostatku transparentnosti vo financovaní nemocníc a nedostatočne rozvinutých služieb ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Okrem toho vysoká úroveň formálnych aj neformálnych platieb, ktoré znáša priamo pacient, fakticky vylučuje určité skupiny obyvateľstva z prístupu k službám zdravotnej starostlivosti. Ukazovatele zdravotného stavu sú v porovnaní s ostatnými členskými štátmi slabé, čo naznačuje, že v budúcnosti môžu byť potrebné štrukturálne vyššie verejné výdavky na zdravotníctvo.

- (12) V posledných rokoch vykazoval trh práce horšie výsledky, čím sa obmedzila schopnosť hospodárstva na nápravu a oslabil sa jeho rastový potenciál. Nezamestnanosť sa v roku 2013 ustálila, ale miera nezamestnanosti mladých ľudí a dlhodobá nezamestnanosť naďalej stúpa. V Bulharsku je jeden z najvyšších podielov mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, z čoho vyplýva závažné nedostatočné využitie a rozvoj ľudského kapitálu. Pri posilňovaní kapacít Úradu práce sa dosiahol len malý pokrok. Musí sa takisto rozšíriť dosah a zvýšiť účinnosť aktívnych politik trhu práce. V Bulharsku chýbajú účinné opatrenia zacielené na mladých ľudí, ktorí nie sú evidovaní na úrade práce, vrátane Rómov, v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí. Bežné záchranné siete (dávk v nezamestnanosti a sociálna pomoc) nepokrývajú veľkú časť nezamestnaných ľudí, ktorí sú namiesto toho odkázaní na rodinnú solidaritu alebo neformálnu prácu. Bulhari sú vystavení jednému z najvyšších rizík chudoby alebo sociálneho vylúčenia v Únii. Minimálne prahové hodnoty pre vyplácanie príspevkov na sociálne zabezpečenie by mohli zabrániť nízkokvalifikovaným pracovníkom v plnej miere sa podieľať na oficiálnej ekonomike. Uskutočnili sa určité analýzy na posúdenie možného vplyvu – tieto sa musia posúdiť a na ich základe vypracovať primerané politické opatrenia. V Bulharsku neexistujú žiadne jasné usmernenia na stanovenie transparentnej minimálnej mzdy. Zákonom stanovená minimálna mzda sa od roku 2011 zvýšila, čo môže mať negatívny vplyv na zamestnanosť a mala by sa teda sledovať.
- (13) Bulharsko stále neprijalo zákon o vzdelávaní na školách, ktorý predstavuje rámec pre vykonanie potrebných komplexných reforiem školského systému vrátane modernizácie učebných plánov a zlepšenia vzdelávania učiteľov. Je potrebné zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy v Bulharsku a lepšie ich začleniť do všeobecných vzdelávacích štruktúr, aby sa zohľadnili flexibilné metódy, znížilo sa predčasné ukončenie školskej dochádzky a zlepšil sa prístup k celoživotnému vzdelávaniu. Vysokoškolské vzdelávanie zase celí pretrvávajúcim výzvam lepšie naplňať potreby trhu práce. K slabým výsledkom prispieva nízky štandard osvedčovania kvality. Diskutuje sa o novej stratégii pre vysokoškolské vzdelávanie, kde sa požaduje reštrukturalizácia riadenia univerzít prostredníctvom priameho zapojenia zainteresovaných strán, ako napríklad podnikov a študentov, konsolidácia univerzít a prístup zameraný na výkonnosť s cieľom lepšie zladit' výsledky vzdelávania s požiadavkami trhu práce. Prístup k vzdelaniu pre znevýhodnené deti, najmä rómske, predstavuje neustálu výzvu. Povinné dvojročné predškolské vzdelávanie je kľúčovým opatrením, ktoré ide správnym smerom, a malo by sa dôkladne vykonávať, spolu s opatreniami na predčasnú ukončenie školskej dochádzky. Je potrebné rozšíriť existujúce iniciatívy, aby sa zlepšila odborná príprava učiteľov a znížila faktická segregácia v školách. Pravidlá, ktoré prepájajú príspevky na nezaopatrované dieťa s účasťou na vzdelávaní, sú už v platnosti, ale tieto opatrenia zatiaľ ešte nemuseli mať požadovaný vplyv.
- (14) Vzhľadom na roztrieštený prístup a nedostatočný záväzok voči hlbkovým reformám malo širšie úsilie modernizovať verejnú správu obmedzený dosah. Bulharsko potrebuje koordinovanú stratégiu reformy verejnej správy, ktorá by zvýšila odbornosť a nezávislosť verejnej správy a jej regulačných agentúr, vrátane systému kariérneho rastu štátnych zamestnancov a ich vymenúvania na kľúčové pozície na základe zásluh, ako aj účinných štruktúr na riešenie problému korupcie. Na zlepšenie všeobecného podnikateľského prostredia je potrebné neustále vyvíjať úsilie. Medzi výzvy patria postupy pri získavaní povolení a zápise do obchodného registra. Vyriešenie platobných neschopností trvá v priemere viac ako tri roky a miera uspokojenia pohľadávok je nízka. V roku 2013 sa prijali nové pravidlá týkajúce sa meškania platieb, ktoré sa ešte musia realizovať. Rozvoj elektronickej verejnej správy sa zastavil a koordinácia na zaručenie interoperability systémov a vytváranie jednotných kontaktných miest nie sú dostatočné, čo obmedzuje úsilie zvýšiť transparentnosť a znížiť administratívnu záťaž. V oblasti verejného obstarávania

chýba jednoduchý a zjednotený právny rámec, čo má za následok zložité právne podmienky a podmienky dohľadu a u poskytovateľov vzniká neistota. Nezávislosť súdnictva takisto naďalej zostáva veľkým problémom pre podnikateľské prostredie v Bulharsku. Bulharsko urobilo určité kroky na riešenie korupcie, ale celkový pokrok bol obmedzený a stále zostáva nestabilný, čo vyžaduje jednotnejšie kontroly a odrádzajúce sankcie v prípade konfliktu záujmov. Existuje takisto potreba lepšej koordinácie medzi protikorupčnými inštitúciami a potreba ich ochrany pred politickými vplyvmi.

- (15) Hospodárska súťaž v odvetviach elektrickej energie a plynu je naďalej obmedzená. Osobitnú pozornosť v oblasti zlepšenia fungovania energetických trhov je potrebné venovať nedostatku výmen elektrickej energie a plynu a absencii transparentného veľkoobchodného trhu. Voľnému trhu s elektrickou energiou dominuje jediný dodávateľ a obmedzená veľkosť trhu znamená, že hospodárska súťaž nemôže plniť svoju funkciu zabezpečovania nákladovej účinnosti. Nezávislosť a účinnosť národného regulačného orgánu zostáva obmedzená. Závislosť na dovoze od malého počtu dodávateľov a nedostatok rozvoja infraštruktúry vytvárajú riziko ponukových šokov. Bulharsko navrhlo na financovanie EÚ v novom programovom období 2014 – 2020 komplexný balík opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti.
- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Bulharska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Bulharsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú hospodársku správu a riadenie Únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 6.
- (17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Bulharska a jej stanovisko⁽¹⁾ je premietnuté najmä do odporúčania 1.
- (18) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 3, 4, a 5,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Bulharsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na vznikajúcu medzeru vo vzťahu k požiadavkám vyplývajúcim z preventívnej časti Paktu stability a rastu. V roku 2015 posilniť rozpočtovú stratégiu na zabezpečenie dosiahnutia strednodobého cieľa a na jeho udržanie v ďalšom období. Zabezpečiť kapacity novej fiškálnej rady na plnenie svojho mandátu. Realizovať komplexnú daňovú stratégiu na posilnenie výberu daní, boj proti tieňovej ekonomike a na zníženie nákladov na dodržiavanie predpisov.
2. Prijatť dlhodobú stratégiu pre dôchodkový systém; táto stratégia by mala pozostávať z pokračovania v plánovanom ročnom zvýšení zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku, zavedenia mechanizmu prepojenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku so strednou dĺžkou života v dlhodobom horizonte, postupného rušenia možností predčasného odchodu do dôchodku a vyrovnania zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy. Sprísniť kritériá oprávnenosti a postupy pridelovania invalidných dôchodkov, a to napríklad lepším zohľadnením schopnosti pracovať u žiadateľov. Zabezpečiť nákladovo efektívne poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a to aj zlepšením stanovovania cien za služby zdravotnej starostlivosti, pričom sa prepojí financovanie nemocníc s ich výsledkami, optimalizuje sieť nemocníc a rozvinie ambulantná zdravotná starostlivosť.
3. Zlepšiť efektívnosť úradu práce pomocou vyvinutia systému na sledovanie výkonnosti a lepšieho cielenia na najzraniteľnejšie skupiny, ako sú nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, dlhodobo nezamestnaní a Rómovia. Rozšíriť dosah a zvýšiť účinnosť aktívnych politík trhu práce, aby sa zhodovali s profilmi uchádzačov o zamestnanie a aby zasiahli aj mladých ľudí, ktorí nie sú evidovaní na úrade práce, ale nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí. Zlepšiť účinný dosah dávok v nezamestnanosti a sociálnej pomoci a ich prepojenie s aktivačnými opatreniami.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

Uskutočniť komplexné preskúmanie minimálnych prahových hodnôt príspevkov na sociálne zabezpečenie s cieľom zabezpečiť, aby nízkokvalifikovaní pracovníci neboli vytlačení z trhu práce. Po konzultáciách so sociálnymi partnermi zaviesť transparentné usmernenia pre úpravu zákonom stanovenej minimálnej mzdy s ohľadom na dosah na zamestnanosť a konkurencieschopnosť. Ďalej zlepšiť prístupnosť a účinnosť sociálnych služieb a transferov pre deti a starších ľudí s cieľom zmierniť chudobu.

4. Prijat' zákon o vzdelávaní na školách a vykonávať reformy odborného a vysokoškolského vzdelávania s cieľom zvýšiť úroveň a významnosť zručností nadobudnutých na všetkých úrovniach, a zároveň posilňovať partnerstvo medzi vzdelávacími inštitúciami a podnikmi na účely lepšieho zladenia výsledkov s potrebami trhu práce. Posilniť kvalitu inštitúcií odborného vzdelávania a prípravy a zlepšiť prístup k celoživotnému vzdelávaniu. Vystupňovať úsilie o zlepšenie prístupu ku kvalitnému inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu znevýhodnených detí, najmä rómskych, a prísne uplatňovať pravidlá prepájajúce vyplácanie príspevku na nezaopatrené dieťa s účasťou na vzdelávaní.
5. Pokračovať v zlepšovaní podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky, a to odstraňovaním byrokracie, podporou elektronickej verejnej správy, zefektívnením konkurzných konaní a vykonávaním právnych predpisov v oblasti meškania platieb. Zlepšiť systém verejného obstarávania, a to posilnením administratívnej kapacity, posilnením kontrol *ex ante*, ktoré vykonáva Agentúra pre verejné obstarávanie, a uskutočnením konkrétnych krokov pri realizácii elektronického verejného obstarávania. Zvýšiť kvalitu a nezávislosť súdnicstva a zintenzívniť boj proti korupcii.
6. Rozšíriť reformu energetického sektora s cieľom zvýšiť hospodársku súťaž, efektívnosť a transparentnosť trhu a energetickú efektívnosť, a to najmä pomocou odstránenia prekážok na trhu, zníženia váhy regulovaného segmentu, zintenzívnenia úsilia o vytvorenie transparentného veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou a plynom, rušenia kvót a posilnenia nezávislosti a administratívnych kapacít regulačného orgánu v oblasti energetiky. Urýchliť projekty prepojenia so susednými členskými štátmi a kandidátskymi krajinami, najmä v oblasti plynu, a zvýšiť kapacity tak, aby bola krajina schopná čeliť prerušeniu dodávok.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky na rok 2014**

(2014/C 247/03)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Českej republiky na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 14.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Česká republika nie je uvedená medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Česká republika predložila 16. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a 28. apríla 2014 svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v konvergenčnom programe na rok 2014 je udržať deficit verejných financií počas programového obdobia pod referenčnou hodnotou 3 % HDP stanovenou v zmluve. V konvergenčnom programe sa uvádza strednodobý cieľ vo výške -1 % HDP, ktorý odráža požiadavky Paktu stability a rastu. Hoci rozpočtová stratégia v roku 2014 je v súlade s Paktom stability a rastu, v roku 2015 sa nepredpokladá splnenie požadovaných úprav v štruktúrálnej vyjadrení, keďže sa očakáva zhoršenie prepočítaného štruktúrneho salda o 0,6 percentuálneho bodu. Navyše sa očakáva zvýšenie výdavkov verejnej správy, a to takým tempom, ktoré nie je v súlade s referenčnou hodnotou pre výdavky. Predpokladá sa, že prepočítané štruktúrne saldo sa od požadovaného postupu úprav odchýli aj v rokoch 2016 a 2017, v ktorých sa predpokladá prepočítané štruktúrne saldo vo výške -1,6 %, resp. -1,9 % HDP. Celkovo sa od roku 2015 očakáva riziko odchylenia sa od postupu úprav smerujúcich k strednodobému cieľu. Podľa konvergenčného programu sa predpokladá, že pomer dlhu k HDP, ktorý je pod úrovňou referenčnej hodnoty 60 % HDP, v roku 2014 prechodne klesne o 1,1 percentuálneho bodu na 45 % HDP a v roku 2015 stúpne na 46 % HDP. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy uvedené v konvergenčnom programe, je realistický. Oproti hodnotám 2 %, resp. 2,4 % uvedeným v prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa podľa konvergenčného programu očakáva, že české hospodárstvo v roku 2014 porastie o 1,7 % a v roku 2015 o 2 %. Hlavné riziká rozpočtového výhľadu vyplývajú z vysokej miery neistoty, pokiaľ ide o budúci vývoj verejných investícií, a z potenciálnych jednorazových výdavkov v súvislosti s plánovanou zmluvou o prenájme bojových stíhačiek s predpokladaným vplyvom na zvýšenie deficitu vo výške 0,5 % HDP v roku 2015.

Podľa prognózy Komisie hrozí v roku 2015 značná odchýlka od strednodobého cieľa. Rozdiel oproti scenáru v konvergenčnom programe spočíva v odlišných predpokladoch, pokiaľ ide o politiky a diskrečné opatrenia v roku 2015. Vychádzajúc zo svojho posúdenia konvergenčného programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva Rada názor, že deficit bol v roku 2013 v súlade s odporúčaním Rady udržateľným spôsobom znížený pod hranicu 3 % HDP a že, zatiaľ čo v roku 2014 sa očakáva dosiahnutie strednodobého cieľa, hrozí, že v roku 2015 dôjde k výraznému odchyleniu sa od tohto cieľa.

- (9) Česká republika sa vymanila z dvojročnej recesie a v súčasnosti čelí výzve dosiahnutia udržateľného vysokého rastu v situácii, keď obyvateľstvo rýchlo starne. Verejné investície počas posledných rokov prudko klesali, pričom predovšetkým trpeli investície do infraštruktúry. Model rastu českého hospodárstva pred krízou sa opieral o silný prílev zahraničného kapitálu a výrazné zameranie na vývoz. Keďže priestor na dobiehanie založené na akumulácii výrobných faktorov (vrátane zahraničného kapitálu) sa ukazuje ako obmedzený, zmena orientácie hospodárstva na domáce hybné sily rastu by otvorila nové cesty k zvýšeniu produktivity. Základné prvky tohto procesu zahŕňajú podporu vzdelávania, odbornej prípravy a inovácií, ako aj posilnenie inštitúcií.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (10) Vláda nedávno schválila Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe, aj keď na jej ratifikáciu v parlamente sa stále čaká. Práca na komplexnej reforme fiškálneho rámca sa začala v roku 2011, jej prijatie a zavedenie je však stále neisté. Odložené bolo aj prijatie príslušných právnych predpisov na zabezpečenie dodržiavania smernice Rady 2011/85/EÚ⁽¹⁾.
- (11) V oblasti daňového systému stoja pred Českou republikou kľúčové výzvy v podobe zefektívnenia výberu daní a dosiahnutia daňovej štruktúry priaznivejšej pre rast. Česká republika prijala niektoré opatrenia na zlepšenie daňovej disciplíny, a to najmä v oblasti nepriamych daní, celkové náklady na dodržiavanie predpisov sú však ešte stále príliš vysoké. V tejto súvislosti ešte stále nedošlo k harmonizácii daňových základov (dane z príjmu, príspevky na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie) a bolo zrušené zavedenie jednotného miesta na výber daní a odvodov plánované na rok 2015. Vláda však vyjadrila svoj zámer riešiť otázku harmonizácie daňových základov. Odporúčania z roku 2013 týkajúce sa daňovej štruktúry neboli zohľadnené. Zdaňovanie práce zostáva na vysokej úrovni, najmä pokiaľ ide o osoby s nízkymi príjmami vrátane zamestnancov na kratší pracovný čas, a to hlavne z dôvodu zvýšenia príspevkov na sociálne zabezpečenie. Existuje určitý potenciál na posun zdaňovania od práce k iným oblastiam, ako sú napríklad environmentálne dane a periodické dane z nehnuteľného majetku, ktoré sú v oboch prípadoch relatívne nízke. Pretrvávajú podstatné rozdiely v daňovo-odvodovom zaťažení a sociálnych príspevkoch v prípade zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, čo vedie k zužovaniu daňového základu a vytvára stimuly na zakladanie fiktívnej samostatne zárobkovej činnosti s nespravodlivými dôsledkami pre osoby zamestnané na základe riadnej pracovnej zmluvy.
- (12) Z dlhodobého hľadiska Česká republika čelí stredne vysokým rizikám udržateľnosti, spôsobeným vo veľkej miere predpokladaným zvýšením výdavkov v oblasti dôchodkového zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Podľa platných právnych predpisov sa v dlhodobom výhľade plánuje zvýšenie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku, zo strednodobého hľadiska je však tento postup príliš pomalý. Vláda zamýšľa zaviesť revízy mechanizmu na prispôbovanie veku odchodu do dôchodku zmenám strednej dĺžky života, ide však len o čiastočnú reakciu na výzvu v podobe medzery udržateľnosti. V roku 2015, teda o rok skôr než sa plánovalo, okrem toho dôjde k ukončeniu dočasného zníženia indexácie dôchodkov, pričom štandardný mechanizmus indexácie dôchodkov (ceny plus tretina rastu reálnych miezd) nebol revidovaný. Obmedzený pokrok bol zaznamenaný pri podpore zamestnateľnosti starších pracovníkov. K žiadnemu pokroku nedošlo pri zlepšovaní nákladovej účinnosti verejných výdavkov v oblasti zdravotnej starostlivosti. Sektor nemocničnej starostlivosti sa vyznačuje prebytkom kapacity, čo poukazuje na priestor pre potenciálne zlepšenie nákladovej účinnosti a riadenia.
- (13) Bolo vykonaných niekoľko počiatočných krokov na zvýšenie kapacity a zlepšenie kvality verejných služieb zamestnanosti. Uberajú sa správnym smerom, musí sa však posúdiť ich vplyv. Aktívne politiky trhu práce naďalej trpia nedostatočným financovaním a nie sú efektívne zacielené na ženy s malými deťmi, mladých ľudí a starších pracovníkov. Napriek relatívne vysokej celkovej miere zamestnanosti tieto skupiny nemajú na trhu práce zodpovedajúce zastúpenie. Obmedzený prístup k finančne dostupným zariadeniam a službám starostlivosti o deti a pomerne nízke využívanie práce na kratší pracovný čas brzdí účasť žien na trhu práce. Rozdiel v odmeňovaní žien a mužov bol v roku 2012 ešte stále jeden z najvyšších v Únii.
- (14) Znepokojujúca je kvalita českého vzdelávacieho systému a jeho relevantnosť pre trh práce. Boli prijaté určité opatrenia na zlepšenie rámca pre hodnotenie v oblasti povinnej školskej dochádzky, výzvou však zostávajú nadväzujúce opatrenia v školách a pri práci so žiakmi so slabšími výsledkami. Problémom, ktorý chce vláda riešiť, je aj atraktivnosť učiteľských povolaní. Nízke zapojenie rómskych detí do všeobecného inkluzívneho predprimárneho vzdelávania, ako aj do primárneho vzdelávania zostáva výzvou na ceste k ich integrácii. Reforma vysokoškolského vzdelávania bola odložená a žiadny pokrok nebol dosiahnutý ani pri zlepšovaní systému akreditácie a financovania vysokoškolského vzdelávania. Boli zavedené len malé zmeny, pokiaľ ide o financovanie výskumných inštitúcií. Uvedená reforma pritom zohráva kľúčovú úlohu pri vytváraní správnych stimulov pre výskumných pracovníkov z verejného sektora v úsilí o dosiahnutie excelentnosti, pri riešení spoločenských výziev a spolupráci s podnikateľským sektorom.

(1) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41).

- (15) Začal sa proces deregulácie veľkého počtu regulovaných profesií, pokračuje však pomalým tempom a neprináša bezprostredný úžitok vyplývajúci zo zosilnenia konkurencie v sektore služieb. Česká republika prijala niekoľko počiatočných opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti, a to najmä prostredníctvom stimulov z verejných zdrojov na podporu sektora stavebníctva. Potenciál úspor energie je stále značný a ambicióznejšie opatrenia by mohli prispieť aj k zníženiu energetickej závislosti.
- (16) Výzvu s negatívnymi hospodárskymi dôsledkami naďalej predstavuje kvalita a efektívnosť verejnej správy. Dlho očakávaný zákon o štátnej službe ešte nebol prijatý, pričom jeho prijatie je kľúčovou prioritou vlády. Obmedzený pokrok bol dosiahnutý v boji proti korupcii. Najvýznamnejšie právne predpisy, ktoré sú súčasťou stratégie boja proti korupcii na roky 2013 – 2014, neboli prijaté. Stále ešte nebola sformulovaná jasná dlhodobá vízia trvalých riešení tejto otázky, ktorá má veľký význam pre rozvoj hospodárstva a spoločnosti. Realizácia verejných obstarávaní na miestnej a regionálnej úrovni je poznačená zbytočnými prietahmi. Nové pravidlá verejného obstarávania sú krokom späť, pretože odstraňujú niektoré zo záruk transparentnosti. Obmedzený pokrok bol dosiahnutý pri zlepšovaní využívania fondov EÚ. Vysoké miery chybovosti, o ktorých orgán auditu informoval v prípade niekoľkých programov koncom roka 2013, však poukazujú na potrebu ďalšieho úsilia.
- (17) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Českej republiky. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Českej republike, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 7.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Českej republiky a jej stanovisko ⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Česká republika v rokoch 2014 – 2015 prijala opatrenia s cieľom:

1. Po náprave nadmerného deficitu udržať zdravú fiškálnu pozíciu v roku 2014. V záujme zabezpečenia dosiahnutia strednodobého cieľa významným spôsobom posilniť rozpočtovú stratégiu v roku 2015 a potom zostať na úrovni strednodobého cieľa. Uprednostniť výdavky podporujúce rast v záujme podpory oživenia a zlepšenia rastových vyhládok. Prijat' a vykonávať opatrenia na posilnenie fiškálneho rámca, a najmä zriadiť nezávislú fiškálnu inštitúciu na monitorovanie fiškálnych politík, zaviesť fiškálne pravidlá pre miestnu a regionálnu samosprávu a zlepšiť koordináciu medzi všetkými stupňami verejnej správy.
2. Zlepšiť daňovú disciplínu s osobitným zameraním na DPH a znížiť náklady na výber a platenie daní prostredníctvom zjednodušenia daňového systému a harmonizácie daňových základov dane z príjmu fyzických osôb a príspevkov na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie. Znížiť vysokú úroveň zdanenia práce, najmä v prípade osôb s nízkymi príjmami. Posunúť zdaňovanie smerom k oblastiam, ktoré sú menej škodlivé pre rast, ako sú periodické dane z nehnuteľného majetku a environmentálne dane. Ďalej znižovať rozdiely v zdaňovaní zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb.
3. Zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejného dôchodkového systému, a to najmä zrýchlením zvyšovania zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku a jeho následným jednoznačnejším napojením na zmeny strednej dĺžky života. Podporiť zamestnateľnosť starších pracovníkov a revidovať mechanizmus valorizácie dôchodkov. Prijat' opatrenia na významné zlepšenie nákladovej účinnosti a riadenia v sektore zdravotnej starostlivosti, najmä v prípade nemocničnej starostlivosti.
4. Posilniť efektívnosť a účinnosť verejných služieb zamestnanosti, a to najmä vytvorením systému merania výkonnosti. Zvýšiť účasť nezamestnaných mladých ľudí na individualizovaných službách. Podstatným spôsobom zlepšiť prístupnosť finančne dostupných a kvalitných zariadení a služieb starostlivosti o deti so zameraním na deti do troch rokov.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

5. Zabezpečiť, aby systém akreditácie, riadenia a financovania vysokoškolského vzdelávania prispieval k zvyšovaniu jeho kvality a relevantnosti pre trh práce. Zrýchliť vývoj a zavedenie novej metodiky hodnotenia výskumu a pridelovania finančných prostriedkov v záujme zvýšenia podielu financovania výskumných inštitúcií na základe výkonnosti. V oblasti povinnej školskej dochádzky zvýšiť atraktivnosť učiteľského povolania, zaviesť komplexný rámec hodnotenia a podporiť školy a žiakov so slabšími výsledkami. Zvýšiť inkluzívnosť vzdelávania, a to najmä prostredníctvom podpory zapojenia sociálne znevýhodnených a rómskych detí predovšetkým do predprimárneho vzdelávania.
6. Urýchliť reformu regulovaných profesií so zameraním na odstránenie neodôvodnených a neprimeraných požiadaviek. Znásobiť úsilie o zvýšenie energetickej účinnosti v hospodárstve.
7. V roku 2014 prijať a vykonávať zákon o štátnej službe, ktorým sa zabezpečí stabilná, efektívna a profesionálna služba v štátnej správe. Urýchliť a podstatným spôsobom posilniť boj proti korupcii, a to zavedením zostávajúcich legislatívnych opatrení stanovených v stratégii boja proti korupcii na roky 2013 – 2014 a vypracovaním plánov na nasledujúce obdobie. Ďalej zlepšovať riadenie finančných prostriedkov z fondov EÚ zjednodušovaním štruktúr na ich využívanie, zvyšovaním kapacity a riešením konfliktov záujmov. Zvýšiť transparentnosť verejného obstarávania a zlepšiť realizáciu verejných obstarávaní poskytnutím primeraného usmernenia a dohľadu.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na rok 2014**

(2014/C 247/04)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Dánska na roky 2013 – 2016.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Dánsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania Dánska podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že makroekonomické výzvy Dánska súvisiace s dlhom súkromného sektora a vonkajšou konkurencieschopnosťou sa už neidentifikujú ako nerovnováha v zmysle postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Predovšetkým sa zdá, že úprava na trhu s nehnuteľnosťami a dôsledky vysokej zadlženosti súkromného sektora pre reálnu ekonomiku a stabilitu finančného sektora sú zvládnuté. Tento vývoj, ako aj hybné faktory vonkajšej konkurencieschopnosti si však vyžadujú neustále monitorovanie.
- (8) Dánsko 15. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v konvergenčnom programe na rok 2014 je zaistiť udržateľnosť nápravy nadmerného deficitu a udržiavať štrukturálne rozpočtové saldo na úrovni strednodobého cieľa alebo nad ňou. Strednodobý cieľ vo výške -0,5 % HDP odzrkadľuje požiadavky Paktu stability a rastu. Deficit verejných financií Dánska udržateľne dosahoval v roku 2013 hodnotu nižšiu ako 3 % HDP. Konvergenčný program sa zameriava na celkový deficit verejných financií na úrovni 1,3 % HDP v roku 2014 a 2,9 % v roku 2015, čo je súlade s (prepočítaným) štrukturálnym saldom dosahujúcim alebo presahujúcim hodnotu strednodobého cieľa. Celkovo možno skonštatovať, že rozpočtová stratégia načrtnutá v konvergenčnom programe je v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Očakáva sa, že úroveň dlhu, ktorá v roku 2013 predstavovala 44,5 % HDP, sa v roku 2015 dočasne zvýši a následne poklesne. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy konvergenčného programu, je realistický. Scenár predpokladá rast HDP na úroveň 1,6 % v roku 2014 a 1,9 % v roku 2015 a je vo všeobecnosti v súlade s prognózou útvarov Komisie z jari 2014, ktorá predpokladá rast HDP na úrovni 1,5 % a 1,9 %. Rada na základe posúdenia konvergenčného programu na rok 2014, na základe prognózy Komisie a podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva názor, že Dánsko má zdravé verejné financie a že možno očakávať dosiahnutie cieľa jeho konvergenčného programu.
- (10) Dánsko dosiahlo určitý pokrok v otázke riešenia situácie skupín na okraji trhu práce ani v oblasti rozvoja nákladovej účinnosti vzdelávacieho systému. Reforma invalidných dôchodkov a flexibilných pracovných miest začala prinášať výsledky, začala sa uplatňovať reforma peňažných dávok, dohodlo sa na reforme nemocenských dávok a v apríli vláda predložila návrh na reformu aktívnych politík zameraných na trh práce. Výzvy naďalej existujú v súvislosti so zabezpečením dostatočného počtu kurzov učňovskej prípravy a so zlepšením kvality a imidžu tohto typu vzdelávania, s modernizáciou systémov odborného vzdelávania a odbornej prípravy a so znižovaním vysokej miery predčasného ukončenia školskej dochádzky. Vzhľadom na počiatočné štádium vykonávania týchto reforiem sa ich celkový účinok ešte len ukáže. Pokiaľ ide o odborné vzdelávanie a odbornú prípravu, vo februári 2014 sa dohodlo na reforme, pričom sa očakáva, že reforma sa začne uplatňovať v polovici roka 2015, pričom jej cieľom bude zlepšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom širokej škály iniciatív.

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 18.

- (11) Opätovné oživenie produktivity je pre hospodárstvo Dánska aj naďalej výzvou. Posúdenie Komisie je vo všeobecnosti v súlade so zisteniami Komisie pre produktivitu. Komisia pre produktivitu vydala v apríli 2014 hlavné odporúčania a viac ako 100 konkrétnych návrhov v oblastiach ako je hospodárska súťaž, verejné obstarávanie, vzdelávanie, internacionalizácia, inovácia, zdaňovanie a infraštruktúra. Kroky k riešeniu problému, ktorý predstavuje nízky rast produktivity, by mali viesť cez vykonávanie odporúčaní Komisie pre produktivitu.
- (12) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Dánska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Dánsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 3.
- (13) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a jej stanovisko⁽¹⁾ je premietnuté najmä do odporúčania 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Dánsko prijalo v priebehu obdobia rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

- (1) V nadväznosti na nápravu nadmerného rozpočtu pokračovať v úsilí o uplatňovanie fiškálnej politiky, ktorá podporuje rast, uchovávať zdravú fiškálnu pozíciu a zároveň zaistiť, aby sa počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje konvergenčný program, naďalej dosahoval strednodobý rozpočtový cieľ.
- (2) Prijat' ďalšie opatrenia na zlepšenie zamestnateľnosti osôb, ktoré sa nachádzajú na okraji trhu práce. Zlepšiť výsledky vzdelávania, predovšetkým pokiaľ ide o mladých ľudí z prostredia migrantov, a zvýšiť účinnosť odbornej prípravy. Uľahčiť prechod zo vzdelávania do zamestnania, a to aj prostredníctvom širšieho využívania odbornej a učňovskej prípravy na pracovisku.
- (3) Zvýšiť úsilie o odstránenie prekážok vstupu a znížiť regulačné zaťaženie s cieľom zvýšiť hospodársku súťaž v sektore domácich služieb, predovšetkým v oblasti maloobchodu a stavebníctva, tak ako to odporúča komisia pre produktivitu.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2014**

(2014/C 247/05)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Nemecka na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽⁵⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Nemecka na rok 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 33.

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Nemecko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Nemecko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Nemecku existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a politické opatrenia. Predovšetkým, deficit bežného účtu opakovane zaznamenal veľmi vysoký prebytok, ktorý odráža pozitívne účinky silnej konkurencieschopnosti, pričom veľký objem úspor sa investoval v zahraničí. Je to zároveň znakom toho, že domáci rast zostal na nízkej úrovni a hospodárske zdroje neboli rozdelené efektívne. Hoci prebytky bežného účtu nevyvolávajú riziká podobné tým pri vysokých deficitoch, veľkosť a pretrvávanie súčasného prebytku bežného účtu v Nemecku si zasluhujú zvýšenú pozornosť. Potreba konať v záujme zníženia rizika nepriaznivých účinkov na fungovanie domáceho hospodárstva a eurozóny je obzvlášť dôležitá najmä vzhľadom na veľkosť nemeckého hospodárstva.
- (8) Nemecko 14. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 8. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je zaistiť priebežné dosahovanie strednodobého cieľa. V programe stability je potvrdený strednodobý cieľ dosiahnuť -0,5 % HDP, v čom sa odrážajú požiadavky Paktu stability a rastu. Podľa programu stability zostane (prepočítané) rozpočtové saldo v roku 2014 aj v nasledujúcom roku kladné, pričom sa plánuje, že hrubý dlh v roku 2014 klesne na úroveň 76 % HDP a v nasledujúcom období si zachová dostatočne klesajúcu tendenciu. Rozpočtová stratégia načrtnutá v programe stability je preto v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý nebol oficiálne schválený nezávislým orgánom, je realistický, keďže je do značnej miery v súlade s prognózou útvarov Komisie z jari 2014. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie v súlade s nariadením (ES) č. 1466/97 zastáva Rada názor, že verejné financie v Nemecku sú aj naďalej celkovo zdravé, keďže strednodobý cieľ sa má podľa prognózy aj naďalej zachovať a pravidlo týkajúce sa dlhu sa má dodržať.
- (10) Nemecko dosiahlo iba obmedzený pokrok pri zvyšovaní nákladovej účinnosti verejných výdavkov na zdravotnú a dlhodobú starostlivosť, hoci boli oznámené nové iniciatívy v tejto oblasti. Hoci cieľom týchto iniciatív je zlepšiť nákladovú účinnosť zdravotnej starostlivosti, je možné, že nebudú postačovať na obmedzenie očakávaného budúceho zvyšovania nákladov. Cieľom nedávno prijatej dôchodkovej reformy je zlepšiť podmienky na predčasný odchod do dôchodku („Rente mit 63“) a výšku dôchodkov pre určité skupiny obyvateľov, vrátane príplatkov k dôchodkom pre ľudí, ktorí vychovali deti narodené pred rokom 1992 („Mütterrente“). Táto reforma predstavuje ďalšiu záťaž pre udržateľnosť verejného dôchodkového systému. Plánuje sa, že bude financovaná vyššou sadzbou príspevkov do systému dôchodkového zabezpečenia, čo bude mať nepriaznivý vplyv na disponibilné príjmy aktívnej pracovnej sily. Reforma by okrem toho mohla mať negatívny vplyv na zavádzanie doplnkového druhého a tretieho dôchodkového piliera. Nemecko dosiahlo obmedzený pokrok pri zvyšovaní výdavkov na vzdelávanie a istý pokrok ohľadne vyšších výdavkov na výskum. Zdá sa, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na všetkých úrovniach štátnej správy na účel splnenia cieľa do roku 2015 dosiahnuť úroveň celkových verejných aj súkromných výdavkov na vzdelávanie a výskum vo výške 10 % HDP. Zároveň by sa mali vytýčiť ešte ambicióznejšie nadväzujúce ciele so zámerom dosiahnuť úroveň najviac inovačných ekonomík. V Nemecku sa v posledných rokoch zvýšili investície do infraštruktúry a plánuje sa ich ďalšie posilnenie, zdá sa však, že je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie.

- (11) Nemecko dosiahlo vcelku obmedzený pokrok pri zvyšovaní efektívnosti daňového systému, ktorý má byť zameraný na podporu rastu, a pri znižovaní vysokého daňového zaťaženia práce. Nepredpokladá sa prijatie žiadnych zásadných opatrení na zabezpečenie presunu k zdrojom príjmov viac podporujúcim rast. Rozsah uplatňovania zníženej sadzby dane z pridanej hodnoty (DPH), ktorá je v súčasnosti na úrovni 7 %, by sa mohol zúžiť a celkový základ DPH by sa mohol rozšíriť. Pomerne nízke príjmy z periodickej daní z nehnuteľností naznačujú, že tu existuje priestor na zvýšenie a že rozloženie daňového zaťaženia by mohlo byť spravodlivejšie, keby sa výška daňového základu obecnej dane z nehnuteľností (*Grundsteuer*) prehodnotila. Podmienky pre investovanie v Nemecku by sa mohli ešte viac zlepšiť reformou systému miestnej živnostenskej dane (*Gewerbesteuer*), znížením administratívnej záťaže súvisiacej s výberom daní a obmedzením existujúceho zvýhodňovania dane z príjmov právnických osôb pred úverovým financovaním.
- (12) Fiškálny rámec bol doplnený vnútroštátnym pravidlom vyrovnaného rozpočtu a zriadením nezávislého poradného výboru. Zdá sa, že vo viacerých spolkových krajinách (*Länder*) sú ešte stále potrebné osobitné pravidlá na vykonávanie ústavného pravidla vyrovnaného rozpočtu („dlhová brzda“), ktoré majú zabezpečiť účinné uplatňovanie dlhovej brzdy v ročnom rozpočtovom cykle. Plánované prehodnotenie fiškálnych vzťahov medzi spolkovou republikou, jednotlivými spolkovými krajinami a samosprávami by sa malo využiť na posilnenie fiškálnej zodpovednosti.
- (13) Po dlhom období obmedzovania rastu miezd sa mzdy v posledných rokoch zvýšili, avšak reálny mzdový rast bol v roku 2013 miernejší ako v roku 2012. Nemecko plánuje v roku 2015 zaviesť celkovú minimálnu mzdu vo výške 8,50 EUR/hodinu, ktorá sa bude v plnom rozsahu uplatňovať od roku 2017. Zavedenie celkovej minimálnej mzdy, ktorej cieľom je zabezpečenie primeraného minimálneho príjmu pre pracujúcich, si vyžaduje starostlivé monitorovanie jeho vplyvu, a to predovšetkým na zamestnanosť. Vyvinulo sa len malé úsilie na zníženie vysokého daňového zaťaženia, a to predovšetkým pracovníkov s nízkymi príjmami. Prijatá dôchodková reforma a terajšie plány reforiem v oblasti dlhodobej starostlivosti, ktorých súčasťou je zvýšenie sadzieb príspevkov na sociálne zabezpečenie, by mohli opäť viesť k zvýšeniu daňového zaťaženia. Nemecko dosiahlo určitý pokrok pri zvyšovaní úrovne dosiahnutého vzdelania znevýhodnených skupín obyvateľstva, prepojenie medzi úrovňou dosiahnutého vzdelania a sociálno-ekonomickým zázemím je však ešte stále výrazné a pretrváva počas celý pracovný život ľudí. Napriek určitému pokroku, pokiaľ ide o prijímanie primeraných aktivačných a integračných opatrení, problémom zostáva dlhodobá nezamestnanosť, čo poukazuje na potrebu prijať ďalšie opatrenia. Len obmedzený pokrok sa dosiahol pri prijímaní opatrení na uľahčenie prechodu od „mini pracovných príležitostí“ na také formy zamestnania, ktoré v plnej miere podliehajú povinnému odvodu príspevkov na sociálne zabezpečenie. Žiadny pokrok sa nedosiahol pri znižovaní fiškálnych prekážok, ktoré bránia druhej zárobkovo činnnej osobe v domácnosti pracovať. Nemecko dosiahlo určitý pokrok pri rozširovaní dostupnosti celodennej predškolskej výchovy a vzdelávania, ako aj pri rozširovaní siete celodenných škôl. V súvislosti so zariadeniami starostlivosti o deti a celodennými školami sa zároveň ešte stále vyskytujú problémy, pokiaľ ide o ich kvalitu a regionálne rozdiely.
- (14) Cieľom návrhu vlády na revíziu zákona o energii z obnoviteľných zdrojov je spomaliť celkový nárast nákladov na energiu, rozložiť tieto náklady rovnomernejšie na jednotlivých spotrebiteľov, riadiť rozširovanie obnoviteľných zdrojov energie a podporovať ich integráciu na trhu. Vykonávanie tejto reformy sa musí starostlivo monitorovať so zreteľom na jej vplyv na nákladovú účinnosť podporného systému. Je potrebné vyvíjať ďalšie úsilie, pokiaľ ide o rozširovanie príslušných sietí a koordináciu so susednými krajinami.
- (15) Politické opatrenia na ďalšie podnecovanie hospodárskej súťaže v odvetviach služieb sa prijímali v obmedzenom rozsahu, hoci v určitých profesiách a regiónoch sa prijali ojedinelé reformy, napríklad zamerané na udeľovanie povolení a obchodnú komunikáciu v odvetví stavebníctva. Rast produktivity môže byť v odvetviach služieb štrukturálne nižšia ako v priemysle, avšak obzvlášť nízky je v niektorých odvetviach služieb, najmä v oblasti odborných služieb. Stále tam existujú prekážky vstupu na trh a poskytovania odborných služieb. Patria medzi ne obmedzenia právnej formy a držby podielov, ako aj požiadavky na odbornú kvalifikáciu. Rozmanitosť regulačných režimov pre odborné služby v jednotlivých spolkových krajinách naznačuje, že tu existuje priestor na identifikáciu najmenej zaťažujúcich regulačných koncepcií a na ich rozšírenie do celej spolkovej republiky. Hodnota verejných zákaziek, ktoré nemecké orgány uverejnili na základe právnych predpisov EÚ o verejnom obstarávaní, patrí aj naďalej medzi najnižšie v Únii. Úplný prechod na transparentný trh elektronického verejného obstarávania by pritom mohol podnietiť hospodársku súťaž. Predpisy týkajúce sa plánovania v maloobchodnom sektore v niektorých spolkových krajinách aj naďalej obmedzujú vstup nových podnikov na trh. Pri zlepšovaní hospodárskej súťaže na trhoch so železničnou dopravou sa dosiahol len obmedzený pokrok.

- (16) Nemecko dosiahlo obmedzený pokrok pri prijímaní opatrení na konsolidáciu bankového sektora, a to predovšetkým zlepšovaním rámca týkajúceho sa správy a riadenia. Rozhodnutia Komisie o štátnej pomoci v posledných rokoch v značnej miere stimulovali reštrukturalizáciu regionálnych bánk (*Landesbanken*), avšak tento sektor zostáva roztrieštený. Je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na odstránenie štrukturálnych prekážok a prekážok v oblasti správy a riadenia, ktoré sťažujú konsolidáciu ovplyvňovanú trhom. Odstránením uvedených prekážok by sa zároveň zvýšila celková efektívnosť finančného sektora. Preskúmaním právneho rámca druhého bankového piliera by sa ešte viac podporila konsolidácia verejného bankového sektora.
- (17) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Nemecka. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Nemecka, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie tým, že poskytne príspevky na úrovni EÚ pre budúce vnútroštátne rozhodnutia. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 4.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (19) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 4.
- (20) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Nemecko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonávanie týchto odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Nemecko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Presadzovať fiškálnu politiku, ktorá podporuje rast, a zachovať zdravú fiškálnu pozíciu na účel zabezpečenia toho, aby sa strednodobý rozpočtový cieľ aj naďalej plnil v celom období, na ktoré sa vzťahuje program stability, a aby sa miera dlhu verejnej správy aj ďalej trvale znižovala. Predovšetkým využiť dostupný priestor na zvýšenie a efektívnejšie využívanie verejných investícií do infraštruktúry, vzdelávania a výskumu. Zvýšiť efektívnosť daňového systému najmä rozšírením základu dane, najmä spotrebnej dane, na základe prehodnotenia výšky daňového základu obecnej dane z nehnuteľností, zlepšenia daňovej správy a preskúmania systému miestnej živnostenskej dane, a to aj so zreteľom na podnietenie súkromných investícií. Vyvinúť ďalšie úsilie na zvýšenie nákladovej účinnosti verejných výdavkov na zdravotnú a dlhodobú starostlivosť. Zabezpečiť udržateľnosť verejného dôchodkového systému i) zmenou financovania nových nepoistných/vedľajších dávok („*Mütterrente*“) na financovanie z daňových príjmov, a to aj s cieľom predísť ďalšiemu zvyšovaniu príspevkov na sociálne zabezpečenie, ii) zvýšením stimulov na neskorší odchod do dôchodku a iii) zvýšením miery pokrytia v druhom a treťom pilieri dôchodkového systému. Dokončiť vykonávanie dlhovej brzdy konzistentným spôsobom vo všetkých spolkových krajinách, zabezpečiť včasné a náležité uplatňovanie monitorovacích postupov a korekčných mechanizmov. Zlepšiť koncepciu fiškálnych vzťahov medzi spolkovou republikou, jednotlivými spolkovými krajinami a samosprávami, a to aj so zreteľom na zabezpečenie primeraných verejných investícií na všetkých úrovniach správy.
2. Zlepšiť podmienky na ďalšie podporenie domáceho dopytu, okrem iného aj znížením vysokých daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie, a to najmä u pracovníkov s nízkymi príjmami. Pri zavádzaní celkovej minimálnej mzdy monitorovať jej vplyv na zamestnanosť. Zlepšiť zamestnateľnosť pracovníkov ďalším zvyšovaním úrovne dosiahnutého vzdelania znevýhodnených skupín obyvateľstva a uplatňovaním ambicióznějších aktivačných a integračných opatrení na trhu práce určených najmä pre dlhodobo nezamestnaných. Prijíť opatrenia na zníženie fiškálnych prekážok práce, predovšetkým tých, ktoré bránia druhej zárobkovo činnéj osobe v domácnosti pracovať, a uľahčiť prechod od „mini pracovných príležitostí“ na také formy zamestnania, ktoré v plnej miere podliehajú povinnému odvodu príspevkov na sociálne zabezpečenie. Odstraňovať regionálne nedostatky, pokiaľ ide o dostupnosť celodenných zariadení starostlivosti o deti aj celodenných škôl, a zároveň zlepšovať celkovú kvalitu vzdelávania, ktoré poskytujú.

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

3. Udržať celkové náklady na transformáciu energetického systému na minime. Monitorovať predovšetkým dôsledky revízie zákona o energii z obnoviteľných zdrojov na nákladovú účinnosť podporného systému pre energie z obnoviteľných zdrojov. Zvýšiť úsilie na urýchlenie rozšírenia národných a cezhraničných elektrických a plynovodných rozvodných sietí. Zintenzívniť úzku koordináciu energetickej politiky so susednými krajinami.
4. Prijíť ambicióznejšie opatrenia na ďalšie podnietenie hospodárskej súťaže v sektore služieb vrátane určitých odborných služieb, a to aj preskúmaním existujúcich regulačných opatrení a priblížením sa k najlepším postupom v rámci všetkých spolkových krajín. Identifikovať príčiny nízkej hodnoty verejných zákaziek, ktoré sa zadávajú v rámci verejného obstarávania na základe právnych predpisov EÚ. Zvýšiť úsilie so odstránenie neoprávnených predpisov v oblasti plánovania, ktoré obmedzujú vstup nových podnikov do maloobchodného sektora. Prijíť opatrenia na odstránenie zostávajúcich prekážok hospodárskej súťaže na trhoch so železničnou dopravou. Vyvíjať úsilie o konsolidáciu sektora regionálnych bánk (*Landesbanken*), a to aj zlepšovaním rámca týkajúceho sa správy a riadenia.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2014**

(2014/C 247/06)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Estónska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽⁴⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Estónska na rok 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 21.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Estónsko nie je uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Estónsko predložilo 8. mája 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a 29. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je dosiahnuť strednodobý cieľ, ktorý sa zachová počas celého programového obdobia, a vybudovať si dostatočné rozpočtové rezervy pre prípad náročnej hospodárskej situácie. V programe stability sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ spočívajúci v štrukturálnom prebytku, čo je prísnejší cieľ, než sa požaduje v Pakte stability a rastu. Prepočítané štrukturálne saldo Estónska sa má v roku 2014 podľa očakávania zhoršiť o 0,1 percentuálneho bodu HDP, čím dochádza k odklonu od požadovaného postupu úprav pred tým, než dôjde v roku 2015 k zlepšeniu o 0,4 percentuálneho bodu HDP a v období rokov 2016 – 2017 bude takmer vyrovnané. V programe stability sa okrem toho poukazuje na riziko odklonu od referenčnej hodnoty pre výdavky v roku 2014 a na riziko významného odklonu v roku 2015. Celkovo plánovaný postup úprav zameraný na dosiahnutie strednodobého cieľa prináša so sebou riziká, pokiaľ ide o súlad s požiadavkami Paktu stability a rastu.
- (9) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú fiškálne prognózy uvedené v programe stability a ktorý nebol schválený nezávislým orgánom, je vierohodný a vo veľkej miere sa zhoduje s prognózou útvarov Komisie z jari 2014. Podľa tejto prognózy sa predpokladá, že štrukturálny deficit sa v roku 2014 zhorší o 0,1 % HDP, čo bude znamenať rozdiel vo výške 0,3 % HDP v porovnaní s požadovanou úpravou a pri posúdení o dva roky to bude znamenať výrazný odklon. Na rok 2015 Komisia prognózuje ďalšie zhoršenie štrukturálneho salda o 0,2 % HDP, čo poukazuje na výrazný odklon od požadovanej úpravy smerom k strednodobému cieľu. Výrazný odklon očakáva tiež v súvislosti s referenčnou hodnotou pre výdavky v rokoch 2014 – 2015. Na základe posúdenia programu stability na rok 2014 a prognózy Komisie podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že v rokoch 2014 a 2015 hrozí výrazný odklon od strednodobého cieľa. Pravidlo, podľa ktorého má byť štrukturálne saldo v súlade so Zmluvou o stabilite, koordinácii a správe, nadobudlo účinnosť prostredníctvom nového estónskeho zákona o štátnom rozpočte 23. marca 2014, ale toto pravidlo je ešte potrebné doviesť tým, že sa posilní záväzný charakter viacročných cieľov na strane výdavkov.
- (10) Pokiaľ ide o trh práce, dosiahol sa významný pokrok pri znížení nezamestnanosti mladých a dlhodobej nezamestnanosti. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať opatreniam na zabezpečenie stimulačných faktorov, ktoré pracovníkov s nízkymi príjmami nabádajú k práci. Sú potrebné ďalšie snahy o riešenie narastajúceho nedostatku pracovnej sily, ktorý okrem iného spôsobuje starnutie obyvateľstva a prípady odchodov z trhu práce zo zdravotných dôvodov a z dôvodu zdravotného postihnutia. Preto je veľmi dôležité včasné prijatie a vykonanie reformy v oblasti pracovnej spôsobilosti a súčasné zabezpečenie dostupnosti podporných služieb. Nákladová efektívnosť výdavkov v oblasti rodinnej politiky by sa mohla ďalej zlepšiť, a to aj podporou prístupu k starostlivosti o deti. Očakáva sa, že to by podporilo skorý návrat žien na trh práce a znížilo by to stále vysoké rozdiely v odmeňovaní medzi mužmi a ženami. Je potrebné zintenzívniť snahy o podporu podnikania a vytvárania pracovných miest v regiónoch mimo Tallinnu a Tartu s cieľom zabrániť prehĺbovaniu rozdielov v hospodárskom vývoji a znížiť nezamestnanosť, a to najmä v prípade osôb s nízkou kvalifikáciou.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (11) V oblasti vzdelávania a odbornej prípravy boli nedávno prijaté reformy s cieľom zosúladiť vzdelávanie s požiadavkami na trhu práce. Budú sa vyžadovať ďalšie snahy s cieľom uľahčiť prechod zo vzdelávania do zamestnania. Bude potrebné vynakladať systematické úsilie, najmä za účasti sociálnych partnerov, v záujme zvýšenia účasti na odbornom vzdelávaní a príprave a v oblasti učenia sa prácou, najmä v učňovskej príprave. Vykonávanie stratégie celoživotného vzdelávania bude vyžadovať skutočné úsilie, aby sa mohlo zabezpečiť veľmi potrebné zvýšenie kvalifikácií, rekvalifikácia a dosiahnutie určitých kvalifikačných úrovní, najmä v prípade osôb, ktoré sú v znevýhodnenom postavení voči trhu práce. Rámec pre inteligentnú špecializáciu, ktorý pozostáva zo stratégie pre podnikanie a rast a zo stratégie pre výskum, vývoj a inovácie, sa popri hlbšej špecializácii na tematické oblasti zameriava na spoločné priority. Vzhľadom na malú veľkosť hospodárstva by sa malo pokračovať v snahách o internacionalizáciu a prioritizáciu výskumu a vývoja a inovačných systémov.
- (12) Intenzita využívania zdrojov v Estónsku je stále veľmi vysoká. Došlo k pokroku pri riešení energetickej hospodárnosti verejných budov, ale je aj naďalej potrebné vyvíjať snahy a zintenzívniť ich, najmä v sektore bývania a priemyslu. Významný pokrok sa dosiahol v súvislosti s nakladaním s odpadom a skládkovaním odpadu, je však potrebné zabezpečiť hospodársku životaschopnosť recyklácie. Je potrebné vykonať opatrenia v rámci plánu rozvoja dopravy, a to najmä preto, aby sa Estónsku umožnilo udržať emisie CO₂ pod kontrolou v odvetviach nezahrnutých do systému obchodovania s emisiami. Energetická účinnosť nákladnej dopravy sa môže zlepšiť tým, že sa zavedú udržateľnejšie spôsoby dopravy. Využívanie verejnej dopravy možno ďalej zvýšiť zlepšením komplementárnosti regionálnych sietí a prepojením medzi autobusovou a železničnou osobnou dopravou. Používanie osobných vozidiel narastá, pričom priemerný vek vozového parku osobných automobilov je takmer dvojnásobný v porovnaní s priemerom EÚ a nové osobné vozidlá patria k najviac znečisťujúcim vozidlám v Únii. Je potrebné významne posilnenie environmentálnych stimulačných faktorov vrátane zdanenia. Hoci sa prijali sľubné kroky, pokiaľ ide o cezhraničné energetické prepojenia, úplné prepojenie estónskeho trhu s energiou na Úniu si bude vyžadovať čas a investície.
- (13) Prehlbujúce sa regionálne rozdiely spolu s negatívnym demografickým vývojom, neefektívnosťou a nedostatočnou spoluprácou medzi miestnymi samosprávami brzdia vývojový potenciál Estónska. To sčasti odzrkadľuje neustály nepomer medzi fiškálnou kapacitou a prenesenými právomocami v malých obciach, ako aj obmedzené úspory z rozsahu. Efektívnejšie poskytovanie služieb na miestnej úrovni a ich lepšia dostupnosť, v závislosti od oblasti služieb a minimálnych štandardov poskytovania služieb, a to najmä v doprave, dlhodobej starostlivosti, predškolskej výchove a v sociálnych službách, je základným predpokladom nato, aby boli aktivácia a opatrenia trhu práce účinné.
- (14) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Estónska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Estónska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (16) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala tiež analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Estónsko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Estónsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na to, že v prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa poukazuje na vznikajúci rozdiel vo výške 0,3 % HDP, ktorý predstavuje riziko významného odklonu oproti požiadavkám preventívnej časti Paktu stability a rastu. V roku 2015 významne posilniť rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobého cieľa a následne na ňom zotrvať. Doplniť pravidlo týkajúce sa rozpočtu o záväznejšie viacročné pravidlá týkajúce sa výdavkov v strednodobom rozpočtovom rámci a pokračovať vo zvyšovaní efektívnosti verejných výdavkov.
2. Zlepšiť stimuly, ktoré by motivovali ľudí pracovať, prostredníctvom opatrení zameraných na osoby s nízkym príjmom. Zamerať sa na aktivačné snahy tým, že sa zabezpečí včasné prijatie a vykonanie reformy pracovnej spôsobilosti. Zvýšiť efektívnosť a nákladovú efektívnosť v rámci rodinnej politiky a súčasne zlepšovať dostupnosť a prístupnosť služieb starostlivosti o deti. Zaviesť koordinované opatrenia na podporu hospodárskeho vývoja a podnikania v regiónoch, v ktorých existuje vysoká nezamestnanosť.
3. Zabezpečiť relevantnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre trh práce, zlepšiť úrovne zručností a kvalifikácií prostredníctvom rozšírenia opatrení celoživotného vzdelávania a systematického zvyšovania účasti na odbornom vzdelávaní a príprave vrátane učňovskej prípravy. Ďalej zintenzívniť prioritizáciu a špecializáciu v rámci výskumných a inovačných systémov a zlepšiť spoluprácu medzi podnikmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a výskumnými inštitúciami s cieľom prispieť k medzinárodnej konkurencieschopnosti.
4. Zintenzívniť snahy o zlepšenie energetickej hospodárnosti najmä obytných a priemyselných budov. Významne posilniť environmentálne stimuly v odvetví dopravy s cieľom prispieť k mobilite, ktorá by bola menej náročná na zdroje. Pokračovať v rozvoji cezhraničných prepojení so susediacimi členskými štátmi v záujme diverzifikácie zdrojov energie a podporovať konkurencieschopnosť prostredníctvom lepšej integrácie baltských trhov s energiou.
5. Lepšie vyvážiť príjmy miestnych samospráv s prenesenými právomocami. Zlepšiť efektívnosť miestnych samospráv a zabezpečiť poskytovanie kvalitných verejných služieb na miestnej úrovni, najmä sociálnych služieb, ktoré dopĺňajú aktivačné opatrenia.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Írska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Írska na rok 2014**

(2014/C 247/07)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných pák, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Na Írsko sa do decembra 2013 vzťahoval program makroekonomickej úpravy. Podľa článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013⁽¹⁾ bolo teda Írsko počas trvania tohto programu vyňaté z monitorovania a posudzovania európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík. So zreteľom na úspešné dokončenie írského programu makroekonomickej úpravy by sa Írsko v súčasnosti malo v plnej miere začleniť do rámca európskeho semestra.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Írsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a so zreteľom na úspešné ukončenie írského programu makroekonomických úprav a teda aj na skutočnosť, Írsko by sa v súčasnosti malo plne zaradiť do rámca európskeho semestra. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že nedávno ukončený program Írska týkajúci sa makroekonomickej úpravy mal kľúčový význam z hľadiska riadenia hospodárskych rizík a znižovania nerovnováh. Zvyšné makroekonomické nerovnováhy si však vyžadujú osobitné monitorovanie a rozhodné opatrenia politiky. Najmä vývoj finančného sektora, zadlženosť súkromného a verejného sektora a s tým spojené vysoké hrubé a čisté vonkajšie záväzky, ako aj situácia na trhu práce znamenajú, že riziká stále neboli odstránené.
- (8) Írsko 17. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 29. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (9) Hlavným cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability na rok 2014 je náprava nadmerného deficitu do roku 2015 a dosiahnutie strednodobého cieľa do roku 2018. V programe stability je uvedené dosiahnutie cieľového deficitu pod 3 % HDP do roku 2015 v súlade s odporúčaním postupu pri nadmernom deficite. V programe stability sa potvrdzuje strednodobý cieľ vyrovnanej rozpočtovej pozície v štruktúrnom vyjadrení, ktorý je v súlade s ustanoveniami Paktu stability a rastu. Po roku 2015 sa v programe stability stanovuje zníženie celkového fiškálneho deficitu približne o 1 percentuálny bod HDP ročne v období rokov 2016 – 2018. Cieľom je zníženie dlhu z približne 124 % HDP v roku 2013 na 107 % HDP v roku 2018. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy uvedené v programe stability, schválil nezávislý orgán (Írska fiškálna poradná rada) ako program, ktorý „je v rámci primeraných prognóz“. Vo všeobecnosti sa zhoduje s prognózou Komisie na roky 2014 a 2015 s určitými rozdielmi v príspevkoch prvkov na strane dopytu. Prognóza orgánov na ďalšie roky programu stability je však optimistická. Dosiahnutie rozpočtových cieľov okrem toho nesprevádzajú dostatočne podrobné opatrenia na rok 2015. V dôsledku toho bude deficit podľa prognózy Komisie v roku 2015 vyšší ako cieľový deficit odporúčaný Radou. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že ciele programu stability sú v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu, ale od roku 2015 by ich mali sprevádzať osobitné opatrenia. Urobili sa významné kroky na zlepšenie dôležitých aspektov írského fiškálneho rámca a kvality a včasnosti poskytovania údajov. Súčasná pravidlá pre strednodobé výdavkové stropy umožňujú vláde robiť podľa vlastného uváženia zmeny, ktoré sa neobmedzujú na vopred stanovené limity.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).

- (10) Daňové reformy prispeli k fiškálnej úprave, ale existuje ešte priestor na zlepšenie efektívnosti daňového systému, ktorý by mal čím viac podporovať rast. Zdaňovanie nehnuteľností sa posunulo z dane z prevodu nehnuteľností na periodickú daň založenú na hodnote nehnuteľností, ale základ dane je stále pomerne úzky, keďže určité nehnuteľnosti aj naďalej zostávajú mimo daňovej siete. Zdaňovanie práce je roztrieštené a zložité, pričom znížené sadzby a výnimky zužujú základy dane pri spotrebných a environmentálnych daniach, ktoré viac podporujú rast. Nulové a znížené sadzby DPH majú za následok, že efektívnosť DPH je pod priemerom EÚ. Napriek tomu, že znížené sadzby DPH nie sú účinným a dobre cieľným nástrojom politiky na ochranu zraniteľných skupín, vo veľkom rozsahu sa využívajú na dosiahnutie cieľov prerozdelenia. Existuje priestor na zlepšenie účinnosti nástrojov environmentálnych daní a odstránenie dotácií škodlivých pre životné prostredie.
- (11) Aj keď má Írsko pomerne mladé obyvateľstvo, verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť boli v roku 2012 medzi najvyššími v Únii, a to na úrovni 8,7 % HND, čo je výrazne nad priemerom EÚ, ktorý sa nachádza na úrovni 7,3 %. Vzhľadom na súčasné ťažkosti pri riadení rozpočtu v oblasti zdravia očakávaný demografický tlak vyplývajúci zo starnúceho obyvateľstva znamená, že súčasná úroveň služieb sa môže zachovať iba vtedy, ak sa v strednodobom až dlhodobom horizonte dosiahne priaznivý pomer kvality a ceny. Predpokladá sa, že nárast výdavkov týkajúcich sa zdravia do roku 2060 sa pre demografický tlak bude pohybovať na úrovni 1,2 percentuálneho bodu HDP. Výzvy v sektore zdravotníctva sú rôznorodé. Existujú veľké rozdiely v systémoch a postupoch finančného riadenia a účtovníctva jednotlivých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, čo spôsobuje omeškania a prekážky pri zbere a spracúvaní informácií. Brzdí to tiež monitorovanie výdavkov na zdravotnú starostlivosť a snahy o dosiahnutie priaznivého pomeru kvality a ceny, ako aj vhodnú alokáciu finančných prostriedkov. Keďže výdavky na lieky ambulantných pacientov sú pomerne vysoké, vysoká úroveň výdavkov na lieky predstavuje ďalšiu výzvu.
- (12) Írsko čelí výzvam týkajúcim sa nezamestnanosti, najmä dlhohodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých ľudí, a stále existuje veľká skupina obyvateľstva v produktívnom veku, ktorá má nízku úroveň zručností, čo má za následok nerovnosť a nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami. Dlhodobá nezamestnanosť vďaka nedávnomu posilneniu trhu práce postupne klesá, no v rámci celkovej nezamestnanosti je vysoká, pričom koncom roka 2013 predstavovala 61 % celkovej nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti mladých ľudí stúpila v polovici roka 2012 nad 30 %. Okrem toho sa v rokoch 2007 až 2012 podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, zvýšil o 8 percentuálnych bodov na 18,7 % predtým, ako klesol na 16,1 %, pričom však stále patrí medzi najvyššie v Únii. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí existuje potreba pokryť v rámci štvormesačného obdobia všetkých mladých ľudí v núdzi. Obnovovanie rovnováhy v hospodárstve spôsobilo vznik nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami, čo znamená, že rekvalifikácia a zvýšenie kvalifikácie budú pre systém vzdelávania a odbornej prípravy výzvou. Okrem toho je účasť na celoživotnom vzdelávaní nižšia, ako je priemer EÚ (7,3 % v porovnaní s 10,7 % v roku 2013).
- (13) Írsko je jedna z krajín Únie s najvyšším podielom osôb žijúcich v domácnostiach s nízkou intenzitou práce, z čoho vyplývajú závažné sociálne výzvy. Tento podiel bol pred krízou vyšší ako priemer EÚ a narástol zo 14,3 % v roku 2007 na 24,2 % v roku 2011. Nízka intenzita práce je závažná najmä v domácnostiach s jedným rodičom a deťmi. To prispieva k rastúcemu riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia detí v Írsku a zhoršuje problém nerovnakej účasti na trhu práce v prípade žien, ktorá sa v roku 2013 nachádzala na úrovni 67,2 % v porovnaní s účasťou mužov na úrovni 83,4 %. V dôsledku toho sa obrátila pozornosť na prístup k starostlivosti o dieťa a jej cenovú dostupnosť, čo pre rodičov predstavuje značnú prekážku pri hľadaní zamestnania a v snahe vyhnúť sa chudobe. Trh práce takisto ovplyvňujú pasce nezamestnanosti. Plošná štruktúra dávok v nezamestnanosti v rámci systému dávok a príspevkov na uchádzačov o zamestnanie (*Jobseeker's Benefit and Jobseeker's Allowance system*), neobmedzené trvanie príspevkov pre uchádzačov o zamestnanie a strata doplnkových platieb (najmä doplnkovej platby k nájomnému a zdravotnej karty) pri návrate do zamestnania znamenajú, že úroveň náhrad je relatívne vysoká pre dlhodobo nezamestnaných s nízkym zárobkovým potenciálom a pre iné kategórie zamestnancov, ktorí sú závislí od rodinných okolností.
- (14) Keďže MSP sú aj naďalej ovplyvňované nadmerným využívaním pákového efektu a slabým domácim dopytom, úvery pre MSP sú aj naďalej slabé, čo odráža kombináciu utlmeného dopytu po úveroch a obmedzení ponuky. Banky musia zároveň zaznamenať ďalší pokrok pri dosiahnutí udržateľného riešenia nesplácaných úverov poskytnutých malým a stredným podnikom. Posledný prieskum spoločnosti Red C naznačuje, že z 35 % MSP, ktoré v období medzi októbrom 2013 a marcom 2014 požiadali

o bankový úver, sa zamietol úver 19%. Na konci roku 2009 sa zriadil Úrad pre skúmanie úverov (Credit Review Office) s cieľom urovnávať spory medzi veriteľmi a potenciálnymi príjemcami úverov z radov MSP, ktorým bol zamietnutý úver. Vplyv Úradu pre skúmanie úverov bol pozitívny, no napriek tomu sa zdá k dnešnému dňu skôr obmedzený, čiastočne preto, že počet podaných odvolaní bol pomerne nízky. MSP sa vo veľkej miere spoliehajú na bankové financovanie investícií a nebankové zdroje finančných prostriedkov sú pomerne nedostatočne rozvinuté, hoci v súčasnosti dochádza k preskúmvaniu niektorých alternatívnych možností vrátane pôžičkových fondov. Keďže však oživenie získa na dynamike a domáci dopyt sa obnovuje, je pravdepodobné, že pokiaľ úverové kanály nebudú primerane opravené, dôjde k zvýšeniu obmedzení na strane ponuky, čo bude mať z hľadiska vývoja rastu zásadný význam. Zriadili sa špecializované programy a fondy na zlepšenie prístupu k financovaniu určenému pre MSP, ako napríklad systém ochrany vkladov, systém úverového fondu pre mikropodniky a tri fondy pre MSP, ale doteraz bolo ich využívanie nízke.

- (15) Napriek reformám bankového sektora, ktoré sa uskutočnili v rámci nedávno ukončeného programu finančnej pomoci, ešte stále zostávajú významné výzvy. Tieto výzvy podrobne analyzovala Komisia vo svojom hĺbkovom preskúvaní Írska z roku 2014. Nesplácané úvery predstavovali k júnu 2013 takmer 27% celkového počtu úverov v prípade troch hlavných domácich bánk. Zadlženosť súkromného sektora patrí stále medzi najvyššie v Únii napriek nedávnomu zníženiu zadlženia, čo zostáva rizikom pre finančnú stabilitu a záťažou pre hospodárstvo. Znižovanie zadlženosti domácností a MSP je nedokončené a ozdravenie bankovej súvahy a súvahy MSP má kľúčový význam pre obnovu úverových kanálov. Bankové úvery aj naďalej klesajú a bankový sektor má stále problémy so ziskovosťou, čiastočne kvôli vysokému počtu tzv. stopárskych hypoték (málo výnosných zdedených aktív) v bankových súvahách.
- (16) Náklady na vymáhanie plnenia zmlúv sú vysoké. Výdavky na právne zastupovanie predstavovali väčšinu týchto nákladov a dosahovali 18,8 percentuálneho bodu, pričom vysoké náklady na právne služby ovplyvňujú štruktúru všetkých druhov podnikateľskej činnosti vrátane MSP. Okrem toho, na rozdiel od iných odborných služieb, náklady na právne služby sa od vypuknutia krízy neupravili smerom nadol, čiastočne kvôli nedostatočnej konkurencii. Orgány sa zaviazali zaviesť reformy sektora právnych služieb ako súčasť programu makroekonomických úprav. V roku 2011 uverejnili zákon o regulácii právnych služieb, ktorý ešte nebol prijatý. Justičné a súdne administratívne zdroje na vykonávanie aktívneho riadenia predbežného konania vo veci sú veľmi obmedzené, čo môže prispievať k omeškaniam pri zabezpečovaní spravodlivosti a zvyšovať náklady. Okrem toho má Írsko značné nedostatky, pokiaľ ide o schopnosť zbierať údaje o účinnosti systému súdnictva.
- (17) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Írska. Posúdila národný program reforiem a program stability a . Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Írsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 7.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedených odporúčaní 1 a 2.
- (19) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1, 3, 5 a 6.
- (20) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra aj analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe vydala Rada jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Írsko by ako krajina, ktorej menou je euro, zároveň malo zabezpečiť úplné a včasné vykonávanie týchto odporúčaní,

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Írsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. V plnom rozsahu plniť rozpočet na rok 2014 a do roku 2015 zabezpečiť nápravu nadmerného deficitu udržateľným spôsobom pomocou posilnenia rozpočtovej stratégie dodatočnými štrukturálnymi opatreniami a súčasne dosiahnuť úsilie o štrukturálnu úpravu vymedzenú v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. V nadväznosti na nápravu nadmerného deficitu presadzovať štrukturálnu úpravu smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa na úrovni minimálne 0,5 % HDP každoročne a viac v prípade dobrých hospodárskych podmienok alebo v prípade potreby zabezpečiť dodržanie dlhového pravidla, aby sa zabezpečila udržateľná klesajúca tendencia vysokého pomeru verejného dlhu k HDP. Zvýšiť dôveryhodnosť stratégie fiškálnej úpravy, účinne vykonať viacročné rozpočtové plánovanie a vymedziť hlavné rozpočtové opatrenia, ktoré majú zásadný význam pre strednodobé fiškálne ciele. Zabezpečiť záväznú povahu výdavkového stropu verejných financií vrátane obmedzenia zákonom stanoveného priestoru pre diskrečné zmeny. Na podporu fiškálnej konsolidácie by sa malo zväziť zvýšenie príjmov pomocou rozšírenia základu dane. Zvýšiť rast a environmentálnu prijateľnosť daňového systému.
2. Urýchliť reformu v sektore zdravotnej starostlivosti, ktorá začala v kontexte strategického rámca „Budúce zdravie“ s cieľom zvýšiť nákladovú efektívnosť. Presadiť dodatočné opatrenia na zníženie výdavkov na lieky, a to aj pomocou častejšej úpravy cien patentovaných liekov, zvýšenej penetrácie generík a zlepšených postupov predpisovania liekov. Reformovať systémy finančného riadenia národných zdravotníckych orgánov s cieľom zefektívniť systémy všetkých poskytovateľov a podporiť lepšie riadenie pohľadávok. Najneskôr do konca prvého štvrťroka 2015 spustiť jednotlivé zdravotné identifikátory.
3. Presadiť ďalšie zlepšenia v aktívnych politikách trhu práce s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízkokvalifikované osoby a v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí aj na mladých ľuďoch. Urýchliť prebiehajúcu reformu systému ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy (*further education and training* – FET), systémov podpory zamestnanosti a programov učňovskej prípravy. Zabezpečiť viac odbornej prípravy na pracovisku; zlepšiť a zabezpečiť relevantnosť kurzov v oblasti ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj učňovskej prípravy so zreteľom na potreby trhu práce. Zvýšiť úroveň a kvalitu podporných služieb poskytovaných úradom práce *Intreo*. Zaviesť medzi úrady práce *Intreo* a rady pre vzdelávanie a odbornú prípravu plynulý systém oznámení o ďalšom vzdelávaní a odbornej príprave.
4. Riešiť nízku pracovnú intenzitu domácností a riziko chudoby detí pomocou postupného znižovania dávok a doplnkových platieb pri návrate do zamestnania. Uľahčiť účasť žien na trhu práce pomocou zlepšenia prístupu k cenovo dostupnejšej a celodennej starostlivosti o dieťa, najmä pre nízkoprijemné rodiny.
5. Urýchliť vypracovanie politik pre sektor MSP vrátane iniciatív na riešenie otázky dostupnosti bankového a nebankového financovania, ako aj reštrukturalizácie dlhu a súčasne zabrániť rizikám pre verejné financie a finančnú stabilitu. Urýchliť iniciatívy na zlepšenie prístupu MSP k bankovým úverom a nebankovým finančným prostriedkom. V bankovom sektore zaviesť systém monitorovania úverov poskytovaných MSP. Súbežne pracovať na tom, aby sa viac využívali dostupné nebankové úverové nástroje vrátane troch fondov pre MSP spolufinancovaných štátnym dôchodkovým rezervným fondom, spoločnosťou Microfinance Ireland a dočasným systémom úverovej záruky. Podporiť používanie týchto aj iných nebankových programov zo strany MSP. Zviditeľniť Úrad pre skúmanie úverov a podporiť jeho schopnosti mediátora v sporoch medzi bankami a perspektívnymi príjemcami úverov z radov MSP, ktorým bol odoprený úver.
6. Monitorovať výkony bánk v súvislosti s reštrukturalizačnými cieľmi vzťahujúcimi sa na hypotekárne nedoplatky. Oznámiť ambiciózne ciele pre tretí a štvrtý kvartál roku 2014 pre hlavné hypotekárne banky, ktoré by mali navrhnúť a dohodnúť reštrukturalizačné riešenia hypotekárnych úverov omeškaných viac ako 90 dní s cieľom do veľkej miery vyriešiť hypotekárne nedoplatky do konca roka 2014. Naďalej posudzovať udržateľnosť dohodnutých reštrukturalizačných mechanizmov prostredníctvom auditov a cielených preskúmaní na mieste. Vypracovať usmernenia, aby sa zabezpečila trvácnosť riešení. Pravidelne uverejňovať údaje o úverových portfóliách bánk pre MSP, ktoré majú nedoplatky, s cieľom zvýšiť transparentnosť. Vypracovať stratégiu na riešenie problematických expozícií podnikateľských nehnuteľností. Zriadiť centrálny register úverov.

7. Znížiť náklady právnych konaní a služieb a podporovať hospodársku súťaž, a to aj prostredníctvom prijatia zákona o regulácii právnických služieb do konca roku 2014 a aj jeho ustanovenia, ktoré umožňuje zriadenie multidisciplinárnych postupov, a takisto prostredníctvom snahy o odstránenie zadrživacieho práva právneho zástupcu. Sledovať jeho dosah vrátane nákladov na právne služby. Podniknúť kroky na zabezpečenie toho, aby regulačný orgán právnych služieb fungoval bezodkladne a plnil si svoje povinnosti podľa právnych predpisov, a to aj v zmysle uverejňovania nariadení a usmernení týkajúcich sa multidisciplinárnych postupov a vyriešenia sťažností. Zlepšiť systémy zberu údajov s cieľom posilniť monitorovanie a hodnotenie účinnosti súdnych konaní, aby bolo možné identifikovať záležitosti, ktoré si vyžadujú reformu.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Španielska na rok 2014**

(2014/C 247/08)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Španielska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Španielska na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Španielska na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Španielsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky svojho hĺbkového preskúmania Španielska podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že v Španielsku nadálej pretrvávajú makroekonomická nerovnováha, ktorá si vyžaduje osobitné monitorovanie a rôzne politické opatrenia. Úprava nerovnováh, ktoré boli minulý rok označené za nadmerné, obzvlášť v niekoľkých oblastiach jasne pokročila a návrat k pozitívnemu rastu znížil riziká. Rozsah a vzájomná previazanosť nerovnováh, pričom ide predovšetkým o vysokú úroveň domáceho a vonkajšieho dlhu a vysokú nezamestnanosť, však znamenajú, že slabé miesta stále neboli odstránené.
- (8) Španielsko predložilo 30. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je do roku 2016 napraviť nadmerný deficit a v roku 2017 dosiahnuť strednodobý cieľ. V programe stability sa potvrdzuje strednodobý cieľ vyrovnanej rozpočtovej pozície v štrukturálnom vyjadrení, ktorý je dokonca prísnejší ako požiadavky Paktu stability a rastu. Zámerom vyplývajúcim z programu stability je znížiť v roku 2016 deficit pod 3 % HDP, a to v súlade s termínom stanoveným v odporúčaní Rady z 21. júna 2013⁽³⁾, a dosiahnuť v roku 2014 nižší ako odporúčaný deficit (5,5 % v porovnaní s 5,8 % HDP). Ročné zlepšenie (prepočítaného) štrukturálneho salda plánovaného v programe stability však klesá od roku 2014 pod odporúčanú úroveň. Na rok 2017 plán predpokladá dostatočný pokrok na ceste k strednodobému cieľu, hoci daný čas zrejme nebude stačiť na dosiahnutie tohto cieľa v tom istom roku, ako sa uvádza v programe stability. V programe stability sa predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP dosiahne vrchol v roku 2015, keď dosiahne úroveň 101,7 % HDP, a potom začne klesať. Celkovo je rozpočtová stratégia načrtnutá v programe stability iba čiastočne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý nebol vytvorený ani schválený nezávislým orgánom, je na rok 2014 v podstate hodnoverný a v roku 2015 bude podliehať rizikám zhoršenia situácie v porovnaní s prognózou útvarov Komisie z jari 2014. Miera rastu HDP sa v programe stability na roky 2016 – 2017 v kontexte súčasných odhadov potenciálneho rastu hospodárstva a zvyšných pokrízových potrieb hospodárskych úprav javí do istej miery optimistická.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 81.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

⁽³⁾ Odporúčanie Rady z 21. júna 2013 s cieľom odstrániť nadmerný deficit verejných financií v Španielsku (Ú. v. EÚ C 180, 26.6.2013, s. 4).

Postup úprav deficitu a dlhu preto takisto podlieha rizikám zhoršenia situácie. Okrem toho, konkrétne opatrenia na podporu cieľov týkajúcich sa celkového deficitu od roku 2015 nie sú dosiaľ dostatočne špecifikované, predovšetkým pokiaľ ide o zmeny daňových právnych predpisov v rámci plánovanej daňovej reformy. Ďalšie riziká sa vzťahujú na podmienené záväzky a výnosy z plánovaných úspor na miestnej a regionálnej úrovni. Z prognózy Komisie vyplýva, že fiškálne úsilie v rokoch 2013 – 2014 nedosahuje stanovené ciele o 1,1 percentuálneho bodu v zmysle (opravenej) zmeny štrukturálneho salda (aj keď toto číslo je zvýšené z dôvodu nedávnych zmien v metodike na odhad potenciálneho výstupu) a o 0,4 percentuálneho bodu v porovnaní s hodnotou opatrení, ktoré sa považovali za nutné v čase odporúčania v rámci postupu pri nadmernom deficite. Rada na základe svojho posúdenia programu stability a na základe prognózy Komisie podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 dospela k názoru, že opatrenia, na ktorých sa zakladá rozpočtová stratégia, sa musia ďalej spresniť a že na plný súlad s odporúčaním Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite je potrebné dodatočné úsilie.

- (10) Pokiaľ ide o fiškálne a štrukturálne aspekty, došlo k pokroku v podávaní správ o plnení rozpočtu a v uplatňovaní nápravných opatrení v prípade správnych orgánov, ktoré si neplnia svoje záväzky. Je tu však priestor na uplatnenie dodatočných mechanizmov presadzovania, ktoré sú stanovené v organickom zákone Španielska o rozpočtovej stabilite, a to v súvislosti s regiónmi, ktoré si neplnia svoje záväzky. Prijali sa nové opatrenia na uplatnenie priemernej lehoty 30 dní pre platby obchodným dodávateľom na všetkých úrovniach správy. V novembri 2013 bola zákonom zriadená nezávislá fiškálna inštitúcia a vo februári 2014 bol vymenovaný jej predseda. Táto inštitúcia však nebola v danom čase funkčná, takže sa nemohla posúdiť v programe stability na rok 2014. Národný program reforiem na rok 2014 takisto uznáva potrebu neustále zlepšovať nákladovú efektívnosť v oblasti zdravotnej starostlivosti a výdavkov na farmaceutické produkty, napr. centralizovaným nákupom farmaceutických produktov, preskúmaním balíka služieb, rozvíjaním digitálnych klinických záznamov alebo posilnením riadenia zdravotníckych zariadení. Keďže plánovaná fiškálna konsolidácia má vychádzať predovšetkým z úspory výdavkov, systematické preskúmanie výdavkov na všetkých úrovniach správy by pomohlo identifikovať oblasti, v ktorých by sa mohli dosiahnuť úspory spôsobom podporujúcim rast a s prihliadnutím na potreby najzraniteľnejších skupín.
- (11) Španielsko prijalo v roku 2013 nové opatrenia na riešenie zvýhodňovania dlhu v rámci zdanenia právnických osôb. Počas roka 2013 Španielsko pokročilo aj v zlepšovaní dodržiavania daňových predpisov, a to prostredníctvom zintenzívnenia boja proti daňovým podvodom a nelegálnej práci. V tejto oblasti však naďalej pretrvávajú značné problémy. V rokoch 2013 a 2014 Španielsko zaviedlo aj zníženie príspevkov na sociálne zabezpečenie v prípade prijatia mladých ľudí a nových pracovníkov do zamestnania. Po tom, ako výbor expertov poverený vládou predložil komplexnú správu o daňovej reforme, majú orgány v pláne predložiť v druhom kvartáli roku 2014 konkrétne legislatívne návrhy. Podľa národného programu reforiem na rok 2014 sa tieto návrhy zamerajú na modernizáciu daňového systému, znížia vplyv faktorov odrádzajúcich od zamestnávania, zvýšia výber daní, podporia hospodársky rozvoj, zabezpečia jednotu trhu a fiškálnu neutralitu a zvýšia konkurencieschopnosť španielskeho hospodárstva a zároveň prispejú k fiškálnej konsolidácii. Konceptia a vykonávanie tejto reformy budú dôležité z hľadiska hospodárskych vyhladok do budúcnosti a verejných financií.
- (12) Finančná stabilita bola podporená rekapitalizáciou a reštrukturalizáciou bankového sektora a prostredníctvom vykonávania programu Európskeho mechanizmu pre stabilitu (ESM) pre rekapitalizáciu finančných inštitúcií z júla 2012, ktorá bola dokončená 22. januára 2014. Napriek tomu sa finančný sektor v Španielsku naďalej potýka so značnými výzvami, ktoré treba pozorne monitorovať a riadiť. Zlepšenie podmienok financovania stanovených bankami sa navyše pri financovaní malých a stredných podnikov prejavuje len postupne. Vzhľadom na budúcnosť je dôležité zabezpečiť, aby úvery naďalej smerovali do životaschopných sektorov hospodárstva, so zreteľom na pokračujúce znižovanie zadlženosti súkromného sektora. Orgány prijali niekoľko opatrení na zlepšenie prístupu podnikov k bankovému a nebankovému financovaniu a uľahčenie reštrukturalizácie dlhu právnických osôb; napriek tomu sú potrebné ďalšie politické opatrenia.

- (13) Trh práce vykazuje niektoré náznaky stabilizácie a mierne oživenie sa očakáva v roku 2014 vďaka rastúcej zamestnanosti a klesajúcej miere nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti s ročným priemerom na úrovni 26,1% v roku 2013 je však aj naďalej veľmi vysoká. Mimoriadne znepokojujúca je miera nezamestnanosti mladých ľudí, ktorá dosahuje úroveň 54,3%, ako aj vrcholná úroveň dlhodobej nezamestnanosti, ktorá v roku 2013 predstavovala 49,7% celkovej nezamestnanosti. Na dlhodobej nezamestnanosti sa vysokou mierou podieľajú starší pracovníci a nízko kvalifikovaní pracovníci. Z dostupných hodnotení reformy trhu práce z roku 2012 vyplýva, že reforma spolu so záväzkami sociálnych partnerov týkajúcimi sa zmiernenia mzdových požiadaviek v rokoch 2012 – 2014 pomohla podnikom získať väčšiu vnútornú pružnosť a obmedziť rušenie pracovných miest, pričom sa uprednostnili kolektívne zmluvy na úrovni podnikov a zväčšili sa možnosti podnikov neuzavrieť takúto zmluvu. Vďaka reforme sa takisto znížili náklady na návrhy za nespravodlivé prepustenie zo zamestnania, pričom reforma viedla k zníženiu počtu prepustených napadnutých v súdnom konaní, a zaviedla novú zmluvu na podporu stabilného prijímania do zamestnania zo strany malých a stredných podnikov. V roku 2013 a začiatkom roka 2014 sa zaviedli ďalšie opatrenia s cieľom uľahčiť stabilný čiastočný úväzok a dočasne znížiť príspevky na sociálne zabezpečenie v rámci nových zmlúv na dobu neurčitú. Avšak segmentácia zostáva pre španielsky trh práce významnou výzvou, počet druhov zmlúv je naďalej vysoký a rozdiel v oblasti nákladov na odstupné v prípade zmlúv na dobu určitú a v prípade zmlúv na dobu neurčitú zostáva aj po reforme naďalej jedným z najvyšších v Únii.
- (14) Pokrok nastal v reforme aktívnych politík trhu práce vrátane schválenia ročného plánu zamestnanosti (PAPE). Zdá sa však, že realizácia opatrení na modernizáciu a posilnenie verejných služieb zamestnanosti pokračuje pomaly, a preto hrozí spomalenie úspešného vykonávania nového rámca. Úplné sprevádzkovanie jednotného pracovného portálu sa oneskoruje. K pokroku došlo v oblasti posilnenia spolupráce so súkromnými agentúrami sprostredkujúcimi prácu, avšak v tejto oblasti je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie.
- (15) Nedostatočná relevantnosť vzdelávania a odbornej prípravy vo vzťahu k trhu práce, ako aj vysoký podiel nezamestnaných ľudí bez formálnej kvalifikácie (35,2%) prispievajú k vysokej miere nezamestnanosti mladých aj dlhodobo nezamestnaných ľudí. Podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, neštudujú, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave je naďalej vyšší ako priemer EÚ. Podiel žiakov a študentov, ktorí predčasne ukončujú školskú dochádzku alebo odbornú prípravu, síce klesá, ale aj naďalej je vysoký (23,5%). Miera vysokoškolského vzdelania sa zachováva na tej istej úrovni, avšak systémy odborného vzdelávania a odbornej a učňovskej prípravy sú aj naďalej len málo využívané a znalosti absolventov vyššieho stredoškolského odborného vzdelávania a odbornej prípravy zaostávajú za priemerom EÚ. Španielsko vypracúva opatrenia na podporu zamestnanosti mladých ľudí. V súčasnosti sa vykonáva národná stratégia na roky 2013 – 2016 s názvom Zamestnanosť a podnikanie mladých, predložená v marci 2013, hoci niektoré opatrenia je ešte len potrebné zaviesť. Španielsko, vychádzajúc z tejto stratégie, podniklo kroky zamerané na boj proti nezamestnanosti mladých ľudí v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí. Určitý pokrok sa zaznamenal v opatreniach zameraných na boj proti predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky a presadzovanie duálneho odborného vzdelávania a odbornej prípravy, ich plné vykonávanie a efektívne využívanie finančných prostriedkov však majú naďalej zásadný význam. V prípade duálneho odborného vzdelávania je potrebná pokračujúca koordinácia medzi všetkými zúčastnenými stranami vrátane subjektov prijímajúcich rozhodnutia a poskytovateľov odbornej prípravy na všetkých úrovniach správy a zamestnávateľov, s cieľom zefektívniť systém, zabezpečiť lepšiu zhodu medzi požiadavkami odbornej prípravy a dopytu po práci a zaručiť kompatibilitu modelov duálneho odborného vzdelávania a odbornej prípravy vo všetkých regiónoch.
- (16) Predovšetkým v dôsledku situácie na trhu práce, ale aj pre obmedzenú účinnosť sociálnej ochrany pri znižovaní chudoby, je Španielsko pod priemerom v EÚ, pokiaľ ide o hlavné ukazovatele merania chudoby a sociálneho vylúčenia, pričom deti a mladí ľudia sú týmto javom vystavovaní najčastejšie. Španielsko sa v dôsledku krízy stalo svedkom jedného z najväčších poklesov disponibilného príjmu domácností a jednej z najvyšších úrovní nerovnosti príjmov v Únii. Hlavné výzvy v tomto kontexte predstavuje zjednodušenie postupov pre žiadateľov o sociálnu pomoc a zlepšenie správy a medziinštitucionálnej koordinácie na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Národný akčný plán sociálneho začlenenia na roky 2013 – 2016 stanovuje vhodný politický rámec pre prispôbenie aktívnych politík trhu práce ľuďom vzdialeným od trhu práce, riešenie chudoby detí a zvýšenie efektívnosti služieb na podporu rodín. Sociálna pomoc a dávky majú v rámci rôznych rizikových skupín len obmedzené prerozdeľovacie účinky, čo môže naznačovať zlé zacielenie. Obmedzená koordinácia medzi službami zamestnanosti a sociálnymi službami (vrátane tých na regionálnej a miestnej úrovni) a administratívne zafaženie pri prístupe k systémom minimálneho príjmu bráni hladkému prechodu medzi sociálnou pomocou a opätovným začlenením na trh práce.

- (17) Španielsko pokročilo v oblasti štrukturálnych reforiem podporujúcich rast a konkurencieschopnosť, čo je vo všeobecnosti v súlade s plánmi národného programu reforiem na rok 2013. Zákon o zaručení jednoty trhu bol prijatý v decembri 2013 a v súčasnosti prebieha jeho komplexné vykonávanie. Zákon o podnikaní prijatý na jeseň 2013 priniesol zlepšenia rámca pre platobnú neschopnosť právnických osôb a pružnejšie formy spoločností, ako aj pre racionalizáciu podporných schém pre internacionalizáciu firiem. Využívanie expresného udeľovania licencií sa rozšírilo, čím sa zjednodušilo zriaďovanie maloobchodných predajní malého rozsahu a prijali sa ďalšie opatrenia na uľahčenie udeľovania podnikateľských licencií. Avšak sekundárne právne predpisy, ktoré majú umožniť zriaďovanie spoločností s ručením obmedzeným prostredníctvom jednotného kontaktného miesta v kratšej lehote, a ktoré boli stanovené v zákone o podnikaní zo septembra 2013, stále chýbajú. Okrem toho existujú dôvody na nepretržité preskúvanie regulačných prekážok rastu podnikov, vrátane zdaňovania, keďže pokiaľ ide o veľkosť podnikov, Španielsko v porovnaní s inými členskými štátmi, ktoré patria do eurozóny, zaostáva. Dlho očakávaná reforma odborných služieb mešká a je potrebné ju urýchliť. Na odstránenie obmedzení zriaďovania veľkoplošných maloobchodných priestorov sa neprijali žiadne opatrenia.
- (18) Španielsky systém výskumu a inovácií musí zvýšiť kvalitu svojich vedeckých výstupov, posilniť verejno-súkromnú spoluprácu a uľahčiť premenu výskumu a inovácií na obchodné produkty. Vláda prijala v roku 2013 národnú stratégiu pre vedu, techniku a inovácie, ktorá stále čaká na podporu verejných finančných prostriedkov. Okrem toho ešte stále nedošlo k vytvoreniu novej štátnej agentúry pre výskum, ktorej úlohou má byť efektívne riadenie investícií do výskumu a vývoja.
- (19) Významné kroky sa podnikli s cieľom riešiť deficit sadzby vyplývajúci z tarifných cien elektrickej energie, predovšetkým prostredníctvom zníženia nákladov systému, hoci presný vplyv reformy – najmä na obnoviteľné zdroje energie – ešte nie je v plnej miere zrejmý. Vláda skúma spôsoby ako minimalizovať negatívne účinky presahovania na verejné financie vyplývajúce z nesolventných spolplatených diaľnic. Orgány zriadili databázu obsahujúcu ekonomické, environmentálne, dopravné a iné ukazovatele podporujúce analýzu pred investovaním do infraštruktúry, no nezriadili ešte nezávislý orgán pre monitorovanie, ktorého cieľom by bolo pomôcť posudzovať budúce zásadné projekty v oblasti infraštruktúry. Účinná hospodárska súťaž v rámci služieb nákladnej a osobnej železničnej dopravy ešte nebola realizovaná kvôli technickým a právnym prekážkam, ktoré brzdia efektívne využitie rozsiahlych infraštruktúr.
- (20) Reforma verejnej správy napreduje. Návrh reformy miestnej verejnej správy sa prijal v decembri 2013 a jej vykonávanie zo strany výboru odborníkov na reformu verejnej správy prebieha a bude pokračovať v rokoch 2014 – 2015. Reforma súdnictva sa nachádza v rôznych štádiách dokončenia a/alebo vykonávania a je potrebné ju dokončiť. Medzi nedávne snahy v oblasti boja proti korupcii patrí zákon o transparentnosti, verejnom prístupe k informáciám a dobrej správe prijatý v decembri 2013, ako aj dva návrhy zákona o dohľade nad financovaním strán a zodpovednosti úradníkov na vysokých postoch. Vykonáva sa národný plán na roky 2012 – 2014 proti nepríhlásenej práci a podvodom v oblasti sociálneho zabezpečenia (*Plan Nacional de Lucha contra el Empleo Irregular y el Fraude a la Seguridad Social*). Španielsko takisto rozšírilo svoju sieť medzinárodných dohôd s cieľom vymieňať si informácie relevantné pre daňové výmery a spustilo projekt so súkromnými firmami na účely preskúmania potenciálneho zlepšenia v riadení systému dávok sociálneho zabezpečenia.
- (21) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Španielska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Španielsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.
- (22) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (23) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli najmä do nižšie uvedených odporúčaní 1, 2, 3, 4, 6, 7 a 8.
- (24) Komisia v kontexte európskeho semestra vykonala aj analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania určené členským štátom, ktorých menou je euro⁽¹⁾. Ako krajina, ktorej menou je euro, by malo Španielsko takisto zaistiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Španielsko prijalo v rokoch 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu od roku 2014, a to predovšetkým prostredníctvom úplného spresnenia základných opatrení na rok 2015 a ďalšie roky, aby sa do roku 2016 udržateľným spôsobom zabezpečila náprava nadmerného deficitu prostredníctvom vynaloženia úsilia na dosiahnutie štrukturálnej úpravy uvedenej v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Trvalá náprava fiškálnych nerovnováh si vyžaduje dôveryhodné zavádzanie ambiciózných štrukturálnych reforiem s cieľom zvýšiť kapacitu úpravy a podporiť rast a zamestnanosť. V nadväznosti na nápravu nadmerného deficitu presadzovať štrukturálnu úpravu smerom k strednodobému cieľu na úrovni minimálne 0,5 % každoročne a viac v prípade dobrých hospodárskych podmienok, alebo v prípade potreby zaručiť dodržanie pravidla pre dlh, aby vysoký pomer verejného dlhu k HDP nadobudol udržateľnú zostupnú tendenciu. Zabezpečiť, aby nový nezávislý fiškálny orgán začal čo najskôr plne fungovať a zabezpečiť v plnom rozsahu vykonávanie preventívnych, korektívnych opatrení a opatrení na presadzovanie ustanovených v organickom zákone o rozpočtovej stabilite na všetkých úrovniach správy, vrátane odstránenia nedoplatkov z obchodného styku vo verejnom sektore. Do februára 2015 vykonať systematické preskúmanie výdavkov na všetkých úrovniach správy s cieľom podporiť efektívnosť a kvalitu verejných výdavkov do budúcnosti. Pokračovať vo zvyšovaní nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti, predovšetkým prostredníctvom ďalšej racionalizácie výdavkov na farmaceutické produkty, a to aj v nemocniciach, a prostredníctvom posilnenia koordinácie v rámci všetkých druhov starostlivosti, a zároveň zachovávať prístupnosť pre zraniteľné skupiny. Do konca roka 2014 realizovať komplexnú daňovú reformu na účely zjednodušenia daňového systému a zabezpečenia rastu a tvorby pracovných miest, ako aj uchovania životného prostredia a stability príjmov.

Na tieto účely presunúť príjmy k menej rušivým daniam, napr. spotrebnej dani, environmentálnej dani (napr. z pohonných látok) a k pravidelným daniam z majetku; odstrániť neefektívne daňové výdavky spojené s príjmami právnických a fyzických osôb; zväziť zníženie príspevkov zamestnávateľov do systému sociálneho zabezpečenia, predovšetkým v prípade nízkych miezd; pokračovať v riešení zvýhodňovania dlhu v rámci zdanenia právnických osôb; prijať opatrenia, aby sa zaručilo, že zdaňovanie nebude prekážať hladkému fungovaniu vnútorného trhu Španielska. Zintenzívniť boj proti daňovým únikom.

2. Dokončiť reformu v sektore sporiteľní, pokiaľ ide o prijatie sekundárnych právnych predpisov, a dokončiť reštrukturalizáciu štátom vlastnených sporiteľní s cieľom urýchliť ich plné ozdravenie a zabezpečiť ich návrat do súkromného vlastníctva. Podporiť úsilie bánk o udržanie zdravých pomerov kapitálu, monitorovať aktivity správcovskej spoločnosti Sareb s cieľom zabezpečiť včasné odpredanie aktív a zároveň minimalizovať náklady daňových poplatníkov. Dokončiť realizáciu existujúcich opatrení na rozšírenie prístupu malých a stredných podnikov k finančným prostriedkom, predovšetkým prostredníctvom dokončenia existujúcich opatrení na zlepšenie nebankového finančného sprostredkovania. Odstrániť zostávajúce nedostatky v oblasti platobnej neschopnosti právnických osôb predovšetkým prostredníctvom zvyšovania odbornosti správcov konkurznej podstaty, ako aj schopnosti súdneho systému riešiť prípady platobnej neschopnosti, a vypracovať trvalý rámec pre platobnú neschopnosť fyzických osôb, pričom by sa mala náležitá pozornosť venovať vyváženým právam veriteľov/dlžníkov a podmienkam zabezpečenia finančnej stability.
3. Presadzovať nové opatrenia na zníženie segmentácie trhu práce, aby sa zabezpečili udržateľné a kvalitné pracovné miesta, napríklad prostredníctvom zníženia počtu druhov zmlúv a zabezpečenia vyrovnaného prístupu k právam na odstúpenie. Pokračovať v pravidelnom monitorovaní reforiem trhu práce. Presadzovať vývoj reálnych miezd, ktorý je v súlade s cieľom vytvárať pracovné miesta. Posilniť požiadavku hľadania práce v súvislosti s dávkami v nezamestnanosti. Zvýšiť účinnosť a cielenosť aktívnych politík trhu práce vrátane dotácií na prijímanie nových pracovníkov do zamestnania, predovšetkým takých, ktorí čelia výraznejším

⁽¹⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

ťažkostiam pri hľadaní zamestnania. Posilniť koordináciu medzi trhom práce a politikami v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy. Urýchliť modernizáciu verejných služieb zamestnanosti s cieľom zabezpečiť účinné osobné poradenstvo, primeranú odbornú prípravu a sprostredkovanie zamestnania, ktoré zodpovedá profilu uchádzača, s osobitným zameraním na dlhodobo nezamestnaných ľudí. Zabezpečiť účinné uplatňovanie verejno-súkromnej spolupráce v oblasti služieb zamestnanosti pred koncom roka 2014 a monitorovať kvalitu poskytovaných služieb. Zabezpečiť účinné fungovanie jednotného portálu práce a skombinovať ho s ďalšími opatreniami na podporu pracovnej mobility.

4. Vykonávať stratégiu zameranú na zamestnanosť a podnikanie mladých ľudí na roky 2013 – 2016 a zhodnotiť jej účinnosť. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí poskytovať kvalitnú ponuku zamestnania, učňovskej a odbornej prípravy pre mladých ľudí a zlepšiť dosah na nezaregistrovaných nezamestnaných mladých ľudí. Účinne uplatňovať nové systémy vzdelávania na zvýšenie kvality základného a stredoškolského vzdelania. Zlepšiť usmerňovanie a podporu pre skupiny, ktoré sú vystavené riziku predčasného ukončenia školskej dochádzky. Zvýšiť význam odborného vzdelávania, odbornej prípravy a vyššieho vzdelávania pre trh práce, najmä prostredníctvom rozšírenia spolupráce so zamestnávateľmi a podpory odbornej prípravy školiteľov a tútorov.
5. Uplatňovať národný akčný plán sociálneho začlenenia na roky 2013 – 2016 a posúdiť jeho účinnosť zhodnotením celej škály jeho cieľov. Posilniť administratívne kapacity a koordináciu medzi službami zamestnanosti a sociálnymi službami s cieľom poskytnúť integrované riešenia na podporu rizikových skupín, posilniť v rámci orgánov verejnej správy zodpovedných za systémy minimálnej mzdy zefektívnené postupy na podporu prechodu medzi systémami minimálnej mzdy a trhom práce. Zlepšiť zameranie na systémy pomoci rodinám a kvalitu služieb a uprednostňovať domácnosti s nízkym príjmom s deťmi, a to s cieľom zabezpečiť progresivitu a účinnosť sociálnych transferov.
6. Zabezpečiť ambiciózne a rýchle vykonávanie zákona č. 20/2013 o jednote trhu na všetkých úrovniach správy. Do konca roka 2014 prijať ambicióznou reformu odborných služieb a profesných združení a vymedziť pritom povolania, ktoré si vyžadujú registráciu v odbornej organizácii, preskúmať pravidlá týkajúce sa transparentnosti a zodpovednosti profesijných orgánov a sprístupniť tak neoprávnené vyhradené činnosti a chrániť jednotu trhu pri prístupe k odborným službám v Španielsku a pri ich vykonávaní. Ďalej skrátiť čas, znížiť náklady a počet postupov požadovaných na zriadenie fungujúcich podnikov. Odstraňovať neoprávnené obmedzenia zriaďovania veľkoplošných maloobchodných priestorov, predovšetkým prostredníctvom revízie existujúcich nariadení o regionálnom plánovaní. Identifikovať zdroje financovania pre novú národnú stratégiu pre vedu, techniku a inovácie a sfunkčniť novú štátnu agentúru pre výskum.
7. V nadväznosti na reformu z roku 2013 zabezpečiť účinné odstránenie deficitu elektrizačnej sústavy od roku 2014, v prípade potreby aj prostredníctvom prijatia ďalších štrukturálnych opatrení. Riešiť problém insolventných spoplatnených diaľnic s cieľom minimalizovať výdavky štátu. Do konca roka 2014 zriadiť nezávislý orgán s cieľom prispieť k posudzovaniu budúcich zásadných projektov v oblasti infraštruktúry. Prijíť opatrenia na zaistenie účinnej hospodárskej súťaže v rámci služieb nákladnej a osobnej železničnej dopravy.
8. Na všetkých úrovniach správy vykonať odporúčania výboru pre reformu verejnej správy. Posilniť kontrolné mechanizmy a zväčšiť transparentnosť administratívnych rozhodnutí najmä na regionálnej a miestnej úrovni. Vykonať a pozorne monitorovať existujúce opatrenia na boj proti tieňovému hospodárstvu a nelegálnej práci. Prijíť zostávajúce reformy týkajúce sa štruktúry súdnictva a mapy súdnictva a zabezpečiť vykonávanie prijatých reforiem.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P.C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Francúzska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Francúzska na rok 2014**

(2014/C 247/09)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Francúzska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Francúzska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Francúzska na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Francúzsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia uverejnila 5. marca 2014 výsledky hĺbkového preskúmania pre Francúzsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že vo Francúzsku existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a rozhodné opatrenia politiky. Neustálu pozornosť politiky si zaslúži najmä zhoršenie obchodnej bilancie a konkurencieschopnosti, ako aj vplyvy vysokej úrovne verejného zadĺženia.
- (8) Komisia 5. marca 2014 odporučila, aby Francúzsko vyvinulo ďalšie úsilie na zabezpečenie úplného súladu s odporúčaním Rady podľa postupu pri nadmernom deficite.
- (9) Francúzsko 7. mája 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (10) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability na rok 2014 je do roku 2015 napraviť nadmerný deficit a v roku 2017 dosiahnuť strednodobý cieľ. V programe stability sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ vyrovnaného rozpočtu v štrukturálnom vyjadrení, ktorý je prísnejší ako požiadavky Paktu stability a rastu. V programe stability sa plánuje znížiť deficit na 3 % HDP v roku 2015, čo je nad cieľom stanoveným v odporúčaní Rady z 21. júna 2013. Plánovaný (prepočítaný) ročný pokrok smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa je teda nižší ako minimálna požiadavka 0,5 % HDP. Celkovo je rozpočtová stratégia opísaná v programe stability len čiastočne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Podľa programu stability má verejný dlh dosiahnuť vrchol na úrovni 95,6 % HDP v rokoch 2014 a 2015 a následne má v roku 2017 klesnúť na 91,9 %. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability, je realistický pre rok 2014 a mierne optimistický pre rok 2015. Predpokladá sa v ňom, že v tomto a nasledujúcom roku bude HDP rásť o 1,0 % a 1,7 %, v porovnaní s rastom na úrovni 1,0 % a 1,5 % v jarnej prognóze útvarov Komisie na rok 2014. Nezávislá Vysoká rada pre verejné financie („Haut Conseil des finances publiques“) vydala v apríli 2014 stanovisko k makroekonomickému scenáru programu stability. V programe stability sa opisuje viacero dodatočných opatrení na rok 2014, medzi nimi napríklad zrušenie ministerských rozpočtových prostriedkov, ktoré sa mali schváliť ako súčasť doplnkového rozpočtu a prvé účinky plánu úspor vo výške 50 miliárd EUR ohláseného vládou.

Na tomto základe a vzhľadom na skutočnosť, že dosiahnuté fiškálne úsilie bolo v roku 2013 vyššie, ako sa predpokladalo v čase odporúčania Komisie, sa program stability môže vo všeobecnosti považovať za zodpovedajúci odporúčaniam Komisie. Úroveň podrobností opatrení fiškálnej konsolidácie nie je dostatočná na to, aby sa dôveryhodne zabezpečilo odstránenie nadmerného deficitu do roku 2015, ako to odôvodnila Komisia vo svojej prognóze deficitu 3,4 % HDP na ďalší rok. Východisková štrukturálna úprava ani

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 27.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

zďaleka nedosahuje úroveň, ktorú odporučila Rada. Okrem toho majú riziká týkajúce sa vládnych cieľov sklon k zhoršeniu. Časť z dodatočných opatrení na rok 2014 opísaných v programe stability ešte nebola prijatá a plánovaná výška úspor na rok 2015 je veľmi ambiciózna. Na základe prognózy Komisie fiškálne úsilie v období rokov 2013 – 2014 je o 0,2 percentuálneho bodu HDP nižšie než stanovená (prepočítaná) zmena štrukturálneho salda a o aspoň 0,1 percentuálneho bodu HDP nižšie než stanovené opatrenia, ktoré sa v čase odporúčania Rady považovali za potrebné. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že je potrebné ešte viac spresniť podporné opatrenia rozpočtovej stratégie a musí sa vyvinúť dodatočné úsilie na plnenie odporúčania Rady a na zabezpečenie následného náležitého postupu k dosiahnutiu strednodobého cieľa. Dodatočné úsilie by sa malo vynaložiť najmä v nadchádzajúcom pozmeňujúcom zákone o štátnom rozpočte na rok 2014.

- (11) Vzhľadom na to, že úroveň verejného dlhu je vysoká a stále stúpa, a vzhľadom na skutočnosť, že lehota na odstránenie nadmerného deficitu sa predĺžila do roku 2015, je o to dôležitejšie, aby sa rozpočet na rok 2014 prísne plnil a aby sa v roku 2015 striktné pokračovalo vo vyvíjaní značného konsolidačného úsilia. Najmä verejné výdavky by mali rásť oveľa pomalším tempom ako v predchádzajúcich rokoch, ako to plánovala vláda. Je preto potrebné ešte viac spresniť stratégiu znižovania výdavkov pomocou zintenzívnenia prebiehajúceho preskúmania výdavkov a v prípade potreby opätovného vymedzenia rozsahu vládnych opatrení. Nie je možné dosiahnuť značné krátkodobé úspory bez toho, aby sa výrazným spôsobom neznížil nárast výdavkov na sociálne zabezpečenie, ktoré predstavujú takmer polovicu výdavkov verejného sektora.

To znamená obmedzenie nákladov na zdravotnú starostlivosť a dôchodky, napríklad pomocou stanovenia ambicióznejších cieľov ročných výdavkov na zdravotnú starostlivosť a dočasného zmrazenia dôchodkov, ako aj iných sociálnych výhod, ako to v súčasnosti plánuje vláda. Okrem toho by mal plánovaný nový zákon o decentralizácii zjednodušiť rozličné administratívne úrovne vo Francúzsku s cieľom odstrániť administratívne prekryvanie a dosiahnuť lepšiu súčinnosť, zvýšenie efektívnosti a úspor pomocou spájania alebo odstránenia administratívnych úrovní. V tomto ohľade štrukturálne reformy opísané v programe stability nielenže nadobudnú účinnosť len v strednodobom horizonte, aj keď plánovaný harmonogram sa od programu stability posunul dopredu, ale budú vystavené aj značným implementačným rizikám. Mala by sa posilniť aj kontrola výdavkov miestnej samosprávy, a to aj zavedením hornej hranice ročného zvýšenia daňových príjmov miestnej samosprávy pri zohľadnení existujúcich horných hraníc počtu miestnych daní, a zároveň prísne vykonávať plánované zníženie grantov od ústrednej vlády. Okrem potreby úspor v krátkodobom horizonte je problematickou záležitosťou aj dlhodobá udržateľnosť verejných financií.

Verejné výdavky na zdravotníctvo sa síce v posledných rokoch podarilo udržať pod kontrolou, ale na zlepšenie nákladovej účinnosti systému zdravotnej starostlivosti je potrebné ďalšie úsilie. Existuje najmä potreba realizovať ďalšie politiky znižovania nákladov, keďže v systéme zdravotnej starostlivosti sa v strednodobom a dlhodobom horizonte očakáva značný nárast výdavkov. Medzi oblasti, kde by sa mala zvýšiť efektívnosť, patria výdavky na lieky a administratívne výdavky, ako aj nemocničná starostlivosť. V decembri 2013 sa prijala dôchodková reforma s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť systému. Dôchodková reforma však nebude stačiť na odstránenie deficitu systému, a to najmä deficitu, ktorý vznikol kvôli schémam pre štátnych úradníkov a zamestnancov početných štátnych podnikov, a celkovo vzaté, novými dôchodkovými opatreniami sa zníži podľa prognóz francúzskych orgánov celkový deficit systému do roku 2020 len o polovicu – na zhruba 0,5 % HDP. Okrem toho je veľkosť úpravy vystavená značným rizikám, keďže makroekonomický scenár, na ktorom sú založené tieto prognózy, by sa mohol ukázať ako príliš optimistický. Novovytvorený výbor pre sledovanie dôchodkov („Comité de suivi des retraites“) by mal zaistiť postupné odstránenie deficitu systému.

- (12) Francúzsko patrí medzi krajiny s najvyššou cenou práce. Ziskovosť podnikov znižuje najmä vysoké daňovo-odvodové zaťaženie práce, ktoré má ťažký dopad aj na zamestnanosť. Na podporu nákladovej konkurencieschopnosti zaviedla vláda množstvo iniciatív s cieľom znížiť daňovo-odvodové zaťaženie práce. V decembri 2012 bola prijatá daňová úľava na konkurencieschopnosť a zamestnanosť, ktorá sa rovná zníženiu nákladov na mzdy pod 2,5-násobok minimálnej mzdy. V januári 2014 bol ohlásený ďalší škrť v nákladoch na prácu vo výške 10 mld. EUR ako súčasť „paktu zodpovednosti a solidarity“. Tieto dve

opatrenia predstavujú 30 mld. EUR alebo 1,5 % HDP, čo je porovnateľné s celkovým zvýšením zdaňovania právnických osôb zaznamenaným v rokoch 2010 – 2013 a pokryli by len polovicu rozdielu v príspevkoch zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie medzi Francúzskom a priemerom eurozóny. Okrem toho budú mať vývozné podniky, ktoré majú tendenciu platiť vysoké mzdy, menší prospech z daňovej úľavy pre konkurencieschopnosť a zamestnanosť ako nevývozné podniky, čím sa zníži dosah opatrenia na konkurencieschopnosť. Pakt zodpovednosti a solidarity v sebe zahŕňa zníženie nákladov na prácu pre nízkopríjmové skupiny a skupinu nachádzajúcu sa v rozpätí 1,6- až 3,5-násobku minimálnej mzdy. Druhé opatrenie, ktoré by malo nadobudnúť účinnosť od roku 2016, by malo priamejší dosah na vývozné podniky. Stanovovanie miezd vo Francúzku zvyčajne vedie k skresleniu mzdovej štruktúry a k obmedzeniu schopnosti podnikov upravovať mzdy v časoch hospodárskeho poklesu. Vysoká rada pre financovanie sociálnej ochrany („Haut Conseil du financement de la protection sociale“) posúdila dosah rôznych scenárov výnimiek sociálneho zabezpečenia týkajúcich sa zamestnanosti, ale dávala malý dôraz na dosah na vývoj miezd a konkurencieschopnosť.

Napriek udeleniu rozsiahlych výnimiek zamestnancom s minimálnou mzdou zostávajú náklady na prácu na úrovni minimálnej mzdy vysoké. Tieto výnimky prispeli k brzdeniu nákladov na prácu v roku 2013, čo predstavuje pozitívny vývoj, ale úroveň minimálnej mzdy vo Francúzsku je v porovnaní s ostatnými členskými štátmi naďalej vysoká. Minimálna mzda by sa teda aj naďalej mala vyvíjať spôsobom, ktorý podporuje konkurencieschopnosť a tvorbu pracovných miest. Francúzsko má len málo výnimiek zo zákonom stanovenej minimálnej mzdy a mohlo by sa vyvinúť dodatočné úsilie o zníženie nákladov na prácu zraniteľných skupín.

- (13) Celkové postavenie Francúzska vo viacerých medzinárodných rebríčkoch hodnotiacich podnikateľské prostredie sa zhoršilo. Aj keď sa od júla 2013 ako súčasť „zjednodušujúceho šoku“ vyvinulo úsilie zlepšiť vzťahy medzi podnikmi a verejnou správou, stále existuje potreba ďalšieho zlepšovania podnikateľského prostredia. Okrem toho sa ešte musí vymedziť a vykonať množstvo opatrení, o ktorých sa uvažuje na základe zjednodušujúceho plánu. Osobitná pozornosť by sa mala venovať najmä nariadeniam od zákonníka práce po pravidlá účtovania prepojené na konkrétne medzné prahové hodnoty, ktoré brzdia rast francúzskych podnikov. Tieto hodnoty môžu mať vplyv na problémy MSP s dosiahnutím takej veľkosti, ktorá by im umožnila vyvážať a inovovať. Iniciatívy politiky na podporu výdavkov na výskum a vývoj a na podporu inovácií zo strany súkromných firiem, najmä daňová úľava na výskum a piliere konkurencieschopnosti, doteraz priniesli zmiešané výsledky. Čoraz nižšia váha priemyselného odvetvia vo francúzskom súkromnom sektore sa premieta do stagnujúcich výdavkov na výskum a vývoj zo strany súkromných firiem, a to napriek značnému úsiliu na podnikovej úrovni. V dôsledku toho financuje veľkú časť výdavkov na výskum a vývoj verejný sektor, či už priamo prostredníctvom verejného výskumu alebo nepriamo prostredníctvom dotácií. Na iniciovanie vyšších výdavkov na výskum, vývoj a inovácie v súkromnom sektore by sa mala ešte viac zlepšiť účinnosť existujúcich nástrojov. Najmä zdroje pridelené na piliere konkurencieschopnosti by mohli viac podporovať úspory z rozsahu a zlepšiť rozširovanie inovácií. Okrem toho by sa mohla posilniť účinnosť politiky, a to umožnením, aby sa tieto piliere stali naozajstnými sieťami podnikov s kladnými účinkami presahovania. Napokon sa očakáva, že náklady na daňovú úľavu na výskum v roku 2014 dosiahnu 5,8 mld. EUR (takmer 0,3 % HDP). Napriek nákladom na toto opatrenie neexistuje žiadne *ex post* posúdenie jeho účinku na výskum a vývoj, pri ktorom by sa zohľadnili najnovšie reformy.
- (14) V prípade niektorých povolání (napríklad veterinári lekári, účtovníci) sa síce odstránili prekážky právnych foriem požiadaviek v oblasti držby podielov alebo taríf a na základe nového spotrebného zákona sa prijali nové opatrenia na zlepšenie hospodárskej súťaže, ale niekoľko povolání v súčasnosti stále čelí značným prekážkam, pokiaľ ide o nástup do povolania alebo o jeho vykonávanie (napríklad taxislužba, sektor zdravotníctva, notári a právnické povolania vo všeobecnosti). Princíp obmedzeného počtu (*numerus clausus*) pri prístupe k mnohým povolaniam (doktori, lekárnici, atď.) stále brzdí prístup k službám a mohol by sa preskúmať bez toho, aby bola ohrozená kvalita a bezpečnosť týchto služieb. Dodnes sa neuskutočnilo žiadne podrobné posúdenie potreby a primeranosti obmedzení týkajúcich sa regulovaných povolání. V sektore maloobchodu stále pretrvávajú zaťažujúce požiadavky na povolenie na otvorenie obchodných pobočiek, najmä v dôsledku právnych predpisov v oblasti plánovania miest, a zákaz predaja so stratou, čo má nepriaznivý vplyv na hospodársku súťaž a na spotrebiteľov. Vo Francúzsku sa dodnes neprijali žiadne konkrétne opatrenia na odstránenie prekážok vstupu do sektora maloobchodu. Čo sa týka distribúcie elektrickej energie a plynu, postupne sa rušia regulované ceny pre odberateľov mimo domácností. Ceny pre domácnosti sú však stále regulované, ceny elektrickej energie sú stanovené pod úrovňou

nákladov a prípadný prístup alternatívnych dodávateľov je obmedzený. V oblasti energetických prepojení by sa mali dokončiť prebiehajúce projekty, najmä so Španielskom, s cieľom posilniť prepojenia elektrickej energie a plynu so susediacimi krajinami. V sektore železničnej dopravy prekážky vstupu na trh stále bránia efektívnemu fungovaniu trhu. Francúzsko neotvorilo svoj domáci trh osobnej železničnej dopravy konkurencii, okrem medzinárodných služieb, kde je však len málo nových uchádzačov. Spustila sa reforma železničného systému na účely dosiahnutia finančnej udržateľnosti. V októbri 2013 sa predstavil návrh zákona, o ktorom sa v súčasnosti diskutuje v parlamente. Medzi predstavené opatrenia patrí zriadenie plnohodnotného manažera infraštruktúry vo vertikálne integrovanej štruktúre s etablovaným prevádzkovateľom. Táto nová štruktúra by mohla obmedziť prístup k sieti alternatívnym prevádzkovateľom.

- (15) Francúzsko má vysoké a stúpajúce daňovo-odvodové zaťaženie. V roku 2013 bol pomer daní k HDP 45,9 % jeden z najvyšších v Únii a odkedy sa začala fiškálna konsolidácia v roku 2010, stúpil o 3,3 percentuálneho bodu. Vzhľadom na to poskytol osobitný výbor pre daňový systém („Assises de la fiscalité“) vstupy na reformu daňového systému. V znižovaní zákonných sadzieb daní z príjmu fyzických aj právnických osôb a vo zvyšovaní efektívnosti DPH sa zaznamenal len malý pokrok. Namiesto toho sa predĺžila platnosť dočasnej prirážky pre veľké podniky do roku 2015, v dôsledku čoho paušálna zákonná sadzba dane z príjmu právnických osôb dosiahne 38,1 % (zákonná sadzba vo výške 33,3 % je už jedna z najvyšších v Únii). Vláda oznámila postupné zrušenie sociálneho príspevku podnikov na solidaritu („C3S“) a postupné znižovanie zákonnej sadzby na 28 % do roku 2020. O presnom načasovaní tohto znižovania však ale neexistujú podrobné informácie. V minulom roku sa zaznamenal obmedzený pokrok v znižovaní a zefektívnení výdavkov súvisiacich s daňou z príjmu. Napriek určitému pokroku v oblasti environmentálneho zdaňovania (napríklad s postupným zavádzaním uhlíkovej dane alebo „contribution climat énergie“) zostáva podiel environmentálneho zdaňovania na HDP nízky. Konkrétne, spotrebné dane sa vo Francúzsku neindexujú s infláciou a pretrvávajú niektoré významné dotácie, ktoré sú škodlivé pre životné prostredie, ako napríklad zvýhodnená sadzba spotrebnej dane z nafty. Napokon, v roku 2013 sa nezavedli žiadne dodatočné opatrenia na riešenie zvýhodňovania dlhu pri zdaňovaní právnických osôb na účely zabránenia ďalšiemu nárastu súkromnej zadlženosti.
- (16) Vo Francúzsku sa síce zaviedlo množstvo opatrení politiky, ale v roku 2013 sa situácia na trhu práce aj naďalej zhoršovala a pretrvávajú značné problémy. V roku 2013 aj naďalej rástla nezamestnanosť, ktorá dosiahla úroveň 10,3 % (oproti 7,5 % v roku 2008). Trh práce vo Francúzsku je aj naďalej segmentovaný s veľmi nízkymi úrovňami prechodov od zmlúv na dobu určitú k zmluvám na dobu neurčitú (pravdepodobnosť prechodu z dočasného do trvalého zamestnania bola v roku 2010 len 10,6 % v porovnaní s priemerom Únie 25,9 %). Medziodborová dohoda o zabezpečení zamestnanosti vyústila do zákona, ktorý bol prijatý v júli 2013. Aj keď táto reforma predstavuje pozitívny krok, jej dosah je v tomto štádiu aj naďalej nevyvážený. Len veľmi málo podnikov využilo zákonom stanovené úpravy dohôd na podnikovej úrovni s cieľom zvýšiť flexibilitu pracovných podmienok v prípade dočasných hospodárskych ťažkostí. Miera skutočných prepustení z práce, ktoré sa dostali pred súd, sa výrazne znížila. Aj keď sa v roku 2014 uskutočnili rokovania medzi sociálnymi partnermi o reforme systému dávok v nezamestnanosti, neočakáva sa, že vďaka novej dohode sa podstatne zníži deficit systému. Kumulovaný deficit systému dávok v nezamestnanosti, ktorý bol v roku 2013 blízko 1 % HDP, si vyžaduje ďalšie štrukturálne opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti. Niektoré prvky ako kritériá prijateľnosti, postupné znižovanie dávok v čase alebo sadzby náhrad pre pracovníkov s najvyššími mzdami sa po poslednej dohode medzi sociálnymi partnermi v marci 2014 len mierne upravili a mali by sa ďalej upraviť, aby sa zabezpečila primeraná motivácia pracovať. Vďaka po sebe nasledujúcim dôchodkovým reformám sa v posledných troch rokoch zaznamenal stály nárast miery zamestnanosti pracovníkov vekovej skupiny 55 až 64 rokov.

Miera zamestnanosti starších pracovníkov vo Francúzsku (45,6 % v roku 2013) je však aj naďalej značne pod priemerom Únie (- 4,5 puntos porcentuales percentuálneho bodu) a len 55 % starších pracovníkov vo Francúzsku ide do dôchodku hneď po odchode zo zamestnania (2008 – 2011). V dôsledku toho v posledných rokoch prudko stúpila miera nezamestnanosti tejto skupiny. Existuje preto potreba posilniť opatrenia na zlepšenie ich zamestnateľnosti a zároveň preskúmať motivačné faktory na ich zotrvanie v zamestnaní alebo na návrat do zamestnania.

- (17) Z prieskumu Programu pre medzinárodné hodnotenie študentov v roku 2013 vyplynulo, že nerovnosti vo vzdelávaní vo Francúzsku patria medzi najvyššie v krajinách OECD. Vo Francúzsku jedna šestina mladých ľudí končí vzdelávanie a odbornú prípravu bez kvalifikácie. Je to obzvlášť znepokojujúce vzhľadom na skutočnosť, že miera nezamestnanosti mladých ľudí predstavovala 25,5 % koncom roka 2013 a že riziko nezamestnanosti bolo takmer dvakrát vyššie v prípade najmenej kvalifikovaných mladých ľudí. Schémy na podporu učňovskej prípravy by sa mali vzťahovať najmä na najmenej kvalifikovaných mladých ľudí. Pri riešení tejto otázky sa zaznamenal určitý pokrok vďaka spusteniu reformy povinnej školskej dochádzky v júli 2013 a prijatiu zákona o odbornom a celoživotnom vzdelávaní v marci 2014. Je však príliš skoro, aby bolo možné posúdiť, či tieto opatrenia účinne znížia nerovnosti vo vzdelávacom systéme a ešte sa musí realizovať nový plán zameraný na školy nižšieho sekundárneho vzdelávania v znevýhodnených oblastiach, ktorý bol ohlásený v januári 2014. Napokon, uľahčil sa prechod zo školy do práce, ale počet učňov v roku 2012 poklesol a zo systému mali čoraz výraznejší prospech študenti vysokoškolského vzdelávania.
- (18) Komisia v rámci európskeho semestra vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Francúzska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku vo Francúzsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 7.
- (19) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.
- (20) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 1 až 6.
- (21) V rámci Európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Ako krajina, ktorej menou je euro, Francúzsko by malo zabezpečiť úplné a včasné vykonávanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Francúzsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu, a to vrátane ďalšieho spresnenia východiskových opatrení, na rok 2014 a neskôr s cieľom zabezpečiť odstránenie nadmerného deficitu udržateľným spôsobom do roku 2015 pomocou úsilia o dosiahnutie štrukturálnej úpravy uvedeného v odporúčaní Rady podľa postupu pri nadmernom deficite. Trvalá náprava fiškálnych nerovnováh si vyžaduje dôveryhodné vykonávanie ambiciózných štrukturálnych reforiem v záujme zvýšenia schopnosti prispôbiť sa a podpory rastu a zamestnanosti. V nadväznosti na nápravu nadmerného deficitu presadzovať štrukturálnu úpravu smerom k strednodobému cieľu na úrovni minimálne 0,5 % HDP každoročne a viac v prípade dobrých hospodárskych podmienok alebo v prípade potreby zaručiť dodržanie pravidla pre dlh, aby vysoký pomer štátneho dlhu nadobudol udržateľnú klesajúcu tendenciu. Zintenzívniť úsilie o dosiahnutie lepšej efektívnosti vo všetkých subsektoroch verejnej správy vrátane opätovného vymedzenia – v prípade potreby – rozsahu vládnych opatrení. Urobiť najmä kroky na značné zníženie výdavkov na sociálne zabezpečenie od roku 2015, ako to bolo naplánované, napríklad

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

⁽²⁾ Pozri stranu 141 tohto vestníka.

pomocou stanovenia ambicióznejších cieľov ročných výdavkov na zdravotnú starostlivosť, zníženia nákladov na dôchodky a zjednodušením rodinných dávok a príspevkov na bývanie. Stanovíť jasný harmonogram pre prebiehajúci proces decentralizácie a do decembra 2014 urobiť prvé kroky s cieľom odstrániť administratívnu duplicitu, uľahčiť zlúčenia medzi miestnymi samosprávami a objasniť zodpovednosti každej úrovne miestnej samosprávy. Posilniť stimuly na racionalizáciu výdavkov miestnej samosprávy stanovením hornej hranice ročného nárastu daňových príjmov miestnej samosprávy pri znížení grantov od ústrednej vlády, ako to bolo naplánované. Okrem potreby krátkodobých úspor prijať opatrenia na riešenie nárastu verejných výdavkov na zdravotníctvo naplánovaných v strednodobom a dlhodobom horizonte vrátane výdavkov na lieky a v prípade potreby prijať dodatočné opatrenia, pomocou ktorých sa dôchodkový systém do roku 2020 dostane udržateľným spôsobom do rovnováhy, pričom sa uplatnia na všetky schémy, a to s osobitným zameraním na existujúce osobitné a doplnkové schémy.

2. Zabezpečiť zachovanie zníženia nákladov práce plynúcich z daňovej úľavy na konkurencieschopnosť a zamestnanosť („crédit d'impôt compétitivité emploi“). Prijať opatrenia na ďalšie zníženie príspevkov zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie v súlade so záväzkami v pakte zodpovednosti a solidarity a zabezpečiť, aby žiadne iné opatrenia nekompenzovali ich účinok a aby sa zachoval v súčasnosti predpokladaný cieľ. Ďalej zhodnotiť hospodársky dosah výnimiek z príspevkov na sociálne zabezpečenie s dôrazom na zamestnanosť, vývoj miezd a konkurencieschopnosť a v prípade potreby prijať primerané opatrenia. Ďalej znížiť rozpočtovo neutrálnym spôsobom náklady na prácu hlavne v dolnej časti mzdovej škály, a to predovšetkým pomocou zacieleného zníženia príspevkov zamestnávateľa na sociálne zabezpečenie s ohľadom na rôzne režimy na podporu miezd.
3. Zjednodušiť administratívne, fiškálne a účtovné pravidlá pre podniky a do decembra 2014 prijať konkrétne opatrenia na realizáciu prebiehajúceho vládneho „zjednodušujúceho plánu“. Odstrániť regulačné zábrany pre rast podnikov, a to najmä pomocou preskúmania kritérií týkajúcich sa veľkosti v nariadeniach, aby sa zabránilo prahovým efektom. Vykonať opatrenia na zjednodušenie a zlepšenie účinnosti inovačnej politiky, a to najmä prostredníctvom hodnotení, pri ktorých sa zohľadnia najnovšie reformy, a v prípade potreby úpravou daňovej úľavy na výskum „crédit d'impôt recherche“. Zaisťiť, aby sa zdroje využívali hlavne na najúčinnejšie piliere konkurencieschopnosti a ďalej podporovať hospodársky vplyv inovácií vyvinutých v pilieroch.
4. Odstrániť neodôvodnené obmedzenia prístupu k regulovaným povolaniam a obmedzenia ich vykonávania. Znížiť vstupné náklady a podporiť hospodársku súťaž v službách. Prijať ďalšie opatrenia na zníženie regulačného zaťaženia, ktoré ovplyvňuje fungovanie sektora maloobchodu, a to najmä pomocou zjednodušenia povolení na otvorenie obchodných pobočiek a odstránenia zákazu predaja so stratou. Zabezpečiť, aby sa regulované sadzby elektrickej energie a plynu pre domácnosti stanovili na primeranej úrovni, ktorá nepredstavuje prekážku pre hospodársku súťaž – pri zachovaní priaznivých podmienok pre zraniteľné skupiny. Posilniť kapacity prepojenia elektrickej energie a plynu so Španielskom, a najmä zvýšiť kapacity plynového prepojenia s cieľom plne integrovať trh s plynom na Pyrenejskom polostrove a európsky trh. V sektore železničnej dopravy zabezpečiť nezávislosť nového zjednoteného manažera infraštruktúry od etablovaného prevádzkovateľa a podniknúť kroky na otvorenie domácej osobnej železničnej dopravy hospodárskej súťaži v súlade s ustanoveniami budúcich smerníc a harmonogramom, ktorý sa v nich určí.
5. Znížiť daňové zaťaženie práce a vystupňovať úsilie o zjednodušenie a zvýšenie efektívnosti daňového systému. Na tento účel prijať už v rozpočte na rok 2015 opatrenia na odstránenie neefektívnych výdavkov na dane z príjmov fyzických a právnických osôb na základe nedávnych posúdení a iniciatívy výboru pre daňový systém („Assises de la fiscalité“) pri súčasnom znížení zákonných sadzieb; prijať ďalšie opatrenia na odstránenie zvýhodňovania dlhu pri zdaňovaní právnických osôb; rozšíriť daňový základ, najmä na spotrebu, a postupne zrušiť dotácie škodlivé pre životné prostredie.
6. Prijať ďalšie opatrenia na boj s nepružnosťou trhu práce, a to najmä prijatím opatrení na nápravu podmienok v dohodách na udržanie zamestnania („accords de maintien de l'emploi“) s cieľom zvýšiť ich využitie zo strany podnikov v ťažkostiach. Prijať ďalšie opatrenia na nápravu systému dávok v nezamestnanosti spolu so sociálnymi partnermi s cieľom zaručiť udržateľnosť systému a súčasne zabezpečiť, aby poskytoval vhodné stimuly pre návrat do zamestnania. Zabezpečiť, aby starší pracovníci mohli využívať primerané poradenstvo a odbornú prípravu, a opätovne posúdiť príslušné osobitné úpravy dávok v nezamestnanosti so zreteľom na ich situáciu na trhu práce.

7. Presadzovať modernizáciu odborného vzdelávania a odbornej prípravy, vykonať reformu povinnej školskej dochádzky a prijať ďalšie opatrenia na zníženie nerovností vo vzdelávaní, najmä posilnením opatrení proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky. Zabezpečiť, aby aktívne politiky trhu práce účinne podporovali najzraniteľnejšie skupiny. Zlepšiť prechod zo školy do zamestnania predovšetkým prijatím opatrení na ďalší rozvoj učňovskej prípravy s osobitným zameraním na nízkokvalifikované osoby.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P.C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2014**

(2014/C 247/10)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov rozhodli 29. júna 2012 o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Chorvátsko sa zúčastnilo na európskom semestri 2013 dobrovoľne a neformálne predložením hospodárskeho programu, v ktorom neboli odporúčania pre jednotlivé krajiny. Rada prijala 21. júna 2013 závery, v ktorých privítala hospodársky program Chorvátska a zdôraznila, že sa očakáva, že Chorvátsko dosiahne pokrok pri plnení požiadaviek Paktu stability a rastu a že je potrebné, aby nastúpilo cestu dôveryhodnej konsolidácie a zároveň si zachovalo úroveň výdavkov podporujúcu rast a zabezpečilo si možnosti na spolufinancovanie prichádzajúcich fondov EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Chorvátsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Chorvátsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Chorvátsku existujú nadmerné makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a zásadné politické opatrenia. Politické rozhodnutia sú nevyhnutné najmä vzhľadom na zraniteľnosť vyplývajúcu zo značných vonkajších záväzkov, poklesu vývozných výkonnosti, vysoko zadlžených spoločností a rýchlo rastúceho dlhu verejných financií – to všetko v kontexte pomalého rastu a slabej schopnosti prispôbiť sa.
- (8) Chorvátsko predložilo 24. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v konvergenčnom programe na rok 2014 je do roku 2016 odstrániť nadmerný deficit a zároveň sa vrátiť na cestu udržateľného hospodárskeho rastu. Plánuje sa dosiahnuť to postupným znižovaním deficitu zo 4,9 % HDP v roku 2013 na úroveň pod 3 % HDP do roku 2016, čo je termín na odstránenie nadmerného deficitu. V konvergenčnom programe je stanovené, že štátny dlh dosiahne vrchol na úrovni približne 72 % HDP v roku 2014, pričom nasledujúci rok mierne klesne a potom sa ustáli. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy uvedené v konvergenčnom programe, je počas celého programového obdobia optimistický. Podľa scenára konvergenčného programu by mal HDP v roku 2014 stagnovať, pričom na rok 2015 sa plánuje mierny nárast vo výške 1,2 %; v porovnaní s poklesom o 0,6 %, respektíve nárastom o 0,7 % uvedeným v prognóze útvarov Komisie z jari 2014. Čísla v rozpočtovej prognóze konvergenčného programu sa odlišujú od štandardov v Európskom systéme národných a regionálnych účtov (ESA), z čoho vyplýva nekonzistentnosť s predchádzajúcimi údajmi a makroekonomickým scenárom, a sťažuje to primerané porovnanie s prognózou útvarov Komisie z jari 2014. Navyše, v programe nie sú uvedené dostatočné podrobnosti o konsolidačných opatreniach na roky 2015 a 2016, predovšetkým na strane výdavkov. Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2014 sa očakáva, že celkové saldo v roku 2014 dosiahne 3,8 % HDP a v roku 2015 dosiahne 3,1 % HDP. Po potrebných úpravách potrebných na dosiahnutie porovnateľnosti týchto odhadov s cieľmi stanovenými v kontexte postupu pri nadmernom deficite (t. j. vylúčenia vplyvu prevodu dôchodkových aktív z druhého piliera) by boli prognózy Komisie na deficit v roku 2014 vo výške 4,6 % HDP a v roku 2015 vo výške 3,8 %.

Keďže konvergenčný program predstavuje prvú správu o opatreniach, ktoré orgány prijali po začatí uplatňovania postupu pri nadmernom deficite 28. januára 2014, Komisia posúdila opatrenia prijaté Chorvátskom v oznámení uverejnenom 2. júna 2014. Predovšetkým, hlavný cieľ sa má podľa plánu splniť v roku 2014, pričom sa očakáva, že deficit bude o čosi vyšší ako cieľová hodnota na rok 2015. V rokoch 2014 aj 2015 sa tesne nepodarilo dosiahnuť požadované zlepšenie štrukturálneho salda verejných financií. V konečnom dôsledku, hoci zmena upraveného štrukturálneho salda je pod úrovňou odporúčaného úsilia, očakáva sa, že úsilie merané na základe hodnôt diskrečných opatrení bude tak v roku 2014, ako aj v roku 2015 vynaložené. Je potrebné venovať väčšiu pozornosť kvalite opatrení a prechodu na opatrenia orientované na výdavky, aby sa znížil negatívny vplyv na rast a zvýšila sa udržateľnosť konsolidácie. Vychádzajúc z posúdenia konvergenčného programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že hoci Chorvátsko v súlade s odporúčaniami prijalo do 30. apríla 2014 účinné opatrenia na odstránenie svojho nadmerného deficitu, je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie, aby sa dodržali odporúčania v zmysle postupu pri nadmernom deficite na účel odstránenia nadmerného deficitu do roku 2016 a zabezpečenia dôveryhodnosti nápravných opatrení.

- (10) Opatrenia na konsolidáciu rozpočtu by sa mali orientovať na zvýšenie kvality verejných financií, s cieľom dosiahnuť efektívnosť najmä v oblasti miezd, sociálneho zabezpečenia a dotácií a poskytnúť dostatočný fiškálny priestor na prioritizáciu výdavkov podporujúcich rast a investície, vrátane projektov financovaných EÚ. Chorvátsko v posledných rokoch uskutočnilo významné reformy svojho fiškálneho rámca. Pretrvávajú však nedostatky týkajúce sa rozpočtového plánovania, účinnej kontroly výdavkov a konzistentného uplatňovanie rozpočtových obmedzení, čo má negatívny vplyv na tvorbu fiškálnej politiky. Hoci sa koncepcia fiškálnych pravidiel nedávno zmenila, mala by sa ešte viac zlepšiť. Predovšetkým, účinnosť fiškálneho rámca sa znižuje v dôsledku neprítomnosti preventívnych mechanizmov a nedostatočného súladu s dlhovým pravidlom, ako aj nejednoznačne formulovaného pravidla štrukturálne vyrovnaného rozpočtu. Vytvorenie komisie pre fiškálnu politiku je vítané, avšak je potrebné prijať ďalšie opatrenia na posilnenie jej pozície pri plánovaní a monitorovaní rozpočtu, najmä jej nezávislosti od všetkých rozpočtových orgánov.
- (11) Chorvátsko čelí výzve v podobe realizácie fiškálnej konsolidácie bez toho, aby to malo negatívny vplyv na konkurencieschopnosť a na vyhliadky oživenia hospodárstva. Za takejto situácie je príjmová časť verejných financií obmedzená úzkym vymedzením daňového základu, ktoré zabezpečuje stabilné daňové výnosy a má do istej miery nepriaznivý vplyv na rast. V tejto súvislosti je v národnom programe reforiem uvedený plán na zavedenie periodickej dane z nehnuteľného majetku v roku 2016, ale jej koncepciu vrátane základu dane je ešte potrebné konkretizovať. Chorvátsko je odhodlané prijať opatrenia na zlepšenie daňovej disciplíny prostredníctvom obmedzenia tieňovej ekonomiky. V tejto súvislosti už boli podniknuté príslušné kroky. V dôsledku postupného zavádzania fiškálnych registračných pokladníc a následného zlepšenia dohľadu nad transakciami sa zvýšili daňové príjmy. Očakáva sa reorganizácia daňovej správy na účel zvýšenia efektívnosti a účinnosti výberu daní a zároveň zníženia administratívnej záťaže daňovníkov súvisiacej s dodržiavaním predpisov. Vzhľadom na potreby fiškálnej konsolidácie a s prihliadnutím na údaje poukazujúce na značné sumy nevybraných daní sa zdá, že tu existuje priestor na ďalšie zvýšenie efektívnosti výberu daní a že je potrebné vyvíjať ďalšie úsilie o zlepšenie daňovej disciplíny prostredníctvom zabezpečenia viacerých elektronických služieb pre daňovníkov.
- (12) Chorvátsko prijalo opatrenia s cieľom zväčšiť udržateľnosť a primeranosť dôchodkov: od novembra 2010 sa zákonom stanovený vek odchodu do dôchodku, vek predčasného odchodu do dôchodku a obdobie nutné na získanie nároku na dôchodok pre ženy postupne zvyšovali a do roku 2030 by mali byť v plnej miere zosúladené. Zmenami zákona o dôchodkovom poistení prijatými v decembri 2013 sa zákonom stanovený vek odchodu do dôchodku zvýšil zo 65 na 67 rokov a vek predčasného odchodu do dôchodku zo 60 na 62 rokov. Toto zvýšenie sa však začne uplatňovať v praxi až od roku 2031, čo je vzhľadom na demografické trendy nedostatočne ambicióznym cieľom. Napriek reformám zavedeným v priebehu minulých rokov ešte stále existujú rôzne možnosti predčasného odchodu do dôchodku. Vzhľadom na rozsah výnimiek, postihy za predčasný odchod do dôchodku a príplatky za neskorší odchod do dôchodku predstavujú len malé stimuly pre prácu až do zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku, čo má negatívny vplyv na ponuku pracovnej sily a na udržateľnosť dôchodkového systému. V roku 2013 bol prijatý zákon o jednotnom orgáne pre forenzné odborné znalosti (Act on the Single Forensic Expertise Body), ktorý má pomôcť prostredníctvom zjednotenia posudzovania prípadov postihnutia obmedziť narastanie počtu neoprávnených invalidných dôchodcov a znížiť počet podvodov v tejto oblasti. Spolu s narastajúcim počtom inšpekcií je to síce zamerané na riešenie problému, s ktorým sa jednoznačne treba vysporiadať, avšak konkrétny vplyv na výdavky bude závisieť od spôsobu, ako sa budú opatrenia realizovať, a od rozsahu, v akom sa budú rozhodnutia presadzovať. Dôchodky poskytované na základe osobitného systému, ktoré boli nad určitým limitom, boli znížené o 10 %, hoci na dočasnej báze, pričom ich indexácia sa previazala s vplyvom HDP. Tempo, akým sa dôchodky poskytované na základe osobitných dôchodkových systémov približujú k všeobecným pravidlám, je aj napriek nedávnym pokusom o zníženie výdavkov a o zvýšenie transparentnosti pomalé a rozsah tohto približovania aj celkový dosiahnutý pokrok je ešte stále obmedzený.
- (13) Zdravotnícky sektor dosahuje pomerne dobré výsledky v oblasti starostlivosti o zdravie a napriek určitým regionálnym rozdielom sú služby dostupné, avšak zdravotnícky systém výraznou mierou prispieva k tlaku na verejné financie. Orgány zistili nedostatky v nemocničnej sieti, ktoré možno napraviť. Základný plán reorganizácie nemocničnej starostlivosti, ktorý bol predstavený v marci 2014, stanovuje opatrenia, ktoré zlepšia nákladovú účinnosť, ako je racionalizácia nemocničnej siete, znížená priemerná dĺžka pobytu v nemocnici, lepšie rozdeľovanie nemocničných lôžok vrátane lôžok určených pre dlhodobú starostlivosť, a ďalšie zmeny vo financovaní nemocníc. Mali by sa zabezpečiť značné monitorovacie a implementovacie kapacity v nemocniciach aj ústrednej štátnej správe, aby sa tento plán mohol realizovať. Dlhodobú starostlivosť charakterizujú služby rozptýlené medzi systémy zdravotníctva a sociálnej starostlivosti, nízka miera pokrytia, formálna starostlivosť, vysoké náklady na poskytovanie a dlhé poradovníky.

- (14) Miera zamestnanosti a aktívnosti patrí medzi najnižšie v Únii a je obzvlášť nízka u mladých a starších ľudí. Odhliadnuc od cyklického vývoja, tieto výsledky trhu práce čiastočne vyplývajú z inštitucionálneho a politického rámca. Chorvátsko sa pustilo do reforiem trhu práce na účel zvýšenia jeho flexibility. V roku 2013 bola zaväzená prvá fáza reforiem zameraná na regulovanie pracovných zmlúv na určitý čas. V januári 2014 vláda prijala druhý legislatívny návrh, v ktorom sa stanovuje zníženie nákladov na prepúšťanie prostredníctvom skrátenia a zjednodušenia postupov a zvýšenia flexibility pracovného času. Na dôvažok sa zavedú flexibilnejšie formy zamestnania, ako sú zmluvy na čiastočný úväzok. Tieto zmeny majú zabezpečiť, aby sa Chorvátsko dostalo v podstate na rovnakú pozíciu ako jeho partneri, pokiaľ ide o index ochrany zamestnanosti. Hoci sa očakáva, že tieto reformy budú mať pozitívny vplyv na celkovú zamestnanosť, zahŕňajú aj zvýšené riziko segmentácie trhu práce, aj pokiaľ ide o uplatňovanie pracovných zmlúv na určitý čas. Medzitým sa neplánujú žiadne zmeny v orgánoch stanovujúcich mzdy, a to aj napriek osobitnej kombinácii relatívne vysokých priemerných miezd a veľmi nízkej zamestnanosti v Chorvátsku. Napriek neustále sa zvyšujúcej nezamestnanosti, výdavky na opatrenia aktívnej politiky trhu práce, ktoré majú umožniť lepší prístup na trh práce a dlhšie zotrvanie na ňom, ako aj rozsah uplatňovania týchto opatrení, sú ešte stále podpriemerné, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí, dlhodobo nezamestnaných a starších ľudí. Administratívne kapacity chorvátskych verejných služieb zamestnanosti, a to aj na regionálnej úrovni, sú pod výrazným tlakom. Neexistuje celkový systém monitorovania a hodnotenia vývoja na trhu práce a potrieb trhu práce vrátane prognóz potreby zručností a nebolo zavedené ani pravidelné hodnotenie opatrení aktívnej politiky týkajúcej sa trhu práce. Je tu veľký podiel nelegálnej platenej pracovnej činnosti.
- (15) Situácia na trhu práce je obzvlášť znepokojivá, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí, keďže ich nezamestnanosť sa drasticky zvýšila a v roku 2013 dosiahla takmer 50 %, pričom naďalej narastá pomer mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy. Medzi významné výzvy v súlade s cieľmi systému záruka pre mladých ľudí patrí aktívna pomoc neregistrovaným mladým ľuďom a podnecovanie privátneho sektora, aby ponúkal viac možností učňovskej prípravy. Chorvátsko čelí vážnym výzvam aj vo vzdelávaní, pokiaľ ide o relevantnosť systémov vzdelávania pre trh práce a kvalitu poskytovania vzdelania, a to vo všetkých oblastiach vzdelávania. V celom sekundárnom a terciárnom vzdelávaní chýba praktická výučba a profesijné poradenstvo, pričom zamestnávateľia sa len v malej miere zapájajú do odborného vzdelávania a prípravy, sekundárneho a terciárneho vzdelávania. Miera zamestnanosti medzi čerstvými absolventmi je výrazne nižšia ako inde v Únii. Zastaraný systém odborného vzdelávania a odbornej prípravy prechádza reformou v podobe overovania nových školských učebných osnov. Chorvátsky kvalifikačný rámec a stratégia v oblasti vzdelávania, vedy a techniky sa ešte nerealizovali, avšak v budúcnosti by mali zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania a zosúladiť ich s potrebami trhu práce.
- (16) Vysoká nezamestnanosť a nízka účasť na trhu práce viedli k zhoršeniu sociálnej situácie v Chorvátsku. Podiel ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením sa v posledných rokoch zvýšil a je výrazne nad priemerom v EÚ. Koncepcia systému sociálnych dávok umožňuje príjemcom dávok akumulovať navzájom sa prekrývajúce prevody hotovosti. Keď sa príjemcovia zamestnajú, prichádzajú o časť týchto sociálnych dávok, čo ich odrádza od vstupu na trh práce. Tu sa naskytá priestor na premenu systému sociálnej ochrany na systém efektívnejší a transparentnejší: v súčasnosti je pridelovanie podpory príjmov a dávok roztrieštené medzi mnohé inštitúcie a úrovne správy, pričom kritériá pridelovania sa uplatňujú nekonzistentne, takže dochádza k prekrývaniu. Zákon o sociálnej starostlivosti z roku 2013 zaviedol prísnejšie zisťovanie prostriedkov a zlúčil štyri z viac ako 70 druhov dávok na národnej úrovni, vrátane dávok pre niektoré ciele osobitné skupiny, do všeobecného minimálneho príjmu. Postupne sa vytvára a v roku 2016 má byť funkčné Národné jednotné kontaktné miesto, prostredníctvom ktorého sa budú spravovať peňažné dávky poskytované na všetkých úrovniach správy. Systematické monitorovanie a hodnotenie sa však bude ťažko realizovať, keďže systémy a programy na podporu príjmov na miestnej a regionálnej úrovni a rôzne peňažné dávky poskytované nezávisle od príjmov určitým špecifickým kategóriám obyvateľov neboli integrované. Napriek výrazným legislatívnym reformám uskutočneným od roku 2011 koncepcia systémov sociálnych dávok nebola účinne zameraná na tých, ktorí to najviac potrebujú.
- (17) Súčasný regulačný rámec pre podnikanie v Chorvátsku kladie na podnikateľov vysokú záťaž vrátane nedostatku právnej istoty, netransparentného rozhodovania predovšetkým na miestnej úrovni, a početných parašifkálnych poplatkov. Navyše, rozhodnutia podnikateľov komplikuje a administratívne postupy predlžuje veľká fragmentácia delby práce v rámci verejnej správy na regionálnej a miestnej úrovni a zložité rozdelenie kompetencií medzi ministerstvami a agentúrami na ústrednej úrovni. Na úrovni ústrednej

štátnej správy bol zavedený štruktúrovaný prístup na účel zisťovania prekážok obchodovaniu; neuplatňuje sa však konzistentná metodika na meranie administratívnej záťaže, a tým sa účinnosť už prijatých opatrení znižuje. Existujúce jednotné kontaktné miesto pre podnikateľov má len obmedzené funkcie. Je potrebné racionalizovať a zlepšiť kontrolu nad verejnými dotáciami a zárukami; prvým krokom v tejto oblasti by bol centrálny register podnikov a jednotlivcov, ktorí dostali pomoc. Chorvátsko sa pustilo do reforiem verejnej správy na posilnenie administratívnych kapacít a zlepšenie orientácie verejných služieb – určených pre občanov a podnikateľov – na klienta. Kvalita verejnej správy je však aj naďalej nízka, charakterizovaná nedostatočnou koordináciou na rôznych úrovniach správy a malým, alebo nadmerne formálnym uplatňovaním tvorby politík založených na faktoch ako aj hodnotenia. Krokom správnym smerom je prijatie stratégie reformy verejnej správy; táto stratégia by sa mala dôkladne realizovať na všetkých úrovniach správy. Na základe skúseností s uplatňovaním predvstupových fondov sú zrejme nedostatky týkajúce sa strategického plánovania a inštitucionálnych kapacít a slabiny pri vypracúvaní projektov a prijímaní následných opatrení.

- (18) Na štátne podniky a štátom kontrolované spoločnosti má negatívny vplyv nedostatočná správa, pričom zavádzanie novej stratégie správy verejných aktív a podnikov sa oneskoruje. V súčasnosti nie sú zavedené súťažné výberové konania pre členov a manažment dozorných rád, a zoznamy vymenovaných sa neuverejňujú. Hoci sa prijali opatrenia na zlepšenie protikorupčného rámca, je potrebné vyvíjať viac úsilia na účel predchádzania korupcii, a to na všetkých úrovniach správy. Medzi kľúčové prvky, ktoré v súčasnosti v protikorupčnom rámci chýbajú, patria účinné mechanizmy overovania týkajúce sa konfliktu záujmov a zverejňovanie majetku štátnych úradníkov, ako aj osobitné záruky pre štátne podniky a štátom kontrolované spoločnosti. Overovacie právomoci Komisie pre riešenie konfliktu záujmov závisia od kompetencií a proaktívnosti iných orgánov. Napriek pokroku dosiahnutému pri zvyšovaní transparentnosti postupov verejného obstarávania sa nástroje posudzovania rizika nepoužívajú systematicky a zdá sa, že zraniteľným sektorom sa nedostáva dostatok priority. Je potrebné posilniť dohľad nad účinným uplatňovaním pravidiel verejného obstarávania, a to aj so zreteľom na pridelovanie finančných prostriedkov EÚ v nadchádzajúcich rokoch.
- (19) Rozsiahle uplatňovanie predkonkurzného konania v roku 2013 dosiahlo určitý úspech pri riešení problémov súvisiacich s dlhovou službou, ktorým čelia podniky v súvislosti so zložitými, finančne náročnými a zdĺhavými konkurznými konaniami. Je tu však priestor na výrazné posilnenie uvedeného nástroja prostredníctvom odstránenia rôznych nedostatkov, ako je nedostatočné objasnenie úlohy štátu v procese, ďalej na posilnenie úlohy obchodných súdov pri potvrdzovaní nárokov, ako aj priestor na zdravé reštrukturalizačné plány, ktoré rozširujú rozsah postupu tak, aby bola umožnená účinná reštrukturalizácia predtým, ako dôjde k platobnej neschopnosti dlžníka, ako aj na riešenie nedostatkov pri presadzovaní práva. Napriek viacerým reformám zameraným na zlepšenie účinnosti justičného systému sú súdne konania pri občianskoprávných, obchodných aj administratívnych sporoch zbytočne dlhé, a to najmä na súdoch prvého stupňa. Počet nevyriešených prípadov v roku 2013 vzrástol a je veľmi vysoký, najmä pokiaľ ide o občianskoprávne a obchodné konania. Je potrebné naďalej vyvíjať úsilie o vytváranie a uplatňovanie správnych stimulov na včasné ukončenie konaní a presadzovanie mimosúdneho vyrovnania, a to najmä v prípade konaní o veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože tieto problémy brzdia podnikateľskú činnosť a znižujú atraktivnosť Chorvátska pre priame zahraničné investície.
- (20) V dôsledku konzervatívneho prístupu, ktorý Chorvátska národná banka zaujala voči makroprudenciálnej regulácii, a to najmä vo vzťahu k úrovniam kapitálu, si banky vytvorili určitú mieru odolnosti, ktorá sa ukázala byť užitočnou v súvislosti s problémami, ktoré v súčasnosti prináša slabé hospodárstvo. Keďže však hospodárstvo vstupuje do šiesteho roku recesie a objem nesplácaných úverov sa zvyšuje, ohrozuje to kvalitu bankových aktív. Je vítané, že určité portfólia štyroch najväčších chorvátskych bánk, ktoré sú v zahraničnom vlastníctve, podstúpia posúdenie kvality aktív a stresový test jednotného mechanizmu dohľadu platné v eurozóne. Z uvedeného posudzovania sú však vylúčené niektoré portfólia, ktoré sú z pohľadu Chorvátska materiálne významné, pretože portfólia sú vybrané na základe ich významu na úrovni skupiny bánk. Navyše, z uvedeného posudzovania budú vylúčené stredne veľké a menšie banky, ktoré majú možno nižšiu úroveň kapitálu a horšiu kvalitu aktív, a ktoré sú pre finančnú stabilitu potenciálne dôležité. Doplnením jednotného mechanizmu dohľadu o doplnkový diagnostický nástroj dohľadu vytvorený špeciálne pre chorvátsky finančný systém (a ktorý by pokrýval významné portfólia chorvátskych dcérskych spoločností, ktoré nie sú súčasťou jednotného mechanizmu dohľadu, ako aj portfólia stredne veľkých a menších bánk) by sa zlepšili celkové poznatky o klasifikácii úverov bánk a o primeranosti ich rezerv na straty z úverov.

- (21) V kontexte európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Chorvátska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Chorvátsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Európskej únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do odporúčaní 1 až 8.
- (22) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.
- (23) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli do odporúčaní 1 až 8.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Chorvátsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. V plnej miere uplatňovať rozpočtové opatrenia prijaté na rok 2014. Posilniť rozpočtovú stratégiu, ešte viac konkretizovať oznámené opatrenia na roky 2015 a 2016 a pritom zvážiť ďalšie trvalé opatrenia priaznivé pre rast s cieľom do roku 2016 zabezpečiť odstránenie nadmerného deficitu udržateľným spôsobom. Zároveň zabezpečiť, aby sa vynaložilo úsilie o dosiahnutie štrukturálnej úpravy špecifikovanej v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Zosúladiť plány programu so štandardmi ESA a s požiadavkami Paktu stability a rastu. Prijatť opatrenia na zvýšenie kontroly výdavkov. Do marca 2015 uskutočniť dôkladný prieskum výdavkov. Posilniť proces rozpočtového plánovania, predovšetkým zvýšením presnosti makroekonomických a rozpočtových prognóz a posilnením záväznej povahy stropov ročných a strednodobých výdavkov a zlepšiť koncepciu fiškálnych pravidiel. Do októbra 2014 právne zakotviť novozriadený výbor pre fiškálnu politiku, posilniť jeho nezávislosť od všetkých rozpočtových orgánov, rozšíriť jeho mandát, a to najmä s ohľadom na monitorovanie všetkých fiškálnych pravidiel a *ex-ante* aj *ex-post* posudzovanie prognóz, a zabezpečiť jeho primerané financovanie. Vychádzajúc z plánov uvedených v národnom programe reforiem predložiť konkrétnu stratégiu zameranú na reformu periodických daní z nehnuteľného majetku. Začať proces hlásenia a preskúmania daňových výdavkov. Zväčšiť mieru zosúladenia daní, predovšetkým ďalším zvyšovaním efektívnosti daňovej správy; na tento účel predložiť do konca roku 2014 akčný plán.
2. Zmenšiť možnosti predčasného odchodu do dôchodku. Do marca 2015 prijať právne predpisy na urýchlenie plánovaného zosúladenia zákonom stanoveného veku odchodu žien a mužov do dôchodku a na dosiahnutie pokroku vo veci plánovaného zvýšenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku na 67 rokov. Zabezpečiť vykonávanie prísnejšieho posudzovania a kontroly invalidných dôchodkov a urýchliť integráciu dôchodkov poskytovaných na základe osobitných dôchodkových systémov do všeobecného dôchodkového systému. Zvýšiť nákladovú účinnosť sektora zdravotnej starostlivosti, a to aj v nemocniciach.
3. Na základe konzultácií so sociálnymi partnermi do marca 2015 zaviesť druhú fázu reformy pracovného práva, najmä pokiaľ ide o podmienky prepúšťania a pracovného času, a to s cieľom predchádzať ďalšej segmentácii trhu práce aj v prípade mladých ľudí. Preskúmať systém stanovovania miezd s cieľom viac zosúladiť vývoj produktivity so mzdovými podmienkami. Do konca roku 2014 predložiť závery tohto preskúmania. Posilniť účinnosť a dosah aktívnych politík trhu práce zvýšením administratívnych kapacít verejných služieb zamestnanosti, a to aj na regionálnej úrovni, a zväčšením pokrytia mladých, dlhodobo nezamestnaných a starších ľudí. Prednostne sa zameriavať na neregistrovaných mladých ľudí a mobilizovať súkromný sektor, aby v súlade s cieľmi iniciatívy záruka pre mladých ponúkal viac príležitostí na učňovskú prípravu. Do konca roku 2014 vypracovať plány na riešenie problému nelegálnej práce. Zaviesť opatrenia na zlepšenie kvality výsledkov v oblasti vzdelávania a zvýšenie ich relevantnosti pre trh práce, a to modernizáciou kvalifikačných systémov, uplatnením mechanizmov na zabezpečenie kvality a zlepšením prechodu zo školy do práce, a to najmä prostredníctvom posilnenia odborného vzdelávania a praktickej výučby.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

4. Do konca roku 2014 prehodnotiť daňový a sociálny systém a predložiť akčný plán na zlepšenie opätovnej aktivácie neaktívnych a nezamestnaných osôb. Zvýšiť účinnosť a transparentnosť systému sociálneho zabezpečenia ďalšou konsolidáciou dávok, zjednotením kritérií oprávnenosti a prepojením údajov poskytovaných na všetkých príslušných úrovniach a zo všetkých orgánov štátnej správy do jednotného kontaktného miesta. Zlepšiť účinnosť a primeranosť dávok sociálnej pomoci prostredníctvom ich lepšieho zacielenia.
5. Prijíť ďalšie opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia. Predovšetkým, do marca 2015 stanoviť cieľ výrazne znížiť administratívne požiadavky, a to aj vo vzťahu k parafiškálnym poplatkom. Odstrániť vysokú úroveň fragmentácie a prekrývania zodpovedností zjednodušením administratívnych postupov a vyjasnením rámca pre prijímanie rozhodnutí a rámca zodpovednosti na rôznych úrovniach správy aj na úrovni ústrednej správy, vrátane ministerstiev a agentúr. Posilniť administratívne kapacity a strategické plánovanie odborov, ktorým bola zverená správa európskych štrukturálnych a investičných fondov a zabezpečiť im primerané a stabilné personálne obsadenie.
6. Do októbra 2014 predložiť podrobný plán správy verejného majetku na rok 2015. Zabezpečiť, aby podniky kontrolované štátom boli spravované transparentným a zodpovedným spôsobom, a predovšetkým sprísiť požiadavky na kvalifikáciu členov správnych a dozorných rád menovaných štátom a zaviesť verejný register menovaných funkcionárov. Zvýšiť prevenciu korupcie vo verejnej správe a v štátnych a štátom kontrolovaných podnikoch, a to aj rozšírením overovacích právomocí Komisie pre riešenie konfliktu záujmov. Zvýšiť transparentnosť a efektívnosť verejného obstarávania na ústrednej a miestnej úrovni a zvýšiť kapacity na monitorovanie jeho vykonávania a na zisťovanie nezrovnalostí.
7. Do konca roku 2014 posilniť úlohu obchodných súdov pri monitorovaní transparentnosti a zákonnosti uplatňovania predkonkurzného konania v súvislosti s podnikmi. Preskúmať povinné testy platobnej neschopnosti/nelikvidity na účel posúdenia postupov predkonkurzného vyrovnania a zjednodušiť konkurzný proces/proces likvidácie, aby sa skrátilo jeho trvanie. Zvýšiť kvalitu a efektívnosť súdneho systému, predovšetkým poskytnutím stimulov na včasné ukončenie konaní v občianskoprávných, obchodných a administratívnych sporoch a na mimosúdne urovnávanie predovšetkým vo veciach s nízkou hodnotou sporu..
8. Na doplnenie prieskumov kvality aktív a stresových testov, ktoré uskutočnila Európska centrálna banka v roku 2014, uskutočniť komplexný prieskum portfólia pripravený osobitne pre chorvátsky finančný sektor, s upriamením na významné portfóliá, na ktoré sa nevzťahuje prieskum Európskej centrálnej banky, vrátane na portfóliá najvýznamnejších stredne veľkých a menších bánk.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P.C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Talianska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Talianska na rok 2014**

(2014/C 247/11)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov rozhodli 29. júna 2012 o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Zachované na rok 2014 prostredníctvom rozhodnutia Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Talianska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k programu stability Talianska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Talianska na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu⁽³⁾, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Taliansko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Taliansko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva, že Taliansko čelí nadmerným makroekonomickým nerovnováham, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a rôzne politické opatrenia. Predovšetkým, neustále vysoká úroveň verejného dlhu spojená so slabou externou konkurencieschopnosťou vzhľadom na pomalý rast produktivity, ktorý je ešte zvýraznený pretrvávajúcim slabým rastom, si vyžadujú rozhodné politické opatrenia a pozornosť.
- (8) Taliansko predložilo 22. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie navrhutej v programe stability je dosiahnuť strednodobý cieľ vyrovnanej rozpočtovej pozície v štrukturálnom vyjadrení do roku 2016 a zároveň dodržať pravidlo pre dlh v prechodnom období 2013 – 2015. V programe stability sa potvrdzuje strednodobý cieľ vyrovnanej rozpočtovej pozície v štrukturálnom vyjadrení, ktorý odzrkadľuje požiadavky Paktu stability a rastu. (Prepočítaná) štrukturálna úprava plánovaná v programe stability predstavuje 0,2 percentuálneho bodu HDP v roku 2014 a 0,4 percentuálneho bodu v roku 2015. Podľa programu stability tento obmedzený postup úpravy smerom k strednodobému cieľu odôvodňujú vážne hospodárske podmienky a úsilie, ktoré je potrebné na vykonanie ambiciózneho programu štrukturálnych reforiem. Predovšetkým sú plánované viaceré štrukturálne reformy, ktoré by mali mať pozitívny vplyv na potenciálny hospodársky rast a prípadne znížiť pomer verejného dlhu k HDP v nadchádzajúcich rokoch. Štrukturálna úprava plánovaná v programe stability by mala umožniť Taliansku dodržať referenčnú hodnotu pre znižovanie dlhu v prechodnom období rokov 2013 – 2015, čiastočne vďaka ambicióznemu plánu privatizácie, ktorý sa má vykonať v období rokov 2014 – 2017 (a ktorý predstavuje každý rok 0,7 percentuálneho bodu HDP). Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý nebol schválený nezávislým orgánom, je mierne optimistický, najmä v neskorších rokoch programu stability.

Odchýlka od postupu úpravy smerom k strednodobému cieľu je plánovaná v roku 2014. Ak sa táto odchýlka zopakuje nasledujúci rok, mohla by sa považovať za významnú, a to aj na základe referenčnej hodnoty pre výdavky. Okrem toho, dosiahnutie rozpočtových cieľov nie je plne podporené dostatočne

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 42.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s.11).

(3) COM(2013) 800 final.

podrobnými opatreniami, a to najmä od roku 2015. Prognóza útvarov Komisie z jari 2014 poukazuje na nesúlad s referenčnou hodnotou pre znižovanie dlhu v roku 2014, pretože očakávaná štrukturálna úprava (len 0,1 percentuálneho bodu HDP) nedosahuje požadovanú štrukturálnu úpravu 0,7 percentuálneho bodu HDP. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 je Rada toho názoru, že je potrebné dodatočné úsilie, aj v roku 2014, aby sa dosiahol súlad s požiadavkami Paktu stability a rastu.

- (10) Nedávne opatrenia na zníženie zdanenia výrobných faktorov sú do istej miery obmedzené. Existuje preto priestor, pri prísnom dodržaní rozpočtových cieľov, pre ďalší presun daňového zaťaženia na oblasť spotreby, vlastníctva a životného prostredia. Pokiaľ ide o spotrebu, zlepšenie štruktúry daňového systému si veľmi vyžaduje aj revíziu znížených sadzieb DPH a výdavkov na priame dane, pričom treba venovať náležitú pozornosť potrebe znížiť prípadný distribučný vplyv. Pokiaľ ide o vlastníctvo, reforma katastrálnych hodnôt v súlade so súčasnými trhovými hodnotami by umožnila spravodlivejšie periodické zdaňovanie nehnuteľného majetku. Nedávno prijatý vykonávací právny predpis pre daňovú reformu je príležitosťou vykonať takéto potrebné reformy. Vzhľadom na veľkosť tejto výzvy je potrebné doplniť opatrenie týkajúce sa zloženia daňovej štruktúry dodatočnými opatreniami zameranými na zlepšenie daňovej správy a daňovej disciplíny a rozhodnými opatreniami na boj proti daňovým únikom, tieňovému hospodárstvu a nelegálnej práci, ktoré aj naďalej predstavujú záťaž pre verejné financie aj pre daňové zaťaženie daňových poplatníkov, ktorí dodržiavajú príslušné právne predpisy. V tejto súvislosti sa vo vykonávanom právnom predpise pre daňovú reformu predpokladajú viaceré opatrenia na posilnenie daňovej správy – komplexný systém na odhad a monitorovanie daňového rozpätia, zjednodušujúce opatrenia, opatrenia zamerané na zlepšenie vzťahu s daňovými poplatníkmi, opatrenia na zlepšenie vymáhania miestnych daní a posilnenie daňových kontrol. Rozhodnutie zaviesť od roku 2015 formuláre daňových priznaní s niektorými vopred vyplnenými údajmi je ďalším kladným krokom na zlepšenie dodržiavania daňových predpisov.
- (11) Dôkladné a rýchle vykonávanie prijatých opatrení zostáva pre Taliansko hlavnou výzvou a to z pohľadu vyriešenia existujúcich nedostatkov vo vykonávaní aj z pohľadu predchádzania hromadeniu ďalších oneskorení. Jedným z kľúčových nástrojov na zlepšenie výkonnosti Talianska pri vykonávaní a všeobecnejšie na zaistenie plynulejších politických opatrení spočíva v posilnenej koordinácii a účinnejšom prerozdelení právomocí medzi rôzne úrovne správy. To by spätne mohlo byť prínosom pre oblasť hospodárenia s finančnými prostriedkami EÚ, v ktorej boli doteraz prijaté len čiastočné alebo neúplné opatrenia, a to najmä v južných oblastiach. Hospodárenie s finančnými prostriedkami EÚ tiež naďalej trpí nedostatočnými administratívnymi kapacitami a nedostatočnou transparentnosťou, hodnotením a kontrolami kvality. Vyššia efektívnosť, zameranie na služby a zodpovedajúce zmeny v riadení ľudských zdrojov by takisto mohli byť prínosom pre kvalitu verejnej služby. Korupcia naďalej podstatne ovplyvňuje výrobný systém Talianska a dôveru v politické a inštitucionálne prostredie. Je potrebné vykonať revíziu inštitútu premlčania. Účinný boj proti korupcii si tak isto vyžaduje primerané splnomocnenie Národného protikorupčného úradu pre hodnotenie a transparentnosť verejnej správy. Civilné súdnictvo je stále neefektívne a vplyv prijatých opatrení je potrebné pozorne monitorovať.
- (12) Na základe cieleného posúdenia kvality aktív, ktoré bolo vykonané minulý rok pod záštitou Talianskej národnej banky (Bank of Italy), je naďalej dôležité zlepšiť správu aktív so zníženou hodnotou a podporiť ich likvidáciu, aby sa oživila schopnosť bánk rozšíriť ponuku úverov pre reálnu ekonomiku. Pokiaľ ide o prístup k financovaniu, doteraz sa hlavné opatrenia zameriavali na uľahčenie prístupu podnikov k pôžičkám. Rozvoj iných nástrojov financovania ako sú bankové úvery však zostáva, najmä pre malé a stredné podniky, obmedzený. Iniciatívy prijaté v oblasti bankovej správy a riadenia, najmä nové zásady, ktoré nedávno vydala Národná banka Talianska, sú vítané. Ich vplyv bude zároveň závisieť od ich riadneho vykonávania bankami a od ich presadzovania. Najmä podrobné monitorovanie niektorých z najväčších družstevných bánk („banche popolari“) je naďalej potrebné.
- (13) Situácia na pracovnom trhu sa v roku 2013 ešte zhoršila – nezamestnanosť v Taliansku stúpla na 12,2 % a nezamestnanosť mladých ľudí dosiahla 40 %. Zabezpečenie riadneho vykonávania a pozorného monitorovania vplyvu prijatých reforiem v oblasti trhu práce a stanovovania miezd je kľúčové, aby sa zaistilo, že sa prejavia očakávané prínosy v podobe zlepšenej flexibility pri odchode z trhu práce, lepšie regulovanej flexibility pri vstupe na trh práce, komplexnejšieho systému dávok v nezamestnanosti a lepšieho zosúladenia miezd s produktivitou. Plány na zlepšenie účinnosti služieb sprostredkovania práce prostredníctvom posilnenia verejných služieb zamestnanosti zaznamenali omeškania a je potrebné urýchliť

ich plnenie. Opatrenia zamerané na podporu tvorby pracovných miest v krátkodobom horizonte je potrebné doplniť opatreniami na riešenie segmentácie. Vo všeobecnosti je taliansky pracovný trh naďalej poznačený segmentáciou a nízkou účasťou, ktorá sa týka najmä žien a mladých ľudí. Preto je potrebné rozšíriť doteraz prijaté obmedzené opatrenia, a to aj v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí. Taliansko čelí klesajúcemu disponibilnému príjmu domácností spojenému so stúpajúcou chudobou a sociálnym vylúčením, čo má dosah najmä na rodiny s deťmi. Sociálne výdavky v Taliansku sú vo veľkej miere naďalej orientované na staršie osoby a len málo zamerané na aktiváciu, čím sa obmedzuje rozsah na riešenie rizika sociálneho vylúčenia a chudoby. Cieľom nedávno zavedenej pilotnej schémy sociálnej pomoci je poskytnúť sociálnu záchrannú sieť. Jej plánované rozšírenie na celú krajinu si bude vyžadovať zlepšenie účinnosti sociálnych výdavkov a služieb v celej krajine.

- (14) Úsilie zamerané na zlepšenie výsledkov vo vzdelávaní a posilnenie ľudského kapitálu sú potrebné na všetkých úrovniach vzdelávania, t. j. na úrovni základného, stredoškolského aj vyššieho vzdelávania. Učiteľská profesia je charakteristická jedným kariérom priebehom a v súčasnosti ponúka obmedzené vyhliadky, pokiaľ ide o profesijný rast. Diverzifikácia kariér učiteľov a lepšie prepojenie ich kariérnej dráhy so zásluhovosťou a výsledkami spolu so všeobecným rozšírením hodnotenia škôl by sa mohli premietnuť do lepších výsledkov škôl. S cieľom zaistiť plynulý prechod medzi vzdelávaním a trhom práce sa ako veľmi dôležité javí posilnenie a rozšírenie praktickej odbornej prípravy, a to prostredníctvom posilneného učenia sa prácou a prostredníctvom odborného vzdelávania a prípravy na sekundárnej aj terciárnej úrovni. Podľa legislatívneho výnosu z roku 2013 o tejto otázke je zásadné zriadiť národný register kvalifikácií s cieľom zaistiť uznávanie zručností v celej krajine. Vychádzajúc z pôvodného opatrenia v tomto smere by lepšie pridelovanie verejných finančných prostriedkov univerzitám a výskumným inštitúciám na základe výsledkov v oblasti výskumu a vyučovania prispelo k zvýšeniu kvality a prípadne k zvýšeniu výskumných a inovačných kapacít, čo je oblasť, v ktorej Taliansko ešte stále zaostáva.
- (15) Boli prijaté niektoré kroky, aby sa dosiahlo ústretovejšie prostredie pre podniky a občanov, ich vplyv však rušia omeškania pri ich konečnom schvaľovaní a medzery vo vykonávaní. Stále existuje viacero prekážok, ktoré ovplyvňujú hospodársku súťaž (vyhradené oblasti činnosti, režimy koncesíi/povolení atď.) v oblasti odborných služieb, poistenia, distribúcie palív, maloobchodných a poštových služieb. Je potrebné riešiť aj súbor slabých miest, ktoré ovplyvňujú systém verejného obstarávania. Ďalšou prioritou je zintenzívnenie hospodárskej súťaže v oblasti miestnych verejných služieb. Predovšetkým je potrebné vykonať súčasné právne predpisy, v ktorých sa stanovuje, že existujúce zmluvy, ktoré nie sú v súlade s právnymi predpismi EÚ o interných kritériách, sa musia upraviť do 31. decembra 2014.
- (16) Problematické miesta infraštruktúry bránia riadnemu fungovaniu trhu s energiou. V doprave si nedostatok intermodálnej infraštruktúry, synergií a prepojenia talianskych prístavov s vnútrozemím vyžadujú osobitnú pozornosť a opatrenia. Pokiaľ ide o širokopásmové pokrytie, v Taliansku je nedostatočne dostupné vo vidieckych oblastiach.
- (17) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Talianska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Taliansku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (19) Na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia Rada preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

- (20) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala aj analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Rada na tomto základe pre členské štáty, ktorých menou je euro, vydala odporúčania adresované jednotlivým krajinám, ktorých menou je euro⁽¹⁾. Ako krajina, ktorej menou je euro, by Taliansko malo tiež zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Taliansko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014, a to vzhľadom na vznikajúcu medzeru v súvislosti s požiadavkami Paktu stability a rastu, konkrétne pravidlami znižovania dlhu, na základe prognózy útvarov Komisie z jari 2014 a zabezpečiť pokrok v dosahovaní strednodobých cieľov. V roku 2015 podstatne posilniť rozpočtovú stratégiu na dodržanie súladu s požiadavkou zníženia dlhu a dosiahnuť tak strednodobé ciele. Následne zabezpečiť, aby dlh verejných financií dostatočne klesal, realizovať ambiciózne plány privatizácie, vykonať fiškálnu úpravu priaznivú pre rast a založenú na oznámených značných úsporách plynúcich z trvalého zlepšenia efektívnosti a kvality verejných výdavkov na všetkých úrovniach správy a zároveň zachovať výdavky podporujúce rast, ako sú výdavky v oblasti výskumu a vývoja, inovácie, vzdelávania a výdavky na hlavné projekty infraštruktúry. Zaručiť nezávislosť a úplné fungovanie rozpočtovej rady hneď, ako to bude možné, avšak najneskôr v septembri 2014, teda včas na posúdenie návrhu rozpočtového plánu na rok 2015.
2. V súlade s rozpočtovými cieľmi viac presunúť daňové zaťaženie z výrobných faktorov na oblasť spotreby, vlastníctva a životného prostredia. Na tento účel vyhodnotiť účinnosť nedávneho zníženia daňovo-odvodového zaťaženia a zabezpečiť jeho financovanie na rok 2015, prehodnotiť rozsah výdavkov na priame dane a rozšíriť daňový základ, predovšetkým v prípade spotreby. Zabezpečiť účinnejšie environmentálne zdaňovanie, a to aj v oblasti spotrebných daní, a odstrániť dotácie škodlivé pre životné prostredie. Do marca 2015 vykonať vykonávací právny predpis pre daňovú reformu aj prostredníctvom prijatia výnosov vedúcich k reforme katastrálneho systému s cieľom zaisťiť efektívnosť reformy zdaňovania nehnuteľností. Ešte viac zlepšiť daňovú disciplínu zlepšením predvídateľnosti daňového systému, zjednodušením postupov, zlepšením vymáhania daní a modernizáciou daňovej správy. Pokračovať v boji proti daňovým podvodom a podniknúť dodatočné kroky proti tieňovému hospodárstvu a nelegálnej práci.
3. Ako súčasť širšieho úsilia zlepšiť efektívnosť verejnej správy, objasniť právomoci na všetkých úrovniach verejnej správy. Zaisťiť lepšie hospodárenie s finančnými prostriedkami EÚ, a to prijatím rozhodných opatrení na zlepšenie administratívnej kapacity, transparentnosti, hodnotenia a kontroly kvality tak na celoštátnej, ako aj regionálnej úrovni, najmä v južných oblastiach. Ešte viac zlepšiť účinnosť opatrení proti korupcii, aj prostredníctvom revízie inštitútu premlčania do konca roku 2014 a posilnenia právomocí národného protikorupčného úradu. Včas monitorovať vplyv reforiem prijatých na účely zlepšenia efektívnosti civilného súdnictva s cieľom zaisťiť ich účinnosť a v prípade potreby prijať doplňujúce opatrenia.
4. Posilniť odolnosť bankového sektora a zaisťiť jeho schopnosť spravovať aktíva so zníženou hodnotou a likvidovať ich s cieľom oživiť poskytovanie úverov pre reálnu ekonomiku. Podporovať nebankový prístup podnikov k financiám, najmä pre malé a stredné podniky. Pokračovať v podporovaní a monitorovaní účinných postupov správy a riadenia spoločnosti v celom bankovom sektore s osobitnou pozornosťou venovanou veľkým družstevným bankám („banche popolari“) a úlohe nadácií, s cieľom zlepšiť účinnosť finančného sprostredkovania.
5. Do konca roka 2014 vyhodnotiť vplyv reforiem v oblasti trhu práce a stanovovania miezd na tvorbu pracovných miest, postupy prepúšťania, dualitu pracovného trhu a konkurencieschopnosť v oblasti nákladov a posúdiť potrebu dodatočných opatrení. Pracovať na dosiahnutí komplexnejšej sociálnej ochrany pre nezamestnaných a zároveň obmedziť využívanie schém na náhradu mzdy s cieľom uľahčiť prerozdelenie pracovných síl. Posilniť vzťah medzi aktívnymi a pasívnymi politikami pracovného trhu, počínajúc podrobným plánom opatrení do decembra 2014, a posilňovať koordináciu a výkonnosť verejných služieb zamestnanosti v krajine. Prijíť účinné opatrenia na zvýšenie úrovne zamestnanosti žien, a to prostredníctvom prijatia opatrení na zníženie daňových prekážok pre druhé zárobkovo činné osoby v domácnosti do marca 2015

⁽¹⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

- a poskytovaním primeraných opatrovateľských služieb. Poskytovať v celej krajine primerané služby neregistrovaným mladým ľuďom a do konca roka 2014 v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí zaistiť silnejší záväzok súkromného sektora, že bude ponúkať kvalitnú učňovskú prípravu a stáže. Riešiť problematiku ohrozenia chudobou a sociálneho vylúčenia, rozšíriť nový pilotný systém sociálnej pomoci v súlade s rozpočtovými cieľmi, pričom sa zaručí vhodné zacielenie, prísna podmienenosť a územná jednotnosť a posilnenie prepojenia s aktivačnými opatreniami. Zlepšiť účinnosť schém na podporu rodiny a kvalitné služby zvyhodňujúce domácnosti s nízkymi príjmami a s deťmi.
6. Realizovať Národný systém hodnotenia škôl s cieľom zlepšiť výsledky škôl a následne znížiť úroveň predčasného ukončenia školskej dochádzky. Vo vyššom stredoškolskom odbornom vzdelávaní a príprave zvýšiť využívanie učenia sa prácou a posilniť terciálne odborne zamerané vzdelávanie. Vytvoriť národný register kvalifikácií s cieľom zaistiť široké uznávanie zručností. Zabezpečiť, aby sa verejným financovaním lepšie odmeňovala kvalita vyššieho vzdelávania a výskumu.
 7. Schváliť pripravované právne predpisy alebo iné rovnocenné opatrenia zamerané na zjednodušenie regulačného rámca pre podniky a občanov a riešiť nedostatky vo vykonávaní existujúcich právnych predpisov. Podporovať otváranie trhu, odstrániť pretrvávajúce prekážky a obmedzenia týkajúce sa hospodárskej súťaže v oblasti odborných a miestnych verejných služieb, poistenia, distribúcie palív, maloobchodných a poštových služieb. Zvýšiť účinnosť verejného obstarávania, najmä zjednodušením postupov vrátane lepšieho využívania elektronického obstarávania, racionalizácie centrálnych obstarávacích subjektov a zaistenia riadneho uplatňovania pravidiel pred zadaním zákazky a po ňom. V oblasti miestnych verejných služieb do decembra 2014 dôkladne vykonať právne predpisy, ktoré stanovujú opravu zmlúv, ktoré nespĺňajú požiadavky o interných kritériách.
 8. Do septembra 2014 zaistiť rýchle a úplné sprevádzkovanie úradu dopravy. Schváliť zoznam strategických infraštruktúr v energetickom sektore a zlepšiť správu prístavov a ich spojenia s pevninou.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY,**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Lotyšska na rok 2014**

(2014/C 247/12)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Lotyšska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Lotyšska na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 47.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskej politiky na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Lotyšsko nie je uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Lotyšsko 29. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 30. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je postupne znížiť celkový deficit a udržať si štrukturálne saldo, ktoré je v súlade so strednodobým cieľom, ak sa berie do úvahy možná dočasná odchýlka od strednodobého cieľa z dôvodu systémovej dôchodkovej reformy. V programe sa strednodobý cieľ zmenil z -0,5 % na -1,0 %, pričom tento nový strednodobý cieľ zodpovedá výsledkom uvedeným v Pakte stability a rastu. Plánovaný vývoj celkového salda v programe stability zahŕňa postupné zhoršenie (prepočítaného) štrukturálneho salda, hoci bude stále v rozpätí, ktoré je povolené pri realizácii dôchodkovej reformy. Ak sa zoberie do úvahy možná odchýlka od strednodobého cieľa, plánovaný štrukturálny deficit je do roku 2016 v súlade s požiadavkou Paktu stability a rastu. Plánovaný nárast prepočítaného štrukturálneho deficitu v roku 2017 však znamená odchylenie od požadovaného postupu úprav zameraného na dosiahnutie strednodobého cieľa. Celkovo je rozpočtová stratégia uvedená v programe stability prevažne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Štátny dlh by mal zostať hlboko pod úrovňou 60 % HDP počas celého programového obdobia a do roku 2017 klesne na úroveň 31 % HDP. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability a ktorý nebol oficiálne schválený nezávislou inštitúciou, je vierohodný. Očakáva sa, že hospodársky rast sa počas programového obdobia udrží na úrovni okolo 4 % za rok a ceny by sa mali mierne zvýšiť.
- (9) V rozpočtovom scenári programu stability sa predpokladá prudký pokles podielu vládnych príjmov a výdavkov v rámci HDP, čo je dôsledkom viacerých opatrení, ktoré vedú k zníženiu príjmov, napriek cieľnému obmedzeniu výdavkov. Požiadavky na zvýšenie výdavkov vo viacerých oblastiach politiky predstavujú riziko pre zníženie výdavkov plánovaných v programe stability. Z prognózy útvarov Komisie z jari 2014 vyplýva, že kým v roku 2014 fiškálna politika spĺňa požiadavky Paktu stability a rastu, v roku 2015 hrozí odchylenie od týchto požiadaviek. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 dospela Rada k názoru, že odchylenie štrukturálneho deficitu od strednodobého cieľa v roku 2014 odzrkadľuje vplyv systémovej dôchodkovej reformy, kým v roku 2015 hrozí odchylenie od požadovaného postupu úprav.
- (10) Lotyšsko prijalo kroky na zníženie daňového zaťaženia pre osoby s nízkymi príjmami a rodiny so závislými osobami a na posilnenie daní z majetku a environmentálnych daní, ale výška a štruktúra týchto daní nemá dostatočný vplyv na správanie hospodárskych subjektov a stále sa poskytujú dotácie, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie. Hoci orgány dosiahli určitý pokrok pri zlepšovaní daňovej disciplíny a znižovaní podielu nelegálnej hospodárskej činnosti, a to najmä vďaka zlepšeniu posudzovania rizík a sprísneniu sankcií v prípade podvodného konania, stále pretrvávajú problémy v boji proti daňovým podvodom a únikom. Najmä v prípade spotrebných daní existuje značný potenciál na ďalšie zvýšenie príjmov, ak dôjde k zlepšeniu daňovej disciplíny, a to aj napriek tomu, že predstavujú významný podiel z celkového daňového zaťaženia.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (11) Napriek pôvodne ambicióznemu plánu reformy vysokoškolského vzdelávania Lotyšsko nedosiahlo žiadny pokrok pri zavádzaní medzinárodne uznávaného akreditačného systému, plány na zavedenie nového finančného modelu sú predbežne plánované na rok 2016, konsolidácia inštitúcií vysokoškolského vzdelávania bola oslabená a obmedzenia používania cudzích jazykov zostávajú nezmenené. Je tomu tak aj napriek tomu, že existuje značný priestor na reformu systému vysokoškolského vzdelávania, ktoré je vzhľadom na klesajúci počet obyvateľov príliš rozsiahle, ponúka príliš mnoho odlišných študijných programov a nie je veľmi atraktívne pre zahraničných študentov a učiteľov. Výsledky prvého nezávislého posúdenia výskumných inštitúcií poukazujú na to, že v tých 10 % z hodnotených medzinárodných výskumných stredísk, ktoré možno považovať za medzinárodné výskumné strediská na vysokej úrovni, pracuje 21 % vedcov zamestnaných na ekvivalent plného úväzku. Intenzita výskumu a vývoja v Lotyšsku bola v roku 2012 len 0,66 % HDP a nie je na správnej ceste k dosiahnutiu cieľa stratégie Európa 2020, ktorým je vyčlenenie 1,5 % HDP na výskum a vývoj.
- (12) Lotyšsko dosiahlo pokrok v boji proti nezamestnanosti, ktorá značne klesla. Nezamestnanosť mladých je však stále pomerne vysoká a sú potrebné opatrenia na riešenie situácie nezaregistrovaných neaktívnych mladých ľudí. Hoci Lotyšsko prijalo opatrenia na riešenie nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a v záujme zlepšenia kvality odborného vzdelávania, týmto oblastiam je stále potrebné venovať pozornosť, najmä pokiaľ ide o zlepšovanie kvality učňovskej prípravy a rozvoj komplexného kariérneho poradenstva. Aktívne politiky trhu práce majú stále obmedzený rozsah pôsobnosti a príliš sa spoliehajú na verejné práce.
- (13) Chudoba osôb v produktívnom veku je v Lotyšsku stále vysoká. Lotyšsko prijalo určité kroky na reformu sociálnej pomoci a dokončilo rozsiahle posúdenie systému sociálneho zabezpečenia, čím vytvorilo pevný základ pre reformu založenú na faktoch. Významne zvýšilo rôzne príspevky na deti, ako aj nezdaniteľné minimá pri dani z príjmu fyzických osôb, pokiaľ ide o závislé osoby. Účinnosť sociálnej ochrany z hľadiska znižovania chudoby je však stále nízka a budovanie účinnej záchranej sociálnej siete je aj naďalej problematické. Celkovo je chudobou alebo sociálnym vylúčením ohrozený vysoký podiel obyvateľstva a tento podiel je ešte vyšší v prípade detí. Rodiny s deťmi, nezamestnaní, ľudia so zdravotným postihnutím a ľudia žijúci vo vidieckych oblastiach sú vystavení obzvlášť vysokému riziku chudoby a sociálneho vylúčenia. Výdavky Lotyšska na sociálnu ochranu vyjadrené ako percentuálny podiel HDP sú najnižšie v Únii. Prístup k zdravotnej starostlivosti obmedzujú náklady, najmä vysoká finančná spoluúčasť zo strany pacientov a často sa vyskytujúce neoficiálne platby, čo bráni v naplňaní potrieb zdravotnej starostlivosti veľkej časti obyvateľstva. Existuje priestor na zlepšenie účinnosti systému, zabezpečenie nákladovo efektívneho financovania a na podporu činností na predchádzanie vzniku ochorení.
- (14) Lotyšsko dosiahlo určitý pokrok v procese otvárania trhu s elektrickou energiou hospodárskej súťaži a tento postup sa začiatkom roka 2015 rozšíri na sektor domácností. Lotyšsko sa v júni 2013 taktiež pripojilo k regionálnemu škandinávsko-baltskému trhu s elektrickou energiou Nord Pool Spot. Je potrebné ďalej posilniť prepojenia s trhom EÚ s energiou, keďže Lotyšsko je v súčasnosti odkázané na dovoz a cezhraničné elektrické prepojenie s Estónskom je zväčša preťažené. Rozvoj infraštruktúry má preto zásadný význam a Lotyšsko čelí značným problémom pri odstraňovaní infraštruktúrnych nedostatkov. Určitý pokrok sa tiež dosiahol v odvetví zemného plynu po tom, čo parlament schválil zmeny zákona o energetike, ktorými sa vytýčilo postupné otváranie trhu s plynom od apríla 2014, aj keď úplné otvorenie trhu s plynom sa posunulo až na rok 2017. Lotyšsko navrhlo vyvážený súbor politických opatrení zaoberajúcich sa energetickými úsporami v hlavných odvetviach hospodárstva a v nadchádzajúcich rokoch sa viac ako 70 % energetických úspor vygeneruje v stavebníctve. Je však stále potrebné zlepšiť efektívnosť v doprave, ako aj efektívnosť budov a vykurovacích systémov.
- (15) Lotyšsko prijalo významné opatrenia na zlepšenie kapacít v súdnictve s cieľom znížiť objem nedoriešených prípadov a skrátiť dĺžku konaní. Vysoký objem nedoriešených prípadov v súdnictve je však stále hrozbou pre podnikanie a je potrebné dokončiť reformy na zlepšenie efektívnosti a kvality súdnictva, aj pokiaľ ide o konkurzné konania, mediáciu a arbitrážne konania. Lotyšsko navrhlo ambiciózne reformy v oblasti verejnej správy, ale ich realizácia je pomalá a nevzťahuje sa na miestne samosprávy a reforma štátnych podnikov sa výrazne oneskorila. Sú potrebné zmeny práva hospodárskej súťaže s cieľom priznať Rade pre hospodársku súťaž väčšiu inštitucionálnu a finančnú nezávislosť, aby mohla účinne zasahovať proti konaniu verejných a súkromných subjektov, ktorým dochádza k obmedzovaniu hospodárskej súťaže.

- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Lotyšska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Lotyšsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (18) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Lotyšsko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Lotyšsko v rokoch 2014 – 2015 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Zachovať si v roku 2014 zdravú fiškálnu pozíciu a od roku 2015 posilniť rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť, aby sa odchylenie od strednodobého cieľa obmedzilo na vplyv systémovej dôchodkovej reformy. Usilovať sa o ďalšie zníženie daňového zaťaženia osôb s nízkymi príjmami v rámci posunu smerom k daniam z nehnuteľností a environmentálnym daniam, ktoré sú priaznivejšie pre rast, a prostredníctvom zlepšenia daňovej disciplíny a výberu daní.
2. Zintenzívniť realizáciu reformy vysokoškolského vzdelávania, najmä prostredníctvom zriadenia nezávislej akreditačnej agentúry a finančného modelu, ktorý oceňuje kvalitu. Zabezpečiť kariérne poradenstvo na všetkých úrovniach vzdelávania, zlepšiť kvalitu odborného vzdelávania a odbornej prípravy vrátane posilnenia učňovskej prípravy a dosiahnuť pokrok v oblasti zamestnateľnosti mladých ľudí vrátane zavedenia opatrení na riešenie situácie neregistrovaných mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy. Prijat kroky k integrovanejšiemu a komplexnejšiemu výskumnému systému taktiež prostredníctvom zamerania finančných prostriedkov na medzinárodne konkurencieschopné výskumné inštitúcie.
3. Vykonať reformu sociálnej pomoci a jej ďalšieho financovania s cieľom zabezpečiť lepšie pokrytie, dostatočnosť dávok, posilnené aktivačné opatrenia a ciele sociálne služby. Rozšíriť rozsah pôsobnosti aktívnych politík trhu práce. Zlepšiť nákladovú efektívnosť, kvalitu a prístupnosť systému zdravotnej starostlivosti.
4. Urýchliť rozvoj prepojení plynárenských a elektrických sústav so susediacimi členskými štátmi v záujme diverzifikácie zdrojov energie a podporovať konkurencieschopnosť prostredníctvom lepšieho začlenenia do baltských trhov s energiou. Usilovať sa o ďalšie zvýšenie energetickej efektívnosti v doprave, ako aj energetickej efektívnosti budov a vykurovacích systémov.
5. Dokončiť reformu súdnictva vrátane prebiehajúcej reformy rámcov konkurzných konaní, arbitrážnych konaní a mediácie s cieľom zabezpečiť právne prostredie, ktoré by bolo priaznivejšie pre podnikanie a ústretovejšie k zákazníkom. Zintenzívniť reformy v oblasti verejnej správy, a to aj prostredníctvom vykonania reformy v oblasti správy štátnych podnikov a zvýšenia inštitucionálnej a finančnej nezávislosti Rady pre hospodársku súťaž.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

⁽²⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Litvy na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Litvy na rok 2014**

(2014/C 247/13)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Litvy na rok 2013, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Litvy na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 51.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Litva nie je uvedená medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoví bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Litva 1. apríla 2014 predložila svoj národný program reforiem na rok 2014 a 22. apríla 2014 svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v konvergenčnom programe na rok 2014 je dosiahnuť do roku 2015 strednodobý cieľ a na konci obdobia konvergenčného programu v roku 2017 dosiahnuť štrukturálny prebytok vo výške 0,9 % HDP. V konvergenčnom programe sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ -1 % HDP, ktorý zodpovedá požiadavkám Paktu stability a rastu. Z (prepočítaného) štrukturálneho rozpočtového salda vyplýva, že ročné tempo napredovania k strednodobému cieľu je najmenej 0,5 % HDP v roku 2014 a v roku 2015. Zároveň v roku 2015 hrozí riziko odchýlenia od referenčnej hodnoty pre výdavky. Celkovo postup úprav zameraný na dosiahnutie strednodobého cieľa je zhruba v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Podľa programu dlh počas programového obdobia významne klesá a do roku 2017 dosiahne úroveň približne 35 %. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe, je vcelku vierohodný. Zároveň je však potrebné ešte špecifikovať konsolidačné opatrenia na roky 2015 – 2017. Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2014 sa v roku 2014 očakávajú štrukturálne úpravy na úrovni 0,2 % HDP, čo je o 0,3 % HDP pod požadovanou úrovňou 0,5 % HDP, a v roku 2015 sa očakávajú štrukturálne úpravy na úrovni 0,6 % HDP. Okrem toho v roku 2014 hrozí významné odchýlenie od referenčnej hodnoty pre výdavky, čo bude pretrvávajúť aj v roku 2015, aj keď len v obmedzenom rozsahu. Na základe posúdenia konvergenčného programu Litvy a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že od roku 2014 existuje riziko významného odklonu od postupu úprav zameraného na dosiahnutie strednodobého cieľa.
- (9) Relatívny význam daní, ktoré sa považujú za menej škodlivé pre rast, ako napr. dane z nehnuteľností a environmentálne dane, je stále nízky. Daňové príjmy vo veľkej miere pochádzajú z nepriameho zdanenia a zo zdanenia práce, kým podiel, ktorý pripadá na environmentálne dane, je stále nízky. Vyššie príjmy z daní, ktoré sú priaznivejšie pre rast, by sa mohli použiť na zníženie daňového zaťaženia osôb s nízkymi príjmami, najmä nízkokvalifikovaných pracovníkov. Na začiatku roka 2013 sa vykonalo čiastočné preskúmanie daňového systému a vláda sa rozhodla vykonať úpravu v oblasti zdaňovania kapitálu, zvýšiť hranicu zdaniteľného príjmu, čo znamená vyššiu progresívnosť zdaňovania príjmov fyzických osôb v prospech osôb s nízkymi príjmami, a zvýšiť spotrebné dane na tabak a alkohol. Tieto opatrenia však z celkového hľadiska budú mať skôr negatívny vplyv na príjmy. Preto sú aj naďalej nevyhnutné ďalšie kroky na zlepšenie udržateľnosti verejných financií a posilnenie strany príjmov. V nadväznosti na odporúčanie pre Litvu z roku 2013 týkajúce sa environmentálneho zdanenia sa neprijali žiadne významné opatrenia. Pri posilňovaní fiškálneho rámca sa dosiahol obmedzený pokrok, keďže výdavkové stropy sú stále nedostatočne záväzné a doposiaľ neboli schválené legislatívne zmeny. Litva aj naďalej rieši problémy v oblasti dodržiavania daňových predpisov, najmä pokiaľ ide o boj proti podvodom týkajúcim sa DPH, a to tým, že okrem iného posilňuje opatrenia v oblasti riadenia rizík. Akčný plán v oblasti dodržiavania daňových predpisov na roky 2013 – 2014 sa v súčasnosti realizuje a prvé odhady naznačujú určité pozitívne výsledky. V roku 2013 sa prijal súbor opatrení na posilnenie dodržiavania daňových predpisov v oblasti DPH a spotrebných daní. Začala sa vykonávať nová cielená stratégia na obdobie rokov 2014 – 2015.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (10) Nepriaznivý demografický vývoj vyvoláva pochybnosti o dlhodobej fiškálnej udržateľnosti Litvy. Výdavky na starobné dôchodky sa podľa prognóz majú podstatne zvýšiť a odhaduje sa, že za 50 rokov dosiahnu takmer dvojnásobok priemeru EÚ. Postupné zvyšovanie zákonného veku odchodu do dôchodku, ktoré sa začalo v roku 2012, nie je dostatočnou odozvou na znižovanie objemu pracovnej sily a zvyšovanie strednej dĺžky života. Okrem toho náhly nárast chudoby a závažnej hmotnej núdze medzi staršími ľuďmi poukazuje na problémy spojené s nedostatočnosťou starobných dôchodkov. Litva prijala dôležité ale izolované kroky správnym smerom. Na to, aby bolo možné zrealizovať komplexnú reformu, sú potrebné významnejšie zmeny. Litva dokončila reformu druhého dôchodkového piliera, ale ani zamestnanecké dôchodkové systémy, ani dobrovoľné dôchodkové sporenie sa nevyužívajú vo veľkom rozsahu. Popri zvýšení zákonného veku odchodu do dôchodku je taktiež potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie zamestnateľnosti starších pracovníkov a pracovného prostredia ústretového k starším osobám.
- (11) Celková nezamestnanosť klesla, ale štrukturálna nezamestnanosť je stále vysoká, čo svedčí o nepomere medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami, najmä v prípade pracovníkov s nízkou kvalifikáciou. Hoci nezamestnanosť mladých a podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, klesajú, sú aj naďalej vysoké. Obmedzený rozsah pôsobnosti aktívnych politík trhu práce je aj naďalej problémom a je potrebné zlepšiť ich účinnosť a včasnosť. Nedostatky kvalifikovanej pracovnej sily sa podľa prognózy majú v budúcnosti ešte väčšmi prehĺbiť. Aby sa zlepšila zamestnateľnosť mladých ľudí, je dôležité zlepšiť relevantnosť odborného a vysokoškolského vzdelávania pre trh práce, zlepšiť kvalitu systémov učňovskej prípravy a učenia sa prácou v partnerstve so súkromným sektorom vrátane MSP. Účast' na celoživotnom vzdelávaní je stále nedostatočná. S cieľom nájsť spôsoby, ako znížiť administratívne zafarženie zamestnávateľov, je potrebná komplexná revízia pracovného práva, do ktorej by boli zapojení aj sociálni partneri. V prvom rade bude zásadne dôležité identifikovať a odstrániť zbytočné obmedzenia, ktoré majú vplyv na flexibilné pracovné zmluvy, ustanovenia o prepúšťaní a dojednania o pružnom pracovnom čase.
- (12) Napriek nedávnomu zlepšeniu situácie je chudoba zamestnaných ľudí stále nad priemerom EÚ. Pri riešení chudoby pomohlo zvýšenie minimálnej mesačnej mzdy a nezdaniteľného minima. V posledných rokoch prudko narástla chudoba a vážna hmotná núdza v starobe. V rokoch 2012 – 2013 priniesol pilotný projekt reformy peňažnej sociálnej pomoci zníženie počtu príjemcov sociálnej pomoci a výdavkov na peňažné sociálne dávky. V roku 2014 sa pilotný projekt rozšíril na všetky obce. Je potrebné zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie účinkov reformy na tých, ktorí sú v najväčšej núdzi. Rozsah pôsobnosti aktívnych opatrení na dlhodobo nezamestnaných príjemcov sociálnej pomoci je nedostatočný. Okrem toho sa opatrenia stále zameriavajú na programy verejných prác, čím síce zabezpečujú podporu príjmu, ale nepomáhajú zlepšovať zamestnateľnosť príjemcov. Je potrebné posúdiť vplyv reformy na osoby s nízkymi príjmami. Litva prijala na obdobie rokov 2014 – 2020 akčný plán na zlepšenie sociálneho začlenenia. Je však stále potrebné určiť hlavné cieľové skupiny, rozpočet a konkrétne opatrenia a bližšie vymedziť, akým spôsobom sa dosiahnu ciele a akým spôsobom budú spolupracovať rôzne ministerstvá, orgány miestnych samospráv a občianska spoločnosť.
- (13) Vláda realizuje ambicióznú reformu štátnych podnikov od roku 2010. Konečnými právnymi predpismi, ktoré boli schválené v decembri 2013, sa zmenili usmernenia o transparentnosti, podľa ktorých sa vyžaduje, aby všetky štátne podniky poskytovali od roku 2014 vo výročných správach osobitný súbor údajov pre komerčné a nekomerčné činnosti. Prvá správa, ktorá bude podrobne uvádzať takýto rozpis, sa plánuje na august 2014. Mala by umožniť podrobnejšie posúdenie úspechu, ktorý priniesla táto zmena. Počet nezávislých členov výkonnej rady v štátnych podnikoch však zostáva nízky, čo je čiastočne spôsobené právnymi obmedzeniami vzťahujúcimi sa na štátne a obecné podniky. Navrhujú sa právne zmeny, ktoré by umožnili vymenúvať nezávislých členov do výkonných rád štátnych podnikov. Účinnosť oddelenia komerčných a nekomerčných činností a profesionalizácia výkonných rád sa bude musieť posúdiť po tom, čo bude v plnej miere zavedená.
- (14) Prepojenie elektrických a plynových sietí so susediacimi členskými štátmi nie je stále dostatočne rozvinuté, čoho dôsledkom je obmedzená hospodárska súťaž a vysoké ceny. Hospodársku súťaž na domácich trhoch posilnila liberalizácia na trhu s plynom a s elektrickou energiou, ale zákazníci zatiaľ nevyužili svoje práva na zmenu dodávateľov. Hoci vláda pristupovala k energetickým prepojeniam ako k prioritě, tieto prepojenia ešte neboli dokončené. Objednala sa výstavba dôležitého plynovodu a očakáva sa, že terminál na

skvapalnený zemný plyn v Klaipede sa uvedie do prevádzky do decembra 2014. Určitý pokrok sa dosiahol, pokiaľ ide o prepojenia litovskej energetickej siete so susediacimi krajinami. Okrem toho je potrebné zlepšiť energetickú efektívnosť. Litva dosiahla určitý pokrok v oblasti energetickej hospodárnosti budov, a to aj pokiaľ ide o investície financované z holdingového fondu JESSICA: V roku 2013 sa prijali legislatívne opatrenia na urýchlenie čerpania prostriedkov z holdingového fondu. Na začiatku roku 2014 boli dokončené projekty a došlo k významnému nárastu pôvodných žiadostí. Súčasťou právnych zmien je zníženie dotácií na vykurovanie v prípade, že rezidenti odmietnu renováciu, čím sa odstraňujú faktory odrádzajúce od renovácie.

- (15) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Litvy. Komisia posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku na Slovensku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do ďalej uvedených odporúčaní 1 až 6.
- (16) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a jej stanovisko je premietnuté⁽¹⁾ najmä do ďalej uvedeného odporúčania 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Litva prijala v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na to, že podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2014 nárast výdavkov presahuje referenčnú hodnotu a vzniká rozdiel vo výške 0,3 % HDP, pokiaľ ide o štrukturálne úsilie, čo svedčí o riziku významného odklonu oproti požiadavkám preventívnej časti Paktu stability a rastu. Posilniť v roku 2015 rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť požadovanú úpravu vo výške 0,5 % HDP v záujme dosiahnutia strednodobého cieľa. Následne zabezpečiť dodržiavanie strednodobého cieľa. Ďalej posilniť fiškálny rámec, ktorý doplní rozpočtovú stratégiu, a to konkrétne tým, že sa pri stanovovaní strednodobého rozpočtového rámca zabezpečia záväzné výdavkové stropy. Ďalej preskúmať daňový systém a zvážiť zvýšenie tých daní, ktoré sú najmenej škodlivé pre rast, ako napr. periodické dane z nehnuteľností a environmentálne dane, a zároveň pokračovať v zlepšovaní daňovej disciplíny.
2. Prijat' a vykonať právne predpisy v oblasti komplexnej reformy dôchodkového systému. Najmä prispôbiť zákonný vek odchodu do dôchodku strednej dĺžke života, obmedziť prístup k predčasnému odchodu do dôchodku, stanoviť jasné pravidlá indexácie starobných dôchodkov a podporovať využívanie doplnkových režimov sporenia. Podoprieť dôchodkovú reformu opatreniami, ktoré podporujú zamestnateľnosť starších pracovníkov.
3. Lepšie zacieliť opatrenia aktívnej politiky trhu práce na nízko kvalifikovaných pracovníkov a dlhodobo nezamestnaných. Zlepšiť dosah a primeranosť dávok v nezamestnanosti a prepojiť ich s aktivačnými opatreniami. Riešiť pretrvávajúci nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami prostredníctvom zvýšenia relevantnosti vzdelávania, okrem iného na základe systémov na odhadovanie zručností, a podpory celoživotného vzdelávania pre trh práce. Stanoviť si ako prioritu zabezpečenie kvalitnej učňovskej prípravy a iných foriem učenia sa s prácou a posilňovať partnerstvo so súkromným sektorom v záujme zlepšenia zamestnateľnosti mladých ľudí. Preskúmať v konzultácii so sociálnymi partnermi primeranosť pracovnoprávných predpisov, najmä pokiaľ ide o rámec pre pracovné zmluvy a dojednania o pracovnom čase
4. Zabezpečiť dostatočné krytie pre osoby v najväčšej núdzi a pokračovať v posilňovaní väzieb medzi peňažnou sociálnou pomocou a aktivačnými opatreniami.
5. Dokončiť realizáciu reformy štátnych podnikov podľa plánu, a to najmä tým, že sa dokončí oddelenie komerčných a nekomerčných činností, dôjde k väčšej profesionalizácii výkonných rád a bude sa dôsledne monitorovať dodržiavanie požiadaviek reformy.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

6. Zintenzívniť opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov prostredníctvom rýchleho čerpania prostriedkov z holdingového fondu. Pokračovať v rozvoji cezhraničných prepojení elektrických i plynových sietí so susediacimi členskými štátmi v záujme diverzifikácie zdrojov energie a podpory konkurencieschopnosti prostredníctvom lepšieho začlenenia do baltských trhov s energiou.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8.júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Luxemburska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Luxemburska na rok 2014**

(2014/C 247/14)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Luxemburska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Luxemburska na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽⁴⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Luxemburska na rok 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 55.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej je Luxembursko uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Luxembursko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva, že Luxembursko nečelí makroekonomickým nerovnováham v zmysle postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Analýza prebytku bežného účtu predovšetkým ukazuje, že prebytok nevyplýva zo slabého domáceho dopytu, ale je skôr výsledkom osobitného modelu rastu Luxemburska, ktorý sa výrazne opiera o finančné služby. Riziká pre domácu finančnú stabilitu plynúce z prítomnosti veľkého finančného sektora existujú, sú však relatívne obmedzené, keďže sektor je zároveň diverzifikovaný aj špecializovaný. Vysoká miera zadlženosti súkromného sektora a najmä nefinančných korporácií odzrkadľuje hlavne prítomnosť veľkého počtu nadnárodných spoločností, ktoré využívajú svoje pobočky alebo dcérske spoločnosti v Luxembursku na financovanie operácií vnútri skupiny. Napokon, súčasná priaznivá pozícia verejných financií veľmi závisí od udržateľnosti modelu rastu založeného na prosperujúcom finančnom sektore a predstavuje vysoké riziko, pokiaľ ide o udržateľnosť v dlhodobom horizonte.
- (8) Luxembursko 28. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 25. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom strednodobej rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je vrátiť sa k strednodobému cieľu v roku 2016 potom, ako v roku 2015 dôjde k výraznému odklonu od neho. Program stability potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ nadbytku 0,5 % HDP, ktorý odzrkadľuje požiadavky Paktu stability a rastu. Predpokladá sa, že (prepočítaný) štrukturálny prebytok verejných financií klesne z úrovne 1,4 % HDP v roku 2013 na úroveň 1,1 % v roku 2014 predtým, ako sa v roku 2015 zmení na deficit na úrovni 0,1 % HDP. Na ďalšie obdobie sa plánuje postupné zvyšovanie štrukturálnych prebytkov. Preto sa očakáva, že Luxembursko zostane v roku 2014 na úrovni svojho strednodobého cieľa, pričom v roku 2015 sa od neho výrazne odkloní. Podľa programu stability by miera rastu verejných výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení mala byť vyššia než referenčná strednodobá miera potenciálneho rastu HDP v roku 2015. Celkovo možno povedať, že ciele programu sú čiastočne v súlade s požiadavkami preventívnej časti Paktu stability a rastu na rok 2015, s odchýlkou predovšetkým v roku 2015. Predpokladá sa, že pomer dlhu k HDP, ktorý bol v roku 2013 na úrovni 23,1 %, teda hlboko pod referenčnou hodnotou 60 % HDP, bude počas programového obdobia ďalej klesať. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy v programe stability a ktorý vypracoval nezávislý orgán (STATEC), je na roky 2014 a 2015 mierne optimistický. Vláda odhaduje mieru rastu HDP v roku 2014 aj v roku 2015 na 3,2 %, zatiaľ čo útvary Komisie v prognóze z jari 2014 predpokladá rast na úrovni 2,6 % v roku 2014 a v roku 2015 na úrovni 2,7 %. Navyše, orgány ešte celkom nešpecifikovali opatrenia, na ktorých sa bude zakladať fiškálna trajektória na obdobie rokov 2015 – 2018. Podľa prognózy Komisie, v ktorej sa nezohľadňujú najnovšie oznámené opatrenia, sa odhaduje, že štrukturálny prebytok v roku 2014 klesne na 0,6 % HDP a v roku 2015 sa zmení na deficit na úrovni 1,3 % HDP. Pokiaľ ide o mieru rastu výdavkov verejných financií bez diskrečných príjmových opatrení, odhaduje sa, že bude vyššia ako referenčná strednodobá miera možného HDP v roku 2015, kedy sa očakáva významný odklon. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva Rada názor, že existujú riziká pre dosiahnutie cieľov programu stability, ktoré sú len čiastočne v súlade s požiadavkami preventívnej časti Paktu stability a rastu, najmä od roku 2015.

- (10) Vláda predložila parlamentu v júli 2013 návrh zákona o transpozícii ustanovení smernice Rady 2011/85/EÚ⁽¹⁾ a Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii. Hoci sa očakávalo, že návrh zákona vstúpi do platnosti 1. januára 2014, jeho prijatie sa oneskorilo z dôvodu júlového odstúpenia vlády. Podľa návrhu zákona sa zavádza nový Zákon o programe viacročného financovania, ktorý sa vzťahuje na rovnaký časový horizont ako nadchádzajúca aktualizácia programu stability. Zákon o programe viacročného financovania by sa mal aktualizovať ročne na priebežnom základe spolu s ročným rozpočtom. Mali by sa v ňom uvádzať plány na dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa na úrovni verejnej správy. Návrh zákona zavádza viacročné stropy v Zakone o programe viacročného financovania, ktoré by sa mali vzťahovať len na sektor ústrednej verejnej správy, nie sú však špecifikované dôsledky v prípade, že sa stropy prekročia. V návrhu zákona sa nestanovuje pravidlo o vnútroštátnych výdavkoch, ktorým by sa usmerňovalo stanovovanie viacročných cieľov v oblasti výdavkov. Zákon však obsahuje ustanovenia pre proces prispôsobovania strednodobého cieľa, ktoré sa majú dodržať. V marci 2014 bol parlamentu predložený revidovaný návrh zákona, v ktorom sa okrem iného ustanovuje pridelenie úlohy nezávislého monitorovania fiškálnych pravidiel novovytvorenej inštitúcie Conseil National des Finances Publiques (Národná rada pre verejné financie).
- (11) Okrem toho, nové pravidlá o príjmoch z DPH plynúcich z činností elektronického obchodu budú mať vplyv aj na daňové príjmy z DPH. Od roku 2015 sa takéto príjmy prevedú z krajiny, v ktorej má sídlo dodávateľ, do krajiny bydliska zákazníka. Vláda oznámila, že sadzby DPH sa zvýšia o 2 percentuálne body, čo by malo čiastočne kompenzovať stratu príjmov. Vzhľadom na veľmi rozšírené využívanie znížených a výrazne znížených sadzieb sa však dodatočný príjem môže zvýšiť širším uplatňovaním štandardnej sadzby, čím sa budú vo väčšej miere kompenzovať uvedené straty.
- (12) V roku 2060 majú hrubé verejné výdavky na dôchodky ako podiel HDP v Luxembursku podľa údajov zo Správy Komisie o starnutí obyvateľstva (Ageing Report) z roku 2012 vzrásť z 9,2% HDP na 18,6% HDP. To je spôsobené najmä výdavkami súvisiacimi so starnutím obyvateľstva, a to najmä dôchodkami. Dôchodková reforma z roku 2012 mala obmedzenú pôsobnosť a podstatne neriešila hrozbu, ktorú predstavuje dôchodkový systém pre dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Krátkodobé financovanie dôchodkového systému je v súčasnosti zaručené nízkym podielom obyvateľstva v dôchodkovom veku a je založené na príspevkoch, ktoré odvádza pomerne mladá populácia cezhraničných pracovníkov. Očakáva sa, že v budúcnosti sa tento trend obráti a náklady na dôchodky, ako aj na dlhodobú starostlivosť sa pravdepodobne podstatne zvýšia. Aby sa zaistila životaschopnosť dôchodkového systému, by bolo potrebné, aby sa po roku 2020 zmiernilo prispôsobovanie dôchodkov životnej úrovni a okrem toho sa aj podstatne zvýšila miera príspevkov. To by znamenalo veľký nárast daňového zaťaženia práce, ktoré by znášala budúca populácia v aktívnom veku, a v dôsledku toho stratu konkurencieschopnosti v oblasti nákladov. Vzhľadom na súčasnú vysokú úroveň miery nahradzovania sa mohlo prijať niekoľko rôznych opatrení, aby sa zaistilo spravodlivejšie rozloženie daňového zaťaženia na jednotlivé generácie. Zavedením hornej hranice pre úpravy dôchodkov na základe zvýšenia reálnych miezd by sa zvýšili dôchodkové rezervy. Okrem toho, zvýšenie skutočného veku odchodu do dôchodku, ktorý je v súčasnosti 59 rokov, jeho zosúladením so strednou dĺžkou života by prispelo k zabezpečeniu dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému. Možnosti predčasného odchodu do dôchodku by sa mali tiež obmedziť. Finančné stimuly na predĺženie pracovných kariér, ako sa uvádza v dôchodkovej reforme, môžu prispieť k udržateľnosti dôchodkového systému, avšak zamestnateľnosť starších pracovníkov by sa mala ešte viac zlepšiť, a to posilnením odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania. Luxembursko potrebuje obmedziť budúce potreby a náklady súvisiace s dlhodobou starostlivosťou, aby zaistilo jej udržateľnosť. Služby dlhodobej starostlivosti by sa mohli takisto stať viac nákladovo efektívnymi, a to posilnením koordinácie medzi zdravotnou a sociálnou starostlivosťou, zlepšením poskytovania služieb a lepšou podporou opatrovateľov spomedzi rodinných príslušníkov.
- (13) Súčasný veľký prebytok bežného účtu Luxemburska možno pripísať finančným službám a tento prebytok zakrýva trvalý a postupne sa zvyšujúci deficit v obchodnej bilancii tovarov, ktorý vyplýva z pomalého rastu vývozu. Hoci táto tendencia odzrkadľuje zvyšujúci sa význam sektora služieb v hospodárstve, je spôsobená aj väčšou štruktúrnou stratou v oblasti konkurencieschopnosti. Nedávny neustály nárast jednotkových nákladov práce oslabil konkurencieschopnosť luxemburskej priemyselnej štruktúry. Modulácia mechanizmu indexácie miezd, ktorý prijala vláda v roku 2012, sa do konca roka 2014 skončí. Hoci

(1) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41).

možno skúmať rôzne prístupy, je dôležité, aby boli mzdy užšie viazané na produktivitu prostredníctvom reformy systému indexácie miezd, čím sa umožní odvetvová diferenciacia. Veľká závislosť na finančnom sektore predstavuje pre hospodárstvo štrukturálne riziko. Preto je potrebné, aby sa Luxembursko zameralo na rozvoj vysoko špecializovaných podnikov ako platformy pre rast založený na inováciách. Hoci štvornásobne zvýšenie intenzity výskumu a vývoja vo verejnom sektore od roku 2000 odzrkadľuje odhodlanie vybudovať výskumné kapacity verejného sektora, Luxembursko nie je na ceste k dosiahnutiu svojho cieľa intenzity v oblasti výskumu a vývoja do roku 2020, ktorý je 2,3 – 2,6 % HDP, a to z dôvodu prudkého poklesu intenzity činnosti v tejto oblasti (z 1,53 % HDP v roku 2000 na 1 % v roku 2012). Jeho výkonnosť podľa ukazovateľov o spolupráci medzi verejnými výskumnými inštitúciami a podnikmi by sa mala ešte viac zlepšiť. V reforme na posilnenie inovačných klastrov, ktorá sa začala v roku 2013, by sa malo pokračovať.

- (14) Hoci boli prijaté rôzne opatrenia, nezamestnanosť mladých ľudí je neustále vysoká – v roku 2013 bola na úrovni 17,4 % aktívneho obyvateľstva, aj keď poklesla z úrovne 18 % v roku 2012. Nezamestnanosť veľmi závisí od úrovne vzdelania a je nižšia medzi ľuďmi s ukončeným vyšším vzdelaním. Luxemburský systém vzdelávania čelí mnohým špecifickým výzvam, ako sú viacjazyčnosť a špecifické zručnosti, ktoré si vyžaduje vysoko špecializovaný trh práce s veľkým finančným sektorom. Výsledky prieskumu OECD z roku 2012 o zručnostiach študentov potvrdili, že sú potrebné ďalšie opatrenia, aby bolo možné reagovať na pomerne slabé základné zručnosti mladých ľudí, ktoré možno pozorovať už od roku 2006. V tejto súvislosti by sa malo pokračovať v reforme základných a stredných škôl. Okrem toho by sa mala ešte viac zlepšiť aj kvalita a atraktivnosť odbornej prípravy a vzdelávania s cieľom poskytnúť trhu práce kvalifikovanú pracovnú silu vrátane ľudí z prisťahovaleckého prostredia. Veľmi veľké prekážky na trhu práce, ktoré patria medzi najvyššie v Únii, pre všetky mzdové úrovne a zloženia rodín, vyplývajú z koncepcie a systému daní a sociálneho zabezpečenia. Takisto napriek nedávnomu reformnému úsiliu zostávajú aktívnej politiky naďalej slabé a účasť na aktívnych politikách trhu práce nie je povinná v žiadnej fáze trvania nezamestnanosti.
- (15) Luxembursko je odhodlané do roku 2020 znížiť o 20 % emisie skleníkových plynov v sektoroch, na ktoré sa nevzťahuje ETS, očakáva sa však, že tento cieľ nesplní o 23 percentuálnych bodov. Okrem toho sa očakáva, že emisie v roku 2013 budú o 1 % vyššie než je cieľ stanovený na rok 2013 v rozhodnutí o spoločnom úsilí. Približne 70 % emisií súvisiacich s dopravou je spojených s vývozom palív, čo je okrem iného výsledkom veľmi nízkych spotrebných daní z palív. Uznanie vývozu palív ako kľúčovej výzvy v druhom Národnom akčnom pláne na ochranu klímy, ktorý bol prijatý v máji 2013, je krokom vpred. Na riešenie tejto otázky sú však potrebné konkrétnejšie a dlhodobé opatrenia. Environmentálne zdaňovanie v roku 2012 predstavovalo 2,4 % HDP, zatiaľ čo v roku 2004 predstavovalo 3,1 %. Tento pokles je spôsobený predovšetkým nižšími príjmami z dane z energie, ktoré ovplyvňuje chýbajúca indexácia daní z energie. Dane z dopravy, okrem palív, v roku 2012 predstavovali 0,2 % HDP. Dane z palív používaných v doprave sú vysoké – na úrovni 2,2 % HDP – napriek preferenčnému daňovému zaobchádzaniu s naftou, a to najmä v dôsledku cezhraničného nákupu palív. Pri environmentálnom zdaňovaní, ktoré predstavuje podpriemerný podiel z celkových daňových príjmov, je možné zlepšiť koncepciu environmentálnych daní Luxemburska, a to predovšetkým prostredníctvom zvýšenia zdaňovania energetických produktov pre dopravu.
- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Luxemburska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Luxemburska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (18) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽¹⁾. Luxembursko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie týchto odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Luxembursko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Zachovať v roku 2014 zdravú fiškálnu pozíciu, podstatne posilniť rozpočtovú stratégiu v roku 2015 s cieľom zaistiť, že sa dosiahne strednodobý cieľ a ďalej sa na ňom zotrvá, aby sa ochránila dlhodobá udržateľnosť verejných financií, najmä so zreteľom na implicitné záväzky súvisiace so starnutím obyvateľstva. Posilniť správu vo fiškálnej oblasti prostredníctvom urýchleného prijatia strednodobého rozpočtového rámca, ktorý sa týka verejných financií a zahŕňa viacročné výdavkové stropy, a zavedením nezávislého monitorovania fiškálnych pravidiel. Ešte viac rozšíriť daňový základ, predovšetkým v prípade spotreby.
2. Aby sa zaistila fiškálna udržateľnosť, znížiť výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva tým, že sa dlhodobá starostlivosť stane viac nákladovo efektívnou, pokračovať v dôchodkovej reforme tak, aby sa zvýšil skutočný vek odchodu do dôchodku, vrátane obmedzenia predčasného odchodu do dôchodku, a to zosúladením veku odchodu do dôchodku alebo dôchodkových dávok so zmenami strednej dĺžky života. Posilniť úsilie o zvýšenie miery účasti starších pracovníkov, a to aj zlepšením ich zamestnateľnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania.
3. Urýchliť prijatie štrukturálnych opatrení v konzultácii so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnymi postupmi, vykonať reformu systému stanovovania miezd vrátane indexácie miezd s cieľom zlepšiť schopnosť miezd reagovať na vývoj produktivity, predovšetkým na sektorovej úrovni. Snažiť sa o diverzifikáciu štruktúry hospodárstva, a to aj podporovaním súkromných investícií do výskumu a ďalším rozvojom spolupráce medzi verejným výskumom a podnikmi.
4. Pokračovať v úsilí znížiť nezamestnanosť mladých a najmä nízko kvalifikovaných uchádzačov o prácu vrátane uchádzačov z prisťahovaleckého prostredia prostredníctvom koherentnej stratégie, a to aj prostredníctvom ďalšieho zlepšovania koncepcie a monitorovania aktívnych politík trhu práce, riešenia nesúlady medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a odstránenia finančných prekážok, ktoré znižujú motiváciu pracovať. Na tento účel urýchliť vykonanie reformy všeobecného aj odborného vzdelávania a odbornej prípravy, aby zručnosti mladých ľudí lepšie zodpovedali dopytu po práci.
5. Vypracovať súhrnný rámec a prijať konkrétne opatrenia na splnenie cieľa do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov z činností, na ktoré sa nevzťahuje ETS, predovšetkým prostredníctvom zdanenia energetických produktov pre dopravu.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Maďarska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Maďarska na rok 2014**

(2014/C 247/15)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohlade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Maďarska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Maďarska na roky 2013 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 37.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej je Maďarsko uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Maďarsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Maďarsku naďalej existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a rozhodné politické opatrenia. Najmä prebiehajúca úprava vysoko negatívnej čistej medzinárodnej investičnej pozície, vysoká úroveň dlhu verejného a súkromného sektora v súvislosti s krehkým finančným sektorom a zhoršujúcou sa výkonnosťou v oblasti vývozu si naďalej zasluhujú zvýšenú pozornosť v záujme obmedzenia dôležitých rizík nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva.
- (8) Maďarsko 30. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie opísanej v konvergenčnom programe na rok 2014 je zníženie celkového deficitu z 2,9 % HDP v roku 2014 na 1,9 % do konca programového obdobia. Tento cieľ sa má dosiahnuť v postupe konsolidácie s ťažiskom v samom závere obdobia, pričom hodnoty cieľového deficitu boli oproti predchádzajúcemu konvergenčnému programu revidované výrazne smerom nahor. V konvergenčnom programe sa potvrdzuje strednodobý cieľ vo výške 1,7 % HDP, ktorý odráža ciele Paktu stability a rastu. Na základe prepočítaného štrukturálneho salda sa však neočakáva dosiahnutie strednodobého cieľa do konca programového obdobia. Očakáva sa, že (prepočítané) štrukturálne saldo sa v roku 2014 zhorší o 1,5 percentuálneho bodu, čím sa výrazne odchyľuje od strednodobého cieľa, a má sa stabilizovať v roku 2015, čo oproti požadovanému zlepšeniu smerom k strednodobému cieľu znamená zaostávanie o 0,5 % HDP. Referenčná hodnota pre výdavky vykazuje výraznú odchýlku tak v roku 2014, ako aj v roku 2015. Očakáva sa, že v roku 2016 a 2017 sa (prepočítané) štrukturálne saldo ďalej zhorší. Celkovo sa od roku 2014 očakáva výrazné odchylenie od postupu úprav smerujúcich k strednodobému cieľu. V konvergenčnom programe sa predpokladá postupné, ale nepretržité znižovanie dlhu verejnej správy zo 79 % HDP v roku 2013 približne na 75 % HDP v roku 2017. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú rozpočtové prognózy konvergenčného programu, je v prípade rokov 2014 až 2016 vo všeobecnosti realistický, pričom predpokladá, že HDP v roku 2014 porastie o 2,3 % a v roku 2015 o 2,5 % oproti hodnotám 2,3 %, resp. 2,1 % podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2014. V prípade roka 2017 je však konvergenčný program príliš optimistický.

V roku 2014 sú riziká pre rozpočtové ciele zhruba vyvážené, rastie však hrozba, že od roku 2015 deficit nakoniec môže byť vyšší, než je cieľ. Konkrétne riziká vyplývajú zo skutočnosti, že plánované zníženie pomeru výdavkov sa v prípade väčšiny diskrečných výdavkových položiek má dosiahnuť zavedením ich plošného nominálneho zmrazenia alebo obmedzením ich zvyšovania pod mieru inflácie. V prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa predpokladá, že celkový deficit sa v rokoch 2014 a 2015 bude zhodovať s cieľmi konvergenčného programu. Predpokladaný štrukturálny deficit vo výške 2,2 % HDP v roku 2014 a 2,3 % HDP v roku 2015 v prognóze Komisie potvrdzuje hrozbu výrazného odchylenia sa od strednodobého cieľa od roku 2014. Okrem toho prognóza Komisie upozorňuje na nedodržanie referenčnej hodnoty pre zníženie dlhu v rokoch 2014 a 2015. V roku 2014 je predpokladané zhoršenie štrukturálneho salda (-1,4 % HDP) väčšie, ako je povolené, aby sa dodržalo pravidlo pre zníženie dlhu (-0,5 % HDP). Vychádzajúc z posúdenia konvergenčného programu a z prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že je potrebné vyvinúť dodatočné úsilie v oblasti štrukturálnej konsolidácie vzhľadom na riziká výrazného odchylenia sa od strednodobého cieľa, ako aj na nedodržanie pravidla pre zníženie dlhu od roku 2014.

- (10) Strednodobý rozpočtový rámec bol posilnený predĺžením horizontu plánovania tak, aby presahoval hranice tohto rozpočtového roka. Ešte však nie je zabezpečená jeho účinnosť a záväzná povaha. Boli zavedené nové numerické fiškálne pravidlá, nedošlo však k náprave koncepčných nedostatkov, ktoré súvisia hlavne s absenciou systematického následného monitorovania, chýbajúcimi úrovňami maximálnej prípustnej odchýlky a neprítomnosťou zdravých korekčných mechanizmov. Malý rozsah povinných úloh fiškálnej rady a jej analytická kapacita ešte stále nezodpovedajú jej právu veta v otázkach rozpočtu. Ďalšie posilnenie strednodobého rozpočtového rámca a rozšírenie povinného mandátu fiškálnej rady by prispelo k zvýšeniu dôveryhodnosti, transparentnosti a účinnosti celkového fiškálneho rámca.
- (11) Napriek zavedeniu dotovanej schémy centrálnej banky „Financovanie v prospech rastu“ pre malé a stredné podniky nedošlo k udržateľnému oživeniu bežného poskytovania úverov do hospodárstva. Regulačná záťaž finančného sektora sa ešte zvýšila, čím sa obmedzila schopnosť akumulácie kapitálu. Opatrenia, ako je zvýšenie poplatku z finančných transakcií, prispeli k nárastu využívania hotovostných platieb v hospodárstve. Portfólio domácností sa ďalej zhoršilo a vysoký podiel nesplácaných úverov v súčasnosti predstavuje jednu z najväčších výziev stojacich pred finančným sektorom. Čistenie portfólia je obmedzované nedostatočnou efektívnosťou riešenia krízových situácií. Na odstránenie toxických aktív z bankových súvah sa nevykonalo žiadne nové významné opatrenie. Kombinácia značnej regulačnej záťaže a vysokého podielu nesplácaných úverov zapríčinila obmedzenie dostupnosti úverov. Vláda opakovane informovala o svojom zámere zaviesť nový program úľav pri splácaní dlhu na pomoc dlžníkom s úvermi v cudzej mene, vo väčšine prípadov sa však nezameriava na ohrozených dlžníkov a má negatívny vplyv na platobnú morálku domácností v dôsledku toho, že očakávajú ďalšiu pomoc od vlády. Finančná regulácia a dohľad sa posilnili integráciou orgánu finančného dohľadu do štruktúry centrálnej banky a prenesením zodpovednosti za makroprudenciálny dohľad na centrálnu banku. Začali sa prípravné práce na zavedení režimu riešenia krízových situácií bánk.
- (12) Hoci sa početnosť daňových zmien oproti predchádzajúcemu roku znížila, pri zlepšovaní vyváženej systému dane z príjmu právnických osôb nebol dosiahnutý žiadny významný pokrok. Niektoré z existujúcich sektorových daní sa dokonca zvýšili. Uplatňovanie rôznych daňových sadzieb v rôznych sektoroch je prekážkou účinného pridelovania zdrojov, a preto má negatívny vplyv na rast. V záujme zlepšenia vplyvu zdaňovania na zamestnanosť Maďarsko rozšírilo okruh osôb, ktoré majú nárok na daňovú úľavu na rodinu v prípade dane z príjmu fyzických osôb, čo môže pomôcť osobám poberajúcim mzdy. Daňovo-odvodové zaťaženie slobodných osôb s nízkymi príjmami je jedno z najvyšších v Únii. Napriek určitému rozšíreniu pôsobnosti na matky s tromi alebo viacerými deťmi sa kritériá oprávnenosti podľa zákona o ochrane práce v podstate nezmenili, aj keď na značnú časť pracovníkov s nízkymi príjmami sa opatrenie naďalej nevzťahuje. Bude dôležité posúdiť vplyv a nákladovú efektívnosť programu a podľa potreby ho upraviť tak, aby sa zvýšila jeho schopnosť uvádzať ľudí do zamestnania. Určitý pokrok bol dosiahnutý v posune zdaňovania od práce k environmentálnym daniam, sú však potrebné ďalšie opatrenia. Po opakovaných odkladoch v minulosti sa postupne realizuje online prepojenie registračných pokladníc s daňovými úradmi. Maďarsko však naďalej trpí vysokou úrovňou porušovania daňovej disciplíny s nezmenenou mierou nelegálnej práce a rozdielom pri dodržiavaní predpisov o DPH. Posilniť by sa mali kontrolné opatrenia, najmä v záujme zlepšenia efektívnosti boja proti podvodom v oblasti DPH.
- (13) V roku 2013 sa znížila miera nezamestnanosti mladých ľudí, zatiaľ čo počet mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, sa zvýšil. Dosah na mladých ľudí by sa mohol zvýšiť efektívnou koordináciou pobočiek verejných služieb zamestnanosti so vzdelávacími inštitúciami a zainteresovanými stranami na miestnej úrovni. Začalo sa budovanie kapacít verejných služieb zamestnanosti vrátane prípravy systému profilovania klientov, pričom by sa aktívne politiky trhu práce v prospech otvoreného trhu práce mali posúdiť s cieľom zhodnotiť ich efektívnosť a účinnosť a v prípade potreby by sa mali prispôbiť, aby sa zlepšil prístup niektorých znevýhodnených skupín k trhu práce. Musí sa posilniť aktivačný prvok rozličných opatrení trhu práce a sociálnych opatrení (režim verejných prác, dávky v nezamestnanosti a sociálna pomoc). Režim verejných prác pohlť väčšiu časť rozpočtových zdrojov dostupných na opatrenia v oblasti zamestnanosti, v roku 2013 však bolo 11,54 % osôb, ktoré sa do režimu zapojili, po jeho opustení schopných vrátiť sa na otvorený trh práce. To vyvoláva otázku, či by sa režim mal v záujme zabezpečenia trvalejšieho vplyvu na zamestnanosť upraviť, napríklad jeho silnejším naviazaním na aktiváciu, odbornú prípravu a pomoc pri hľadaní pracovného miesta. Účasť žien na trhu práce bola stimulovaná zvýšením flexibility systému platenej rodičovskej

dovolenky a poskytnutím kapacít starostlivosti o deti, je však nevyhnutné ďalšie úsilie, keďže úroveň zamestnanosti žien zostáva pod 60 %. Obdobie oprávnenosti poberať dávky v nezamestnanosti je kratšie než priemerný čas, ktorý uchádzači potrebujú na nájdenie zamestnania. Počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením v Maďarsku neprestáva rásť a v súčasnosti predstavuje takmer tretinu celkovej populácie. Chudoba naďalej neúmerne postihuje znevýhodnené skupiny, najmä deti a Rómov. Napriek tomu, že existuje národná stratégia pre sociálne začlenenie, politické opatrenia vo väčšine oblastí systematicky nepodporujú ciele stanovené v tejto stratégii. Na účinné potlačenie chudoby sú potrebné integrované a efektívne politické opatrenia.

- (14) Podnikateľské prostredie v Maďarsku je charakterizované častými zmenami regulačného rámca a obmedzenou hospodárskou súťažou v čoraz väčšom počte sektorov. V sektore služieb boli zavedené nové bariéry, pričom tie existujúce neboli odstránené (napr. lekárne, odpadové hospodárstvo, mobilné platby, maloobchodný predaj tabaku a učebníc). K mimoriadne silnému poklesu investícií došlo v tých sektoroch, v ktorých sa v posledných rokoch zaviedli sektorové daňové prírážky. Od roku 2010 do roku 2013 nominálne investície v energetickom sektore klesli o 44 %, vo finančnom sektore o 28 % a v telekomunikačnom sektore o 18 %, zatiaľ čo celkové investície sa zvýšili o 3,4 %. Určitý pokrok sa dosiahol pri posilňovaní hospodárskej súťaže vo verejnom obstarávaní, je však potrebné ďalšie úsilie. Napríklad väčšie využívanie elektronického obstarávania by mohlo priniesť významné úspory nákladov, zvýšiť transparentnosť verejného obstarávania a posilniť hospodársku súťaž. Podnikli sa kroky na vykonávanie stratégií integrity a presadzovanie lepších štandardov transparentnosti vo verejnej správe, na účinné riešenie problematiky korupcie je však nevyhnutné ďalšie úsilie.
- (15) Zvyšuje sa podiel osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku. Prijatie stratégie na prevenciu predčasného ukončenia školskej dochádzky sa opakovane odložilo. Je nevyhnuté ďalšie úsilie na to, aby žiaci získali základné zručnosti, schopnosti a kvalifikácie relevantné pre trh práce. Pre znevýhodnené deti, najmä pre Rómov, je naďalej významným problémom rovnaký prístup ku kvalitnému všeobecnému vzdelaniu. S cieľom uľahčiť stále ťažký prechod zo vzdelávacieho procesu na trh práce bol prijatý nový zákon o odbornej príprave zavádzajúci okrem iného nový „duálny model“, ktorého účinky je potrebné dôsledne monitorovať.
- (16) V rokoch 2013 a 2014 Maďarsko pokračovalo v znižovaní cien elektriny a plynu pre koncových používateľov. Toto znižovanie cien v spojení s nadmerným daňovým zaťažením energetických spoločností negatívne ovplyvnilo schopnosť dodávateľov energie pokrývať náklady a investície v oblasti energetiky, ako aj údržbu sietí. Energetická náročnosť domácností patrí v súčasnosti k najvyšším v Únii a energetická účinnosť by sa mohla zvýšiť najmä v sektore bývania. Stále vyvoláva obavy nedostatočná nezávislosť regulačného orgánu v oblasti energetiky, pokiaľ ide o stanovenie podmienok prístupu k sieti a taríf za tento prístup. Bolo prijatých niekoľko opatrení na racionalizáciu organizácie podnikov verejnej dopravy, udržateľnosť by sa však mohla ďalej zvýšiť riešením problematiky prevádzkových nákladov a zmenou tarifného systému.
- (17) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Maďarska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Maďarsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Unie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do odporúčaní 1 až 7.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.

(1) Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (19) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli do odporúčaní 1, 2, 3 a 5,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Maďarsko v rokoch 2014 – 2015 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na vznikajúcu medzeru oproti požiadavkám Paktu stability a rastu, konkrétne pravidlu pre zníženie dlhu, na základe prognózy Komisie z jari 2014. V roku 2015 a v ďalších rokoch výrazne posilniť rozpočtovú stratégiu na zabezpečenie dosiahnutia strednodobého cieľa a dodržania požiadaviek na zníženie dlhu s cieľom udržať pomer dlhu verejných financií k HDP na ceste udržateľného znižovania. Zabezpečiť záväznú povahu strednodobého rozpočtového rámca systematickým následným monitorovaním dodržiavania numerických fiškálnych pravidiel a využívaním korekčných mechanizmov. Zvýšiť transparentnosť verejných financií okrem iného rozšírením povinnej pôsobnosti fiškálnej rady tak, že sa bude vyžadovať vypracúvanie pravidelných makrofiškálnych prognóz a posúdení vplyvu zásadných politických návrhov na rozpočet.
2. Pomôcť obnoviť bežné úverové toky do hospodárstva, a to okrem iného zlepšením koncepcie daní uvalených na finančné inštitúcie a znížením ich zaťaženia týmito daňami. Upraviť poplatok z finančných transakcií s cieľom predísť presunu úspor z bankového sektora a zvýšiť stimuly na využívanie elektronických platieb. Zisťovať a odstraňovať prekážky čistenia portfólia okrem iného sprísnením pravidiel vytvárania rezerv pre reštrukturalizované úvery, odstránením prekážok vymáhania zábezpeky, ako aj zrýchlením a zefektívnením konkurzných konaní. V tejto súvislosti uskutočňovať úzke konzultácie o nových politických iniciatívach so zainteresovanými stranami a zabezpečiť, aby tieto iniciatívy boli vhodne zacieleené a aby nezvyšovali morálny hazard v prípade dlžníkov. Ďalej posilniť finančnú reguláciu a dohľad.
3. Zabezpečiť stabilný, vyváženejší a jednoduchší daňový systém pre podniky, a to aj postupným zrušením rušivých osobitných sektorových daní. Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie osôb s nízkymi príjmami okrem iného zvýšením efektívnosti environmentálnych daní. Zintenzívniť opatrenia na zlepšenie daňovej disciplíny, najmä na obmedzenie podvodov v oblasti DPH, a znížiť celkové náklady na jej dodržiavanie.
4. Posilniť vhodne ciele opatrenia aktívnej politiky trhu práce okrem iného prostredníctvom urýchlenia zavádzania systému profilovania klientov vo verejných službách zamestnanosti. Zaviesť plánovanú poradenskú sieť pre mladých ľudí a v záujme rozšírenia jej dosahu koordinovať jej činnosť so vzdelávacími inštitúciami a zainteresovanými stranami na miestnej úrovni. Preskúmať režim verejných prác za účelom zhodnotenia toho, ako účinne pomáha ľuďom nájsť ďalšie zamestnanie, a ďalej posilňovať jeho aktivačné prvky. Zvážiť predĺženie obdobia oprávnenosti poberať dávky v nezamestnanosti a pritom vziať do úvahy priemerný čas potrebný na nájdenie nového zamestnania a prepojenie s aktivačnými opatreniami. Zlepšiť primeranosť a rozsah pôsobnosti sociálnej pomoci a pritom posilniť jej prepojenie s aktiváciou. V záujme zmiernenia chudoby vykonať racionálne a integrované politické opatrenia na podstatné obmedzenie chudoby, najmä medzi deťmi a Rómami.
5. Stabilizovať regulačný rámec a podporiť hospodársku súťaž na trhu okrem iného odstránením prekážok v sektore služieb. Podniknúť ambicióznejšie kroky na posilnenie hospodárskej súťaže a transparentnosti vo verejnom obstarávaní vrátane lepšieho využitia elektronického obstarávania a ďalšieho zníženia korupcie a celkového administratívneho zaťaženia.
6. Vykonávať národnú stratégiu na prevenciu predčasného ukončenia školskej dochádzky so zameraním na predčasné ukončenie odborného vzdelávania a prípravy. Zaviesť systematický prístup na podporu inkluzívneho všeobecného vzdelávania znevýhodnených skupín, najmä Rómov. Poskytnúť podporu pri prechode medzi rôznymi stupňami vzdelávania a zo vzdelávacieho procesu na trh práce a pozorne monitorovať vykonávanie reformy odbornej prípravy. Vykonať reformu vyššieho vzdelávania, ktorá poskytne väčšie možnosti terciárneho vzdelania, najmä znevýhodneným študentom.

7. Preskúmať vplyv regulácie cien energií na investičné stimuly a na hospodársku súťaž na trhu s elektrickou energiou a plynom. Podniknúť ďalšie kroky na zabezpečenie autonómie národného regulačného orgánu pri stanovovaní sieťových taríf a podmienok. Prijat' opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti, najmä v sektore bývania. Ďalej zlepšovať udržateľnosť dopravného systému okrem iného znižovaním prevádzkových nákladov štátnych podnikov v sektore dopravy a revíziou ich tarifného systému.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2014**

(2014/C 247/16)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami⁽¹⁾ a ich koordinácii, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov rozhodli 29. júna 2012 o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím širokej škály stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Zachované na rok 2014 prostredníctvom rozhodnutia Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Malty na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Malty na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Maltu za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania Malty podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že Malta už nezažíva makroekonomickú nerovnováhu v zmysle postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Hoci zadlženie je aj naďalej vysoké, riziká týkajúce sa udržateľnosti zadlženosti súkromného a verejného sektora a stability finančného sektora sa zdajú byť obmedzené, aj keď si vyžadujú nepretržité monitorovanie. Predovšetkým, ukazovatele finančnej stability sú aj naďalej priaznivé. Napriek tomu vzhľadom na štrukturálnu povahu rizík v sektore je dôležité pokračovať v súčasných postupoch obozretného dohľadu a podstupovania rizík. Trh s nehnuteľnosťami určenými na bývanie sa stabilizoval a riziká vyplývajúce z nadmernej expozície voči nehnuteľnému majetku sú teda obmedzené. Súkromný dlh klesá; znižovanie pákového efektu podnikov sa uskutočňuje náležitým spôsobom a tlaky úverového trhu sú obmedzené.
- (8) Malta 16. apríla 2014 predložila svoj národný program reforiem na rok 2014, ktorý bol aktualizovaný 8. mája 2014, a 30. apríla 2014 predložila svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability na rok 2014 je napraviť nadmerný deficit udržateľným spôsobom do roku 2014 a postupne napredovať k strednodobému cieľu vyrovnanej rozpočtovej pozície v štrukturálnom vyjadrení, ktorý je prísnejší ako požiadavky Paktu stability a rastu. S dosiahnutím strednodobého cieľa sa však v rámci programového obdobia neráta. V roku 2014 je plánovaná (prepočítaná) štrukturálna úprava len o málo nižšia než odporúčané hodnoty. Po plánovanej náprave nadmerného deficitu sa v roku 2015 plánuje malá odchýlka od úpravy smerom k strednodobému cieľu. Plánované ročné napredovanie k dosiahnutiu strednodobého cieľa je potom vo všeobecnosti v súlade s požadovanou hodnotou minimálne 0,5 % HDP. V programe stability sa predpokladá, že štátny dlh – na úrovni 73 % HDP v roku 2013 – nadobudne klesajúcu tendenciu, ktorá bude v súlade s referenčnou hodnotou pre zníženie dlhu od roku 2014. Celkovo možno konštatovať, že ciele tohto programu sú vo všeobecnosti v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý bol schválený nezávislým útvarom (národný kontrolný úrad), je na roky 2014 a 2015 hodnoverný, keďže odhady hospodárskeho rastu sú len o niečo nižšie, ako odhady v jarnej prognóze útvarov Komisie na uvedené roky.

Existujú však riziká týkajúce sa rozpočtových cieľov, keďže zvýšenie štrukturálneho príjmu plánované počas programového obdobia nie je plne podporené opatreniami a prekročenia výdavkov by si mohli

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 59.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.).

vyžadovať vyššie výdavky, než s akými sa počíta v rozpočte. Podľa prognóz Komisie sa očakáva, že Malta napravi svoj nadmerný deficit udržateľným spôsobom v roku 2014. Z prognóz Komisie však zároveň vyplýva, že fiškálne úsilie v rokoch 2013 – 2014 bude nižšie o 1,6 % HDP, pokiaľ ide o (prepočítanú) zmenu štrukturálneho salda, a o 1,25 % HDP, pokiaľ ide o hodnotu požadovaných opatrení, ktoré sa považovali za potrebné v čase odporúčania týkajúceho sa postupu pri nadmernom deficite. Hoci sa v súvislosti s dodržaním referenčnej hodnoty pre zníženie dlhu v roku 2014 neponecháva žiadna voľnosť, pomyselná miska váh týkajúca sa rizík spojených so scenárom pre dlh je naklonená k pozitívnemu výsledku.

- (10) V roku 2015 existuje riziko značného odklonu od požadovaného pokroku na ceste k strednodobému cieľu. Rada na základe svojho posúdenia programu stability a na základe prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva názor, že hoci plánovaný celkový deficit a verejný dlh Malty sú v súlade s odporúčaniami postupu pri nadmernom deficite, na to, aby sa štrukturálna úprava zosúladiť s odporúčanou úpravou na rok 2014 a aby sa od roku 2015 zabezpečil náležitý postup k dosiahnutiu strednodobého cieľa, je potrebné dodatočné úsilie.
- (11) Nezáväzná povaha fiškálneho rámca Malty a krátkodobé fiškálne plánovanie nepodporujú zdravú fiškálnu pozíciu. Prijatie právnych predpisov sa malo uskutočniť do koncom roka 2013 a malo byť zamerané na splnenie požiadaviek smernice Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch⁽¹⁾, pričom fiškálna dohoda bola odložená. Podľa programu stability však vláda nedávno schválila zákon o fiškálnej zodpovednosti, ktorý bude predložený parlamentu na schválenie. Návrh zákona predpokladá zavedenie pravidla vyrovnaného rozpočtu v štrukturálnom vyjadrení, pravidlo pre dlh, trojročný priebežný rozpočtový rámec a postupné zriaďovanie fiškálnej rady, ktorá by bola zodpovedná za schválenie oficiálnych makroekonomických a fiškálnych prognóz štátu, ako aj monitorovanie dodržiavania fiškálnych pravidiel *ex ante* a *ex post*.
- (12) Maltské daňové správy sa majú zlúčiť do jedného orgánu, ktorý by mal zefektívniť postupy výberu daní a bojovať proti daňovým únikom. S cieľom zlepšiť dodržiavanie daňových predpisov a podporiť vymáhanie splatných súm boli revidované sankcie v právnych predpisoch o DPH a úroky z nezaplatených daní. Zavedené boli aj rôzne ďalšie opatrenia na konsolidáciu daňového systému Malty. Tieto opatrenia sú cieľové správnym smerom, ale ich vplyv ešte nie je zjavný.
- (13) Napriek tomu, že Malta stále čelí výzvam týkajúcim sa dlhodobou udržateľnosti verejných financií, skromný pokrok sa zaznamenal v súvislosti s reformami dôchodkového systému a udržateľnosťou služieb zdravotnej starostlivosti. Hoci skupina pre dôchodkové stratégie bola zriadená s cieľom posúdiť všetky možnosti reformy dôchodkového systému, maltské orgány sa zaviazali, že nezvýšia zákonom stanovený vek odchodu do dôchodku a ponechajú ho tak, ako je uvedený v dôchodkovej reforme z roku 2006. Hoci Malta zamýšľa riešiť tieto nedostatky prostredníctvom opatrení zameraných na trh práce a najmä nedávno prijatej stratégie aktívneho starnutia obyvateľstva, je nepravdepodobné, že sa tým tento problém vyrieši. Problém prehĺbuje aj otázka udržateľnosti systému zdravotnej starostlivosti vzhľadom na predpokladaný nárast výdavkov súvisiacich s vekom. Nedávno bola prijatá navrhovaná stratégia systémov národného zdravia, no nie je jasné, akým spôsobom dôjde k jej realizácii a aké výhody prinesie z hľadiska nákladovej účinnosti a udržateľnosti. Je potrebné posilniť verejnú základnú starostlivosť.
- (14) Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky je na Malte veľmi vysoká, ale prijímajú sa opatrenia na jej zníženie a zriaďuje sa komplexný monitorovací systém. Získavanie základných zručností je však naďalej nepostačujúce, čo prispieva k nízkej gramotnosti a predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky. Očakáva sa, že dôsledné vykonávanie nedávno prijatej stratégie národnej gramotnosti podporí úsilie, ktoré je zamerané na riešenie týchto nedostatkov. To sa doplní ďalšími opatreniami, od ktorých sa očakáva, že zvýšia význam odbornej prípravy a vzdelávania pre trh práce. Medzi tieto opatrenia patrí reforma učňovského rámca, vytvorenie stratégie celoživotného vzdelávania, zavedenie praktickej výučby v rámci odborneho vzdelávania a prípravy a osobitný program financovaný prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu.

(1) Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41).

- (15) Malta v súčasnosti zavádza niekoľko významných opatrení v snahe zvýšiť účasť žien na trhu práce, predovšetkým prostredníctvom zabezpečovania bezplatných služieb starostlivosti o dieťa pre domácnosti, v ktorých sú rodičia zamestnaní alebo sa ďalej vzdelávajú. Ich účinné vykonávanie bude mať zásadný význam. Orgány sú takisto nápomocné pri zabezpečovaní školských družín a poskytujú príležitosti poslať dieťa do školy pred začiatkom vyučovania, aby bolo rodičovstvo lepšie zlučiteľné s pracovným životom. Daňové stimuly majú takisto za cieľ nabádať rodičov, aby posielali deti do zariadení starostlivosti o deti, ktoré fungujú na základe predchádzajúcich režimov. Málo úsilia sa však vynakladá v súvislosti s poskytovaním a presadzovaním pružných foriem organizácie práce, ako je napríklad práca z domu alebo flexibilná pracovná doba, ktoré by pomohli opätovne začleniť ženy na trh práce.
- (16) S cieľom ďalej zlepšiť medzinárodnú konkurencieschopnosť a predísť potenciálnemu negatívnemu účinku nesúladu medzi vývojom v oblasti miezd a produktivity, musí Malta odstrániť nedostatky v infraštruktúre v sektore energie a dopravy, ktoré znižujú jej potenciál, predovšetkým vzhľadom na zvýšené náklady na energiu. Elektrické prepojovacie vedenie s Talianskom má byť dokončené tento rok, čo zvýši bezpečnosť dodávok a môže prispieť k diverzifikácii dodávok a využitiu externe vyrábanej obnoviteľnej energie. Terminál na LNG na poloostrove Delimara a plánované napojenie na Európsku plynárenskú sieť prispeje energetickému mixu Malty, vďaka čomu bude Malta menej závislá od jedného hlavného zdroja energie, a tým zvýši svoju atraktivitu pre podnikateľskú činnosť. Domáce obnoviteľné zdroje energie, s výnimkou niektorých úspechov v oblasti fotovoltickej energie, predstavujú naďalej nedostatočne využitý potenciál.
- (17) Určité nedostatky verejnej správy obmedzujú ďalší vývoj podnikateľského prostredia na Malte. Hoci zlepšenia v oblasti verejného obstarávania pokračujú správnym smerom, verejné obstarávanie je naďalej neúmerne zdĺhavé a jeho výsledkom sú neefektívne verejné výdavky. K týmto opatreniam nie sú stanovené ciele, čo sťažuje posudzovanie ich účinnosti. Nedostatok alternatív k úverovému financovaniu vedie k nákladnému financovaniu podnikov, čo vyvíja tlak na ich hospodársku činnosť. Zvýhodňovanie dlhu právnických osôb môže viesť aj k nadmerne vysokému pákovému efektu podnikov a nedostatočnej alokácii kapitálu. Preto treba zväziť ďalšie možnosti neúverového financovania. Nedostatky v súdnom systéme zdôraznené v odporúčaníach pre jednotlivé krajiny určených Malte, sa ešte stále neodstránili. Hoci sa očakáva, že niekoľko návrhov na reformy, ktoré predložila Komisia pre reformu justičného systému v novembri 2013, sa zrealizuje do konca roka 2014, ešte stále nie je stanovený jasný časový rozvrh a prioritizácia opatrení. Takisto sa ešte len ukáže, ako sa tieto opatrenia vysporiadajú s nahromadenými nedoriešenými prípadmi, predovšetkým vzhľadom na uvedené nedostatky.
- (18) Malta posilnila regulačný dohľad, aby zaistila stabilitu finančného sektora. Úlohy maltskej centrálnej banky boli rozšírené o makroprudenciálny dohľad. Osobitný dôraz sa kladie na otázky finančnej stability, pričom spoločná rada pre finančnú stabilitu je už zakotvená v legislatíve. Uspokojivé opatrenia sa prijali na zlepšenie tvorby rezerv na úverové straty predovšetkým prostredníctvom zavedenia revízie bankového pravidiel č. 9.
- (19) V rámci európskeho semestra Komisia vykonala komplexnú analýzu hospodárskej politiky Malty. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku na Malte, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (20) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Malty a jej stanovisko⁽¹⁾ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (21) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Rada na tomto základe pre členské štáty, ktorých menou je euro⁽²⁾ vydala odporúčania pre jednotlivé krajiny. Ako krajina, ktorej menou je euro, by Malta tiež mala zabezpečiť úplné a včasné vykonanie týchto odporúčaní,

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Malta prijala v rokoch 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Napraviť nadmerný deficit udržateľným spôsobom do roku 2014. V roku 2015 výrazne posilniť rozpočtovú stratégiu na zabezpečenie požadovanej štrukturálnej úpravy vo výške 0,6 % HDP smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa. Následne každoročne presadzovať štrukturálnu úpravu minimálne o 0,5 % HDP a za dobrých hospodárskych podmienok aj viac, alebo v prípade potreby zaručiť dodržiavanie pravidla pre dlh s cieľom zachovať udržateľnú klesajúcu tendenciu pomeru verejného dlhu k HDP. Dokončiť prijatie zákona o fiškálnej zodpovednosti s cieľom zaviesť záväzný viacročný fiškálny rámec na základe jasných pravidiel a zriadiť nezávislú inštitúciu zodpovednú za monitorovanie fiškálnych pravidiel a schváliť makroekonomické prognózy, z ktorých vychádza fiškálne plánovanie. Naďalej zlepšovať dodržiavanie daňových predpisov a bojovať proti daňovým únikom prostredníctvom pokračujúceho zavádzania a hodnotenia doteraz prijatých opatrení a zároveň prijímať dodatočné opatrenia, a to predovšetkým prostredníctvom presadzovania toho, aby sa využívali elektronické platobné prostriedky.
2. V záujme zaistenia dlhodobej udržateľnosti verejných financií pokračovať v prebiehajúcej dôchodkovej reforme, a to aj prostredníctvom zrýchlenia už zavedeného zvýšenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku a jeho súbežného prepojenia so zmenami strednej dĺžky života. Zabezpečiť, aby komplexná reforma systému verejného zdravotníctva zaistila nákladovo účinné a udržateľné využívanie dostupných zdrojov, ako napr. posilnenie základnej starostlivosti.
3. Prostredníctvom zintenzívnenia snahy o reformu učňovského systému pokračovať v politickom úsilí o riešenie otázky významu vzdelávania a odbornej prípravy v súvislosti s trhom práce. Ďalej zlepšovať získavanie základných zručností a znižovať predčasné ukončovanie školskej dochádzky, predovšetkým prostredníctvom dokončenia a zavedenia oznámenej stratégie národnej gramotnosti. Ďalej zlepšovať účasť žien na trhu práce, najmä tých, ktoré si želajú opätovne vstúpiť na trh práce, prostredníctvom presadzovania pružných foriem organizácie práce.
4. Diverzifikovať energetický mix v hospodárstve aj prostredníctvom zvýšenia podielu energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov.
5. Naďalej sa usilovať o zvýšenie účinnosti a skrátenie postupov verejného obstarávania, podporovať alternatívne spôsoby úverového financovania podnikov prostredníctvom zjednodušenia prístupu na kapitálové trhy a rozvoja fondov rizikového kapitálu a zvyšovať účinnosť súdneho systému prostredníctvom zaistenia včasného a efektívneho zavedenia plánovanej súdnej reformy.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Holandska na rok 2014**

(2014/C 247/17)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov ⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie ⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Holandska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Holandska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 ⁽⁵⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Holandska na rok 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 89.

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Holandsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky svojho hĺbkového preskúmania v prípade Holandska, a to podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Komisia na základe svojej analýzy dospela k záveru, že v Holandsku naďalej existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a politické opatrenia. Pozornosť si zasluhuje najmä makroekonomický vývoj v súvislosti s dlhom súkromného sektora a pokračujúce znižovanie zadlženosti, ako aj pretrvávajúce nedostatky na trhu s nehnuteľnosťami určenými na bývanie. Hoci vysoký prebytok bežného účtu nepredstavuje riziká podobné tým pri vysokých deficitoch a sčasti súvisí s potrebou znižovania zadlženosti, Komisia bude vývoj bežného účtu v Holandsku monitorovať v rámci európskeho semestra.
- (8) Holandsko 29. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 30. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je zabezpečiť, aby bola náprava nadmerného deficitu vykonaná v roku 2013 udržateľná, a do roku 2015 dosiahnuť rozpočtovú pozíciu, ktorá by sa približovala k strednodobému cieľu. Strednodobým cieľom je štrukturálny deficit vo výške najviac 0,5 % HDP, čo zodpovedá požiadavkám Paktu stability a rastu. Vykonali sa rozsiahle dodatočné fiškálne opatrenia, ale (prepočítané) štrukturálne saldo by malo v roku 2014 zostať na rovnakej úrovni ako v roku 2013, čo poukazuje na výrazný odklon od požadovanej minimálnej úpravy vo výške 0,5 % HDP. Podľa plánu by sa v roku 2015 malo (prepočítané) štrukturálne saldo zlepšiť o 0,3 percentuálneho bodu HDP. Výdavky by mali narastať rovnakým tempom ako referenčná hodnota pre výdavky v roku 2014 i 2015. Z celkového posúdenia rozpočtovej stratégie Holandska vyplýva, že postup úprav zameraný na dosiahnutie strednodobého cieľa je sčasti v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Podľa programu stability sa hrubý verejný dlh v roku 2015 stabilizuje a následne bude klesať. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability, je vierohodný a vypracoval ho nezávislý Holandský úrad pre analýzu hospodárskej politiky. Zdá sa, že riziká pre rozpočtové ciele sú veľké, ale v značnej miere vyvážené. V prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa očakáva stabilizácia štrukturálneho salda v roku 2014 a zlepšenie o 0,5 % HDP v roku 2015. Podľa prognózy Komisie by Holandsko dodržalo referenčnú hodnotu pre výdavky v roku 2014, nie však v roku 2015. V záujme posilnenia potenciálu Holandska v oblasti rastu je mimoriadne dôležité, aby sa požadovanou konsolidáciou zabezpečili výdavky podporujúce rast, ako napríklad výdavky na inovácie a výskum vrátane základného výskumu, vzdelávania a odbornej prípravy. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že Holandsko v roku 2013 udržateľne znížilo svoj deficit verejných financií pod úroveň 3 % HDP, ale od roku 2014 mu hrozí výrazný odklon od požiadaviek preventívnej časti.
- (10) Kľúčovou otázkou je trh s nehnuteľnosťami určenými na bývanie, na ktorom sa v uplynulých desaťročiach nahromadili rušivé motivačné faktory a nepružné prvky, ktoré sa premietli do spôsobov financovania bývania a odvetvových úspor. Tendencia domácností zvyšovať hrubý hypotekárny dlh zaručený ich nehnuteľným majetkom vo veľkej miere odráža dlhotrvajúce fiškálne motivačné faktory, najmä úplnú daňovú odpočítateľnosť hypotekárnych úrokov. Od apríla 2012 sa realizuje súbor opatrení v snahe o čiastkové riešenie týchto motivačných faktorov. Niektoré z týchto opatrení sa týkajú úprav fiškálneho režimu financovania bývania. Postupný prechod na obmedzenie daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov a zvýšenie motivačných faktorov na umorenie je oprávnený, ale postupné zavádzanie tohto opatrenia je príliš pomalé, aby malo výrazný vplyv na umorovanie. Pomer výšky úveru k hodnote nehnuteľnosti vo výške 100 %, ktorý sa má dosiahnuť v roku 2018, je stále vysoký. Trh s nájomným bývaním

obmedzuje regulácia a existencia veľmi rozsiahleho sektora sociálneho bývania, ktorý sa takisto musí boríť s dlhými čakacími zoznamami. Nedávne zavedenie väčšej diferenciacie nájomného na základe príjmu v sektore sociálneho bývania predstavuje krok správnym smerom, jeho dosah je však obmedzený. Spoločnosti pôsobiace v oblasti sociálneho bývania majú stále povolené stavať obydľia s mesačným nájomným vyšším, než je strop pre nájomné za sociálne byty. Napriek tomu, že sa v odporúčaní z roku 2013 vyzývalo k tomu, aby sa pozornosť zamerala na domácnosti, ktoré to najviac potrebujú, na tejto zmene zamerania sa ešte pracuje. Preto hoci navrhované opatrenia predstavujú kroky správnym smerom, pokiaľ ide o riešenie základných problémov, je celkové tempo reforiem pomalé a je potrebné ho zrýchliť, keď to hospodárska situácia umožní, pričom sa musí aj naďalej zabezpečovať dostupnosť sociálneho bývania pre znevýhodnených občanov, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si bývanie za trhových podmienok, a to aj v lokalitách s vysokým dopytom.

- (11) Dlhodobá udržateľnosť dôchodkového systému sa posilňuje prostredníctvom postupného zvyšovania zákonného veku odchodu do dôchodku zo 65 rokov v roku 2012 na 67 rokov v roku 2023. Holandsko začalo realizovať komplexné reformy v oblasti pilierov dôchodkového systému financovaných z verejných a súkromných zdrojov a systému dlhodobej starostlivosti. Tieto reformy sú dopĺňané reformami, ktoré podporujú starších pracovníkov v tom, aby pracovali dlhšie, a ktoré zvyšujú mobilitu na trhu práce. Reformami v oblasti dlhodobej starostlivosti sa zodpovednosť presunula na obce, pričom došlo k zníženiu celkových výdavkov a k zameraniu na zvýšenie efektivity. Niektoré časti týchto podstatných reforiem je ešte potrebné prijať. K zostávajúcim otázkam patrí primerané vnútrogeneračné a medzigeneračné rozdelenie nákladov a rizík, pričom je potrebné monitorovať kvalitu a dostupnosť dlhodobej starostlivosti. Realizácia plánov na reformu dlhodobej starostlivosti by pomohla obmedziť rýchlo narastajúce náklady spojené so starnutím obyvateľstva a tým by podporila udržateľnosť verejných financií. V tejto súvislosti by sa mala kvalita a dostupnosť dlhodobej starostlivosti udržať na primeranej úrovni.
- (12) Cieľom reforiem trhu práce navrhovaných vládou je zvýšiť účasť a mobilitu na trhu práce. Cieľom zákona o účasti na trhu práce je podporiť účasť na trhu práce. Reformy však ešte neboli uzákonené. Okrem toho sú potrebné ďalšie opatrenia na zníženie fiškálnych činiteľov, ktoré odrádzajú od zapojenia sa do pracovného procesu, a na zlepšenie zamestnateľnosti osôb nachádzajúcich sa na okraji trhu práce vrátane žien, ľudí s prístahovateľným pôvodom, ľudí so zdravotným postihnutím a starších osôb. Holandsko oznámilo reformy systému dávok v nezamestnanosti a jeho pomerne prísne právne predpisy na ochranu zamestnanosti vrátane daňových motivačných faktorov na zvýšenie účasti na trhu práce. Napriek tomu, že tieto opatrenia sa uberajú správnym smerom, nemožno ich plne posúdiť, kým nedôjde k ich skutočnej realizácii. Rýchlejšie odstraňovanie zostávajúcich faktorov, ktoré druhé zárobkovo činné osoby v domácnostiach odrádzajú od zvýšenia počtu odpracovaných hodín, môže ďalej zmierniť budúce nedostatky v ponuke pracovnej sily. Lepšie využitie súčasnej flexibility inštitucionálneho rámca v záujme diferencovanejších nárastov miezd môže podporiť celkové príjmy domácností a tým aj domáci dopyt bez toho, aby to poškodilo hospodársku súťaž.
- (13) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Holandska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku Holandska, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 4.
- (14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (15) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 2 a 4.
- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra tiež analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Holandsko by ako krajina, ktorej menou je euro, malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Holandsko prijalo v rokoch 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 v kontexte vznikajúcej medzery 0,5 % HDP na základe jarnej prognózy útvarov Komisie na rok 2014, čo naznačuje riziko značnej odchýlky vzhľadom na požiadavky preventívnej časti Paktu stability a rastu. V roku 2015 významne posilniť rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobého cieľa a následne ho zachovať, ako aj zabezpečiť dodržanie pravidiel týkajúcich sa dlhu v snahe trvale znižovať pomer verejného dlhu k HDP. Chrániť výdavky v oblastiach, ktoré majú priamy význam pre rast, ako napr. výdavky v oblasti vzdelávania, inovácií a výskumu.
2. Pokiaľ to hospodárska situácia dovoľí, zintenzívniť snahy o reformu trhu s bývaním tým, že sa urýchli proces znižovania daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov, na trhu s nájomným sa zavedie cenový mechanizmus viac orientovaný na trh a že v odvetví sociálneho bývania sa výška nájomného viac prispôbí príjmom domácností. Monitorovať vplyvy reformy sociálneho bývania z hľadiska jeho fyzickej a cenovej dostupnosti pre domácnosti s nízkym príjmom. Pokračovať v úsilí o nové zameranie politík týkajúcich sa sociálneho bývania na podporu domácností, ktoré to najviac potrebujú.
3. Vykonať reformy druhého piliera dôchodkového systému, ktoré zabezpečia vnútrogeneračné a medzigeneračné rozdelenie nákladov a rizík. Podporovať postupné zvyšovanie zákonného veku odchodu do dôchodku i opatrenia na zlepšenie zamestnateľnosti starších pracovníkov. Vykonať plánovanú reformu v oblasti dlhodobej starostlivosti s cieľom zabezpečiť udržateľnosť, ako aj spravodlivý prístup k službám a kvalitu týchto služieb a monitorovať jej účinky.
4. Prijat' ďalšie opatrenia na zvýšenie účasti na trhu práce, a to najmä medzi osobami, ktoré sa nachádzajú na okraji trhu práce, a znížiť daňové faktory, ktoré odrádzajú od práce. Vykonať reformy v oblasti právnych predpisov na ochranu zamestnanosti a systému dávok v nezamestnanosti, a bližšie sa zaoberať nepružnými prvkami na trhu práce. Po porade so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnou praxou umožniť diferencovanejšie zvyšovanie miezd za plného využitia súčasného inštitucionálneho rámca.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P.C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Rakúska na rok 2014**

(2014/C 247/18)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordináciou⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Rakúska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Rakúska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽⁴⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Rakúska na rok 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej neurčila Rakúsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Rakúsko 8. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 29. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je dosiahnuť strednodobý cieľ štrukturálneho deficitu nie vyššieho ako 0,45 % HDP do roku 2016, čo odráža požiadavky Paktu stability a rastu. V roku 2013 sa deficit verejných financií udržateľným spôsobom znížil pod 3 % HDP. Plánovalo sa, že (prepočítané) štrukturálne saldo zostane v roku 2014 konštantné a že sa v roku 2015 zlepší o 0,3 percentuálneho bodu HDP, čo znamená, že výrazne zaostane za požadovanou úpravou v oboch rokoch. Rast výdavkov sa tiež výrazne odkloní od referenčnej hodnoty výdavkov v rokoch 2014 – 2015. Rakúsko 12. mája 2014 ohlásilo súbor dodatočných opatrení týkajúcich sa príjmov a výdavkov. Ak sa tieto opatrenia vykonajú prísne a načas, rozpočtová stratégia Rakúska už nebude obsahovať plánovanú značnú odchýlku od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa v roku 2014. Plánovaný postup úprav zameraný na dosiahnutie strednodobého cieľa zároveň prináša so sebou riziká, pokiaľ ide o súlad s požiadavkami Paktu stability a rastu. Podľa programu stability hrubý verejný dlh v roku 2014 výrazne narastie zo zhruba 74,5 % HDP v roku 2013 na 79 % HDP v roku 2014 v dôsledku vplyvu zriadenia likvidačného subjektu pre aktíva Hypo Alpe Adria, pričom od roku 2015 začne klesať.
- Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý vypracovala nezávislá inštitúcia – Rakúsky inštitút pre hospodársky výskum (WIFO) – je hodnoverný. V jarnej prognóze útvarov Komisie na rok 2014 sa očakáva, že deficit ostane pod hranicou 3 % aj v rokoch 2014 a 2015. Predpokladá však zhoršenie štrukturálneho salda v roku 2014 a zlepšenie len o 0,1 % HDP v roku 2015. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie a na základe posúdenia dodatočných opatrení ohlásených 12. mája 2014 podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že Rakúsko udržateľným spôsobom napravilo svoj nadmerný deficit, ale naďalej pretrváva riziko značnej odchýlky od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa v rokoch 2014 a 2015.
- (9) V súlade so Zmluvou o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii posilnilo v roku 2012 Rakúsko svoj fiškálny rámec prostredníctvom reformy rakúskeho vnútroštátneho paktu stability. V dôsledku požiadaviek fiškálnej dohody sa funkčné obdobie rakúskej Fiškálnej rady v novembri 2013 predĺžilo. V koalíčnej dohode sa však stále uznáva potreba dôkladnej reformy vzťahov medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy s cieľom zefektívniť ich príslušné zodpovednosti.
- (10) Strednodobé a dlhodobé výdavky na dôchodky a zdravotníctvo a v menšej miere aj výdavky na dlhodobú starostlivosť predstavujú riziko pre udržateľnosť verejných financií. V roku 2014 nadobudli účinnosť niektoré opatrenia na obmedzenie prístupu k systému predčasného odchodu do dôchodku a na zvýšenie motivácie na dlhšie zotrvanie v zamestnaní. Skutočný vek odchodu do dôchodku na úrovni 58,4 roka v roku 2012 sa stále nachádza výrazne pod priemerom EÚ. Zostáva aj naďalej výrazne pod hranicou zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku (v roku 2012 to bolo o 5,6 roka v prípade mužov a o 2,6 roka v prípade žien). Národný program reforiem obsahuje pomerne ambiciózne krátkodobé ciele na zvýšenie skutočného veku odchodu do dôchodku v období rokov 2012 až 2018 o 1,6 roka, ktorých plnenie sa bude musieť pozorne sledovať. Prostredníctvom nedávnych reforiem dôchodkového systému sa riziko udržateľnosti v určitej miere pravdepodobne zníži, ak ich budú sprevádzať lepšie podmienky

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

na trhu práce, ktoré starším pracovníkom umožnia zotrvať dlhšie v zamestnaní. Neexistujú však žiadne plány na zavedenie opatrení so štrukturálnejším a dlhodobejším účinkom, ako napríklad urýchlenie harmonizácie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy a zosúladenie veku odchodu do dôchodku so zmenami v strednej dĺžke života, čo by prispelo k predĺženiu produktívneho veku a finančnej udržateľnosti dôchodkového systému.

- (11) Účinnému prerozdeleniu zdrojov v rakúskom systéme zdravotnej starostlivosti bráni zložitá štruktúra riadenia a pomerne silný dôraz na rozsiahly a nákladný sektor nemocníc. Prijali sa určité opatrenia na vykonanie reformy zdravotnej starostlivosti a na zvýšenie nákladovej účinnosti verejných výdavkov. Nemusia byť však dostatočné na to, aby riešili štrukturálne nedostatky v sektore a naďalej pretrvávajú potreba stanoviť si ambicióznejšie ciele v oblasti posunu od nemocničnej zdravotnej starostlivosti k ambulancijovej zdravotnej starostlivosti a potreba posilniť preventívnu zdravotnú starostlivosť, kde sú verejné výdavky pod priemerom EÚ. Ohlásené opatrenia na posilnenie poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti a na rozvoj programov integrovanej zdravotnej starostlivosti v prípade chronických ochorení sú vítané. Fond dlhodobej starostlivosti, ktorého pôsobnosť sa predĺžila do roku 2016 s dodatočnými prostriedkami vo výške 650 mil. EUR a plánuje sa predĺžiť do roku 2018 s ďalšími prostriedkami vo výške 700 mil. EUR, predstavuje dočasné riešenie financovania opatrovateľských služieb. Finančná udržateľnosť dlhodobej starostlivosti si bude vyžadovať pozornosť aj po tomto časovom horizonte.
- (12) Rakúsky daňový systém je aj naďalej charakterizovaný vysokým daňovo-odvodovým zaťažením, najmä v prípade osôb s nízkymi príjmami. Zdanenie práce v roku 2012 bolo 24,7 % HDP, čo je jedna z najvyšších hodnôt v Únii. Daňovo-odvodové zaťaženie predstavuje takmer 50 % nákladov práce. Vysoké sociálne príspevky a vstupné dane z príjmu pravdepodobne znižujú ľuďom s nízkym zárobkovým potenciálom a druhým zárobkovo činným osobám v domácnosti motiváciu pracovať.

Nedávno prijatý daňový balík obsahuje obmedzené opatrenia na zníženie daňového zaťaženia práce, ale nevyužíva potenciál na posun smerom k menej škodlivým daniam pre rast, ako sú napríklad periodické dane z nehnuteľného majetku, kde však odhady zdaniteľných hodnôt nie sú aktuálne.

- (13) Rakúsky trh práce vykazuje aj naďalej dobré výsledky: Rakúsko má jednu z najnižších mier nezamestnanosti v Únii (2013: 4,9 %). Výzvy v budúcnosti v dôsledku starnutia obyvateľstva a možného znižujúceho sa počtu pracovných síl si však budú vyžadovať lepšie využitie nedostatočne využívaného potenciálu trhu práce starších pracovníkov, žien a migrantov. Miera zamestnanosti starších pracovníkov zotrvávajú pod priemerom EÚ (44,9 % oproti 50,3 %), aj keď táto miera od roku 2000 podstatne vzrástla o takmer 15 percentuálnych bodov na 44,9 % v roku 2013. V roku 2014 sa začínajú prejavovať účinky opatrení na obmedzenie predčasného odchodu do dôchodku a pripravujú sa ďalšie opatrenia na posilnenie motivácie na neskorší odchod do dôchodku. Napriek tomu pretrvávajú ťažkosti starších pracovníkov zotrvať v zamestnaní alebo sa znovu zamestnať. Migranti, ktorí predstavujú čoraz väčšiu časť pracovnej sily, aj naďalej čelia prekážkam pri úplnej integrácii na trhu práce a majú podstatne vyššie miery nezamestnanosti, čo je čiastočne dôsledkom zotrávajúcich prekážok v uznávaní ich kvalifikácie. Miera zamestnanosti žien bola v roku 2013 pomerne vysoká (70,8 %), ale v ekvivalentoch plného pracovného času je oveľa menej priaznivá (55,6 % v roku 2012). Rakúsko má jeden z najvyšších percentuálnych podielov žien pracujúcich na čiastočný úväzok, a takisto vysokú koncentráciu žien v zamestnaniach s nízkou mzdou. V dôsledku toho je rozdiel v odmeňovaní a dôchodkoch žien a mužov aj naďalej jedným z najvyšších v Únii. Aj keď sa prijali určité opatrenia na zlepšenie služieb starostlivosti o dieťa a dlhodobej starostlivosti, ich prístupnosť je stále obmedzená.
- (14) Rakúsko zlepšilo svoje výsledky v oblasti vzdelávania vo všetkých kategóriách hodnotených v prieskume OECD z roku 2012 o študentských zručnostiach, ale výsledky v oblasti čítania sú stále pod priemerom EÚ a sociálno-ekonomické zázemie naďalej podstatným spôsobom ovplyvňuje dosiahnuté výsledky. Celkový cieľ predčasného ukončenia školskej dochádzky bol síce splnený, a podiel žiakov narodených v zahraničí, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku a ktorí predstavujú čoraz väčší počet žiakov, bol trikrát vyšší ako podiel v prípade žiakov narodených v Rakúsku (18,5 % v porovnaní s 5,7 %

v roku 2012). Nekladiť sa dostatočný dôraz na prevenciu predčasného ukončenia školskej dochádzky a je stále potrebné rozvíjať celonárodnú stratégiu pre vysokokvalitné predškolské vzdelanie. Prebiehajú alebo sa práve prijali určité reformy rôznych aspektov školského systému, najmä predstavenie programu „novej strednej školy“. Musí sa dôkladne sledovať potenciál programu „novej strednej školy“ s cieľom zmierniť negatívne účinky skorého rozdeľovania žiakov podľa zamerania do rôznych typov škôl pre sociálne znevýhodnené deti a zlepšovať výsledky vzdelávania. Vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvára rastúci počet zapísaných študentov tlak na financie a organizáciu a percentuálny podiel študentov, ktorí úspešne ukončia študijný odbor, zostáva pod priemerom EÚ. Zlepšenie výsledkov v oblasti vzdelávania je aj naďalej veľmi dôležité na účely uľahčenia prechodu zo vzdelávania do zamestnania.

- (15) Stále existujú významné regulačné prekážky, ktoré aj naďalej bránia spoločnostiam a jednotlivým odborníkom v poskytovaní služieb v Rakúsku. Právne predpisy, ktoré regulujú osobitné povolania, obmedzujú právne formy spoločností a kladú požiadavky v oblasti držby podielov, zatiaľ čo prístup k jednotlivým povolaniam zároveň podlieha konkrétnym podmienkam odborných kvalifikácií a zriadenie spoločností medzidisciplinárnych služieb je aj naďalej ťažké. Kombinácia týchto požiadaviek vytvára prekážky pre vstup na trh a vykonávanie odborných služieb, čo obmedzuje hospodársku súťaž. Čo sa týka požiadaviek na odbornú kvalifikáciu, Rakúsko sa zúčastňuje na vzájomnom hodnotiacom cvičení, ktoré sa uskutočňuje v celej EÚ, a aktualizovalo svoju databázu regulovaných povolání ako prvý krok v posúdení odôvodnenosti a primeranosti požiadaviek na odbornú kvalifikáciu.
- (16) Požiadavky na uverejňovanie v právnych predpisoch EÚ v oblasti verejného obstarávania majú za cieľ zabezpečiť hospodársku súťaž a rovnosť príležitostí prostredníctvom lepších informácií o príležitostiach na zákazku, čo je kľúčovou podmienkou pre prístup na trh. Vysoká miera súťaže medzi účastníkmi výberového konania má vo všeobecnosti za následok priaznivejšie ponuky pre obstarávateľské subjekty vrátane výrazného znižovania cien. Hodnota výziev na predkladanie ponúk uverejnená rakúskymi orgánmi v rámci právnych predpisov EÚ v oblasti verejného obstarávania však predstavovala 1,5 % HDP a 6,6 % z celkových verejných výdavkov na tovar, práce a služby v roku 2012, čo je značne pod priemerom EÚ, ktoré sú na úrovni 3,4 % HDP a 17,7 % z celkových verejných výdavkov. Táto situácia vytvára značné náklady pre rakúskych daňových poplatníkov a podniky vzhľadom na ušlé podnikateľské príležitosti.
- (17) Aj po navýšení rozpočtu trpí rakúsky spolkový úrad pre hospodársku súťaž nedostatkom zamestnancov v porovnaní s orgánmi iných členských štátov rovnakej veľkosti alebo menších ako Rakúsko. Rakúsky trh nákladnej a osobnej železničnej dopravy by mal úžitok z ďalšieho úsilia o podporu hospodárskej súťaže, ako to odporúčala Rada v roku 2013.
- (18) Celková kapitalizácia bankového sektoru sa síce v roku 2013 naďalej zlepšovala, ale ďalšie úsilie o posilnenie kapitálových rezerv sa zdá byť opodstatnené vzhľadom na rizikový profil bánk. V roku 2013 Rada odporučila Rakúsku urýchliť reštrukturalizáciu znárodnených a čiastočne znárodnených bánk. V súčasnosti sa má predložiť právny rámec na likvidáciu banky Hypo Alpe Adria, ktorý má parlament prijať do leta. Prebiehajú organizačné prípravy na založenie príslušnej spoločnosti pre správu aktív. Predpokladá sa, že spoločnosť pre správu aktív by mala byť funkčnou na jeseň. Österreichische Volksbanken AG a tzv. „zlá banka“ Kommunalkredit, KA Finanz, pokračujú v reštrukturalizácii alebo v likvidácii v súlade s rozhodnutiami EÚ o štátnej pomoci. Pre zaistenie finančnej stability a minimalizovanie negatívnych účinkov na verejné financie by boli zásadné transparentné a rozhodné kroky pri reštrukturalizácii znárodnených bánk.
- (19) V kontexte európskeho semestra vykonala Komisia komplexnú analýzu hospodárskej politiky Rakúska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Rakúsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (20) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (21) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe vydala Rada jednotlivé odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽¹⁾. Rakúsko by ako krajina, ktorej menou je euro, malo takisto zaistiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Rakúsko prijalo v rokoch 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 s ohľadom na vznikajúcu medzeru 0,5 % HDP podľa jarnej prognózy útvarov Komisie na rok 2014 a po zohľadnení dodatočných konsolidačných opatrení oznámených Rakúskom, čo poukazuje na riziko značnej odchýlky vzhľadom na požiadavky preventívnej časti Paktu stability a rastu. V roku 2015 výrazne posilniť rozpočtovú stratégiu s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobého cieľa a jeho následné dodržiavanie, ako aj zabezpečiť, aby sa dodržiavalo dlhové pravidlo v záujme zachovania udržateľne klesajúcej tendencie pomeru verejného dlhu k HDP. Ďalej zefektívniť fiškálne vzťahy medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy, napríklad zjednodušením organizačného usporiadania a zosúladením zodpovedností za výdavky a financovanie.
2. Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému, a to najmä urýchlením harmonizácie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy, zvýšením skutočného veku odchodu do dôchodku a zosúladením veku odchodu do dôchodku so zmenami v strednej dĺžke života. Sledovať vykonávanie nedávných reforiem, ktoré obmedzujú prístup k predčasnému odchodu do dôchodku. Ďalej zlepšiť nákladovú účinnosť a udržateľnosť služieb zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti.
3. Znížiť vysoké daňovo-odvodové zaťaženie práce v prípade osôb s nízkymi príjmami posunom zdaňovania k zdrojom, ktoré sú menej škodlivé pre rast, ako sú napríklad periodické dane z nehnuteľného majetku, ale aj aktualizovaním daňového základu. Posilniť opatrenia na zlepšenie vyhliadok osôb z prostredia migrantov, žien a starších pracovníkov na trhu práce. To zahŕňa ďalšie zlepšenie služieb starostlivosti o dieťa a dlhodobej starostlivosti a uznávanie kvalifikácií migrantov. Zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania, najmä v prípade znevýhodnených mladých ľudí vrátane takýchto ľudí z prostredia migrantov, a to zlepšením predškolského vzdelávania a znížením negatívnych účinkov skorého rozdeľovania žiakov podľa zamerania do rôznych typov škôl. Ďalej zlepšiť strategické plánovanie v oblasti vysokoškolského vzdelávania a posilniť opatrenia na zníženie počtu osôb s predčasne ukončeným štúdiom.
4. Odstrániť nadmerné prekážky pre poskytovateľov služieb, aj pokiaľ ide o požiadavky na právnu formu a držbu podielov a v oblasti zakladania spoločností medzidisciplinárnych služieb. Preskúmať, či sú obmedzenia prístupu k regulovaným povolaniam a vykonávanie regulovaných povolaní primerané a odôvodnené všeobecným záujmom. Zistiť dôvody nízkej hodnoty verejných zákaziek, ktoré sa zadávajú v rámci verejného obstarávania na základe právnych predpisov EÚ. Podstatne posilniť zdroje spolkového úradu pre hospodársku súťaž.
5. Naďalej vykonávať prísny dohľad nad systémovou reštrukturalizáciou znárodnených a čiastočne znárodnených bánk a účinne v nej pokračovať.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

⁽¹⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Poľska na rok 2014**

(2014/C 247/19)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácií⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Poľska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Poľska na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 63.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Poľsko nie je uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Poľsko predložilo 24. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v konvergenčnom programe na rok 2014 je dostať deficit do roku 2015 pod úroveň referenčnej hodnoty 3 % HDP stanovenej v zmluve a do roku 2018 dosiahnuť strednodobý cieľ. Strednodobý cieľ (–1 % HDP v štruktúrálnom vyjadrení) je prísnejší než požiadavka v Pakte stability a rastu. Pokiaľ ide o celkový deficit, ciele uvedené v konvergenčnom programe na rok 2014 zodpovedajú včasnej náprave nadmerného deficitu. Okrem toho, zatiaľ čo v roku 2014 je (prepočítaná) štruktúrálna úprava v súlade s odporúčaním Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite, v roku 2015 nedosahuje požadované zlepšenie. Plánovaný (prepočítaný) ročný pokrok smerom k strednodobému cieľu je v rokoch po plánovanej náprave nadmerného deficitu nižší, než sa požaduje v Pakte stability a rastu. Z tohto dôvodu sú ciele programu čiastočne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Predpokladá sa, že dlh verejnej správy počas programového obdobia zostane pod úrovňou 60 % HDP. Poľské orgány predpokladajú jeho prudký pokles z 57,1 % HDP v roku 2013 na 49,5 % v roku 2014, a to hlavne z dôvodu rozsiahleho jednorazového presunu aktív dôchodkových fondov, pričom na tejto úrovni zostane aj v roku 2015. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy uvedené v konvergenčnom programe, je realistický na rok 2014 a optimistický na rok 2015 vzhľadom na vyššiu mieru rastu reálneho HDP vo výške 3,8 % v porovnaní s hodnotou 3,4 % uvedenou v prognóze útvarov Komisie z jari 2014. Vychádzajúc zo svojho posúdenia konvergenčného programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva Rada názor, že zatiaľ čo Poľsko v roku 2014 podľa očakávania neprekročí strop celkového deficitu odporúčaný Radou, v roku 2015 jestvujú riziká pre udržateľnú nápravu nadmerného deficitu a neskôr pre primeraný postup úprav smerom k strednodobému cieľu.
- (9) Na zabezpečenie úspešnosti stratégie fiškálnej konsolidácie je dôležité, aby sa fiškálna konsolidácia opierala o komplexné štruktúrne reformy. Nízky podiel výdavkov podporujúcich rast (vzdelávanie, výskum a inovácie) obmedzuje dlhodobé rastové vyhliadky. V dôsledku starnutia spoločnosti sa v strednodobom až dlhodobom horizonte očakáva značný nárast výdavkov na zdravotnú starostlivosť. Zaťaženie verejných financií by sa mohlo znížiť a prístup k zdravotnej starostlivosti by sa mohol zlepšiť posilnením systémov primárnej starostlivosti a posielania na vyšetrenia, ako aj využitím potenciálu zvýšenia nákladovej efektívnosti v oblasti nemocničnej starostlivosti. Problémom zostáva nízka daňová disciplína, najmä z hľadiska efektívnosti daňovej správy a úrovne administratívneho zaťaženia daňovníkov. Poľsko zároveň nedávno uverejnilo akčný plán na zlepšenie daňovej disciplíny a efektívnosti daňovej správy v rokoch 2014 – 2017. Poľsko má rozsiahly systém znížených sadzieb DPH, ktorý prispieva k najväčšej medzere v politike DPH v rámci Únie. Vedie k stratám daňových príjmov a zvyšovaniu nákladov na dodržiavanie daňovej disciplíny. Relatívne nízka je úroveň zdaňovania energie. V nedávnej minulosti sa podnikli kroky na zlepšenie fiškálneho rámca v Poľsku. Tento rámec by však mohol ťažiť zo zriadenia plnohodnotnej nezávislej fiškálnej rady zodpovednej za kontroly dodržiavania fiškálnych pravidiel *ex ante*, posúdenie makroekonomických a rozpočtových prognóz a analýzu dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ako aj za hodnotenie dodržiavania fiškálnych pravidiel *ex post*.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (10) V priebehu uplynulého roka sa postupne zvyšovala nezamestnanosť mladých ľudí, a to čiastočne v dôsledku pretrvávajúceho nesúladu medzi výsledkami v oblasti vzdelávania a potrebami trhu práce, ako aj v dôsledku rastúceho podielu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy. Napriek prebiehajúcej úsilie o reformu systému odborného vzdelávania a prípravy je potrebné v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí ďalej uľahčiť prístup ku kvalitnej učňovskej príprave a k učeniu sa pracou, posilniť spoluprácu medzi školami a zamestnávateľmi a osloviť neevidovaných mladých ľudí. Prispôsobenie kvalifikácií požiadavkám trhu práce je mimoriadne dôležité aj v kontexte celoživotného vzdelávania, kde je účasť naďalej veľmi nízka, najmä pokiaľ ide o starších pracovníkov, ktorých schopnosti sú často prekonané. Pretrvávajúca segmentácia trhu práce so širokým využívaním zmlúv na zamestnanie na dobu určitú, ako aj občianskoprávnych zmlúv. Výskyt zamestnávania na dobu určitú je mimoriadne vysoký medzi mladými ľuďmi. Napriek tomu, že sa zmluvy na dobu určitú často považujú za nástroj umožňujúci nezamestnaným vstup na trh práce s perspektívou neskoršej zmeny na trvalú pracovnú zmluvu, zdá sa, že v prípade väčšiny poľských pracovníkov to neplatí, ak sa vezme do úvahy, že miera prechodu od zamestnania na dobu určitú k trvalému zamestnaniu je nízka, čo má tendenciu negatívne ovplyvňovať produktivitu a kvalitu ľudského kapitálu.
- (11) Účasť žien na trhu práce zostáva nízka. Poľsko prijalo niekoľko opatrení na zvýšenie zamestnanosti žien, a to vrátane zlepšenia prístupnosti služieb starostlivosti o najmenšie deti (detské jasle) a zvýšenia financovania materských škôl z verejných prostriedkov s cieľom podnietiť rodičov, aby svoje deti zapisovali do predprimárneho vzdelávania. Prístupnosť služieb starostlivosti o najmenšie deti je však stále nízka, a to predovšetkým vo vidieckych oblastiach, a rozdiely v prístupe k predprimárnemu vzdelávaniu pretrvávajú. V Poľsku je naďalej nízka účasť starších pracovníkov na trhu práce. Možnosti predčasného odchodu do dôchodku sa značne obmedzili, je však potrebné ďalšie úsilie na zvýšenie zamestnateľnosti starších pracovníkov a predĺženie skutočnej dĺžky pracovného života. Výzvou zostáva reforma osobitných dôchodkových systémov baníkov a poľnohospodárov. Dôchodkový systém poľnohospodárov (KRUS) stimuluje malých poľnohospodárov, aby zostávali v sektore poľnohospodárstva, čo vedie k skrytej nezamestnanosti vo vidieckych oblastiach a podnecuje tieňovú ekonomiku. Baníci naďalej požívajú výsady, pokiaľ ide o dôchodkové práva a požadovaný minimálny počet odpracovaných rokov. Obidva dôchodkové systémy brzdia mobilitu pracovnej sily medzi sektormi a územiami.
- (12) Poľsko patrí medzi tie členské štáty, ktoré majú najnižšiu úroveň výdavkov na výskum a vývoj, a je jednou z tých, ktoré vykazujú najhoršie výsledky, pokiaľ ide o všeobecné ukazovatele inovácie. Obzvlášť nízke sú výdavky súkromného sektora na výskum a vývoj. Nízke výdavky na výskum a vývoj sú spojené so slabou výskumnou a inovačnou činnosťou podnikov a s podnikateľským prostredím vyznačujúcim sa nedostatočnou podporou inovácií. Systém podpory inovácií v Poľsku nie je naklonený riziku, zväčša sa zakladá na grantoch, podporuje absorpciu technológií a ich transfer bez veľkého vplyvu na skutočne nové inovácie. Existujúce daňové stimuly pre výskum a vývoj sú neefektívne pri podpore vnútorného výskumu a vývoja zo strany súkromného sektora a využívajú ich len veľké spoločnosti. Poľské podniky sa vo veľkej miere opierajú o absorpciu technológií. Aj keď bol tento prístup úspešný pri zabezpečovaní zvyšovania produktivity a hospodárskeho rastu, v súčasnosti Poľsko potrebuje prejsť na model založený vo väčšej miere na domácich inováciách. Výzvou zostáva zvyšovanie inovačnej kapacity poľských podnikov, posilnenie prepojenia medzi vedou a priemyslom a vytváranie cieľných nástrojov prispôbených na celý inovačný cyklus.
- (13) Vo všetkých sektoroch poľského hospodárstva stále existuje veľmi vysoký potenciál ziskov vyplývajúcich zo zlepšenia energetickej účinnosti, ktoré by mohli podporiť rast, zlepšiť konkurencieschopnosť a prispieť k zníženiu energetickej závislosti Poľska. Domáca kapacita výroby energie zastaráva a elektrizačná sústava stále trpí preťažením, projekty na zvýšenie kapacity prepojenia so susednými členskými štátmi však napredujú. Kľúčovým problémom na trhu so zemným plynom zostáva nedostatočná diverzifikácia a hospodárska súťaž.
- (14) Nedostatočne rozvinutá dopravná a pevná širokopásmová infraštruktúra Poľska je naďalej významnou prekážkou rastu. Potrebné sú najmä značné investície do opotrebovanej železničnej siete na zvýšenie konkurencieschopnosti železničného sektora a dosiahnutie lepšej vyváženosti medzi cestnou a železničnou dopravou. V dobrom technickom stave je iba asi tretina z celkovej dĺžky 20 000 km prevádzkovaných železničných tratí. Neprestávajú problémy s včasnou realizáciou železničných projektov. Efektívne využívanie zdrojov sa môže zvýšiť pomocou zlepšenia odpadového hospodárstva.

- (15) Vymáhateľnosť zmluvného plnenia je v Poľsku zdĺhavá a postup pri získavaní stavebných povolení je dlhý a zatažujúci. Náklady na dodržiavanie daňovej disciplíny sú vysoké, čo v podnikateľskom prostredí predstavuje podstatný problém. Poľsko urobilo významný pokrok pri zavádzaní ambiciózneho reformy na zjednodušenie prístupu k regulovaným profesiám.
- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Poľska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Poľsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 6.
- (17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Poľsko v rokoch 2014 – 2015 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu na zabezpečenie udržateľnej nápravy nadmerného deficitu do roku 2015 prostredníctvom dosiahnutia úsilia o štrukturálnu úpravu špecifikovaného v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Po náprave nadmerného deficitu a až do dosiahnutia strednodobého cieľa sledovať ako referenčnú hodnotu ročnú štrukturálnu úpravu vo výške 0,5 % HDP. Trvalá náprava fiškálnych nerovnováh si vyžaduje dôveryhodné vykonávanie ambiciózných štrukturálnych reforiem v záujme zvýšenia schopnosti prispôbiť sa a podpory rastu a zamestnanosti. V tejto súvislosti minimalizovať škrtý investícií podporujúcich rast, zlepšiť zacielenie sociálnych politík a nákladovú účinnosť výdavkov, ako aj celkovú efektívnosť sektora zdravotnej starostlivosti, rozšíriť daňový základ napríklad riešením otázky rozsiahleho systému znížených sadzieb DPH a zlepšiť daňovú disciplínu predovšetkým zvýšením efektívnosti daňovej správy. Zriadiť nezávislú fiškálnu radu.
2. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí zintenzívniť úsilie o zníženie nezamestnanosti mladých ľudí, najmä pokračovaním zvyšovania relevantnosti vzdelania pre potreby trhu práce, zvyšovaním prístupnosti učňovskej prípravy a miest na učenie sa pracou a posilnením dosahu na neevidovaných mladých ľudí, ako aj spolupráce medzi školami a zamestnávateľmi. Zvýšiť účasť dospelých na celoživotnom vzdelávaní, aby sa ponuka kvalifikácií prispôbila dopytu po nich. Bojovať proti segmentácii trhu práce vystupňovaním úsilia o zabezpečenie lepšieho prechodu zo zamestnania na dobu určitú do trvalého zamestnania a obmedzením nadmerného využívania občianskoprávných zmlúv.
3. Pokračovať v úsilí o zvýšenie účasti žien na trhu práce, najmä prostredníctvom ďalších krokov na zlepšenie prístupnosti finančne dostupnej kvalitnej starostlivosti o deti a predprimárneho vzdelávania, ako aj zabezpečenia stabilného financovania. Začleniť poľnohospodárov do všeobecného dôchodkového systému, počnúc tým, že sa zrýchli vytvorenie systému posudzovania a evidencie príjmov poľnohospodárov. Postupne zrušiť osobitný dôchodkový systém baníkov s cieľom integrovať ich do všeobecného systému. Poskytnúť oporu všeobecnej dôchodkovej reforme zintenzívnením úsilia na podporu zamestnateľnosti starších pracovníkov v záujme zvýšenia veku odchodu z trhu práce do dôchodku.
4. Zvýšiť účinnosť daňových stimulov pri podpore výskumu a vývoja v súkromnom sektore ako súčasť úsilia o posilnenie prepojenia medzi politikou v oblasti výskumu, inovácií a priemyslu, ako aj zlepšiť zacielenie existujúcich nástrojov na rôznych stupňoch inovačného cyklu.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

5. Obnoviť a rozšíriť kapacitu výroby energie a zvýšiť efektívnosť pozdĺž celého energetického reťazca. Zvýšiť rýchlosť a rozsah rozvoja elektrizačnej sústavy vrátane cezhraničných prepojení so susednými členskými štátmi a vybudovať prepojovací plynovod s Litvou. Bez ďalšieho odkladu zabezpečiť účinnú realizáciu investičných projektov v oblasti železníc a zvýšiť administratívnu kapacitu tohto sektora. Zintenzívniť úsilie o rozšírenie pevného širokopásmového pokrytia. Zlepšiť nakladanie s odpadom.
6. Podniknúť ďalšie kroky na zlepšenie podnikateľského prostredia prostredníctvom zjednodušenia vymáhateľnosti zmluvného plnenia a požiadaviek na stavebné povolenie. Vystupňovať úsilie o zníženie nákladov a skrátenie času, ktorý podniky vynaložia na dodržiavanie daňovej disciplíny. Dokončiť prebiehajúcu reformu zameranú na uľahčenie prístupu k regulovaným profesiám.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Portugalska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2014**

(2014/C 247/20)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov ⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov rozhodli 29. júna 2012 o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Na Portugalsko sa do 17. mája 2014 vzťahoval program makroekonomických úprav v súlade s článkom 1 ods. 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady 2011/344/EÚ ⁽³⁾, v ktorom sa stanovilo, že finančná pomoc

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady 2011/344/EÚ zo 30. mája 2011 o poskytnutí finančnej pomoci Únie Portugalsku (Ú. v. EÚ L 159, 17.6.2011, s. 88).

bude k dispozícii tri roky. Rada 23. apríla 2014 rozhodla⁽¹⁾ o predĺžení obdobia dostupnosti finančnej pomoci o šesť týždňov, aby umožnila komplexné a dôkladné posúdenie plnenia podmienok programu a riadne vyplatenie poslednej tranže úveru. Podľa článku 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013⁽²⁾ bolo preto Portugalsko počas trvania programu vyňaté z monitorovania a posudzovania európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík. Keďže sa už na Portugalsko program nevzťahuje, malo by sa teraz znova plne integrovať do rámca európskeho semestra.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽³⁾ správu o mechanizme varovania.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoví bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Podľa nariadenia (EÚ) č. 472/2013 bolo Portugalsko počas trvania programu makroekonomických úprav oslobodené od povinnosti predložiť svoj národný program reforiem a program stability. Dňa 30. apríla 2014 však predložilo aktualizovaný dokument o rozpočtovej stratégii (*Documento de Estratégia Orçamental*) a list vlády, v ktorých sa poskytli aktuálne informácie o vývoji v oblasti cieľov stratégie Európa 2020. Vláda 17. mája 2014 predložila svoj program prebiehajúcich reforiem a nové iniciatívy zamerané na udržateľný rast v dokumente nazvanom „Smerom k rastu – strednodobá reformná stratégia pre Portugalsko“.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v dokumente o rozpočtovej stratégii na rok 2014 je udržateľne napraviť nadmerný deficit do roku 2015 a dosiahnuť strednodobý cieľ do roku 2017. V stratégii sa plánuje zníženie deficitu verejných financií na 4,0 % HDP v roku 2014 a jeho ďalšie zníženie na 2,5 % HDP v roku 2015, čo je v súlade s cieľmi stanovenými v odporúčaní týkajúcom sa postupu pri nadmernom deficite z 21. júna 2013, ktoré boli znovu potvrdené v rámci 12. preskúmania programu makroekonomických úprav. Ústavný súd však 30. mája 2014 zrušil konsolidačné opatrenia, ktoré mali podľa odhadov ovplyvniť rozpočtové výsledky v roku 2014 približne na úrovni 0,4 % HDP a ktorých účinky sa mohli preniesť až do roku 2015. V záujme dosiahnutia dohodnutých cieľov bude musieť vláda zaviesť náhradné opatrenia rovnakého rozsahu. Stále sa však čaká na dve rozhodnutia ústavného súdu, čo bráni úplnej kvantifikácii opatrení, ktoré sa majú prijať. Vzhľadom na časové obmedzenia je možné, že vláda bude musieť prijať opatrenia, ktoré rast podporujú v menšej miere, a to najmä opatrenia na strane príjmov. V stratégii sa na obdobie po roku 2015 potvrdzuje zámer dosiahnuť strednodobý cieľ do roku 2017 realizáciou štrukturálneho úsilia vo výške 0,5 % HDP v roku 2016 a dosiahnutím štrukturálneho deficitu vo výške 0,5 % v roku 2017. Podľa stratégie hrubý dlh verejných financií dosiahne vrchol na úrovni približne 130,2 % HDP v roku 2014 a od roku 2015 začne postupne klesať. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v stratégii, je v súlade s jarnou prognózou Komisie a preskúmala ho rada pre verejné financie. Po rozhodnutí ústavného súdu sa fiškálna stratégia v roku 2014 bude musieť revidovať, aby sa dosiahla cieľová hodnota deficitu 4 % HDP. Riziká nedosiahnutia cieľovej hodnoty však pretrvávajú, najmä vzhľadom na právnu neistotu a štatistický vplyv činností zameraných na zefektívnenie správy nadmerného dlhu niektorých štátnych podnikov.

(1) Vykonávacie rozhodnutie Rady 2014/234/EÚ z 23. apríla 2014, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie 2011/344/EÚ z 30. mája 2011 o poskytnutí finančnej pomoci Únie Portugalsku (Ú. v. EÚ L 125, 26.4.2014, s. 75).

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).

(3) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

Rozpočtovú úpravu v roku 2015 podporujú opatrenia na fiškálnu konsolidáciu, ktoré dosahujú 0,8 % HDP. Táto hodnota sa považuje za dostatočnú na dosiahnutie cieľa vo výške 2,5 % HDP. Na základe posúdenia fiškálnej stratégie vlády a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že ciele stratégie sú v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu.

- (9) Fiškálnu konsolidáciu treba posilniť ďalšími reformami systému hospodárenia s verejnými financiami. Napriek pokroku dosiahnutému v rámci programu makroekonomických úprav je potrebné dokončiť najmä komplexnú reformu zákona o rozpočtovom rámci a vynaložiť ďalšie úsilie na prísnu kontrolu výdavkov presadzovaním zákona o kontrole záväzkov a na predchádzanie ďalšej akumulácii nedoplatkov verejného sektora. Rozhodujúcu úlohu bude zohrávať pokračovanie reštrukturalizácie štátnych podnikov, zabezpečenie ich finančnej udržateľnosti a prísna kontrola výdavkov na dôchodky a zdravotnú starostlivosť. Na strane príjmov existuje priestor na nastavenie daňového systému tak, aby viac podporoval rast, ako aj na ďalšie posilnenie daňovej disciplíny.
- (10) Portugalsko čelí výzvam v súvislosti s nezamestnanosťou, ktorá bez ohľadu na nedávny pokles ostáva stále veľmi vysoká, a to najmä v prípade mladých ľudí. Miera nezamestnanosti v roku 2013 dosahovala 16,4 % a miera nezamestnanosti mladých ľudí 38,1 %, teda bola výrazne vyššia než priemer EÚ, ako tomu bolo aj v prípade percentuálneho podielu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy. Tradične vysoká miera zamestnanosti v Portugalsku vo vekovej kategórii 20 – 64 rokov sa od vypuknutia hospodárskej krízy značne znížila zo 73,1 % v roku 2008 na 65,6 % v roku 2013. Pokiaľ ide o nezamestnanosť mladých ľudí, v súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí hlavné výzvy predstavuje nedostatočná komunikácia s nezaregistrovanými mladými ľuďmi a potreba lepšie zosúladiť vzdelávanie a odbornú prípravu s potrebami trhu práce. Portugalsko v rámci programu makroekonomických úprav zaviedlo celý rad reforiem trhu práce zameraných na uvoľnenie nadmerne reštriktívnych právnych predpisov na ochranu zamestnanosti, spružnenie mechanizmu stanovovania miezd a zlepšenie fungovania verejných služieb zamestnanosti a aktivačných politík. Výzvu však naďalej predstavuje najmä potreba riešiť segmentáciu trhu práce a zlepšiť schopnosť miezd reagovať na hospodársku situáciu. Nezávislé hodnotenie účinkov nedávnych reforiem systému ochrany zamestnanosti by pomohlo posúdiť najmä ich vplyv na vytváranie pracovných miest, neistotu, celkové náklady práce a na množstvo opravných prostriedkov podaných na súde v prípade prepustenia a na výsledok týchto konaní. Napriek úsiliu zmierniť negatívny sociálny dosah mala nevyhnutná hospodárska úprava po kríze nepriaznivé dôsledky v podobe chudoby.
- (11) Portugalsko dosiahlo značný pokrok v reforme svojho systému vzdelávania prostredníctvom niekoľkých opatrení, ktorých cieľom bolo predchádzať predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a zlepšiť mieru dosiahnutého terciárneho vzdelania a zosúladiť ponuku s potrebami trhu práce. Úplná implementácia a efektívne využívanie financovania sú však dôležité aj naďalej. Ďalšie úsilie je potrebné vynaložiť najmä na obmedzenie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, okrem iného aj zvýšením kvality a príťažlivosti odborného vzdelávania a prípravy (vrátane duálneho odborného vzdelávania a prípravy), väčším zapojením zamestnávateľov do procesu navrhovania programov a zabezpečením vhodnej odbornej prípravy na pracovisku a učňovskej prípravy. Takisto je potrebné účinne poskytovať profesijné poradenstvo a konzultačné služby pre študentov sekundárneho a terciárneho vzdelávania v súlade s predpokladanými potrebami trhu práce a zručnosťami a posilniť väzby s podnikateľským sektorom.
- (12) Portugalsko prijalo významné kroky v rámci programu makroekonomických úprav na zlepšenie vlastného kapitálu bankového sektora a na posilnenie rámca pre dohľad a riešenie krízových situácií. Niektoré otázky však stále predstavujú výzvu a treba ich dôkladne monitorovať a riešiť. Patrí k nim napríklad ziskovosť portugalských bánk. Z údajov za prvý štvrtrok 2014 vyplýva, že niektoré z bánk, ktorým bola poskytnutá pomoc, zaznamenali pozitívne výsledky. Kvalita aktív predstavuje veľký problém aj naďalej, pričom podľa údajov z konca roku 2013 zostáva miera zníženia hodnoty vysoká na úrovni približne 6 % celkových hrubých úverov a miera nesplácaných úverov je takisto vysoká (10,6 %), a to najmä v podnikovom sektore (viac než 16 %). Portugalsko prijalo niekoľko opatrení na uľahčenie poskytovania

úverov životaschopným spoločnostiam, ale podmienky financovania zostávajú zložité (najmä pre MSP) a obmedzený ostáva aj súbor alternatív financovania (iného než bankového financovania) podnikového sektora. Objem nových úverov poskytnutých MSP klesol v roku 2013 v porovnaní s rokom 2012 o 4,8 %. Priemerné úrokové sadzby na nové úvery poskytované portugalským podnikom od začiatku roka 2013 trochu poklesli, ale stále výrazne prevyšujú priemer eurozóny. Vzhľadom na vysoký nadmerný dlh podnikov a na potrebu ďalej znížiť zadlženosť bankového sektora je schopnosť bánk poskytovať úvery životaschopným podnikom za primeranú cenu naďalej obmedzená.

- (13) S cieľom zabezpečiť efektívnosť a udržateľnosť sektora energetiky a znížiť náklady hospodárstva súvisiace s energiou boli v rámci programu makroekonomických úprav zavedené dva balíky opatrení. Nájom v sektore energetiky sa však musí ďalej znížiť a treba riešiť otázku vysokého a narastajúceho dlhu spojeného s tarifnými sadzbami. Portugalsko na tieto účely nedávno oznámilo tretí balík opatrení zahŕňajúci predĺženie výberu osobitného odvodu energetických prevádzkovateľov z roku 2014 do roku 2015. Okrem toho stále nie je vyriešená otázka zlepšenia cezhraničnej integrácie energetických sietí a zrýchlenia realizácie projektov prepojenia elektrizačnej a plynovodnej sústavy. Tieto otázky si vyžadujú dôkladné navádzajúce opatrenia s cieľom ukončiť izoláciu Pyrenejského poloostrova od trhu s energiou EÚ. V sektore dopravy bol v rámci programu dosiahnutý pokrok, najmä pokiaľ ide o zvýšenie konkurencieschopnosti portugalských prístavov, vypracovanie komplexného dlhodobého plánu v oblasti dopravy (po tom, ako sa vyriešili nedostatky a medzery) a zlepšenie regulačného rámca. Na účinné vykonávanie komplexného dlhodobého plánu v oblasti dopravy a akčného plánu reforiem pre prístavy však treba prijať ďalšie opatrenia. Zároveň sú potrebné kroky na zabezpečenie nezávislosti a kapacity regulačného orgánu v oblasti dopravy, ako aj finančnej udržateľnosti štátnych podnikov v tomto sektore a na posilnenie efektívnosti a konkurencieschopnosti železničnej dopravy.
- (14) V súvislosti s mestskými nájomnými zmluvami bola zavedená významná reforma s cieľom zdynamizovať trh s nehnuteľnosťami na bývanie okrem iného aj lepším vyvážením práv a povinností nájomcov a nájomníkov, zaviesť väčšiu flexibilitu pri výbere trvania zmluvy a stimulovať práce na renovácii. Ďalšie úsilie je ešte potrebné vynaložiť na komplexné hodnotenie vplyvu tejto reformy na základe údajov o hlavných hybných faktoroch na trhu a o tieňovom hospodárstve na portugalskom trhu s prenájmom. Portugalsko dosiahlo značné zlepšenie svojho podnikateľského prostredia, najmä posilnením lepších rámcových podmienok, podporu podnikateľskej kultúry a zlepšením konkurzného konania pre podniky v ťažkostiach. Teraz by sa mala pozornosť zamerať na implementáciu. Došlo k určitému zjednodušeniu administratívnych a licenčných postupov, ale ešte treba dokončiť niekoľko opatrení. Ďalšie úsilie je potrebné vynaložiť na odstránenie prekážok obmedzujúcich hospodársku súťaž v sektore služieb (najmä prijatím sektorových zmien) a v sektore profesionálnych služieb (prijatím právnych predpisov týkajúcich sa zvyšných profesijných organizácií). Pokiaľ ide o reguláciu a hospodársku súťaž, je potrebné prijať navádzajúce opatrenie, aby sa zabezpečila nezávislosť a autonómia vnútroštátnych regulačných orgánov pre jednotlivé odvetvia, ako aj orgánu na ochranu hospodárskej súťaže. Pri platbách orgánov verejnej moci stále dochádza k značným časovým sklzom.
- (15) V rámci programu makroekonomických úprav bol dosiahnutý určitý pokrok pri racionalizácii a modernizácii verejnej správy z hľadiska zamestnanosti, politiky odmeňovania, pracovných podmienok, organizačnej efektívnosti a kvality služieb. Je však potrebné dokončiť niekoľko z naplánovaných reformných opatrení, ako aj zlepšiť transparentnosť. Napriek značnému zlepšeniu efektívnosti justičného systému sa vyžaduje ďalší pokrok, najmä pokiaľ ide o trvanie konaní, mieru vyriešenia prípadov, množstvo nevyriešených prípadov a proces monitorovania a hodnotenia.
- (16) Analýza Komisie vedie k záveru, že úspešná realizácia programu makroekonomických úprav významnou mierou prispela k riadeniu hospodárskych a finančných rizík a zníženiu nerovnováh. Portugalsko v rámci programu prijalo širokú škálu náročných štrukturálnych reforiem, ktoré začínajú prinášať pozitívne výsledky z hľadiska posilnenej konkurencieschopnosti a oživenia hospodárskeho rastu, ďalšie opatrenia sú však potrebné na vyhodnotenie vplyvu reforiem na fungovanie hospodárstva. Kľúčovú úlohu preto zohráva nepretržité monitorovanie všetkých realizovaných reforiem s cieľom posúdiť, či prispievajú k posilňovaniu konkurencieschopnosti, produkcie a rastu zamestnanosti.

- (17) Keďže Portugalsko sa po skončení programu makroekonomických úprav, ktorý sa z právneho hľadiska uzavrie 28. júna 2014, znova plne integruje do rámca európskeho semestra, Komisia na tomto základe posúdila dokumenty, ktoré predložilo Portugalsko. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Portugalsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania pre Portugalsko v rámci európskeho semestra sú premietnuté do odporúčaní 1 až 8.
- (18) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala fiškálnu stratégiu vlády a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premieta najmä do odporúčania 1. Tieto odporúčania boli pripravené po dokončení programu makroekonomických úprav a vychádzajú preto z výsledkov tohto programu, aby sa zabezpečilo jeho trvalé vykonávanie.
- (19) V rámci európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Rada na tomto základe vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Ako krajina, ktorej menou je euro, by Portugalsko malo zabezpečiť úplné a včasné vykonávanie uvedených odporúčaní.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Portugalsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Vykonať potrebné opatrenia na fiškálnu konsolidáciu na rok 2014, aby boli dosiahnuté fiškálne ciele a aby sa predišlo akumulácii nových nedoplatkov. V roku 2015 vykonať revidovanú rozpočtovú stratégiu, aby sa znížil deficit na 2,5 % HDP v súlade s cieľom stanoveným v odporúčaní týkajúcom sa postupu pri nadmernom deficite a aby sa zároveň dosiahla požadovaná štrukturálna úprava. Čo najskôr nahradiť konsolidačné opatrenia, ktoré ústavný súd považuje za protiústavné, opatreniami podobného rozsahu a kvality. Náprava nadmerného deficitu by sa mala uskutočniť udržateľným spôsobom podporujúcim rast, pričom jednorazové/dočasné opatrenia by sa mali využívať len v obmedzenej miere. Po náprave nadmerného deficitu presadzovať plánovanú ročnú štrukturálnu úpravu smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa, v súlade s požiadavkou ročnej štrukturálnej úpravy najmenej 0,5 % HDP a v prípade potreby za priaznivých podmienok aj viac, s cieľom zaručiť, že sa dodrží dlhové pravidlo, aby sa zabezpečila udržateľná tendencia vysokého pomeru dlhu verejnej správy. Uprednostniť fiškálnu konsolidáciu založenú na výdavkoch a ďalej zvýšiť efektívnosť a kvalitu verejných výdavkov. Udržiavať prísnu kontrolu nad výdavkami ústrednej, regionálnej a miestnej správy. Pokračovať v reštrukturalizácii štátnych podnikov. Vypracovať do konca roku 2014 nové komplexné opatrenia ako súčasť prebiehajúcej dôchodkovej reformy zamerané na zlepšenie strednodobej udržateľnosti dôchodkového systému. Kontrolovať rast výdavkov na zdravotnú starostlivosť a realizovať reformu nemocníc. Preskúmať daňový systém a nastaviť ho tak, aby viac podporoval rast. Pokračovať v zlepšovaní daňovej disciplíny a bojovať proti daňovým únikom zvýšením efektívnosti daňovej správy. Posilniť systém hospodárenia s verejnými financiami rýchlym dokončením a realizáciou komplexnej reformy zákona o rozpočtovom rámci do konca roka 2014. Zabezpečiť prísne dodržiavanie zákona o kontrole záväzkov. Od roku 2015 účinne uplatňovať jednotnú tabuľku miezd a prídavkov vo verejnom sektore.
2. Udržať minimálny rast miezd v súlade s cieľmi podpory zamestnanosti a konkurencieschopnosti. Zabezpečiť systém stanovovania miezd, ktorý podporuje súlad miezd a produktivity na úrovni odvetví a/alebo podnikov. V konzultácii so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnymi postupmi preskúmať možnosť vzájomne dohodnutého dočasného pozastavenia kolektívnych zmlúv na úrovni podnikov. Do septembra 2014 predložiť návrhy o vzájomne dohodnutom dočasnom pozastavení kolektívnych zmlúv na úrovni podnikov a o revízií ďalšej existencie kolektívnych zmlúv.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

⁽²⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

3. Do marca 2015 predložiť nezávislé hodnotenie nedávnych reforiem systému ochrany zamestnanosti, ako aj akčný plán prípadných ďalších reforiem na riešenie problému segmentácie trhu práce. Pokračovať s realizáciou prebiehajúcej reformy aktívnych politík trhu práce a verejných služieb zamestnanosti, ktorej cieľom je zvýšiť mieru zamestnanosti a účasti na trhu práce, a to najmä zlepšením profesijného poradenstva/pomoci pri hľadaní práce a aktivačných/sankčných systémov s cieľom znížiť dlhodobú nezamestnanosť a integrovať tých, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí riešiť otázku vysokej nezamestnanosti mladých ľudí, najmä účinnými predpokladmi ohľadom zručností a komunikáciou s nezaregistrovanými mladými ľuďmi. Zabezpečiť primerané krytie v rámci systému sociálnej pomoci vrátane systému minimálneho príjmu a zároveň účinnú aktiváciu príjemcov dávok.
4. Zlepšiť kvalitu a relevantnosť systému vzdelávania vo vzťahu k trhu práce s cieľom predchádzať predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a riešiť problém zlých výsledkov vo vzdelávaní. Zabezpečiť efektívnosť verejných výdavkov na vzdelávanie a obmedziť nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami okrem iného aj zvýšením kvality a prítlačivosti odborného vzdelávania a prípravy a posilnením spolupráce s podnikateľským sektorom. Posilniť spoluprácu medzi verejným výskumom a podnikmi a podporiť výmenu poznatkov.
5. Monitorovať stav likvidity bánk a prípadné výpadky príjmov, a to aj prostredníctvom špecializovaných kontrol a stresového testovania. Posúdiť plány ozdravenia bánk a zaviesť prípadné zlepšenia procesu hodnotenia. Zaviesť komplexnú stratégiu na zníženie nadmerného dlhu podnikov a zvýšiť úsilie zamerané na rozšírenie škály alternatív financovania (aj v skorých fázach rozvoja podnikov) posilnením efektívnosti nástrojov na reštrukturalizáciu dlhov (najmä PER a SIREVE) životaschopných spoločností, zavedením stimulov pre banky a dlžníkov, aby sa do procesu reštrukturalizácie zapájali v skorej fáze a zlepšením dostupnosti financovania prostredníctvom kapitálového trhu. Zabezpečiť, aby identifikované opatrenia podporovali prerozdelenie financovania do produktívnych odvetví hospodárstva vrátane životaschopných MSP, predchádzajúc pritom rizikám pre verejné financie a finančnú stabilitu. Do konca septembra 2014 zaviesť systém včasného varovania, hlavne na účely dohľadu, aby sa identifikovali podniky - vrátane MSP - s vysokou pravdepodobnosťou platobnej neschopnosti z dôvodu nadmernej úrovne zadĺženia, pričom týmto systémom sa môže nepriamo podporiť včasná reštrukturalizácia dlhov podnikov.
6. Implementovať druhý a tretí balík opatrení v sektore energetiky zameraný na zníženie nákladov hospodárstva súvisiacich s energiou a do roku 2020 zároveň odstrániť dlh spojený s tarifnými sadzbami za elektrinu a dôkladne monitorovať implementáciu. Zlepšiť cezhraničnú integráciu energetických sietí a zrýchliť realizáciu projektov prepojenia elektrizačnej a plynovodnej sústavy. Vykonať komplexný dlhodobý plán v oblasti dopravy a vypracovať harmonogram reforiem v sektore prístavov. Finalizovať dopravné koncesie pre metropolitné oblasti Lisabonu a Porta. Zabezpečiť, aby opätovné prerokovanie existujúcich koncesí na prevádzkovanie prístavov a nové schémy udeľovania povolení boli orientované na výsledky a v súlade so zásadami vnútorného trhu, najmä s pravidlami verejného obstarávania. Do konca septembra 2014 zabezpečiť plnú nezávislosť a prevádzkyschopnosť vnútroštátneho regulačného orgánu pre dopravu (AMT). Zabezpečiť finančnú udržateľnosť štátnych podnikov v odvetví dopravy. Posilniť efektívnosť a hospodársku súťaž v odvetví železníc realizáciou plánu pre konkurencieschopnosť spoločnosti CP Carga (po presune terminálov nákladnej dopravy) a zároveň zaistiť nezávislosť správy štátneho manažéra infraštruktúry a železničných podnikov.
7. Ďalej zlepšiť hodnotenie trhu s nehnuteľnosťami na bývanie okrem iného vytvorením rámca, do konca roku 2014, pre systematickejšie monitorovanie a podávanie správ a vydať komplexnú správu o tieňovom hospodárstve na tomto trhu. Pokračovať v úsilí pri zisťovaní, čo predstavuje regulačnú záťaž, s cieľom zahrnúť do marca 2015 ešte nepokryté sektory. Do konca septembra 2014 prijať a implementovať ešte neprijaté licenčné vyhlášky a sektorové zmeny. Do konca septembra 2014 odstrániť zvyšné obmedzenia v sektore profesionálnych služieb a prijať zmenené stanovky profesijných organizácií, ktoré ešte neboli prijaté v rámci programu makroekonomických úprav. Zabrániť časovým sklzom pri platbách verejného sektora. Zabezpečiť primerané zdroje vnútroštátnych regulačných orgánov a orgánu na ochranu hospodárskej súťaže.

8. Pokračovať v racionalizácii a modernizácii ústrednej, regionálnej a miestnej verejnej správy. Realizovať reformy na posilnenie efektívnosti justičného systému a zvýšenie jeho transparentnosti. Zintenzívniť úsilie zamerané na hodnotenie realizácie reforiem uskutočnených v rámci programu makroekonomických úprav, ako aj plánovaných a budúcich reforiem. Do legislatívneho procesu zahrnúť najmä povinné systematické hodnotenie *ex ante* a *ex post*. Na úrovni verejnej správy vytvoriť funkčne nezávislú centrálnu hodnotiacu jednotku, ktorá bude raz za šesť mesiacov hodnotiť realizáciu týchto reforiem (vrátane hodnotenia súladu s *ex ante* posúdením vplyvu), podávať o nej správy a prípadne navrhovať nápravné opatrenia.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Rumunska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Rumunska na rok 2014**

(2014/C 247/21)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Rumunska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Rumunska na roky 2012 – 2016.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 67.

- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Rumunsko predložilo 6. mája 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a 5. mája 2014 svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Rada 22. októbra 2013 prijala rozhodnutie 2013/531/EÚ⁽¹⁾ o poskytnutí preventívnej strednodobej finančnej pomoci Únie Rumunsku vo výške 2 miliárd EUR, a to do septembra 2015. Preventívna strednodobá finančná pomoc poskytnutá Rumunsku v rámci systému pomoci platobným bilanciam členských štátov, ktoré nepatria do eurozóny, je za súčasných okolností primeraná vzhľadom na nestabilné kapitálové toky, ktoré zasahujú najmä rozvíjajúce sa trhy, riziká, ktoré ohrozujú makroekonomický scenár, a pretrvávajúcu zraniteľnosť v bankovom sektore. Aj keď Rumunsko pri súčasných podmienkach na trhu nezamýšľa požiadať o vyplatenie žiadnej splátky, možno očakávať, že preventívna pomoc pomôže konsolidovať makroekonomickú, rozpočtovú a finančnú stabilitu a prostredníctvom realizácie štrukturálnych reforiem zvýšiť odolnosť a rastový potenciál ekonomiky. Memorandum o porozumení zo 6. novembra 2013 a jeho následné dodatky, ktoré stanovujú podmienky, ktoré je potrebné splniť v prípade preventívnej pomoci EÚ, dopĺňajú a podporujú odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v rámci európskeho semestra. Preventívna pomoc EÚ bude podmienená vykonaním komplexného programu hospodárskej politiky s osobitným zameraním na opatrenia štrukturálnej reformy vrátane odporúčaní pre Rumunsko prijatých v rámci európskeho semestra, ktoré sa týkajú administratívnej kapacity, reforiem trhu s výrobkami, podnikateľského prostredia, trhov práce, dôchodkov, štátnych podnikov a zdravotníctva. Tento program neoslobodzuje vládu od plného vykonania všetkých odporúčaní pre Rumunsko. K určovaniu priorít, vykonávaniu a koordinácii politík, ktoré sú nevyhnutné na vykonanie memoranda o porozumení a odporúčaní pre Rumunsko prijatých v rámci európskeho semestra, by sa malo pristupovať tak, aby sa rozhodnutia prijímali koherentným spôsobom.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v konvergenčnom programe na rok 2014 je dosiahnuť v roku 2015 strednodobý cieľ spočívajúci v štrukturálnom deficite na úrovni 1 % HDP, čo zodpovedá požiadavke uvedenej v Pakte stability a rastu, a na tomto ciele následne zotrvať. Rumunsko má v prípade spoločne financovaných projektov možnosť v roku 2014 dočasne sa odchyliť od postupu úprav zameraného na dosiahnutie strednodobého cieľa. Táto dočasná odchýlka sa musí vykompenzovať nasledujúci rok. V konvergenčnom programe sa plánuje stabilizácia (prepočítaného) štrukturálneho salda v roku 2014 a zlepšenie o 0,8 % HDP v roku 2015. Výdavky by mali narastať rovnakým tempom ako referenčná hodnota pre výdavky v roku 2014 i 2015. Pomer dlhu k HDP by mal v roku 2015 dosiahnuť úroveň 40 % a v rokoch 2016 – 2017 by mal klesnúť. Celkovo je rozpočtová stratégia uvedená v konvergenčnom programe v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy, je vierohodný. Je zhruba v súlade s prognózou útvarov Komisie z jari 2014. Odhad potencionálneho HDP, z ktorého vychádza konvergenčný program, je však mierne vyšší, a to najmä z dôvodu optimistickejšieho výhľadu v súvislosti s trhom práce. V prípade rozpočtových plánov na rok 2014 hrozia riziká nepriaznivého vývoja v súvislosti s kontrolou výdavkov a nižším výberom daní, než sa očakávalo. Okrem toho na obdobie od roku 2015 neboli doposiaľ špecifikované opatrenia, z ktorých vychádza navrhovaný fiškálny postup.

Napriek miernemu zhoršeniu štrukturálneho salda v roku 2014 a vzhľadom na možnosť dočasného odklonu v prípade spoločne financovaných projektov Rumunsko podľa prognózy Komisie dodržiava požiadavky Paktu stability a rastu na rok 2014. V roku 2015 hrozí vzhľadom na potrebnú kompenzáciu za dočasný odklon, ktorý sa umožňuje v prípade spoločne financovaných projektov, významné odchylenie od požadovanej štrukturálnej úpravy. Okrem toho sa Rumunsko má podľa prognózy v roku 2015 odchyliť od referenčnej hodnoty pre výdavky. Na základe posúdenia konvergenčného programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada dospela k záveru, že v roku 2015 konvergenčný program so sebou prináša riziká významného odklonu od požiadaviek preventívnej časti.

(1) Rozhodnutie Rady 2013/531/EÚ z 22. októbra 2013 o poskytnutí preventívnej strednodobej finančnej pomoci Únie Rumunsku (Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2013, s. 1).

- (10) Daňové podvody a úniky v oblasti DPH vrátane cezhraničných systémov, v oblasti spotrebných daní, príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia a daní z príjmu sú aj naďalej veľkým problémom. Hmataateľný pokrok, ktorý sa dosiahol v boji proti nelegálnej práci, je obmedzený a účinnosť stratégie pre zlepšenie daňovej disciplíny brzdí nedostatok realistických a záväzných vykonávacích opatrení a nedostatočný dôraz na prevenciu. Realizuje sa reforma zameraná na zvýšenie efektívnosti daňovej správy, pričom cezhraničná administratívna spolupráca, najmä v oblasti DPH, je stále slabá. Daňové zafaženie osôb s nízkymi a stredne vysokými príjmami je aj naďalej vysoké a podnecuje k nelegálnej práci a k priznávaniu nižších zárobkov. V oblasti environmentálnych daní sa dosiahol určitý pokrok vďaka zlepšeniu systému zdanenia vozidiel a zvýšeniu spotrebných daní z paliva, ktoré sa teraz automaticky indexujú. Rumunsko čelí rizikám v oblasti dlhodobej udržateľnosti, a to najmä v dôsledku výdavkov spojených so starnutím obyvateľstva. Vzhľadom na nízky podiel medzi zamestnanými prispievateľmi a ľuďmi poberajúcimi dôchodky existujú obavy súvisiace s udržateľnosťou a primeranosťou dôchodkového systému. Rumunsko prijalo kroky v záujme zjednotenia dôchodkového veku mužov a žien od roku 2035.
- (11) Nedostatočné využívanie zdrojov a zlé riadenie zvyšujú riziko fiškálnej neudržateľnosti v zdravotníctve. Často sa vyskytujúce neoficiálne platby vo verejnom zdravotníctve ešte viac obmedzujú prístupnosť, efektívnosť a kvalitu systému. Začali sa realizovať reformy na zlepšenie efektívnosti zdravotníckeho sektora a jeho finančnej udržateľnosti, ale je potrebné vynakladať trvalé úsilie. Niektoré opatrenia sú poznačené omeškaním a nedostatkom finančných zdrojov, ako aj nízkou kapacitou služieb. Znížením nadmerného využívania hospitalizácie pacientov a posilnením základnej starostlivosti a systémov odosielania na vyšetrenie dôjde k zvýšeniu nákladovej efektívnosti. Začali sa vykonávať ďalšie reformy systému zdravotnej starostlivosti, ktorých cieľom je zlepšenie zdravia obyvateľstva prostredníctvom podpory, okrem iného, spravodlivého prístupu ku kvalitným zdravotníckym službám.
- (12) Vysoký podiel ekonomicky neaktívneho obyvateľstva, nedostatočné využívanie pracovného potenciálu a potreba zvýšiť kvalitu a produktivitu pracovnej sily sú aj naďalej kľúčovými výzvami na rumunskom trhu práce. Kvalita verejných služieb vyhľadávania zamestnania a rekvalifikačných služieb je aj napriek určitým opatreniam menšieho rozsahu stále nízka. Obmedzené zdroje, ktoré sú k dispozícii verejným službám zamestnanosti, a nedostatočné meranie výsledkov bránia v efektívnom poskytovaní personalizovaných služieb pre uchádzačov o zamestnanie, služieb pre zamestnávateľov a v zlúčení aktívnych a pasívnych politík trhu práce. Rumunsko má vysoký podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (17,3 % v roku 2013). Národná stratégia pre aktívne starnutie, ktorou sa malo podporiť zvýšenie miery zamestnanosti u starších pracovníkov, bola odložená a momentálne je naplánovaná na koniec roka 2014.
- (13) Neexistujú žiadne transparentné pokyny na stanovenie minimálnej mzdy, ktoré by zapájali sociálnych partnerov a boli by zamerané na podporu zamestnanosti a konkurencieschopnosti a udržateľné zachovávanie pracovných príjmov.
- (14) Reforma vzdelávania z roku 2011, ktorou sa stanovil dlhodobý program na zvýšenie kvality vzdelávania na všetkých úrovniach, doposiaľ ešte nebola plne zavedená z dôvodu nedostatočných finančných a ľudských zdrojov. Po prudkom poklese účasti na odbornom vzdelávaní a príprave za posledných 20 rokov sa v posledných rokoch začali realizovať viaceré reformy a pilotné projekty, ale dostupnosť odborného vzdelávania a prípravy, ich relevantnosť pre trh práce a zapojenie podnikov do učenia sa pracou a učňovskej prípravy sú stále na nízkej úrovni. V prípade osôb s ukončeným terciárnym vzdelávaním existuje významný nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a väzba medzi podnikmi a akademickou obcou je stále slabá, o čom svedčí vysoká miera nezamestnanosti a skutočnosť, že mnohí absolventi univerzít sú zamestnaní buď v profesiách, ktoré nezodpovedajú ich odbornej príprave alebo v zamestnaniach, ktoré si vyžadujú nižšiu úroveň kvalifikácie. Účast na aktivitách celoživotného vzdelávania je aj naďalej medzi najnižšími v Únii. Miera predčasného ukončenia školskej dochádzky je stále jednou z najvyšších v Únii, pričom teraz je vyššia než v roku 2010 a týka sa predovšetkým rómskeho obyvateľstva. Zamestnanosť žien brzdí nedostatočné zabezpečenie cenovo dostupných kvalitných zariadení starostlivosti o deti a obmedzený prístup k nim, a to najmä pokiaľ ide o deti vo veku od 0 do 3 rokov.

- (15) Významným problémom je aj naďalej znižovanie chudoby. Napriek pomerne stálej situácii v oblasti zamestnanosti, hrubé príjmy domácností klesajú a narastajú nerovnosti medzi príjmami. Obzvlášť sa to týka rodín s deťmi. Obmedzený pokrok sa zaznamenal v snahe o urýchlenie prechodu z inštitucionálnej na alternatívnu starostlivosť o deti, ktorým bola odopretá rodičovská starostlivosť. Vo veľkých ubytovacích zariadeniach je stále veľmi vysoký počet osôb so zdravotným postihnutím, zatiaľ čo komunitné služby pre osoby so zdravotným postihnutím nie sú dostatočne rozvinuté. Nízka miera poberania sociálnych dávok, ich rozsah a primeranosť sú aj naďalej problémom z hľadiska efektívneho využívania sociálnych dávok pri znižovaní chudoby. Zavedenie minimálneho príjmu, ktorý pozostáva z kombinácie troch existujúcich sociálnych dávok (garantovaný minimálny príjem, rodinné prídavky a prídavky na vykurovanie), ktoré bolo naplánované na rok 2015, sa odložilo. Realizácia národnej stratégie pre začlenenie Rómov sa začala v roku 2012, ale finančné prostriedky vyčlenené na vykonávanie kľúčových akčných plánov boli nedostatočné a jej výsledky sú skromné. Revízia stratégie a vykonávanie zrevidovaných akčných plánov sa odložilo.
- (16) Hlavnou výzvou pre Rumunsko zostáva nedostatočná schopnosť orgánov verejnej správy prijímať a vykonávať politiky, čo brzdí celkový rozvoj krajiny, podnikateľského prostredia a kapacity pre verejné investície a zároveň to neumožňuje poskytovať verejné služby primeranej kvality. Štrukturálne príčiny, ktoré viedli k nízkej administratívnej kapacite, boli zanalyzované v roku 2013. Na základe toho sa v súčasnosti pripravuje stratégia na posilnenie verejnej správy na roky 2014 – 2020, ktorá sa má podľa očakávania dokončiť v polovici roku 2014.
- (17) Napriek významnému pokroku je miera čerpania fondov EÚ aj naďalej jednou z najnižších v Únii. Trvale slabé systémy správy a kontroly a postupy verejného obstarávania môžu mať negatívny dosah na prípravu ďalšej generácie programov a na ich vykonávanie. Strategické plánovanie a stanovenie priorít politik v ústredí vlády, ako aj stanovenie priorít politik a viacročné rozpočtové plánovanie na úrovni rezortných ministerstiev s významnými investičnými portfóliami je aj naďalej výzvou. Právne predpisy v oblasti verejného obstarávania sú poznačené nestálosťou a nedostatkom koherentnosti. Inštitucionálny rámec charakterizovaný pôsobením viacerých aktérov a často sa prekrývajúcimi zodpovednosťami, nie je vybavený na riešenie nedostatkov a na poskytnutie vhodných pokynov pre obstarávateľov. Korupcia a konflikty záujmov aj naďalej vzbudzujú obavy u obstarávateľov. Očakáva sa, že systém predbežných kontrol zameraných na konflikty záujmov pri udeľovaní zákaziek v rámci verejného obstarávania začne fungovať koncom roku 2014.
- (18) Nízka kvalita právnych predpisov a nedostatočná transparentnosť a predvídateľnosť regulačného rámca sťažujú situáciu pre podniky a občanov. Postupy na získanie elektrickej energie, vybavovanie stavebných povolení a platenie daní sú stále zložité. Nejasnosti, pokiaľ ide o vlastnícke práva k pôde, predstavujú ďalší problém pre podnikateľské prostredie v Rumunsku, kde je v systéme pozemkových kníh zaevidovaných menej než 50 % práv k nehnuteľnostiam a len okolo 15 % záznamov o nehnuteľnostiach bolo overených a digitálne zaevidovaných. Rumunsko dosiahlo určitý pokrok pri zlepšovaní kvality, nezávislosti a efektívnosti súdnictva a v boji proti korupcii, ale tieto problémy aj naďalej vzbudzujú obavy u podnikov, ktoré sa domáhajú účinnej nápravy. Na politickej a administratívnej úrovni existuje stále silný odpor voči opatreniam v oblasti bezúhonnosti a boja proti korupcii.
- (19) Cenová regulácia na trhu s elektrickou energiou sa v prípade priemyselných zákazníkov skončila v roku 2013 a prebieha postupné odstraňovanie cenovej regulácie plynu a elektrickej energie. Efektívnosť a transparentnosť riadenia štátnych podnikov v týchto sektoroch predstavuje veľký problém. Očakáva sa, že deregulácia cien v oblasti energetiky poskytne stimuly na zlepšenie energetickej efektívnosti, hoci ďalšie zlepšenie energetickej efektívnosti v sektore bývania, centrálného vykurovania, priemyslu a mestskej dopravy si vyžaduje konkrétne opatrenia a záväzky v oblasti zdrojov. Začlenenie rumunských trhov s elektrickou energiou a s plynom do trhov EÚ nebolo dokončené a aj naďalej existujú významné prekážky pri zavádzaní cezhraničných prepojení pre plyn, ktoré by prispeli k zvýšeniu diverzifikácie dodávok plynu.

- (20) Nedostatočne rozvinutá základná dopravná infraštruktúra je aj naďalej prekážkou rastu Rumunska. Rýchly nárast vozidlového parku a nízka kvalita cestnej infraštruktúry brzdia podnikanie a hospodárstvo. Zlá údržba železničnej siete má vplyv na bezpečnosť a spoľahlivosť. Nákladná doprava na vnútrozemských vodných cestách zaostáva za svojim potenciálom, a to najmä na Dunaji. Neefektívnosť a netransparentnosť riadenia štátnych podnikov v odvetví dopravy brzdí rozvoj sieťových infraštruktúr.
- (21) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Rumunska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Rumunsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.
- (22) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Rumunska a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 2,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Rumunsko prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Vykonať program finančnej pomoci EÚ/MMF prostredníctvom bezvýhradného splnenia politických podmienok uvedených v memorande o porozumení zo 6. novembra 2013 a v jeho následných dodatkoch, ktoré dopĺňajú a podporujú odporúčania pre Rumunsko prijaté v rámci európskeho semestra.
2. Vykonať rozpočtovú stratégiu na rok 2014, významne posilniť rozpočtové snahy s cieľom zabezpečiť dosiahnutie strednodobého cieľa v roku 2015 v súlade so záväzkami prijatými v rámci programu na zlepšenie platobnej bilancie a zohľadnenými v konvergenčnom programe na rok 2014, a to najmä konkretizáciou východiskových opatrení, a následne zotrvať na strednodobom ciele. Zlepšiť výber daní tým, že bude pokračovať vo vykonávaní komplexnej stratégie na zlepšenie daňovej disciplíny a zintenzívniť snahy o zníženie podvodov v oblasti DPH. Bojovať proti nelegálnej práci. Znížiť daňové zaťaženie u osôb s nízkymi a stredne vysokými príjmami spôsobom, ktorý neovplyvní rozpočet. Dokončiť dôchodkovú reformu, ktorá sa začala realizovať v roku 2010, zjednotením dôchodkového veku mužov a žien.
3. Zrýchliť reformy v zdravotníctve v záujme zvýšenia jeho efektívnosti, kvality a prístupnosti, a to aj pre znevýhodnené osoby a pre vzdialené a izolované komunity. Zvýšiť úsilie o obmedzenie neoficiálnych platieb, a to aj prostredníctvom náležitých systémov riadenia a kontroly.
4. Posilniť opatrenia aktívnej politiky trhu práce a kapacity Národnej agentúry pre zamestnanosť. Venovať osobitnú pozornosť aktivácii nezaregistrovaných mladých ľudí. Posilniť opatrenia na podporu zamestnateľnosti starších pracovníkov. Po porade so sociálnymi partnermi zaviesť jasné pokyny na transparentné stanovenie minimálnej mzdy berúc do úvahy podmienky v hospodárstve a na trhu práce.
5. Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy, učňovskej prípravy, terciárneho vzdelávania a celoživotného vzdelávania, ako aj zlepšiť prístup k nim a prispôbiť tieto formy vzdelávania potrebám trhu práce. Zabezpečiť lepší prístup k predškolskej výchove detí a k starostlivosti o ne.
6. V záujme zníženia chudoby zvýšiť efektívnosť a účinnosť sociálnych transferov, najmä v prípade detí, a pokračovať v reforme sociálnej pomoci prostredníctvom posilnenia jej väzieb na aktivačné opatrenia. Zintenzívniť úsilie pri realizácii plánovaných opatrení, ktoré majú uľahčiť integráciu rómskeho obyvateľstva na trh práce, zvýšiť školskú dochádzku a znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky prostredníctvom partnerského prístupu a dôsledného monitorovacieho mechanizmu.
7. Zintenzívniť snahy o posilnenie kapacít verejnej správy, najmä zlepšením efektívnosti, riadenia ľudských zdrojov, nástrojov na prijímanie rozhodnutí a koordinácie v rámci jednotlivých úrovniach verejnej správy a medzi týmito úrovňami, ako aj posilnením transparentnosti, bezúhonnosti a zodpovednosti. Urychlíť čerpanie fondov EÚ, posilniť systémy riadenia a kontroly a zlepšiť kapacity strategického plánovania vrátane viacročného plánovania rozpočtu. Zaoberať sa pretrvávajúcimi nedostatkami vo verejnom obstarávaní. Pokračovať v zlepšovaní kvality a účinnosti súdnictva, bojovať proti korupcii na všetkých úrovniach a zabezpečiť účinné vykonávanie súdnych rozhodnutí.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

8. Podporovať hospodársku súťaž a efektívnosť v energetike a v odvetví dopravy. Urýchliť reformu v oblasti riadenia štátnych podnikov v energetike a v odvetví dopravy a zvýšiť ich efektívnosť. Zlepšiť a zefektívniť politiky v oblasti energetickej efektívnosti. Zlepšiť cezhraničné začlenenie energetických sietí a prioritne umožniť fyzické spätné toky v plynových prepojeniach.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIA RADY,**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Slovinska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovinska na rok 2014**

(2014/C 247/22)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovinska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Slovinska na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovinska na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Slovinsko za jeden z členských štátov, v súvislosti s ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania pre Slovinsko podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Slovinsku existujú nadmerné makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a zásadné politické opatrenia. Hoci v roku 2013 došlo k uvoľneniu nerovnováh vďaka makroekonomickým úpravám a politickým opatreniam zo strany Slovinska, rozsah potrebných nápravných opatrení naznačuje, že podstatné riziká pretrvávajú. Konkrétnejšie, veľkú pozornosť si vyžadujú riziká plynúce z hospodárskej štruktúry charakterizovanej nedostatočnou správou a riadením podnikov, vysokej miery účasti štátu na hospodárstve, zo zníženia nákladovej konkurencieschopnosti, z deficitu firemného dlhu a značného nárastu verejného dlhu. Hoci sa dosiahol významný pokrok pri ozdravovaní súvah bánk, stále sú potrebné rozhodné opatrenia v súvislosti s vykonaním komplexnej stratégie bankového sektora vrátane reštrukturalizácie, privatizácie a zvýšeného dohľadu.
- (8) Komisia 5. marca 2014 adresovala Slovinsku samostatné odporúčanie, v ktorom požadovala, aby orgány vyvinuli ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť úplný súlad s odporúčaním Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite a aby podali správu o dodatočných opatreniach v osobitnej časti programu stability na rok 2014.
- (9) Slovinsko 15. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a 24. apríla 2014 svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (10) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability na rok 2014 je do roku 2015 napraviť nadmerný deficit a do roku 2017 dosiahnuť strednodobý cieľ. V programe stability sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý cieľ dosiahnuť vyrovnaný rozpočet, ktorý je v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Neočakáva sa však, že by (prepočítané) štrukturálne saldo dosiahlo strednodobý cieľ do roku 2017. V programe stability sa plánuje znížiť deficit v roku 2015 pod 3 % HDP, čo je v súlade s cieľom stanoveným v odporúčaní týkajúcom sa postupu pri nadmernom deficite. Po roku 2015 program stability predpokladá stále znižovanie deficitu a následne dosiahnutie prebytku vo výške 0,3 % HDP v roku 2018. V programe stability sa plánuje, že verejný dlh dosiahne maximálny nárast na úrovni 81,1 % HDP v roku 2015 a potom sa zníži na úroveň 76 % v roku 2016. Rozpočtová stratégia načrtnutá v programe je vcelku v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý vypracoval nezávislý orgán (Inštitút pre makroekonomickú analýzu a rozvoj), je obozretný. Program stability identifikuje niektoré dodatočné opatrenia, ktoré s požadovaným fiškálnym úsilím pomáhajú znižovať rozdiely. Na základe toho sa usudzuje,

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 75.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

že program stability čiastočne reagoval na samostatné odporúčanie Komisie. Napriek tomu však pretrvávajú riziká poklesu, pretože opatrenia, na ktorých sa zakladá program stability, nie sú dostatočne podrobne rozpracované, a mnohé z nich sa ešte len musia prijať.

Všetky potenciálne dodatočné potreby rekapitalizácie bánk, ktoré vychádzajú z posúdenia kvality aktív a stresového testu uskutočneného v Slovinsku v roku 2013, by zvýšili mieru deficitu a dlhu, pričom všetky výnosy z úspešnej privatizácie štátnych subjektov alebo bánk, ktoré neboli začlenené v plánoch programu, by dlhové zaťaženie znížili. Na základe prognózy Komisie bude fiškálne úsilie v rokoch 2013 – 2014 nižšie o 1,4 % HDP, pokiaľ ide o (prepočítanú) zmenu štrukturálneho salda, a o 0,5 % HDP, pokiaľ ide o hodnotu požadovaných opatrení, ktoré sa považovali za potrebné v čase odporúčania týkajúceho sa postupu pri nadmernom deficite. Pokiaľ ide o rok 2015, zatiaľ čo v programe stability sa deficit plánuje v súlade s postupom pri nadmernom deficite, v prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa deficit odhaduje vo výške 3,1 % HDP.

- (11) Navyše, na základe prognózy Komisie sa očakáva, že fiškálne úsilie merané tak na základe (prepočítanej) úpravy štrukturálneho salda, ako aj na základe hodnoty súvisiacich diskrečných opatrení, ktoré sa majú uplatniť, do istej miery nebude dosahovať úroveň odporúčaní Radou na rok 2015. Na základe posúdenia programu stability a na základe prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva Rada názor, že v roku 2014 aj v ďalšom období je potrebné dodatočné úsilie na účel zabezpečenia plného súladu s odporúčaním týkajúcim sa postupu pri nadmernom deficite, vrátane požadovaného štruktúrovaného úsilia.
- (12) S ohľadom na fiškálne pravidlá schválil parlament v roku 2013 ústavný základ na zavedenie štrukturálneho pravidla týkajúceho sa salda/prebytku rozpočtu verejných financií. Potrebné vykonávacie právne predpisy, konkrétne zákon o fiškálnych pravidlách, ktorý mal nadobudnúť platnosť do novembra 2013, ešte stále neboli prijaté. Predovšetkým je potrebné vytvoriť potrebný právny základ, ktorý vymedzí úlohu, právomoc a nezávislosť fungovania fiškálnej rady. Včasná zavŕšenie komplexného preskúmania výdavkov všetkých užívateľov rozpočtových prostriedkov v kľúčovej oblasti výdavkov, ktorou je zdravotníctvo, by mohlo pomôcť identifikovať opatrenia, na ktorých by sa zakladala fiškálna konsolidácia, a identifikovať možnosti zvýšenia efektívnosti a nákladovej účinnosti.
- (13) V roku 2013 sa odporúčalo, aby Slovinsko posilnilo dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému a zvýšilo efektívnosť, nákladovú účinnosť a kvalitu sektora dlhodobej starostlivosti. Slovinsko dosiahlo obmedzený pokrok pri prijímaní opatrení na realizáciu tohto odporúčania. V apríli 2014 bolo završené vyhodnotenie reformy dôchodkového systému z roku 2012 a prvé výsledky sú pozitívne. Hoci sa vytvorili určité fiškálne úspory, výška dôchodkov zostala nezmenená. Pokiaľ ide o fiškálnu udržateľnosť v strednodobom a dlhodobom horizonte, Slovinsko čelí značným rizikám, a to najmä v dôsledku nárastu výdavkov spojených so starnutím obyvateľstva súvisiacim so slovinskou demografiou. V strednodobom horizonte bude potrebné reformovať dôchodkový systém a systém dlhodobej starostlivosti, ak sa majú stabilizovať celkové výdavky v strednodobom a dlhodobom horizonte a zároveň zaručiť primeranosť dôchodkov a prístup k službám poskytovania dlhodobej starostlivosti. Úrady plánujú pripraviť bielu knihu o komplexnej reforme dôchodkového systému. Plán reformy dlhodobej starostlivosti bol prijatý koncom roka 2013 a prijatie príslušných právnych predpisov sa očakáva do konca roka 2014. Je tu však riziko, že uskutočnenie reformy sa oddiali v dôsledku prebiehajúcej reorganizácie zdravotného poistenia, ktorá zaoštráva.
- (14) Situácia na trhu práce sa zhoršila. V roku 2013 dosiahla nezamestnanosť 10,3 % a nezamestnanosť mladých ľudí stúpila v tom istom roku na 21,6 %, pričom podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, nevzdelávajú sa a nezúčastňujú sa na odbornej príprave, vzrástol v rokoch 2011 až 2013 o 2,1 percentuálneho bodu. Hodnotenie reformy trhu práce prijatej v roku 2013 poukazuje na znižujúcu sa segmentáciu medzi pracovnými zmluvami na dobu neurčitú a pracovnými zmluvami na dobu určitú, aj keď v dôsledku toho sa viac využívajú iné druhy zmlúv na dobu určitú. Účinok stimulov na zamestnávanie starších a mladších ľudí je pritom zatiaľ ešte nejasný. Problematika segmentácie trhu práce sa rieši aj prostredníctvom lepšej regulácie práce študentov. Na schválenie čaká nový zákon, avšak naďalej pretrvávajú obavy, či dostatočne odstráni nedostatky predchádzajúcich predpisov. Vláda dosiahla obmedzený pokrok pri realizácii odporúčania z minulého roku o minimálnej mzde, ktorá je aj naďalej indexovaná iba podľa inflácie; zákon o minimálnej mzde pritom umožňuje aj indexáciu podľa ďalších ekonomických kritérií. Obmedzený pokrok sa dosiahol pri vypracúvaní účinných na mieru šitých opatrení aktívnej politiky trhu práce a pri odstraňovaní nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami.

- (15) Vláda dosiahla výrazný pokrok pri realizácii odporúčaní týkajúcich sa stability bankového sektora, pričom uskutočnila spoľahlivé posúdenie kvality aktív a stresové testy, pohotovú rekapitalizáciu a prevod nesplácaných úverov na Spoločnosť pre správu aktív bánk (Bank Asset Management Company). Táto práca však ani zďaleka nie je zavŕšená a je potrebné prijať rozhodné opatrenia na účel finalizácie a realizácie komplexnej stratégie pre bankový sektor zahŕňajúcej aj reštrukturalizáciu, privatizáciu a posilnený dohľad, ktorá bola oznámená v decembri 2013. V bankovom systéme zostáva ešte vysoký podiel nesplácaných úverov. Je preto dôležité, aby si banky vytvorili interné kapacity na reštrukturalizáciu nesplácaných úverov vrátane posilnenia interných oddelení pre správu aktív a reštrukturalizáciu, s cieľom urýchliť reštrukturalizáciu nesplácaných úverov a zároveň maximalizovať zostatkovú hodnotu úverov a zachovať životaschopnosť podnikov. Ďalší prevod nesplácaných úverov na Spoločnosť pre správu aktív bánk musí byť starostlivo naplánovaný, aby sa uľahčila pohotovosť a efektívna reštrukturalizácia podnikových úverov, a to najmä v prípade zložitých, navzájom prepojených skupinových úverov. Očakáva sa prijatie komplexnej stratégie riadenia a podnikateľského plánu, ktoré by opodstatnili ciele Spoločnosti pre správu aktív bánk týkajúce sa redemácie. Ako potvrdzujú poznatky získané na základe posúdenia kvality aktív a stresových testov, je potrebné prijať ďalšie rozhodné opatrenia na zlepšenie správy a riadenia všetkých bánk a dohľadu nad nimi, a to najmä bánk, ktoré zostali v štátnom vlastníctve. Medzi uvedené opatrenia patrí posilňovanie riadenia rizík, skvalitňovanie postupov schvaľovania úverov a zlepšovanie kvality a dostupnosti údajov, a to s cieľom znižovať podiel nesplácaných úverov a obmedzovať budúce riziká.
- (16) Vláda dosiahla obmedzený pokrok pri realizácii odporúčaní o správe a riadení štátnych podnikov, ktoré predstavujú jednu šestinú celkovej pridanej hodnoty a vytvárajú zložité vzťahy domácich bánk, poisťovacích skupín a nefinančných korporácií s výraznou mierou vzájomného vlastníctva akcií. Miera vplyvu štátu vedie k vzniku značného rizika pre verejné financie, a to tak priameho, ako aj nepriameho, vzhľadom na záruky za záväzky. Priaznivejšie prostredie pre prilákanie priamych zahraničných investícií by vytvorila koherentná stratégia riadenia štátnych podnikov spojená so zlepšenou správou a riadením spoločnosti. Hoci prvé kroky sa už podnikli v máji 2013 zostavením počiatočného zoznamu 15 spoločností určených na zrýchlenie privatizáciu, doposiaľ sa dosiahol len nerovnomerný pokrok a je značné riziko, že stanovený termín sa nespĺní. V apríli 2014 sa s určitým oneskorením zaviedli nové právne predpisy, na základe ktorých sa ustanovuje Slovenia Sovereign Holding, subjekt na konsolidáciu správy a riadenia štátneho vlastníctva. Očakáva sa komplexná stratégia a precízna klasifikácia kľúčových a neklúčových štátnych aktív, vrátane aktív určených na privatizáciu. Je potrebné identifikovať a vykonať vhodné opatrenia na zabezpečenie procesu reštrukturalizácie a dosiahnutia jeho cieľov, okrem iného aj maximalizovať zostatkovú hodnotu pre veriteľov a vypracovať zoznam najnaliehavejších prípadov reštrukturalizácie na urýchlené vybavenie.
- (17) V roku 2013 bol zmenený rámec pre platobnú neschopnosť s cieľom uľahčiť včasné riešenie nesplácaných úverov, avšak fungovanie tohto nového rámca je do značnej miery neoverené. Značná miera zadlženosti a finančných ťažkostí obmedzila schopnosť podnikového sektora investovať do budúcich projektov. Naliehavo potrebná finančná a prevádzková reštrukturalizácia podnikového sektora sa ešte vo veľkom rozsahu nezačala. Je potrebný konsolidovaný pohľad na jednotlivé expozície voči kreditnému riziku v bankovom systéme na účel urýchlenia reštrukturalizácie nesplácaných úverov a uľahčenie rokovaní o reštrukturalizácii, a to najmä v prípade zložitých, navzájom prepojených skupinových úverov. Iniciatívu na podporu a urýchlenie tohto procesu by mohla prevziať centralizovaná pracovná skupina, v ktorej by boli skúsení zástupcovia všetkých zainteresovaných strán. Vecou zásadného významu dovedy bude pod gesciou Spoločnosti pre správu aktív bánk rýchlo a efektívne dokončiť niekoľko prebiehajúcich prípadov.
- (18) Slovinsko má napriek svojemu potenciálu jeden z najnižších stavov priamych zahraničných investícií v Únii (34,1% HDP v porovnaní s priemerným 47,1% HDP v Únii v roku 2012). Hoci privatizácia a reštrukturalizácia podnikov ponúka súkromným investorom množstvo nových možností, je zrejmé, že nedostatočne rozvinuté podnikateľské prostredie a kultúra bráni Slovinsku plne ich využiť. V roku 2012 sa začal proces deregulácie regulovaných profesií a doteraz sa počet regulovaných profesií znížil z 323 na 262. Ďalšia deregulácia regulovaných profesií by prispela k nárastu počtu domácich aj zahraničných poskytovateľov služieb a tým aj k zvýšeniu konkurencieschopnosti. Existuje tu potenciál na zvýšenie koherentnosti opatrení prijatých na zlepšenie podnikateľského prostredia a podnikateľských činností. Nadchádzajúca stratégia pre inteligentnú špecializáciu prijatá v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov na roky 2014 – 2020 poskytne príležitosť upriamiť sa na kľúčové opatrenia ako je vytvorenie obchodovateľných, inovatívnych produktov.

- (19) Slovinsko sa nachádza v počiatočných fázach príprav návrhov na komplexnú reformu verejného sektora (má sa prijať do januára 2015). V tejto súvislosti musí Slovinsko obnoviť kvalitu a dôveryhodnosť verejnej správy. Slovinsko dosiahlo určitý pokrok aj pri zlepšovaní kvality justičného systému a znížilo počet nevyriešených prípadov. Reformou systému správy prípadov v systéme obchodného aj občianskoprávneho súdnictva sa fungovanie súdneho systému zlepšilo. Pokračujú nedávno nastúpené pozitívne trendy v občianskoprávných aj obchodných sporoch.
- (20) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Slovinska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Slovinsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.
- (21) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do nižšie uvedeného odporúčania 1.
- (22) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 8.
- (23) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Slovinsko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Slovinsko prijalo v rokoch 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu dostatočne konkretizovanými štrukturálnymi opatreniami na rok 2014 aj na nasledujúce obdobie s cieľom zabezpečiť do roku 2015 nápravu nadmerného deficitu udržateľným spôsobom prostredníctvom vynaloženia úsilia o dosiahnutie štrukturálnej úpravy špecifikovaného v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Trvalá náprava fiškálnej nerovnováhy si vyžaduje dôveryhodné vykonávanie ambiciózných štrukturálnych reforiem na zvýšenie schopnosti prispôsobiť sa podnieteniu rastu a zamestnanosti. Po náprave nadmerného deficitu uskutočniť každý rok štrukturálnu úpravu vo výške minimálne 0,5 % HDP a za vhodných ekonomických podmienok aj viac, alebo zaistiť, aby sa zabezpečila udržateľná klesajúca tendencia vysokého pomeru verejného dlhu k HDP. Zlepšiť dôveryhodnosť fiškálnej politiky, zavrieť proces prijímania štrukturálneho pravidla týkajúceho sa salda/prebytku rozpočtu verejných financií, zabezpečiť záväznosť, komplexnosť a transparentnosť strednodobého rozpočtového rámca a vytvoríť potrebný právny základ pre pôsobenie fiškálnej rady vymedzením jej právomoci v rámci rozpočtového procesu a zavedením jasných procesných pravidiel pre čo najskoršie monitorovanie rozpočtových výsledkov. Do konca roku 2014 uskutočniť komplexné preskúmanie výdavkov na úrovni štátnej aj miestnej správy, priamych aj nepriamych užívateľov rozpočtu a poskytovateľov verejnoprospešných služieb a služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti vo vlastníctve samospráv, s cieľom dosiahnuť rozpočtové úspory v roku 2015 aj v nasledujúcom období.
2. Na základe verejných konzultácií dohodnúť opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti dôchodkového systému a primeranosti dôchodkov po roku 2020, vrátane úprav kľúčových parametrov, ako je zosúladenie zákonného veku odchodu do dôchodku so zvyšovaním strednej dĺžky života a podnecovanie súkromných príspevkov do druhého piliera dôchodkového systému. Obmedziť výdavky v oblasti dlhodobej starostlivosti spojené so starnutím obyvateľstva prostredníctvom cieleňého zamerania príspevkov na tých, ktorí to najviac potrebujú, a presmerovania poskytovania starostlivosti z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť domácu.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

⁽²⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

3. Nadväzne na konzultácie so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnymi postupmi do konca roku 2014 vypracovať komplexnú sociálnu dohodu, ktorá zabezpečí, že mzdový vývoj vrátane minimálnej mzdy bude podporovať konkurencieschopnosť, domáci dopyt a tvorbu pracovných miest. Nanovo definovať zloženie minimálnej mzdy a prehodnotiť systém jej indexácie. Prijat' opatrenia na ďalšie znižovanie segmentácie, a to najmä riešením problematiky efektívnosti stimulov pre zamestnávanie mladých a starších pracovníkov a využívania občianskoprávných zmlúv. Prijat' zákon o práci študentov. Prednostne sa zameriavať na neregistrovaných mladých ľudí a pritom zabezpečovať primerané kapacity verejných služieb zamestnanosti. Zvýšiť mieru zamestnanosti ľudí s nízkou kvalifikáciou a starších ľudí prispôsobovaním pracovného prostredia dlhšiemu pracovnému životu a zameraním zdrojov na individualizované opatrenia týkajúce sa aktívnych politik trhu práce a na zvyšovanie účinnosti týchto opatrení. Odstrániť nesúlad medzi požadovanými a ponúkanými zručnosťami, a to zvýšením atraktívnosti odborného vzdelávania a prípravy a ďalším rozvojom spolupráce s relevantnými zainteresovanými stranami pri posudzovaní potrieb trhu práce.
4. Dovŕšiť privatizáciu banky NKBM podľa plánu v roku 2014, pripraviť banku Abanka na privatizáciu v roku 2015, pokračovať v urýchlenej realizácii plánov reštrukturalizácie bánk, ktoré sú prijímateľmi štátnej pomoci, a v nevyhnutnej konsolidácii bankového sektora. Vychádzajúc z poznatkov získaných na základe posúdenia kvality aktív a stresových testov v auguste 2014 finalizovať komplexný akčný plán pre banky, vrátane prijatia konkrétnych opatrení na zlepšenie správy a riadenia, dohľadu, riadenia rizika, postupov schvaľovania úverov a kvality a dostupnosti údajov. Posilnením interných oddelení pre správu aktív a reštrukturalizáciu zlepšiť kapacity bánk potrebné na reštrukturalizáciu nespĺčaných úverov. Vyjasniť mandát Spoločnosti pre správu aktív bánk prostredníctvom vypracovania komplexnej stratégie riadenia a podnikateľského plánu do septembra 2014, a podrobne vymedziť úlohy tejto spoločnosti pri reštrukturalizácii aktív bánk, ciele týkajúce sa redemácie, rozpočty, plán správy aktív ako aj očakávanú návratnosť, a zároveň zabezpečiť potrebné zdroje.
5. Pokračovať v uskutočňovaní privatizácií oznámených v roku 2013, a to v stanovených harmonogramoch. Prijat' stratégiu pre slovinský subjekt na držbu štátnych dlhových nástrojov s jasnou klasifikáciou aktív v súlade s harmonogramom a definíciou stanovenými v slovinskom zákone o slovinskom subjekte na držbu štátnych dlhových nástrojov, ktorý bol prijatý v roku 2014. Do novembra 2014 stanoviť krátkodobý harmonogram (s horizontom jedného až dvoch rokov) odpredaja viacerých starostlivo zvolených aktív s jasne definovanými termínmi. Zabezpečiť jeho plnú funkčnosť ako nástroja na správu aktív zostávajúcich vo vlastníctve štátu a odpredaj na to vyčlenených aktív v súlade s právnymi predpismi o správe aktív, a to v časovom rámci určenom zákonom. Do septembra 2014 prijat' kódex správy a riadenia podniku a aplikovať ho na štátne podniky s cieľom zabezpečiť ich profesionálnu, transparentnú a nezávislú správu.
6. Do konca roku 2014 finalizovať základný plán reštrukturalizácie podnikov s jasnými prioritami a účinnými vykonávacími postupmi. Vytvoriť centralizovanú pracovnú skupinu pre reštrukturalizáciu podnikov, ktorá bude monitorovať a koordinovať celkový proces reštrukturalizácie, poskytovať potrebné odborné poznatky, usmerňovať a poradenstvo, uľahčovať rokovania medzi všetkými zainteresovanými stranami. Vypracovať zoznam najnaliehavejších prípadov reštrukturalizácie tak, aby sa zabezpečila maximálna zostatková hodnota pre veriteľov. Podporovať využívanie dostupných právnych mechanizmov a medzinárodných najlepších postupov zo strany všetkých zainteresovaných strán v procese reštrukturalizácie. Do septembra 2014 vyhodnotiť nedávne zmeny právnych predpisov o platobnej neschopnosti a pripraviť sa na zavádzanie potrebných dodatočných opatrení. Ešte viac skrátiť trvanie súdnych konaní na súdoch prvého stupňa pri občianskoprávných a obchodných sporoch, vrátane konaní podľa právnych predpisov týkajúcich sa platobnej neschopnosti, a znížiť počet nedoriešených prípadov, predovšetkým prípadov presadzovania práva a prípadov platobnej neschopnosti.
7. Obmedziť prekážky podnikania v Slovinsku v kľúčových oblastiach hospodárskeho rozvoja v záujme väčšej atraktívnosti krajiny pre priame zahraničné investície, a to najmä urýchlenou liberalizáciou regulovaných profesií, znižovaním administratívneho zaťaženia vrátane pružnejších postupov udeľovania povolení. Zabezpečiť dostatočnú rozpočtovú nezávislosť agentúry na ochranu hospodárskej súťaže a zvýšiť jej inštitucionálnu nezávislosť. Zjednodušiť stanovovanie priorit, zaistiť konzistentnosť stratégie výskumu a inovácií z roku 2011 a stratégie priemyselnej politiky z roku 2013 s pripravovanými stratégiami inteligentnej špecializácie a dopravy a zabezpečiť ich urýchlenú realizáciu a posúdenie ich účinnosti.

8. Prijat' účinné opatrenia na boj proti korupcii zvyšovaním transparentnosti a zodpovednosti a zavedením postupov externého posudzovania výkonnosti a kontroly kvality.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2014**

(2014/C 247/23)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽²⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽³⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽⁴⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovenska na rok 2014.

⁽¹⁾ OJ L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 71.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011⁽¹⁾ správu o mechanizme varovania, v ktorej Slovensko nie je uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Slovensko 23. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (8) Cieľom rozpočtovej stratégie uvedenej v programe stability na rok 2014 je zabezpečiť udržateľnosť nápravy nadmerného deficitu a do roku 2017 dosiahnuť strednodobý cieľ štrukturálneho deficitu na úrovni približne 0,5 % HDP. Tento strednodobý cieľ je prísnejší, než sa vyžaduje v Pakte stability a rastu. Celkový deficit verejných financií Slovenska sa v roku 2013 udržateľným spôsobom dostal pod 3 % HDP. Z plánovanej (prepočítanej) zmeny štrukturálneho salda na rok 2014 vyplýva, že Slovensko sa významne odchyľuje od požadovaného postupu úpravy smerujúcej k jeho strednodobému cieľu. V roku 2015 by plánované zlepšenie na úrovni 0,3 % HDP bolo v súlade s pravidlami Paktu stability a rastu. V neskorších rokoch by program stability nezabezpečil primeranú úpravu smerom k strednodobému cieľu. Tempo rastu výdavkov v rokoch 2014 a 2015 by bolo v súlade s referenčnou hodnotou pre výdavky. V programe stability sa predpokladá, že najväčšia časť konsolidačného úsilia, ktoré treba vynaložiť, sa realizuje v rokoch 2016 a 2017. Celkovo postup úpravy smerom k strednodobému cieľu predstavuje riziká, pokiaľ ide o plnenie požiadaviek Paktu stability a rastu. V programe stability sa predpokladá, že verejný dlh zostane pod úrovňou referenčnej hodnoty 60 % HDP počas celého programového obdobia. Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy v programe stability a ktorý schválil nezávislý orgán (Výbor pre makroekonomické prognózy), je hodnoverný.

Opatrenia, ktoré už boli kvantifikované, nezabezpečujú, že sa dosiahnu rozpočtové ciele stanovené orgánmi. Okrem toho nie všetky príjmové opatrenia sú dostatočne špecifikované a reformy štátnej správy zamerané na úsporu nákladov zostávajú naďalej vystavené rizikám súvisiacim s ich vykonaním, pričom mzdové náklady verejnej správy sa podobne ako v minulosti nemusia trafiť do rozpočtovaných hodnôt. Na druhej strane, v údajoch predložených v programe stability sa ešte nezohľadňujú úspory vyplývajúce z aktivácie vnútroštátnej dlhovej brzdy. Podľa prognózy útvarov Komisie z jari 2014, ktorá zahŕňa vplyv úspor výdavkov v dôsledku dlhovej brzdy, by odchýlka od postupu úpravy bola v roku 2014 nižšia, než sa predpokladalo v programe stability, zatiaľ čo v roku 2015 sa predpokladá dostatočná štrukturálna úprava a v oboch rokoch 2014 a 2015 dôjde k splneniu referenčnej hodnoty pre výdavky.

- (9) Aj keď sa v programe stability a programe národných reforiem uvádza zámer zvýšiť výdavky podporujúce rast, zdá sa, že nemá plnú podporu v plánoch, z ktorých sa vychádza. Výdavky štátneho rozpočtu na vzdelávanie sa v roku 2014 zvýšia, ale v nasledujúcich rokoch klesnú. Na základe posúdenia programu stability a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 sa Rada domnieva, že v roku 2014 existuje riziko odchylenia sa od postupu úpravy smerujúcej k strednodobému cieľu, pričom primeraná náprava sa očakáva v roku 2015.
- (10) V reakcii na požiadavky zmluvy o stabilite, koordinácii a správe zaviedlo Slovensko v novembri 2013 pravidlo vyrovnaného rozpočtu. Rozpočtový rámec je však oslabený chýbajúcimi záväznými a vynútiteľnými výdavkovými stropmi. Aj keď sa ich zavedenie predpokladalo v programe stability na rok 2013,

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

záväzok sa doposiaľ nesplnil. Pokiaľ ide o udržateľnosť verejných financií, Slovensko zostáva krajinou so stredným rizikom a predpokladá sa, že výdavky na zdravotnú starostlivosť budú hlavnou hybnou silou rastu nákladov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ktorý predstavuje 2 % HDP, čo je druhý najvyšší predpokladaný rast výdavkov na zdravotnú starostlivosť zo všetkých členských štátov. Problémy pretrvávajú hlavne v oblasti nemocničnej starostlivosti a primárnej starostlivosti. Vláda v decembri 2013 prijala strategický rámec v oblasti zdravia na roky 2014 – 2030 na zlepšenie nákladovej účinnosti. Stratégia si teraz vyžaduje podrobné vykonávacie plány.

- (11) Slovensko dosiahlo pokrok pri zlepšovaní výberu daní a pokračuje vo vykonávaní akčného plánu na boj proti daňovým podvodom, pričom sa už zaviedla približne polovica opatrení. Zdá sa, že vďaka tomu sa v roku 2013 zlepšila efektívnosť slovenského daňového systému, a to najmä v prípade DPH, aj keď je aj naďalej potrebné konsolidovať úsilie a posilniť analytické a auditorské kapacity daňovej správy, pričom zjednotenie výberu daní, cla a príspevkov do sociálneho poistenia zaostáva za harmonogramom. Ak sa má pokračovať vo fiškálnej konsolidácii, ktorá podporuje rast, Slovensko by mohlo viac stavať na daniach, ktoré menej spomaľujú rast, najmä na periodickej dani z nehnuteľností a environmentálnych daniach. V tomto ohľade sa pri reforme periodickej dane z nehnuteľností a jej prepojení s trhovou hodnotou nehnuteľností nedosiahol žiadny pokrok. Príjmy z tejto dane zostávajú nízke a nezmenené v relatívnom vyjadrení od roku 2000. Vláda v roku 2013 zaviedla opatrenia na zníženie značného rozdielu v daňovom zaťažení medzi zamestnancami a samostatne zárobkovo činnými osobami, významný rozdiel v efektívnych daňových sadzbách týchto dvoch skupín pozorovaný v roku 2012 však pretrváva.
- (12) Trh práce naďalej čelí viacerým výzvam. Nezamestnanosť, ktorá zostáva na úrovni 14 %, je väčšinou dlhodobá, čo poukazuje na štrukturálnu povahu problému nezamestnanosti na Slovensku. Slovensko dosiahlo určitý pokrok smerom k zníženiu daňového zaťaženia v prípade zamestnancov s nízkymi mzdami, ktorí prichádzajú na trh práce po dlhobodnej nezamestnanosti, účinnosť týchto opatrení však treba monitorovať a posúdiť. V iných oblastiach sa dosiahol iba obmedzený pokrok, konkrétne zlepšenie kapacity verejných služieb zamestnanosti pri poskytovaní personalizovaných služieb a posilnenie väzby medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou pomocou. Pokiaľ ide o nezamestnanosť mladých ľudí, verejné služby zamestnanosti majú obmedzené kapacity na včasnú intervenciu a individuálne prispôbovanie služieb podľa profilov uchádzačov o zamestnanie, ako aj na podchytenie nezaevidovaných mladých ľudí. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí je tu preto potrebné v týchto oblastiach konať. Cieľnejšie opatrenia sú potrebné pre najviac znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie vrátane Rómov, ktorých zamestnanosť zostáva veľmi nízka. Nedostatok primeraných zariadení starostlivosti o deti, najmä o deti mladšie ako tri roky, sťažuje matkám návrat na trh práce.
- (13) Obmedzený význam vzdelávania na trhu práce brzdí ponuku kvalifikovanej pracovnej sily. Výsledky žiakov povinnej školskej dochádzky sú pod úrovňou priemeru EÚ a významne sa zhoršili. Verejné výdavky na vzdelávanie zostávajú nízke aj napriek nedávnomu zvýšeniu platov učiteľov; posilňuje sa počítačová odborná príprava učiteľov a praktické skúsenosti, v tomto úsilí však treba pokračovať. Napriek úsilí vlády o reformovanie odborného vzdelávania a odbornej prípravy a dotovanie pracovných miest pre mladých ľudí zostáva nezamestnanosť mladých ľudí medzi najvyššími v Únii a prechod zo školy do práce je aj naďalej komplikovaný. Pomerne nízky percentuálny podiel bakalárskych programov, ktoré pripravujú poslucháčov na výkon povolania, a nedostatočná spolupráca so zamestnávateľmi znižujú relevantnosť terciárneho vzdelávania z hľadiska potrieb trhu práce. Zlepšenie kvality vyššieho vzdelávania a spolupráce medzi podnikmi a vzdelávacími inštitúciami by takisto pomohlo zvýšiť inovačnú kapacitu hospodárstva. Plány stratégie inteligentnej špecializácie sú orientované správnym smerom, musia sa však účinne vykonať. Trvalo obmedzené poskytovanie výchovy a starostlivosti dobrej kvality v ranom detstve ovplyvňuje učebné výsledky, a to najmä v prípade Rómov. Doterajšie iniciatívy zamerané na zlepšenie učebných výsledkov rómskych žiakov sú príliš závislé od projektov spolufinancovaných zo strany EÚ.
- (14) V oblasti energetiky dosiahlo Slovensko pokrok v prácach na viacerých prepojeniach elektrickej a plynovej siete so susednými krajinami; sú však potrebné opatrenia na zabezpečenie lepšieho fungovania slovenského trhu s energiou, a najmä na zvýšenie transparentnosti mechanizmu stanovovania sieťových poplatkov. V novom programovom období sa na financovanie EÚ navrhuje balík opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti.

- (15) Reforma verejnej správy s cieľom zlepšiť orientáciu na zákazníka sa vykonáva, verejná správa však naďalej nedosahuje dobré výsledky v oblasti kvality a efektívnosti. Pretrvávajúca vysoká fluktuácia zamestnancov spojená s politickým cyklom spolu so slabým riadením ľudských zdrojov a slabými analytickými kapacitami oslabuje tvorbu politiky založenej na dôkazoch. Slovensko naďalej zaznamenáva slabé výsledky v medzinárodných ukazovateľoch korupcie a dosiahlo nepatrný pokrok pri zlepšovaní efektívnosti a transparentnosti svojho systému súdnictva. Kvalita podnikateľského prostredia na Slovensku sa zhoršila a podpora rýchlo rastúcich firiem stagnuje. Slovensko nedávno zreformovalo svoje pravidlá verejného obstarávania s cieľom zlepšiť transparentnosť a účinnosť, uplatňovanie týchto pravidiel však zostáva problémom a vplyv reformy verejného obstarávania z roku 2013 zostáva naďalej obmedzený.
- (16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Slovenska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku na Slovensku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 6.
- (17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.
- (18) V kontexte európskeho semestra Komisia takisto vykonala analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Slovensko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Slovensko v rokoch 2014 – 2015 prijalo opatrenia s cieľom:

- Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na vznikajúci rozdiel 0,3 % HDP v porovnaní s požiadavkami preventívnej časti Paktu stability a rastu na základe prognózy útvarov Komisie z jari 2014. V roku 2015 zabezpečiť požadovanú úpravu 0,1 % HDP smerom k strednodobému cieľu a pritom zohľadniť očakávané nepriaznivé hospodárske podmienky. Následne, až do dosiahnutia strednodobého cieľa, pokračovať v ročnej štrukturálnej úprave na úrovni referenčnej hodnoty 0,5 % HDP. Ďalej posilňovať fiškálny rámec, a to aj zabezpečením záväzných a vynútiteľných výdavkových stropov. Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií zvýšením nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti, najmä racionalizáciou nemocničnej starostlivosti a riadenia, ako aj posilnením primárnej starostlivosti.
- Zlepšiť efektívnosť daňovej správy posilnením kapacít auditu, posudzovania rizík a výberu daní. Prepojiť základ zdanenia nehnuteľností s trhovou hodnotou nehnuteľností.
- Účinnejšie riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a individuálne prispôbeného kvalitného odborného vzdelávania. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti pre správu prípadov, personalizované poradenstvo a aktiváciu uchádzačov o zamestnanie a posilniť väzbu medzi aktiváciou a sociálnou pomocou. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí účinne riešiť nezamestnanosť mladých ľudí zlepšením včasnej intervencie. Zlepšiť stimuly v oblasti zamestnanosti žien zlepšením poskytovania zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do troch rokov.
- Prijať opatrenia na zvýšenie kvality vyučovania s cieľom zlepšiť učebné výsledky. Posilniť poskytovanie vzdelávania na pracovisku v rámci odborného vzdelávania a prípravy. Prispôsobiť akreditačné, finančné a riadiace opatrenia na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na výkon povolania. Zlepšiť kvalitu a relevantnosť vedeckej základne a vypracovať plány na posilnenie účinného odovzdávania poznatkov a spolupráce medzi akademickou obcou, výskumom a podnikateľskou sférou. Prijaté systémové opatrenia na zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity vrátane Rómov a prijať opatrenia na rozšírenie ich účasti na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.

(1) Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

(2) Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

5. Zintenzívniť úsilie o lepšie fungovanie trhu s energiou, najmä zvýšením verejnej transparentnosti regulačného rámca a preskúmaním faktorov spôsobujúcich vysoké sieťové poplatky za elektrinu, najmä pre priemyselných odberateľov. Na základe doposiaľ dosiahnutého pokroku ďalej rozvíjať prepojenia so susednými krajinami vrátane Ukrajiny v súlade s memorandom o porozumení podpísaným v apríli.
6. Prijat' opatrenia na zvýšenie nezávislosti verejnej služby, a to aj zmenou zákona o štátnej službe. Prijat' stratégiu na zlepšenie riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe. Zintenzívniť úsilie o posilnenie analytickej kapacity na kľúčových ministerstvách s cieľom prijať politiky založené na dôkazoch a skvalitniť posudzovanie vplyvu politík. Prijat' opatrenia na boj proti korupcii a zrýchliť úsilie o zlepšenie efektívnosti a kvality systému súdnictva. Zaviesť opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, a to aj pre malé a stredné podniky. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie efektívnosti verejného obstarávania.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Fínska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Fínska na rok 2014**

(2014/C 247/24)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽¹⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Fínska na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému programu stability Fínska na roky 2012 – 2017. Komisia 15. novembra 2013 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013⁽²⁾ predložila svoje stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Fínska na rok 2014.
- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej Fínsko nie je uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania Fínska podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že Fínsko naďalej zažíva makroekonomickú nerovnováhu, ktorá si vyžaduje monitorovanie a politické opatrenia. Pozornosť si naďalej vyžadujú najmä slabé výsledky v oblasti vývozu za posledné roky, ktoré sú dôsledkom reštrukturalizácie vo výrobnom odvetví, ako aj nákladových a iných faktorov súvisiacich s konkurencieschopnosťou.
- (8) Fínsko 17. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj program stability na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe stability z roku 2014 je návrat k strednodobému cieľu v roku 2015, udržanie štrukturálnej rovnováhy, pokiaľ ide o hodnotu stanovenú v tomto cieľi, počas zvyšku trvania programu stability, ako aj vyrovnanie štátneho rozpočtu počínajúc rokom 2017. Strednodobý cieľ Fínska vo výške 0,5 % štrukturálneho deficitu HDP odzrkadľuje požiadavky Paktu stability a rastu. Fínsko dosiahlo svoj strednodobý cieľ v roku 2013 a v roku 2014 plánuje pohybovať sa v blízkosti tohto cieľa a zároveň dodržiavať súlad s referenčnou hodnotou pre výdavky. Fínsko plánuje prekročiť svoj strednodobý cieľ v roku 2015, pričom naďalej dodržiava súlad s referenčnou hodnotou pre výdavky. Celkovo je to v zásade v súlade s Paktom stability a rastu. Zároveň stúpa hrubý pomer dlhu a očakáva sa, že v roku 2015 prekročí, a to najmä z dôvodov hospodárskej situácie, prahovú hodnotu 60 % HDP. Makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu stability a ktorý nebol vypracovaný nezávisle, je síce realistický, no o niečo optimistickejší ako prognóza útvarov Komisie z jari 2014, pokiaľ ide o hospodársky rast v rokoch 2014 a 2015. V prognóze útvarov Komisie z jari 2014 sa ráta so zhoršením štrukturálnej rovnováhy o 0,3 % HDP v roku 2014, čo znamená odchýlku od strednodobého cieľa, a so zlepšením o 0,6 % HDP v roku 2015, pričom referenčná hodnota pre výdavky bude podľa plánu dodržaná v oboch rokoch. Rada na základe posúdenia programu stability a na základe prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva názor, že možno očakávať, že Fínsko splní ciele svojho programu stability, ktoré sú vo všeobecnosti v súlade s Paktom stability a rastu.
- (10) Fínsko je v dôsledku vplyvu nákladov súvisiacich so starnutím obyvateľstva na rozpočet vystavené riziku, pokiaľ ide o udržateľnosť v dlhodobom horizonte. Fínsko si je vedomé medzery udržateľnosti a vypracovalo v roku 2013 program štrukturálnej politiky zameraný na preklopenie tejto medzery a opätovné naštartovanie rastu. Ďalší závažný krok predstavujú obmedzenia výdavkov ústrednej štátnej správy

(1) Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 24.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

a štátny fiškálny plán na roky 2015 až 2018 z marca 2014, v ktorom sa predpokladajú úpravy, štrukturálne reformy a investície do rastu. Úpravy na strane príjmov sa týkajú predovšetkým zvyšovania dane z príjmov a výrobkov.

- (11) Efektivita verejných služieb neudržala krok s vývojom produktivity v súkromnom sektore. Fínsko pripravuje administratívne reformy týkajúce sa štruktúry mestských samospráv a služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb. Reforma mestských samospráv je založená na dobrovoľnom zlúčení samospráv a na finančných stimuloch od štátu. Výsledok týchto dobrovoľných fúzií je k dnešnému dňu neistý. Pokiaľ ide o služby v oblasti sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti, má sa ich ujať päť regionálnych poskytovateľov, pričom na poskytovaní týchto služieb sa budú naďalej zúčastňovať aj samosprávy. Podrobnosti ešte nie sú známe a legislatívny návrh sa plánuje na jeseň 2014. Nové štruktúry by mali začať fungovať začiatkom roku 2017. Zákon o podpore funkčných schopností starších ľudí z júla 2013 s väčším zameraním na prevenciu, rehabilitáciu a nezávislé bývanie by mal prispieť ku zníženiu potreby inštitucionálnej starostlivosti a obmedziť budúce výdavky na dlhodobú starostlivosť.
- (12) Hlavnou výzvou Fínska na trhu práce je aj naďalej dlhodobá ponuka pracovných síl, keďže počet osôb odchádzajúcich z trhu práce je v súčasnosti vyšší, ako počet osôb, ktorí na tento trh vstupujú. Aby sa v budúcnosti uspokojil dopyt po pracovných silách, je potrebné predĺžiť pracovný život a zlepšiť ponuku pracovných síl. Vládny program štrukturálnej politiky z roku 2013 zahŕňa opatrenia na predĺženie pracovného života a zlepšenie ponuky práce, pričom takisto zvyšuje stimuly na akceptovanie pracovných miest. Fínsko znižuje možnosti predčasného odchodu do dôchodku, niektoré z nich, ako napr. tzv. tunel nezamestnanosti, v rámci ktorého môžu staršie nezamestnané osoby za určitých podmienok poberať dávky v nezamestnanosti, kým neodídu do dôchodku, sú však naďalej prítomné. Zdá sa, že nedávno zavedený koeficient strednej dĺžky života a strojnásobenie akruálnej sadzby pre stanovenie nároku majú iba obmedzený účinok na praktiky odchodu do dôchodku. Keďže sa však stredná dĺžka života zvyšuje rýchlejšie, ako sa očakávalo, a ľudia nepracujú dlhšie, hrozí, že primeranosť dôchodkov sa zníži. Fínsko si stanovilo cieľ do roku 2025 zvýšiť skutočný vek odchodu do dôchodku na minimálne 62,4 roka. Je nepravdepodobné, že by tento cieľ bolo možné dosiahnuť bez nových opatrení, akými sú napr. zvýšenie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku a zintenzívnenie úsilia o zvýšenie zamestnateľnosti starších pracovníkov. Sociálni partneri vypracúvajú návrh, aby nová vláda po parlamentných voľbách na jar 2015 realizovala dôchodkovú reformu a aby táto nadobudla platnosť začiatkom roka 2017. Fínsko prijalo relevantné a ambiciózne opatrenia na riešenie nezamestnanosti mladých ľudí a dlhodobej nezamestnanosti. Dosiahnutie permanentného zlepšenia pracovných zručností cieľových skupín, ako aj ich postavenia na trhu práce si bude vyžadovať čas.
- (13) Fínsko prijalo opatrenia na zlepšenie celkového prostredia hospodárskej súťaže a pri realizácii programu zdravej hospodárskej súťaže už došlo k určitému pokroku. Došlo k zlúčeniu orgánu pre hospodársku súťaž a orgánu na ochranu spotrebiteľov, čím vznikla nová štruktúra, ktorá je v ranej fáze realizácie. Zákon o hospodárskej súťaži ukladá limity na dominantné postavenie, pokiaľ ide o spotrebiteľský tovar v maloobchodnom sektore, pričom fínskemu orgánu pre hospodársku súťaž a na ochranu spotrebiteľov boli udelené konkrétne právomoci, ktoré mu umožňujú za určitých podmienok zasiahnuť voči hospodárskym činnostiam verejných orgánov, ktoré narušajú hospodársku súťaž na trhu. Maloobchodný trh vo Fínsku je veľmi koncentrovaný a v príslušných pravidlách sa vyskytujú niektoré faktory, ktoré vedú k potenciálne nižšej efektívnosti hospodárskej súťaže a k posilneniu pozície dvoch lídrov na maloobchodnom trhu. Medzi príklady patria prísne požiadavky na územné plánovanie, najmä pre veľké komerčné priestory. Nariadenie o využívaní pôdy a územnom plánovaní sa v súčasnosti preskúmava a predstavuje príležitosť na podporu zdravej hospodárskej súťaže. Maloobchodný sektor patrí naďalej medzi najprísnejšie regulované sektory v členských štátoch, a to vrátane prekážok brániacich hospodárskej súťaži vytvorených v dôsledku regulácie rozľahlých maloobchodných priestorov.
- (14) Obnova rastu a konkurencieschopnosti je hlavnou výzvou fínskeho hospodárstva. Fínsko je veľmi dobre umiestnené v rebríčkoch medzinárodnej konkurencieschopnosti, napriek tomu prišlo v rokoch 2007 až 2012 o podiely na vývoznom trhu najrýchlejšie v rámci Únie. Intenzita výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore má klesajúcu tendenciu a zdá sa, že dosiahnutie vnútroštátneho cieľa stanoveného v oblasti výdavkov na výskum a vývoj je v nedohľadne. Efektívnosť fínskeho výskumného a inovačného systému, pokiaľ ide o premenu investícií do výskumu a vývoja na nové inovatívne produkty a služby, má najzákladnejší význam. V súčasnosti nie je dostatok investícií, ktoré by bolo možné použiť na premenu potenciálu výskumu a vývoja na nové produkty. Obmedzený počet veľkých vývozných podnikov zameraných

na predaj úzkeho sortimentu výrobkov, ako aj nižšia tendencia malých fínskych podnikov vyvážať, ovplyvňujú obchodné výkony a potenciál rastu. Potenciál vývozu by sa mohol zvýšiť poskytnutím podpory na mieru, ktorá by sa použila na internacionalizáciu menších podnikov. Fínsko zaviedlo reformy s cieľom zlepšiť schopnosť dodávať inovačné výrobky a podporovať diverzifikáciu priemyslu vrátane komplexnej reformy výskumných ústavov a financovania výskumu. Program štrukturálnej politiky z roku 2013 a obmedzenia štátnych výdavkov, ako aj fiškálny plán na roky 2015 až 2018 z marca 2014 nielenže obsahujú úpravy a štrukturálne reformy, ale zahŕňajú aj iniciatívy na podporu rastu a inovácií. Fínsko by mohlo mať úžitok z diverzifikácie svojich dodávok energie, predovšetkým vzhľadom na to, že sa spolieha na jediný zdroj plynu.

- (15) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Fínska. Posúdila národný program reforiem a program stability. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku vo Fínsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1 až 5.
- (16) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.
- (17) Rada na základe hĺbkového preskúmania vykonaného Komisiou a na základe tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem a program stability. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 2, 4, a 5.
- (18) Komisia v kontexte európskeho semestra vykonala aj analýzu hospodárskej politiky eurozóny ako celku. Na tomto základe Rada vydala osobitné odporúčania adresované členským štátom, ktorých menou je euro⁽²⁾. Fínsko ako krajina, ktorej menou je euro, by malo takisto zabezpečiť úplné a včasné vykonanie uvedených odporúčaní,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Fínsko prijalo v priebehu obdobia rokov 2014 2015 opatrenia s cieľom:

1. Obmedziť vznikajúcu medzeru súvisiacu so strednodobým cieľom, zabezpečiť návrat k tomuto cieľu v roku 2015 a v nasledujúcich rokoch ho rešpektovať tak, ako je naplánované. Zabezpečiť splnenie dlhového kritéria a zároveň presadzovať fiškálnu politiku, ktorá podporuje rast. Urýchlene realizovať reformy stanovené v programe štrukturálnej politiky a obmedzenia vládnych výdavkov, ako aj fiškálny plán na obdobie rokov 2015 až 2018 s cieľom zúžiť medzeru udržateľnosti vo fiškálnej oblasti a posilniť podmienky pre rast.
2. Zabezpečiť účinnú realizáciu prebiehajúcich administratívnych reforiem týkajúcich sa štruktúry miestnych samospráv, sociálnych služieb a služieb v oblasti zdravotnej starostlivosti s cieľom zvýšiť nákladovú účinnosť pri poskytovaní verejných služieb.
3. Zlepšiť využitie plného potenciálu pracovnej sily na trhu práce, a to aj prostredníctvom zvýšenia miery zamestnanosti a zamestnateľnosti starších pracovníkov a zvýšenia skutočného veku odchodu do dôchodku, obmedzením možnosti odchodu do predčasného dôchodku a zosúladením veku odchodu do dôchodku alebo dôchodkových dávok so zmenou strednej dĺžky života. Zlepšiť pozíciu mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných na trhu práce a zamerať sa pritom predovšetkým na odborné vzdelávanie a ciele aktivačné opatrenia.
4. Naďalej vyvíjať úsilie o zlepšenie hospodárskej súťaže na trhoch s výrobkami a službami, najmä v maloobchodnom sektore, a to prostredníctvom nového programu na podporu zdravej hospodárskej súťaže vrátane zmien v právnych predpisoch o využívaní pôdy a v stavebnom zákone s cieľom podporiť zdravú hospodársku súťaž.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

⁽²⁾ Pozri stranu 141 tohto úradného vestníka.

5. Naďalej zvyšovať schopnosť Fínska dodávať inovačné výrobky, služby a rýchlo rastúce firmy v rýchlo sa meniacom prostredí a pokračovať v diverzifikácii priemyslu, predovšetkým zlepšením podnikateľského prostredia s cieľom posilniť investície vo Fínsku a ďalším uľahčovaním vstupu na vývozné trhy malým firmám. Zintenzívniť rozvoj cezhraničného plynárenského prepojenia na Estónsko.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Švédska na rok 2014**

(2014/C 247/25)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohlade nad hospodárskymi politikami⁽¹⁾ a ich koordinácii, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Švédska na rok 2013, a vydala svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Švédska na roky 2012 – 2016.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 86.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej je Švédsko uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoviť bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia 5. marca 2014 uverejnila výsledky hĺbkového preskúmania Švédska podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Na základe tejto analýzy dospela Komisia k záveru, že Švédsko naďalej zažíva makroekonomickú nerovnováhu, ktorá si vyžaduje monitorovanie a politické opatrenia. Naďalej si vyžaduje pozornosť predovšetkým vývoj v oblasti zadlženosti domácností, ktorý je prepojený s nedostatkami súvisiacimi s trhom s obytnými nehnuteľnosťami. Hoci vysoký prebytok bežného účtu nepredstavuje podstatné riziko ako vysoké deficity, a čiastočne súvisí s potrebou znížovania pákového efektu, Komisia bude sledovať vývoj bežného účtu vo Švédsku v kontexte európskeho semestra.
- (8) Švédsko 16. apríla 2014 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v konvergenčnom programe z roku 2014 je zabezpečiť prebytok verejných financií, a to v priemere vo výške 1 % HDP za hospodársky cyklus, ako sa stanovuje vo švédskom fiškálnom rámci. V konvergenčnom programe sa potvrdzuje strednodobý cieľ stanovený v predchádzajúcom konvergenčnom programe, ktorý predstavuje štrukturálny deficit vo výške 1 % HDP a ktorý zodpovedá požiadavkám Paktu stability a rastu. Na základe (prepočítanej) štrukturálnej rovnováhy sa v konvergenčnom programe plánuje výsledok, ktorý viac než naplňa strednodobý cieľ počas programového obdobia. Podľa konvergenčného programu sa štátny dlh, ktorý je nižší ako 60 % referenčnej hodnoty HDP, zníži zo 41,5 % HDP v roku 2014 na 35 % HDP v roku 2017. Celkovo možno skonštatovať, že rozpočtová stratégia načrtnutá v programe je v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú rozpočtové prognózy v konvergenčnom programe, je hodnoverný. Pokiaľ ide o dlhodobú udržateľnosť verejných financií, vysoký podiel HDP sa vynakladá na dlhodobú starostlivosť a z dlhodobého hľadiska sa predpokladá výrazné zvýšenie týchto výdavkov, aby sa náležite zohľadnilo starnutie obyvateľstva, čím výdavky vo Švédsku dosiahnu v roku 2060 úroveň 6,4 % HDP. S cieľom zaistiť dlhodobú fiškálnu udržateľnosť bude Švédsko musieť riešiť túto otázku tým, že zabezpečí dostatočné primárne prebytky a ešte viac obmedzí rast výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva. Rada na základe posúdenia konvergenčného programu z roku 2014 a na základe prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 zastáva názor, že konvergenčný program Švédska je v súlade so zásadami Paktu stability a rastu a riziká pre rozpočtové ciele sú obmedzené.
- (10) Predmetom obáv naďalej zostáva vysoká zadlženosť súkromného sektora a predovšetkým švédskych domácností. Okrem toho sa expozície finančného sektora voči domácnostiam na rozdiel od podnikového sektora zvyšovali úmerne s dlhom v sektore domácností, ktorý je momentálne vo výške 83 % HDP, čo predstavuje približne 160 % disponibilného príjmu. Zadlženosť sa zvyšuje v dôsledku pretrvávajúceho úverového rastu a pomalého tempa amortizácie hypotekárnych úverov. V prípade zvýšenia úrokových sadzieb, poklesov cien nehnuteľností a/alebo nepriaznivého makroekonomického vývoja by vysoká zadlženosť sektora domácností predstavovala rizikový faktor. Takýto vývoj by ovplyvnil domácnosti aj ich spotrebiteľské zvyklosti. To by mohlo mať takisto za následok druhotné negatívne účinky na bankový sektor tým, že by došlo k zvýšeniu počtu nesplácaných úverov a nákladov na financovanie trhu. Švédsko neoznámilo ani neprijalo žiadne opatrenia, ktoré by riešili daňové zvýhodňovanie dlhu spojené s otázkou bývania. Na druhej strane Švédsko prijalo opatrenia na posilnenie obozretnej úverovej politiky prostredníctvom zavedenia 15 % minimálnej rizikovej váhy hypotekárnych expozícií v máji 2013 a bolo oznámené aj ďalšie zvýšenie. Napriek tomu sú amortizačné techniky naďalej uvoľnené a majú veľmi dlhé amortizačné obdobia pod hranicou 75 % výšky úveru k cene nehnuteľnosti, pričom v tomto zmysle

sa neprijali výrazné opatrenia, a to aj vzhľadom na dobrovoľnú povahu odporúčania z októbra 2013 týkajúceho sa individuálnych amortizačných plánov. Švédske združenie bankárov v marci 2014 sprísnilo svoje odporúčanie výzvou na amortizáciu až po zníženú hranicu 70 % výšky úveru k cene. A napokon, Švédsko riešilo zvýhodňovanie dlhu v prípade zdanenia právnických osôb tým, že ešte viac posilnilo obmedzenia týkajúce sa odpočítateľnosti úrokov a od januára 2013 ich rozšírilo na všetky typy úverov v rámci skupiny a zaviedlo tzv. investorskú odpočítateľnosť, ktorá môže zmierniť daňové zvýhodňovanie dlhu. Daň z príjmu právnických osôb sa od začiatku roka 2013 takisto znížila z 26,3 % na 22 %.

- (11) Švédsky trh s nehnuteľnosťami, ktorý sa za posledné dve desaťročia vyznačuje výrazným zvýšením cien, zostáva potenciálnym zdrojom nestability. Neefektívne postupy stále negatívne ovplyvňujú ponuku nehnuteľností, a to predovšetkým v dôsledku komplexných plánovacích postupov, obmedzenej hospodárskej súťaže v rámci stavebného sektora a vysokého stupňa regulácie nájmu. Spolu so zdaňovaním, ktoré zapríčňuje vznik dlhu, majú tieto neefektívne postupy tendenciu vytvárať nadhodnotené ceny nehnuteľností. Švédsko prijalo isté opatrenia na trhu s prenájmom, ale zdá sa, že tieto opatrenia nie sú dostatočné na to, aby vyriešili základný štrukturálny problém súvisiaci s vysokým stupňom rigidity systému prenájmov. Zákon z jari, ktorý prezentovala vláda 9. apríla 2014, nezahŕňa žiadne z týchto opatrení určených na riešenie trhu s prenájmom. Švédsko prijalo opatrenia na riešenie neefektívnych postupov v oblasti zonácie a plánovania, ako aj monopolu samospráv súvisiaceho s plánovaním, a to tak, že sa od samospráv bude vyžadovať, aby zohľadnili regionálnu perspektívu pri definovaní potrieb nehnuteľností. Tieto opatrenia idú správnym smerom; nie všetky sa už realizovali, a pre samosprávy, ktoré v tomto smere zlyhajú, nie sú stanovené žiadne sankcie.
- (12) Napriek vysokým úrovňam financovania školstva sú výsledky žiakov povinnej školskej dochádzky podľa medzinárodného hodnotenia študentov dokázateľne horšie ako v prvom desaťročí 21. storočia, pričom Švédsko je pod priemerom EÚ aj OECD vo všetkých troch testovaných oblastiach (čítanie, matematika, prírodné vedy). Okrem toho sa zvýšila súvislosť medzi sociálno-ekonomickým zázemím a výsledkami a prehĺbili sa rozdiely medzi školami. Hoci opatrenia podniknuté vládou sú jednoznačne krokom správnym smerom, zdá sa, že budú potrebné radikálnejšie štrukturálne zmeny. Na tieto účely Švédsko vykoná preskúmanie účinnosti školského systému, aby obnovilo vysokú úroveň výkonnosti.
- (13) Postavenie mladých ľudí, nízkokvalifikovaných ľudí a ľudí z prostredia migrantov je na trhu práce naďalej slabé. Nezamestnanosť mladých ľudí je naďalej nad priemerom EÚ. Hoci vláda podnikla kroky na riešenie týchto otázok, zdá sa, že uvedené ťažkosti môžu vyplývať z problémov v oblasti vzdelávania, kde sa systému vzdelávania nedarí pripraviť príslušné percento mladých ľudí so zručnosťami potrebnými na úspešnú integráciu na trh práce. Pokiaľ ide o integráciu na trh práce a vzdelávanie a odbornú prípravu, Švédsko prijalo opatrenia na uľahčenie prechodu zo školy do práce (učňovská reforma vrátane „učňovskej výplaty“) a na pomoc mladým ľuďom získať pracovné skúsenosti („odborný úvod do zamestnania“). Tento prechod bol *de facto* posilnený prostredníctvom zavedenia včasných opatrení pre tých, ktorí to najviac potrebujú. Pokrytie a dosah na nezaregistrovaných ľudí, ktorí neštudujú, nepracujú, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave, sú však naďalej slabé. Švédsko takisto pracuje na urýchlení integrácie ľudí z prostredia migrantov, zatiaľ čo výzvou zostáva najmä integrácia ľudí z prostredia migrantov, ktorí nie sú z členských krajín Únie. Napokon, v snahe podporiť vytváranie pracovných miest prebieha vo Švédsku hodnotenie účinnosti súčasnej zníženej sadzby DPH pre reštaurácie a útvary stravovacích služieb. Záverečné hodnotenie sa očakáva začiatkom januára 2016.
- (14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Švédska. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku vo Švédsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú hospodársku správu a riadenie Únie tým, že sa do budúceho vnútroštátneho rozhodovania poskytnú vstupy na úrovni EÚ. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do odporúčaní 1 až 4.
- (15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Švédska a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.

(1) Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (16) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premetli do odporúčaní 2 a 3.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Švédsko prijalo v priebehu obdobia rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Naďalej presadzovať fiškálnu politiku, ktorá podporuje rast, uchovávať zdravú fiškálnu pozíciu a zabezpečiť, aby sa počas celého obdobia, na ktoré sa vzťahuje konvergenčný program, plnil strednodobý rozpočtový cieľ, a to aj vzhľadom na výzvy, ktorým dlhodobá udržateľnosť verejných financií čelí v dôsledku starnutia obyvateľstva.
2. Zmierňovať úverový rast v sektore domácností a zadlženosť súkromného sektora. Na tieto účely znížiť účinky zvýhodňovania dlhu v prípade dane z príjmov fyzických osôb prostredníctvom postupného obmedzovania daňovej odpočítateľnosti platieb úrokov z hypotekárnych úverov a/alebo zvyšovania pravidelných daní z majetku. Prijat' ďalšie opatrenia na zvýšenie tempa amortizácie hypotekárnych úverov.
3. Ďalej zlepšovať účinnosť trhu s nehnuteľnosťami prostredníctvom pokračujúcich reforiem systému stanovovania nájomného. Predovšetkým umožniť výšky nájomného viac orientované na trh, a to odklonením sa od systému úžitkovej hodnoty, a ďalšou liberalizáciou určitých segmentov trhu s nájmom, ako aj zabezpečením väčšej zmluvnej voľnosti medzi jednotlivými nájomníkmi a majiteľmi nehnuteľností. Skrátiť dĺžku a komplikovanosť plánovacích a odvolacích postupov prostredníctvom zníženia a zlúčenia administratívnych požiadaviek, harmonizácie stavebných požiadaviek a noriem v rámci všetkých samospráv a zvýšenia transparentnosti postupov na pridelenie pôdy. Napádať samosprávy, aby sprístupnili svoju pôdu na rozvoj novej výstavby.
4. Prijat' vhodné opatrenia na zlepšenie základných zručností a uľahčenie prechodu od vzdelávacieho procesu na trh práce, a to aj prostredníctvom širšieho využívania odbornej a učňovskej prípravy na pracovisku. Posilniť snahu o účinnejšie zacielenie trhu práce a vzdelávacích opatrení na nízkokvalifikovaných mladých ľudí a ľudí z prostredia migrantov. Zvýšiť včasnú intervenciu a pomoc mladým ľuďom, ktorí nie sú zaregistrovaní na úradoch.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2014 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Spojeného kráľovstva na rok 2014**

(2014/C 247/26)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 9 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o zavedení novej stratégie pre rast a zamestnanosť nazwanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameriava na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na zvýšenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Na základe návrhov Komisie prijala Rada 13. júla 2010 odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (na roky 2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie týkajúce sa usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov⁽³⁾, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti
- (3) Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov 29. júna 2012 rozhodli o Pakte pre rast a zamestnanosť, v ktorom sa stanovuje koherentný rámec opatrení na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a na úrovni eurozóny s využitím všetkých možných stimulov, nástrojov a politík. Rozhodli o tom, že treba prijať opatrenie na úrovni členských štátov, a predovšetkým sa v plnej miere prihlásili k záväzku dosiahnuť ciele stratégie Európa 2020 a splniť odporúčania pre jednotlivé krajiny.
- (4) Rada 9. júla 2013 prijala odporúčanie⁽⁴⁾, ktoré sa týka národného programu reforiem Spojeného kráľovstva na rok 2013, a predložila svoje stanovisko k aktualizovanému konvergenčnému programu Spojeného kráľovstva na roky 2012 – 2013 až 2017 – 2018.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Ponechané na rok 2014 rozhodnutím Rady 2014/322/EÚ zo 6. mája 2014 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov na rok 2014 (Ú. v. EÚ L 165, 4.6.2014, s. 49).⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 217, 30.7.2013, s. 93.

- (5) Komisia 13. novembra 2013 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra koordinácie hospodárskych politík na rok 2014. Komisia zároveň 13. novembra 2013 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania, v ktorej je Spojené kráľovstvo uvedené medzi členskými štátmi, v súvislosti s ktorými sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (6) Európska rada 20. decembra 2013 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability a fiškálnej konsolidácie, ako aj opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila, že je potrebné presadzovať diferencovanú fiškálnu konsolidáciu, ktorá podporuje rast, obnoví bežné úverové podmienky pre hospodárstvo, podporovať rast a konkurencieschopnosť, riešiť problematiku nezamestnanosti a sociálnych dôsledkov krízy, ako aj modernizovať verejnú správu.
- (7) Komisia uverejnila 5. marca 2014 výsledky hĺbkového preskúmania pre Spojené kráľovstvo podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Z analýzy Komisie vyplýva záver, že v Spojenom kráľovstve naďalej existujú makroekonomické nerovnováhy, ktoré si vyžadujú monitorovanie a opatrenia politiky. Pozornosť si naďalej zasluhuje predovšetkým vývoj v oblasti zadĺženia domácností, ktoré súvisí s vysokým hypotekárnym zadĺžením a štrukturálnymi vlastnosťami trhu s nehnuteľnosťami, ako aj nepriaznivý vývoj v oblasti podielov na vývoznom trhu. Riziká v sektore nehnuteľností sa týkajú pretrvávajúcej štrukturálnej nedostatočnej ponuky nehnuteľností. Vnútorne obmedzenia ponuky, najmä v Londýne, a relatívne pomalá reakcia ponuky na zvýšenie dopytu aj naďalej dvíhajú ceny obytných nehnuteľností, najmä v Londýne a na juhovýchode, a takisto vedú k tomu, že kupujúci si berú vyššie hypotéky. Klesajúci podiel na vývoznom trhu síce pravdepodobne nespôsobí krátkodobé riziká, ale spolu s deficitom bežného účtu poukazuje na štrukturálne výzvy. Tie sa týkajú kvalifikačných nesúladov a nedostatkov v infraštruktúre. Čo sa týka verejných financií, predpokladá sa, že Spojené kráľovstvo nedodrží konečný termín na úpravu nadmerného deficitu stanovený Radou a priemerné ročné fiškálne úsilie nenaplní odporúčanie.
- (8) Spojené kráľovstvo predložilo 30. apríla 2014 svoj národný program reforiem na rok 2014 a svoj konvergenčný program na rok 2014. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (9) Podľa článku 4 Protokolu (č. 15) o niektorých ustanoveniach týkajúcich sa Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska sa povinnosť vyhýbať sa nadmernému štátnemu deficitu v zmysle článku 126 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nevzťahuje na Spojené kráľovstvo. V článku 5 uvedeného protokolu sa stanovuje, že Spojené kráľovstvo sa má snažiť predchádzať nadmernému deficitu verejných financií. Rada 8. júla 2008 v súlade s článkom 104 ods. 6 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva rozhodla, že Spojené kráľovstvo má nadmerný deficit.
- (10) Cieľom rozpočtovej stratégie opísanej v konvergenčnom programe na rok 2014 je do konca päťročného prebiehajúceho obdobia, ktoré sa končí v rozpočtovom roku 2018 – 2019, dosiahnuť vyrovnaný cyklicky upravený rozpočet. Konvergenčný program neobsahuje strednodobý cieľ uvedený v Pakte stability a rastu. V rozpočtovom roku 2014 – 2015 sa odhaduje deficit verejných financií vo výške 5,0 % HDP, čo znamená pokles z vrcholnej úrovne 11,4 % HDP v rozpočtovom roku 2009 – 2010. Toto nekorešponduje s termínom na odstránenie nadmerného deficitu, ktorý stanovila Rada. V konvergenčnom programe sa uvádza, že rok, v ktorom dôjde k odstráneniu nadmerného deficitu na úrovni 2,4 % HDP, bude rozpočtový rok 2016 – 2017, čo je dva roky po termíne, ktorý stanovila Rada. Z konvergenčného programu vyplýva, že (prepočítaný) štrukturálny deficit verejných financií sa do rozpočtového roku 2014 – 2015 zlepši o 0,3 percentuálneho bodu na úroveň 4,4 % HDP. Rozpočtové opatrenia nie sú dostatočné na splnenie odporúčaného priemerného ročného fiškálneho úsilia potrebného na odstránenie nadmerného deficitu. Následne na to sa v konvergenčnom programe predpokladá ročné zlepšenie (prepočítaného) štrukturálneho salda o 0,8 percentuálneho bodu v rozpočtovom roku 2015 – 2016 a o 1,3 percentuálneho bodu v rozpočtovom roku 2016 – 2017. Celkovo je konvergenčný program len čiastočne v súlade s požiadavkami Paktu stability a rastu
- (11) Doteraz sa konsolidácia zabezpečovala hlavne znižovaním výdavkov a mohlo by sa teda uvažovať o potenciálnych príjmoch vyplývajúcich z rozšírenia daňového základu. Spojené kráľovstvo má vysokú mieru ušlých daní, najmä v oblasti nepriamych daní. Podľa konvergenčného programu sa očakáva, že pomer dlhu k HDP sa v rozpočtovom roku 2015 – 2016 zvýši na 93,1 % predtým, než v rozpočtovom roku 2018 – 2019 poklesne na úroveň 86,6 %. Makroekonomický scenár Spojeného kráľovstva, na

ktorom sú založené rozpočtové prognózy konvergenčného programu, je realistický. Možné riziká rozpočtových prognóz pochádzajú z nižšieho rastu, ako sa očakávalo, z dôvodu obmedzených miezd, ktoré znižovali súkromnú spotrebu, a neistoty, ktorá bránila investíciám. Prognózy sú však zhodné s jarnou prognózou útvarov Komisie na rok 2014, v ktorej sa takisto nepredpokladá odstránenie nadmerného deficitu do termínu určeného Radou. Okrem toho na základe prognózy Komisie (opravená) zmena štrukturálneho salda na obdobie rokov 2010 – 2014 nedosahuje odporúčanú priemernú hodnotu 0,6 % HPP za rok a predpokladá sa, že ju nedosiahne ani v roku 2015. Na základe posúdenia konvergenčného programu a prognózy Komisie podľa nariadenia (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že na zabezpečenie plnenia odporúčania v rámci postupu pri nadmernom deficite sú potrebné dodatočné opatrenia.

- (12) Spojené kráľovstvo zaviedlo opatrenia v oblasti nehnuteľností, a to na strane ponuky aj dopytu. Napriek tomu, že ponuka nových nehnuteľností stúpila, stále zostáva nízka a výrazne zaostáva za dopytom. Spolu s nízkymi úrokovými mierami a ľahšími podmienkami na hypotekárne úvery (napr. vyšší pomer výšky úveru k výške príjmu) to spôsobilo rast cien obytných nehnuteľností v niektorých častiach Spojeného kráľovstva, najmä v Londýne. Nedostatok v ponuke je dlhodobým štrukturálnym javom a pravdepodobne sa prejaví aj v strednodobom horizonte. Sú potrebné opatrenia na ďalšie zvýšenie ponuky obytných nehnuteľností, a to vytvorením vhodných stimulov na zvýšenie ponuky na miestnej úrovni. Orgány by mali naďalej sledovať ceny obytných nehnuteľností a hypotekárnu zadlženosť a byť pripravené v prípade potreby zaviesť vhodné opatrenia, vrátane prípadnej úpravy systému úverovej záruky Pomoc pri kúpe 2 (*Help to Buy 2*). Existuje potreba zvýšiť transparentnosť používania a dosahu makroprudenciálnej regulácie sektora nehnuteľností Výborom pre finančnú politiku, ktorá by sa mohla využiť na riešenie nadmerného nárastu cien obytných nehnuteľností a nárastu hypotekárneho zadlžovania. Mali by sa zväziť reformy v oblasti zdaňovania pozemkov a nehnuteľností s cieľom zmierniť deformácie na trhu s nehnuteľnosťami.
- (13) Spojené kráľovstvo aj naďalej rieši výzvy v oblasti nezamestnanosti a podzamestnanosti, ako aj špecifické otázky týkajúce sa nezamestnanosti mladých ľudí. Existujú dôležité výzvy v oblasti vybavovania mladých ľudí zručnosťami a pracovnými skúsenosťami, ktoré si vyžaduje trh práce, ako aj v oblasti zvýšenia ponuky učňovských príprav. Vďaka tomu možno vysvetliť, prečo zostáva využívanie mzdových dotácií stanovených v Zmluve pre mládež (*Youth Contract*) nižšie, ako sa predpokladalo. Trh práce trpí nepomernom medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a orgány sa pokúšajú rekvalifikovať pracovnú silu a riešiť tak nezamestnanosť, ako aj nedostatok vysokokvalitných zručností potrebných na výkon zamestnania a technických zručností. Aj keď sa vyvinulo úsilie o zlepšenie kvality učňovských programov, je potrebné ďalšie úsilie. Okrem toho je kvalifikačný systém naďalej zložitý a musí sa zjednodušiť, aby sa uľahčilo všeobecné uznávanie a dosiahla sa vyššia miera zapojenia zamestnávateľov
- (14) Orgány tento problém slabých pracovných stimulov, ktorý sa týka najmä poberateľov sociálnych dávok, riešia zavedením univerzálneho úveru (*Universal Credit*), ktorý jednotlivcom umožní zachovať si pri prechode do zamestnania väčšiu časť svojho príjmu z dávok. Aj keď by univerzálny úver mohol mať pozitívny vplyv na zamestnanosť, veľa bude závisieť od jeho účinnej implementácie a podporných služieb vrátane prepojenia s ostatnými dávkami. Zameranie sa na návrat do práce sa odrazilo aj na obmedzení ročnej úpravy mnohých dávok pre osoby v produktívnom veku a daňových úľav na 1 % ročne do roku 2016.
- (15) Spojené kráľovstvo naďalej čelí výzvam pri zvyšovaní zamestnanosti rodičov prostredníctvom zlepšenia prístupu k vysokokvalitnej, cenovo prijateľnej starostlivosti o dieťa. Naďalej zavádza schémy, ktoré cenovo sprístupňujú starostlivosť o dieťa rodičom pracujúcich na čiastočný aj plný úväzok, s ohľadom na rôzne príjmové úrovne. Ceny starostlivosti o dieťa však stále patria medzi najvyššie v Únii a spôsobujú problémy najmä druhým zárobkovo činným osobám v domácnosti a osamelým rodičom.
- (16) Čo sa týka prístupu k financovaniu, podmienky na úverových trhoch sa síce v roku 2013 zlepšili, ale rast úverov zostáva slabý a v prípade existujúcich politík je potrebný dlhší čas, aby sa ukázala ich prípadná úspešnosť. Osobitné výzvy pretrvávajú v oblasti prístupu k financovaniu pre malé a stredné podniky (MSP). Kým veľké podniky sa môžu samofinancovať priamo na veľkoobchodných trhoch a využívať

ponuku dobre vyvinutých finančných služieb v Spojenom kráľovstve, malé a stredné podniky sa pri snahe získať externé finančné prostriedky musia vo veľkej miere spoliehať na banky. Dosiahol sa značný pokrok pri plnení minuloročného odporúčania o hospodárskej súťaži v bankovníctve pomocou vytvorenia nových bánk, takzvaných bánk typu *challenger* (jedným príkladom je TSB, ktorá však ešte nie je úplne nezávislá).

- (17) Spojené kráľovstvo v decembri 2013 uverejnilo aktualizovaný národný plán pre infraštruktúru: dlhodobý a strategický prístup k plánovaniu, finančnému krytiu, financovaniu a zavádzaniu infraštruktúry. V tomto pláne sa stanovujú pripravované budúce kapitálové investície do roku 2020 a v neskorších rokoch v celkovej výške 375 mld. GBP (približne 460 mld. EUR). Veľká časť pripravovaných investícií (340 mld. GBP, t. j. približne 420 mld. EUR) sa týka investícií do sektorov energetiky a dopravy. Predpokladá sa, že približne tri štvrtiny finančného krytia budú pochádzať zo súkromných zdrojov a zvyšok bude krytý z verejných zdrojov. Aj keď tento plán predstavuje primeranú iniciatívu, pretrvávajú pochybnosti, pokiaľ ide o časť financovaní zo súkromného sektora, regulačnú istotu a včasné vydávanie stavebných povolení. Na zníženie rizík súvisiacich s financovaním a realizáciou sú potrebné prísne mechanizmy, ktoré zároveň zabezpečia transparentnosť plánovaných a skutočných výdavkov na infraštruktúru.
- (18) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra komplexnú analýzu hospodárskej politiky Spojeného kráľovstva. Posúdila národný program reforiem a konvergenčný program. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Spojenom kráľovstve, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú hospodársku správu a riadenie Únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sa premietli do odporúčaní 1 až 6.
- (19) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Spojeného kráľovstva a jej stanovisko⁽¹⁾ sa premietlo najmä do odporúčania 1.
- (20) V súvislosti s hĺbkovým preskúmaním Komisie a týmto posúdením Rada preskúmala národný program reforiem a konvergenčný program. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sa premietli do odporúčaní 2, 3, 5 a 6

TÝMTO ODPORÚČA, aby Spojené kráľovstvo prijalo v období rokov 2014 – 2015 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť rozpočtovú stratégiu a usilovať sa o odstránenie nadmerného deficitu udržateľným spôsobom v súlade s odporúčaním Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Presadzovať diferencované fiškálne sprísnenie, ktoré bude podporovať rast, a to uprednostňovaním kapitálových výdavkov. Na uľahčenie fiškálnej konsolidácie by sa malo zväziť zvýšenie príjmov pomocou rozšírenia daňového základu. Zvýšiť rast vývozu tovarov a služieb, a to riešením štrukturálnych prekážok týkajúcich sa infraštruktúry, nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami a prístupu k financovaniu pre MSP.
2. Zvýšiť transparentnosť používania a dosahu makroprudenciálnej regulácie sektora nehnuteľností Výboru pre finančnú politiku Bank of England. Zaviesť vhodné opatrenia na reagovanie na rýchly rast cien nehnuteľností v oblastiach, ktoré sa významne podieľajú na raste v Spojenom kráľovstve, najmä v Londýne, a znížiť riziká týkajúce sa vysokej hypotekárnej zadlženosti. Monitorovať systém *Help to buy* a podľa potreby ho upraviť. Zväziť reformy v oblasti zdaňovania pozemkov a nehnuteľností vrátane opatrení zameraných na precenenie nehnuteľností s cieľom zmierniť deformácie na trhu s bývaním. Pokračovať v úsilí o zvýšenie ponuky obytných nehnuteľností.
3. Zachovať záväzok Zmluvy pre mládež predovšetkým zlepšovaním zručností, ktoré zodpovedajú potrebám zamestnávateľov. Zabezpečiť zapojenie zamestnávateľov prostredníctvom dôrazu na riešenie nepomeru medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami pomocou modernejšieho a kvalitnejšieho poskytovania zručností a presadzovania ponúk učňovskej prípravy. Znížiť počet mladých ľudí s nízkymi základnými zručnosťami.

⁽¹⁾ Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

4. Pokračovať v úsilí znížiť detskú chudobu v domácnostiach s nízkymi príjmami, a to zabezpečením, aby univerzálny úver a ďalšie reformy sociálneho zabezpečenia poskytovali primerané dávky s jasnými pracovnými stimulmi a podporné služby. Zlepšiť dostupnosť cenovo prijateľnej a kvalitnej starostlivosti o dieťa.
5. Pokračovať v úsilí o zlepšenie dostupnosti bankového aj nebankového financovania pre MSP. Zabezpečiť účinné fungovanie Podnikateľskej banky a podporovať zvýšenú prítomnosť bánk typu *challenger*.
6. Zaoberať sa národným plánom pre infraštruktúru, a to zvýšením predvídateľnosti plánovacích procesov, ako aj vyjasnením záväzkov finančného krytia. Zabezpečiť transparentnosť a zodpovednosť, a to poskytovaním pravidelných a včasných informácií o vykonávaní plánu.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

ODPORÚČANIE RADY**z 8. júla 2014,****ktoré sa týka vykonávania všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov, ktorých menou je euro**

(2014/C 247/27)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 136 v spojení s jej článkom 121 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordináciou⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Súčasnú hospodársku situáciu eurozóny je charakterizované postupným, ale stále nestabilným hospodárskym oživením. V roku 2013 a na začiatku roku 2014 inflácia v eurozóne markantne poklesla a očakáva sa, že počas prognózovaného obdobia bude len veľmi postupne narastať, čo odzrkadľuje súčasnú stagnáciu spolu s prebiehajúcimi úpravami relatívnych cien v zraniteľných hospodárstvách a minulým zhodnocovaním výmenného kurzu eura. Okrem toho, zatiaľ čo oživenie nadobúda čoraz širší základ, rozdiely medzi členskými štátmi, ktorých menou je euro (členské štáty, ktoré patria do eurozóny), sú aj naďalej veľké.
- (2) Eurozóna je viac než len súhrn jej členov. Hospodárska a finančná kríza jasne odhalila úzke prepojenia v eurozóne a zdôraznila potrebu silnejšej koordinácie fiškálnych, finančných a štrukturálnych politík medzi členskými štátmi, ktoré patria do eurozóny, s cieľom zabezpečiť súdržnú politickú pozíciu v rámci eurozóny ako celku. Členské štáty, ktoré patria do eurozóny, sa 2. marca 2012 podpisom Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii zaviazali vykonať súbor ďalekosiahlych reforiem politík a politickú koordináciu. Nadobudnutie účinnosti tzv. balíka dvoch nariadení⁽³⁾ („two-pack“) v roku 2013 ďalej prehĺbilo koordináciu rozpočtových a hospodárskych politík v eurozóne. Členské štáty, ktoré patria do eurozóny, majú osobitnú zodpovednosť za účinné vykonávanie nového rámca správy. To si vyžaduje silnejší vzájomný tlak na podporu vykonávania národných reforiem a fiškálnej obozretnosti, rozsiahlejšie posudzovanie národných reforiem z pohľadu eurozóny, internalizáciu potenciálnych účinkov presahovania a stimuláciu politík, ktoré majú osobitný význam pre riadne fungovanie HMÚ. Vyžaduje si to aj náležitú komunikáciu v súvislosti so stratégiou eurozóny.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

- (3) Vzhľadom na veľkú vzájomnú prepojenosť medzi členskými štátmi, ktoré patria do eurozóny, môže v súvislosti s vykonávaním štrukturálnych reforiem dôjsť k veľkým účinkom presahovania, čo je potrebné zohľadniť s cieľom zabezpečiť optimálne navrhnutie a vykonávanie politik v prípade jednotlivých členských štátov, ktoré patria do eurozóny, a v prípade eurozóny ako celku. Napríklad koordinovanejší postup pri vykonávaní reforiem by uľahčil potrebné zblížovanie medzi členskými štátmi. Včasná diskusia o reformných plánoch členských štátov, ktoré patria do eurozóny, ktorá vychádza zo súčasných postupov, ako aj účinné vykonávanie postupu pri makroekonomických nerovnováhach majú v tejto súvislosti kľúčový význam.
- (4) Jednou z kľúčových politických výziev, ktorým čelí eurozóna, je zníženie verejného dlhu prostredníctvom realizácie diferencovaných fiškálnych politik, ktoré podporujú rast, pri súčasnom zvýšení potenciálu rastu v eurozóne a riešení sociálnych dôsledkov krízy. Vďaka konsolidačnému úsiliu v uplynulých rokoch sa fiškálna situácia v eurozóne zlepšila, ale je potrebné, aby niekoľko členských štátov, ktoré patria do eurozóny, aj naďalej pokračovalo vo fiškálnych úpravách v záujme zníženia veľmi vysokej úrovne zadlženosti. Všetky členské štáty, ktoré patria do eurozóny, by mali zlepšiť kvalitu verejných financií s cieľom podporiť produktivitu a zamestnanosť.
- (5) Investície do eurozóny výrazne klesli v počiatočnej fáze krízy a doposiaľ sa nedostali späť na úroveň svojho dlhodobého priemeru. Stagnujúce investičné trendy sú determinované kombinovaným vplyvom znižovania zadlženosti súkromného sektora, finančnej fragmentácie a nevyhnutného úsilia o fiškálnu konsolidáciu, čo viedlo k zníženiu verejných investícií. Zvýšenie investícií do infraštruktúry a kvalifikácií má zásadný význam z hľadiska zachovania oživenia a zvýšenia potenciálneho rastu. Veľa investícií musí prísť zo súkromného sektora, ale verejné orgány môžu zohrávať dôležitú úlohu pri tvorbe priaznivých podmienok.
- (6) V eurozóne sú úverové toky do reálnej ekonomiky aj naďalej tlmené a fragmentácia finančného trhu je stále vysoká napriek tomu, že tlaky na štátny dlh sa znížili. Prístup k financovaniu, a to najmä v prípade MSP, je v mnohých členských štátoch aj naďalej problematický, v dôsledku čoho hrozí oslabenie hospodárskeho oživenia. To si vyžaduje iniciatívy zamerané na obnovenie úverových tokov, prehĺbenie kapitálových trhov a podporu dlhodobého financovania hospodárstva. Opatrenia ako dokončenie ozdravenia súvah bánk, pokračujúce posilňovanie kapitálových vankúšov tam, kde je to potrebné, posudzovanie kvality aktív a záťažové testy pomôžu určiť všetky zostávajúce slabé miesta a posilniť dôveru k sektoru ako celku. Pokiaľ ide o bankovú úniu, dosiahol sa významný pokrok, najmä vďaka zriadeniu jednotného mechanizmu dohľadu a dohode o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií.
- (7) Finančná kríza odhalila nedostatky v štruktúre hospodárskej a menovej únie. Komisia 28. novembra 2012 predstavila koncepciu pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu s cieľom otvoriť európsku diskusiu. Predseda Európskej rady prezentoval 5. decembra 2012 v úzkej spolupráci s predsedom Európskej komisie, predsedom Euroskupiny a prezidentom Európskej centrálnej banky správu, ktorá vychádza z niekoľkých myšlienok koncepcie Komisie a v ktorej sa stanovuje časový rámec a jednotlivé etapy postupu zameraného na dobudovanie hospodárskej a menovej únie. Európsky parlament vyjadril svoje stanoviská vo svojom uznesení z 20. novembra 2012. Odvtedy sa podniklo viacero významných krokov. Európska rada poskytla v decembri 2013 ďalšie stanoviská. Ďalší rozvoj HMÚ si bude vyžadovať postupný prístup, ktorý kombinuje disciplínu a solidaritu. V takzvanom balíku šiestich („six-pack“) (1) a balíku dvoch („two-pack“) legislatívnych aktov je prvé preskúmanie ich vykonávania naplánované na koniec roka 2014.

(1) Nariadenie Rady (EÚ) č. 1177/2011 z 8. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 33); smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 1); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 8); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011 zo 16. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 12); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

TÝMTO ODPORÚČA, aby členské štáty, ktoré patria do eurozóny, bez toho, aby boli dotknuté právomoci Rady pri koordinácii hospodárskych politík členských štátov, prijali v rokoch 2014 – 2015 individuálne a spoločne, najmä však v rámci koordinácie hospodárskych politík v rámci Euroskupiny, opatrenia s cieľom:

- (1) Podporovať a monitorovať v úzkej spolupráci s Komisiou vykonávanie štrukturálnych reforiem v tých oblastiach, ktoré majú najväčší význam pre bezproblémové fungovanie eurozóny, s cieľom podporiť rast a konvergenciu a úpravy vnútorných a vonkajších nerovnováh. Posúdiť a stimulovať pokrok v plnení reformných záväzkov v členských štátoch, ktoré patria do eurozóny, v ktorých existujú nadmerné nerovnováhy, a vo vykonávaní reforiem v členských štátoch, ktoré patria do eurozóny, ktorých nerovnováhy si vyžadujú rozhodné opatrenia, s cieľom obmedziť negatívne presahovanie na zvyšok eurozóny. Podporovať vhodné politiky v krajinách s veľkými prebytkami na bežnom účte v záujme prispenia k pozitívnemu presahovaniu. Pravidelne organizovať tematické diskusie o štrukturálnych reformách na trhu práce a trhu s výrobkami s potenciálne rozsiahlymi účinkami presahovania, zameriavajúc sa na zníženie vysokého daňovo-odvodového zaťaženia práce a na reformu trhov so službami.
- (2) Koordinovať fiškálne politiky členských štátov, ktoré patria do eurozóny, v úzkej spolupráci s Komisiou, najmä pri posudzovaní návrhov rozpočtových plánov v záujme zabezpečenia súdržnej fiškálnej pozície, ktorá podporuje rast, v celej eurozóne. Zlepšiť kvalitu a udržateľnosť verejných financií uprednostňovaním hmotných a nehmotných investícií na úrovni jednotlivých štátov a EÚ. Zabezpečiť, aby boli vnútroštátne fiškálne rámce vrátane vnútroštátnych fiškálnych rád silné.
- (3) Zabezpečiť odolnosť bankového systému, najmä prostredníctvom prijatia potrebných opatrení v nadväznosti na posúdenie kvality aktív a záťažové testy, vykonania predpisov o bankovej únii a dosiahnutia pokroku v ďalšej činnosti naplánovanej na prechodné obdobie v súvislosti so zavedením jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií („SRM“). Stimulovať investície zo súkromného sektora a zvýšiť úverové toky do hospodárstva prostredníctvom opatrení na zlepšenie prístupu MSP k úverom, prehĺbenia kapitálových trhov, opätovného naštartovania trhu so sekuritizáciou, a to na základe návrhov a harmonogramu uvedených v oznámení Komisie o dlhodobom financovaní európskeho hospodárstva.
- (4) Pokročiť v práci na prehľbovaní hospodárskej a menovej únie a prispieť k zlepšeniu rámca pre hospodársky dohľad v kontexte jeho preskúmania, ktoré je naplánované na koniec roka 2014.

V Bruseli 8. júla 2014

Za Radu

predseda

P. C. PADOAN

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

RADA

VYSVETLJÚCA POZNÁMKA

**Sprievodný dokument k odporúčaniam Rady pre členské štáty v rámci európskeho
semestra 2014**

(2014/C 247/28)

V článku 2ab ods. 2 nariadenia č. 1466/97⁽¹⁾ o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii, ktorý je súčasťou oddielu o „hospodárskom dialógu“, sa uvádza, že „od Rady sa očakáva, že sa spravidla riadi odporúčaniami a návrhmi Komisie alebo verejne objasní svoju pozíciu“.

V súvislosti s uvedeným pravidlom „splniť alebo objasniť“ Rada týmto predkladá vysvetlenia ku schváleným zmenám odporúčaní Komisie týkajúcich sa odporúčaní pre jednotlivé krajiny v kontexte európskeho semestra 2014, s ktorými Komisia nesúhlasí.

Rada tiež schválila viacero doplnení, ako aj faktických alebo technických zmien odporúčaní, s ktorými Komisia v plnej miere súhlasila^(*).

BELGICKO**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 3****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Obmedziť rast budúcich vládnych výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ktoré sa týkajú najmä dôchodkov a dlhodobej starostlivosti, pomocou zintenzívnenia úsilia o zníženie medzery medzi skutočným a zákonom stanoveným vekom odchodu do dôchodku, urýchleného zníženia možnosti predčasného odchodu do dôchodku, podporou aktívneho starnutia, zosúladením zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku a požiadaviek na dĺžku pracovného života so zmenami v strednej dĺžke života, ako aj zlepšenia nákladovej účinnosti verejných výdavkov na dlhodobú starostlivosť.

Dohodnuté znenie:

Obmedziť rast budúcich vládnych výdavkov súvisiacich so starnutím obyvateľstva, ktoré sa týkajú najmä dôchodkov a dlhodobej starostlivosti, pomocou zintenzívnenia úsilia o zníženie medzery medzi skutočným a zákonom stanoveným vekom odchodu do dôchodku, urýchleného zníženia možnosti predčasného odchodu do dôchodku, podporou aktívneho starnutia, zosúladením ~~zákonom stanoveného~~ odchodu do dôchodku a ~~požiadaviek na dĺžku pracovného života~~ so zmenami v strednej dĺžke života a zlepšenia nákladovej účinnosti verejných výdavkov na dlhodobú starostlivosť.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1).

^(*) Zmenený text je uvedený kurzívou a vypustený text je preškrtnutý.

Vysvetlenie:

Došlo k zhode na tom, že vzhľadom na rozdiel medzi skutočným a zákonom stanoveným vekom odchodu do dôchodku hlavnou výzvou v Belgicku zostáva zvyšovanie skutočného veku odchodu do dôchodku. V rámci významnej prebiehajúcej reformy dochádza k zvýšeniu minimálneho veku a dĺžky pracovného života, ktoré sa požadujú na predčasný odchod do dôchodku; zvýšenie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku v krátkodobom horizonte by tento rozdiel zväčšilo a bolo by tak zle načasovanou reformou.

BULHARSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

ČESKÁ REPUBLIKA

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

DÁNSKO

V odporúčaníach sa neurobili nijaké zmeny.

NEMECKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

ESTÓNSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

ÍRSKO

V odporúčaníach, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nedohodli žiadne zmeny.

ŠPANIELSKO

ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 5

Znenie navrhnuté Komisiou:

Uplatňovať národný akčný plán sociálneho začlenenia na roky 2013 – 2016 a posúdiť jeho účinnosť zhodnotením celej škály jeho cieľov. Posilniť administratívne kapacity a koordináciu medzi službami zamestnanosti a sociálnymi službami s cieľom poskytnúť integrované riešenia na podporu rizikových skupín a zefektívniť postupy na podporu prechodu medzi systémami minimálnej mzdy a trhom práce. Zlepšiť zameranie na systémy pomoci rodinám a kvalitu služieb a uprednostňovať domácnosti s nízkym príjmom s deťmi, a to s cieľom zabezpečiť progresivitu a účinnosť sociálnych transferov.

Dohodnuté znenie:

Uplatňovať národný akčný plán sociálneho začlenenia na roky 2013 – 2016 a posúdiť jeho účinnosť zhodnotením celej škály jeho cieľov. Posilniť administratívne kapacity a koordináciu medzi službami zamestnanosti a sociálnymi službami s cieľom poskytnúť integrované riešenia na podporu rizikových skupín, a zefektívniť postupy a medzi verejnými správami zodpovednými za systémy minimálnej mzdy podporovať zefektívnené postupy na podporu prechodu medzi systémami minimálnej mzdy a trhom práce. Zlepšiť zameranie na systémy pomoci rodinám a kvalitu služieb a uprednostňovať domácnosti s nízkym príjmom s deťmi, a to s cieľom zabezpečiť progresivitu a účinnosť sociálnych transferov.

Vysvetlenie:

Táto formulácia lepšie zodpovedá rozdeleniu právomocí vo verejnej správe v oblasti sociálnych služieb a systémov minimálnej mzdy, v rámci ktorej štát spolupracuje na technickej a politickej úrovni s regiónmi, čo môže viesť k zlepšeniu postupov.

FRANCÚZSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

CHORVÁTSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

TALIANSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

LOTYŠSKO

V odporúčaníach sa neurobili nijaké zmeny.

LITVA**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 3****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Lepšie zacieliť opatrenia aktívnej politiky trhu práce na nízko kvalifikovaných pracovníkov a dlhodobo nezamestnaných. Zlepšiť dosah a primeranosť dávok v nezamestnanosti a prepojiť ich s aktivačnými opatreniami. Riešiť pretrvávajúci nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami prostredníctvom zvýšenia relevantnosti vzdelávania a podpory celoživotného vzdelávania pre trh práce. Stanoviť si ako prioritu zabezpečenie kvalitnej učňovskej prípravy a posilňovať partnerstvo so súkromným sektorom v záujme zlepšenia zamestnateľnosti mladých ľudí. Preskúmať v konzultácii so sociálnymi partnermi primeranosť pracovnoprávných predpisov, najmä pokiaľ ide o rámec pre pracovné zmluvy a dojednania o pracovnom čase

Dohodnuté znenie:

Lepšie zacieliť opatrenia aktívnej politiky trhu práce na nízkokvalifikovaných pracovníkov a dlhodobo nezamestnaných. Zlepšiť dosah a primeranosť dávok v nezamestnanosti a prepojiť ich s aktivačnými opatreniami. Riešiť pretrvávajúci nepomer medzi existujúcimi a požadovanými zručnosťami prostredníctvom zvýšenia relevantnosti vzdelávania, okrem iného na základe systémov na odhadovanie zručností, a podpory celoživotného vzdelávania pre trh práce. Stanoviť si ako prioritu zabezpečenie kvalitnej učňovskej prípravy, iných foriem učenia sa prácou a posilňovať partnerstvo so súkromným sektorom v záujme zlepšenia zamestnateľnosti mladých ľudí. Preskúmať v konzultácii so sociálnymi partnermi primeranosť pracovnoprávných predpisov, najmä pokiaľ ide o rámec pre pracovné zmluvy a dojednania o pracovnom čase.

Vysvetlenie:

V záveroch z práce Výboru pre zamestnanosť v oblasti mnohostranného dohľadu sa uznáva úloha reforiem odbornej prípravy na báze práce v Litve, ako aj potreba vypracovania plánov na zvýšenie účinnosti odborného vzdelávania a prípravy.

LUXEMBURSKO**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 2****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Aby sa zaistila fiškálna udržateľnosť, znížiť výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva tým, že sa dlhodobá starostlivosť stane viac nákladovo efektívnou, pokračovať v dôchodkovej reforme tak, aby sa zvýšil skutočný vek odchodu do dôchodku, vrátane obmedzenia predčasného odchodu do dôchodku a prepojenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku so strednou dĺžkou života. Posilniť úsilie o zvýšenie miery účasti starších pracovníkov, a to aj zlepšením ich zamestnateľnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania.

Dohodnuté znenie:

Aby sa zaistila fiškálna udržateľnosť, znížiť výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva tým, že sa dlhodobá starostlivosť stane viac nákladovo efektívnou, pokračovať v dôchodkovej reforme tak, aby sa zvýšil skutočný vek odchodu do dôchodku, vrátane obmedzenia predčasného odchodu do dôchodku a ~~prepojenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku~~, a to ~~zosúladením veku odchodu do dôchodku alebo dôchodkových dávok so zmenami strednej dĺžky života~~. Posilniť úsilie o zvýšenie miery účasti starších pracovníkov, a to aj zlepšením ich zamestnateľnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania.

Vysvetlenie:

Zákonom stanovený vek odchodu do dôchodku je 65 rokov, pričom skutočný vek tohto odchodu je pod hranicou 60 rokov; táto zmena sa preto dohodla ako nevyhnutný krok s cieľom najprv zotrieť rozdiel medzi skutočným a zákonom stanoveným vekom odchodu do dôchodku.

ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 4**Znenie navrhnuté Komisiou:**

Pokračovať v úsilí znížiť nezamestnanosť mladých a najmä nízko kvalifikovaných uchádzačov o prácu z prístahovateľského prostredia, prostredníctvom koherentnej stratégie, a to aj prostredníctvom ďalšieho zlepšovania koncepcie a monitorovania aktívnych politík trhu práce, riešenia nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a odstránenia finančných prekážok, ktoré znižujú motiváciu pracovať. Na tento účel urýchliť vykonanie reformy všeobecného aj odborného vzdelávania a odbornej prípravy, aby zručnosti mladých ľudí lepšie zodpovedali dopytu po práci.

Dohodnuté znenie:

Pokračovať v úsilí znížiť nezamestnanosť mladých nízkokvalifikovaných uchádzačov o prácu vrátane uchádzačov z prístahovateľského prostredia prostredníctvom koherentnej stratégie, a to aj prostredníctvom ďalšieho zlepšovania koncepcie a monitorovania aktívnych politík trhu práce, riešenia nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a odstránenia finančných prekážok, ktoré znižujú motiváciu pracovať. Na tento účel urýchliť vykonanie reformy všeobecného aj odborného vzdelávania a odbornej prípravy, aby zručnosti mladých ľudí lepšie zodpovedali dopytu po práci.

Vysvetlenie:

Monitor výsledkov v oblasti zamestnanosti poukazuje na výzvu pre Luxembursko, pokiaľ ide o nezamestnanosť mladých ľudí. V rámci mnohostranného dohľadu Výboru pre zamestnanosť sa privítalo zriadenie záruky pre mladých ľudí a jej zvýšený dôraz na ľudí z prístahovateľského prostredia.

MAĎARSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

MALTA**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 2****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Zintenzívniť prebiehajúcu dôchodkovú reformu najmä prostredníctvom výrazného zrýchlenia plánovaného zvýšenia zákonom stanoveného odchodu do dôchodku a jeho súbežného prepojenia so zmenami strednej dĺžky života. Zabezpečiť, aby komplexná reforma systému verejného zdravia zaistila nákladovo účinné a udržateľné využívanie dostupných zdrojov, ako napr. posilnenie základnej starostlivosti.

Dohodnuté znenie:

Na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií pokračovať v zintenzívniť prebiehajúcej dôchodkovej reforme, napríklad najmä prostredníctvom výrazného zrýchlením plánovaného už schváleného zvýšenia zákonom stanoveného odchodu do dôchodku a jeho súbežným prepojením so zmenami strednej dĺžky života. Zabezpečiť, aby sa komplexnou reformou systému verejného zdravia zaistilo nákladovo účinné a udržateľné využívanie dostupných zdrojov, ako napr. posilnenie základnej starostlivosti.

Vysvetlenie:

Na Malte prebieha proces dôchodkovej reformy. Malta konkrétne znovu opakuje, že výsledky práce pracovnej skupiny pre dôchodky budú známe v októbri 2014. Táto skupina vypracuje celkovú stratégiu zameranú na riešenie primeranosti a udržateľnosti dôchodkov na Malte. Malta súhlasí s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť, no opatrenia na jej dosiahnutie si vyžadujú väčšiu voľnosť, keďže predpisy samotné budú pôsobiť kontraproduktívne a dôchodkovú reformu skôr utlmia ako umožnia jej ďalšie napredovanie. Navrhovaná zmena je v súlade so znením odporúčaní pre krajinu na rok 2013, v ktorých sa poskytuje určitá voľnosť na rozdiel od príliš normatívneho znenia navrhovaných odporúčaní pre krajinu na rok 2014.

HOLANDSKO**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 2****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Zintenzívniť snahy o reformu trhu s bývaním tým, že sa urýchli proces znižovania daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov, na trhu s nájomným sa zavedie cenový mechanizmus viac orientovaný na trh a že v odvetví sociálneho bývania sa výška nájomného viac prispôsobí príjmom domácností. Monitorovať vplyvy reformy sociálneho bývania z hľadiska jeho fyzickej a cenovej dostupnosti pre domácnosti s nízkym príjmom. Pokračovať v úsilí o nové zameranie politik týkajúcich sa sociálneho bývania na podporu domácností, ktoré to najviac potrebujú.

Dohodnuté znenie:

Pokiaľ to ekonomické prostredie dovolí, Zintenzívniť snahy o reformu trhu s bývaním tým, že sa urýchli proces znižovania daňovej odpočítateľnosti hypotekárnych úrokov, na trhu s nájomným sa zavedie cenový mechanizmus viac orientovaný na trh a že v odvetví sociálneho bývania sa výška nájomného viac prispôsobí príjmom domácností. Monitorovať vplyvy reformy sociálneho bývania z hľadiska jeho fyzickej a cenovej dostupnosti pre domácnosti s nízkym príjmom. Pokračovať v úsilí o nové zameranie politik týkajúcich sa sociálneho bývania na podporu domácností, ktoré to najviac potrebujú.

Vysvetlenie:

Dohodlo sa, že rýchle vykonávanie reformy, pokiaľ ide o odpočítateľnosť hypotekárnych úrokov predstavuje riziko v súčasnej hospodárskej situácii, najmä preto, že viac ako milión domácností sa v súčasnosti nachádza v zápornej majetkovej pozícii (vyššia hypotéka ako hodnota ich nehnuteľnosti). Odkaz na ekonomické prostredie, v ktorom by sa takéto reformy uskutočnili, sa preto v tomto odporúčaní považuje za obzvlášť dôležitý.

RAKÚSKO**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 2****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému, a to najmä urýchlením harmonizácie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy a prepojením zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku so strednou dĺžkou života. Sledovať vykonávanie nedávnych reforiem, ktoré obmedzujú prístup k predčasnému odchodu do dôchodku. Ďalej zlepšiť nákladovú účinnosť a udržateľnosť služieb zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti.

Dohodnuté znenie:

Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému, a to najmä urýchlením harmonizácie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku pre mužov a ženy zvýšením skutočného veku odchodu do dôchodku a prepojením zosúladením zákonom stanoveného odchodu do dôchodku so zmenami strednej dĺžky života. Sledovať vykonávanie nedávnych reforiem, ktoré obmedzujú prístup k predčasnému odchodu do dôchodku. Ďalej zlepšiť nákladovú účinnosť a udržateľnosť služieb zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti.

Vysvetlenie:

Znenie odporúčania má podobný obsah ako odporúčania dohodnuté pre ostatné členské štáty. Panoval súhlas s tým, že existujú rôzne cesty zvýšenia skutočného veku odchodu do dôchodku, a teda riešenia výziev, pred ktorými stojí dôchodkový systém a udržateľnosť verejných financií. Pôvodné znenie navrhnuté Komisiou, ktoré sa zameriavalo len na zvýšenie (zákonom stanoveného) veku odchodu do dôchodku, bolo príliš normatívne a úzko vymedzené. Nové znenie sa podobá zneniu, ktoré už skôr prijala Rada v správe o udržateľnosti za rok 2012 z 12. februára 2013.

POLSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

PORTUGALSKO

ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 3

Znenie navrhnuté Komisiou:

V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí riešiť otázku vysokej nezamestnanosti mladých ľudí, najmä účinnými predpokladmi ohľadom zručností a komunikáciou s nezaregistrovanými mladými ľuďmi. Zvýšiť prahovú hodnotu oprávnenosti v rámci schémy minimálneho príjmu. Zabezpečiť primerané krytie v rámci systému sociálnej pomoci a zároveň účinnú aktiváciu príjemcov dávok.

Dohodnuté znenie:

V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí riešiť otázku vysokej nezamestnanosti mladých ľudí, najmä účinnými predpokladmi ohľadom zručností a komunikáciou s nezaregistrovanými mladými ľuďmi. ~~Zvýšiť prahovú hodnotu oprávnenosti v rámci schémy minimálneho príjmu.~~ Zabezpečiť primerané krytie v rámci systému sociálnej pomoci vrátane systému minimálneho príjmu a zároveň účinnú aktiváciu príjemcov dávok.

Vysvetlenie

Ide o oblasť patriacu do právomoci členských štátov a kompromisné znenie podporuje primeranosť krytia v rámci systému sociálnej pomoci.

RUMUNSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

SLOVINSKO

ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 2

Znenie navrhnuté Komisiou:

Na základe verejných konzultácií dohodnúť opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti dôchodkového systému po roku 2020, vrátane úprav kľúčových parametrov, ako je zosúladenie zákonného veku odchodu do dôchodku s rastom strednej dĺžky života a podnecovanie súkromných príspevkov do druhého piliera dôchodkového systému. Obmedziť výdavky v oblasti dlhodobej starostlivosti spojené so starnutím obyvateľstva prostredníctvom cieľného zamerania príspevkov na tých, ktorí to najviac potrebujú, a presmerovania poskytovania starostlivosti z inštitucionálnej starostlivosti na starostlivosť domácu.

Dohodnuté znenie:

Na základe verejných konzultácií dohodnúť opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti dôchodkového systému a primeranosti dôchodkov po roku 2020, vrátane úprav kľúčových parametrov, ako je zosúladenie zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku s rastom strednej dĺžky života a podnecovanie súkromných príspevkov do druhého piliera dôchodkového systému. Obmedziť výdavky v oblasti dlhodobej starostlivosti spojené so starnutím obyvateľstva prostredníctvom cieľného zamerania príspevkov na tých, ktorí to najviac potrebujú, a presmerovania poskytovania starostlivosti z inštitucionálnej starostlivosti na domácu starostlivosť.

Vysvetlenie:

Dohodlo sa, že v tomto odporúčaní sa zohľadní skutočnosť, že ďalším znížením miery nahradzovania by vzniklo riziko ďalšieho zvýšenia miery chudoby ľudí vo veku od 65 rokov ako aj záťaž pre sociálne výdavky.

SLOVENSKO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

FÍNSKO**ODPORÚČANIE PRE KRAJINU Č. 3****Znenie navrhnuté Komisiou:**

Zlepšiť využitie plného potenciálu pracovnej sily na trhu práce, a to aj prostredníctvom zvýšenia miery zamestnanosti a zamestnateľnosti starších pracovníkov, obmedzenia možnosti odchodu do predčasného dôchodku a zosúladenia zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku so zmenou strednej dĺžky života. Zlepšiť pozíciu mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných na trhu práce a zamerať sa pritom predovšetkým na odborné vzdelávanie a cieľené aktivačné opatrenia.

Dohodnuté znenie:

Zlepšiť využitie plného potenciálu pracovnej sily na trhu práce, a to aj prostredníctvom zvýšenia miery zamestnanosti a zamestnateľnosti starších pracovníkov, *a zvýšenia skutočného veku odchodu do dôchodku*, obmedzenia možnosti odchodu do predčasného dôchodku a zosúladenia ~~zákonom stanoveného~~ veku odchodu do dôchodku alebo *dôchodkových dávok* so zmenou strednej dĺžky života. Zlepšiť pozíciu mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných na trhu práce a zamerať sa pritom predovšetkým na odborné vzdelávanie a cieľené aktivačné opatrenia.

Vysvetlenie:

Znenie odporúčania má podobný obsah ako odporúčania dohodnuté pre ostatné členské štáty. Panoval súhlas s tým, že existujú rôzne cesty zvýšenia skutočného veku odchodu do dôchodku, a teda riešenia výziev, pred ktorými stojí dôchodkový systém a udržateľnosť verejných financií. Pôvodné znenie Komisie, ktoré sa zameriaval len na zvýšenie (zákonom stanoveného) veku odchodu do dôchodku, bolo príliš normatívne a úzko vymedzené. Nové znenie sa podobá zneniu, ktoré už skôr prijala Rada v správe o udržateľnosti za rok 2012 z 12. februára 2013.

ŠVÉDSKO

V odporúčaní sa neurobili nijaké zmeny.

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

EUROZÓNA

K odporúčaniam, s ktorými Komisia nesúhlasí, sa nepredložili žiadne ďalšie zmeny.

ISSN 1977-1037 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5236 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK